

ŠIAULIŲ UNIVERSITETAS
SOCIALINIŲ MOKSLŲ FAKULTETAS
VADYBOS KATEDRA

Joana Augustauskienė

VISUOMENĖS ŠVIETIMAS APLINKOSAUGOS VALDYMO
KLAUSIMAIS ŠIAULIŲ REGIONE

Magistro darbas

Šiauliai, 2006

ŠIAULIŲ UNIVERSITETAS
SOCIALINIŲ MOKSLŲ FAKULTETAS
VADYBOS KATEDRA

VISUOMENĖS ŠVIETIMAS APLINKOSAUGOS VALDYMO
KLAUSIM AIS ŠIAULIŲ REGIONE

Magistro darbas
Socialiniai mokslai, vadyba (03 S)

Magistro darbo autorė Joana Augustauskienė.....

Vadovas doc. Kęstutis Ališauskas.....

Recenzentas.....

SANTRAUKA

Joana Augustauskienė

Visuomenės švietimas aplinkosaugos valdymo klausimais Šiaulių regione. Magistro darbas

Darbe atliktas Šiaulių regiono visuomenės švietimo aplinkosaugos valdymo klausimais tyrimas. Analizuojami Lietuvos pagrindiniai teisės aktai reglamentuojantys aplinkos apsaugą bei visuomenės informavimą, švietimą šia veikla, išryškinama aplinkosauginių institucijų sąveika. Magistriniame darbe atlikta Šiaulių regiono populiariausių dienraščių „Šiaulių naujienos“ ir „Šiaulių kraštas“ straipsnių, aplinkosaugine tematika, analizė.

Šis magistro darbas susideda iš dviejų dalių: 1) Aplinkosaugos valdymas šalyje ir Šiaulių regione; 2) Visuomenės aplinkosaugos švietimo priemonės.

Tyrimo metu dienraščiuose (2003-2005 metai) rasti 488 straipsniai, aplinkosaugine tematika. Daugiausia straipsnių publikuota atliekų tvarkymo, pačios aplinkos būklės, vandens, augalijos bei gyvosios gamtos aplinkosauga. Mažiausiai rasta, straipsnių susijusių su nuotekų ir oro aplinkosaugos klausimų nagrinėjimu.

Atliktas tyrimas parodė, kad straipsniai dažniausiai skirti informuoti apie jau įvykusius įvykius, ekologines avarijas ir pan. Švietėjiško pobūdžio informacijos, kaip reiktų visuomenei dalyvauti aplinkosaugos valdyme (racionaliai naudoti gamtos išteklius, mažinti oro, vandens užterštumą, tvarkyti – rūšiuoti buityje ir gamyboje susidariusias atliekas ir t.t.) informacijos beveik neteikiama.

SUMMARY

Joana Augustauskienė

Education of Society on Issues of Management of Environmental Protection. Master's work.

In the study, there is performed a research on the issues education of the society of the management of environmental protection. There are analysed the main acts of law, regulating environmental protection and public information, education on this activities, there is emphasised correlation of institutions of environmental protection. In the present study of master, there is performed analysis of the articles of the most popular day papers “Šiaulių naujienos” and “Šiaulių kraštas” on topic of environmental protection.

The present study of master consists of two parts: 1) management of environmental protection in the country and Šiauliai Region; 2) Means of public education in environmental protection.

During the study (2003-2005), there were found 488 articles on the topic of environmental protection. The most of articles were published about waste management, environmental condition, protection of water, flora and fauna. The least were found the articles concerning analysis of issues of effluents and environmental protection of air.

The performed research has demonstrated, that the articles are normally designed to inform about accomplished events, ecological accidents and et cetera. There was almost not introduced any information how the society should participate in management of environmental protection (how to use natural resources rationally, to decrease impurity of water or air, how to manage - sort waste, emerging in daily life and production and so on).

TURINYS

SANTRAUKA.....	3
ĮVADAS.....	5
1. APLINKOSAUGOS VALDYMAS ŠALYJE IR ŠIAULIŲ REGIONE.....	8
1.1. Visuomenės švietimo ir aplinkosaugos samprata.....	8
1.2. Teisės aktai, reglamentuojantys aplinkos apsaugą Lietuvoje.....	15
1.3. Institucijų, užsiimančių aplinkos apsauga, sąveika.....	23
1.3.1. Vyriausybės institucijos, užsiimančios gamtos apsauga Lietuvoje.....	23
1.3.2. Šiaulių regiono pagrindinės institucijos, užsiimančios gamtos apsauga.....	27
1.3.3. Visuomeninių organizacijų dalyvavimas aplinkosaugos srityje.....	32
2. VISUOMENĖS APLINKOSAUGOS ŠVIETIMO PRIEMONĖS.....	36
2.1. Žiniasklaidos ir kitomis priemonėmis (straipsniai, leidiniai, renginiai) teikiama informacija.....	36
2.2. Straipsnių, aplinkosaugine tematika, analizė Šiaulių regiono svarbiausiuose dienraščiuose.....	38
2.2.1. Informacija apie pagrindinius Šiaulių regiono dienraščius ir straipsnių aplinkosaugine tematika išskyrimas iš kitų straipsnių gausos.....	51
2.2.2. Šiaulių regiono dienraščių straipsnių, aplinkosaugine, tematika turinio analizė.....	51
2.3. Gautų rezultatų palyginimas su Šiaulių regiono aplinkos apsaugos departamento ataskaitomis.....	61
IŠVADOS IR REKOMENDACIJOS.....	64
DISKUSIJA.....	67
LITERATŪRA.....	68
PRIEDAI.....	70
1 Priedas. Pagrindiniai aplinkosauginiai teisės aktai.....	71
2 Priedas. „Šiaulių naujienų“ ir „Šiaulių krašto“ straipsnių lentelė.....	83
3 Priedas. Dienraščiuose „Šiaulių naujienos“ ir „Šiaulių kraštas“ aplinkosaugine tematika rašantys žurnalistai.....	120
4 Priedas. Šiaulių regiono dienraščiuose aplinkosaugine tematika rašantys žurnalistai.....	124
5 Priedas. Straipsnių sklaida laike pagal aplinkosauginę sritį.....	127
6 Priedas. Straipsnių autorių pasiskirstymas pagal publikuojamas aplinkosaugines sritis.....	130
7 Priedas. ŠRAAD specialistų ekspertinis vertinimas.....	133

ĮVADAS

Tyrimo aktualumas. Aplinkos apsauga pastaraisiais dešimtmečiais tapo viena aktualiausių Pasaulio bendrijos problemų (Baltrėnas, 1996). Mūsų aplinkoje yra daug gamtos objektų, kuriuos gamybinė aplinka ir kiti veiksniai vienaip ar kitaip veikia. Statydami įvairius objektus (tiek gamybinius, tiek gyvenamuosius namus ir komunikacijų linijas), natūralią gamtą keičiame dirbtine, mažiname rekreacines gamtos išteklius ir didiname antropogeninių objektų kiekį. Galima teigti, kad didžiausia problema – gamtinių išteklių stygius, ir aplinkos kokybės prastėjimas. Šiuo metu išteklių problema dar sėkmingai sprendžiama racionalaus naudojimo būdu, naujų geologinių išteklių dėka bei pakaitalų sukūrimu. Tuo tarpu gamtinės aplinkos kokybė tapo globaline problema: tiek pagal esamus padarinius (gyventojų sergamumo bei mirtingumo padidėjimas), tiek ir pagal prognozuojamus padarinius (genetinis pažeidimas). Taigi mažai liko visuomeninio ir ūkinio gyvenimo sričių, kurios nebūtų susijusios su aplinkosauga, o svarbiausia su mūsų visų sveikata (Šešelgis, 1991).

Vis plačiau imta vartoti gamtinės aplinkos arba paprasčiausiai aplinkos (angl.- environment) bei aplinkos apsaugos sąvokas. Lietuvoje šios sąvokos juridškai buvo įteisintos 1992 m. priimtame Aplinkos apsaugos įstatyme. Šiame įstatyme aplinka traktuojama kaip „gamtoje funkcionuojanti sistema, kurią sudaro tarpusavyje susiję gamtiniai ir žmogaus sukurti komponentai bei juos vienijančios natūralios ir antropogeninės ekosistemos”.

Racionaliam aplinkos kokybės valdymui daugiausia naudojami du pagrindiniai informacijos šaltiniai - ekologinio monitoringo stebėjimų duomenys ir mokslinių aplinkos tyrimų rezultatai. Kaip papildomi informacijos šaltiniai naudojami įvairių specialiųjų tarnybų (hidrometeorologijos, žemėtvarkos, miškotvarkos, geodezijos, geologijos ir t.t.) duomenys (Baltrėnas, 1997).

Iki nepriklausomybės atkūrimo visos esamos ir naujai kuriamos Lietuvos gamtinės aplinkos stebėjimo struktūros buvo integruojamos į suvienytą sąjunginę monitoringo sistemą, kurios duomenys buvo išlaptinti ir skirti tik tarnybiniam naudojimui. Atgavus savarankiškumą ir atsisakius ekologinės informacijos išlaptinimo praktikos, Aplinkos apsaugos departamento specialistai, bendradarbiaudami su Lietuvos mokslo ir projektavimo įstaigų bei specializuotų tarnybų darbuotojais, 1991-1992 m. laikotarpiu parengė naują Lietuvos ekologinio monitoringo programą, kuriai vykdyti nuo 1993 metų skiriamos biudžeto lėšos.

Šios programos diegimui koordinuoti, siekiant kuo efektyviau panaudoti skiriamas lėšas, buvo sudaryta speciali Aplinkos apsaugos departamento, kuris buvo reorganizuotas į Aplinkos apsaugos ministeriją (nuo 1998 m. Aplinkos ministerija), ir Mokslo įstaigų atstovų komisija.

Aplinkosauginių institucijų veikla taip pat ima keistis. Jų valdymo metodai remiasi viešumu, veiklos skaidrumu ir atvirumu visuomenei, kartu užtikrinant objektyvią ir teisingą informaciją. Aplinkos ministerijos teigimu, išsamiai ir laiku informuoti apie aplinką – esminė sąlyga įtraukiant

visuomenę dalyvauti formuojant aplinkosaugos politiką (aplinkos apsaugą) ir priimant sprendimus. Tokiu atveju sprendimai priimami aplinkosaugos srityje priimami labiau pamatuoti, pagrįsti išsamesne informacija. Tai savo ruožtu mažina tikimybę, kad bus neįvertintas koks nors sprendimas, galintis turėti neigiamą poveikį aplinkai. Tačiau nors visuomenės dalyvavimas pakankamai gerai reglamentuotas – jį numato įvairūs teisės aktai (LR konstitucija, Aplinkos apsaugos įstatymas ir kt.), plačioji visuomenė dabartiniu laikotarpiu dar nėra pakankamai pasirengusi dalyvauti šiuose procesuose, tam būtina ugdyti ir skatinti jos poreikį domėtis aplinkos būkle, aktyviai įsitraukti, kai priimami sprendimai. Šiuo metu palyginti dažnas reiškinys – pavėluota piliečių ar bendruomenės reakcija, kai nebėra galimybių pakeisti priimtą sprendimą (Gražulevičienė, 2004).

Kaip vykdomas visuomenės švietimas ir informavimas aplinkosaugos valdymo klausimais, Šiaulių regione ir yra klausimas, atspindintis **tyrimo problemą**. Atliktas tyrimas padės atskleisti ar Šiaulių regiono populiariausiuose dienraščiuose skelbiama aplinkosauginė informacija, kuri visuomenei padeda suvokti, kokios priemonės aplinkos išsaugojimui yra taikomos toje gyvenamojoje vietoje, kokia valstybės vykdoma politika aplinkosaugos srityje, nes oro, vandens, dirvožemio derama priežiūra sudaro prielaidas piliečio konstitucinių teisių į saugios ir sveikos aplinkos užtikrinimą.

Tyrimo objektas - Šiaulių miesto aplinkosaugos valdymas.

Tyrimo dalykas – visuomenės švietimas aplinkosaugos valdymo klausimais Šiaulių regione.

Tyrimo tikslas - nustatyti aplinkosaugos švietimą Šiaulių regione pagal Šiaulių regiono dienraščių publikacijas.

Siekiant tyrimo tikslo, buvo iškelti **uždaviniai**:

1. Išanalizuoti pagrindinius teisės aktus (įstatymus, taisykles, tvarkas, nuostatus ir kt.) reglamentuojančius aplinkos apsaugą ir visuomenės švietimą.
2. Išanalizuoti Lietuvos ir Šiaulių regiono aplinkos apsaugos institucijų sąveiką.
3. Atlikti Šiaulių regiono svarbiausių dienraščių 2003-2005 metų straipsnių, aplinkosaugine tematika, analizę.
4. Palyginti straipsnių gausą ir svarbą su Šiaulių regiono aplinkos apsaugos departamento (2003 –2005 m.) metinėmis ataskaitomis.

Hipotezė - Šiaulių regiono gyventojams nesuteikiama pakankamai informacijos apie aplinkos apsaugą ir aplinkosauginių institucijų veiklą, nes dienraščiuose (priimtinausi informacijos šaltiniai), skelbiama apie jau nutikusius įvykius (ekologines avarijas, nupjautus medžius ir kitus pažeidimus), kurie vienaip ar kitaip padaro gamtai žalą o ne apie tai, kaip reikėtų išvengti neigiamo poveikio aplinkai ir kokios institucijos atsakingos už tai.

Tyrimo metodai:

1. Literatūros šaltinių analizė, dokumentų analizė (LR Aplinkos ministerijos, Šiaulių savivaldybės Aplinkos skyriaus ir kt. dokumentai);
2. Šiaulių apskrities ir miesto laikraščių „Šiaulių kraštas“ ir „Šiaulių naujienos“ straipsnių kiekybinė ir kokybinė analizė (2003-01-01 iki 2005-12-31).
3. Specialistų ekspertiniai vertinimai.
4. Kompiuterinė - statistinė duomenų analizė.

Magistro darbas „Visuomenės švietimas aplinkosaugos valdymo klausimais Šiaulių regione“ rašytas remiantis mokslo leidiniuose paskelbtais straipsniais, straipsniais žurnaluose bei laikraščiuose, mokomosiomis knygomis.

Tiriamieji - „Šiaulių krašto“ ir „Šiaulių naujienų“ 2003-2005 metų straipsniai.

Tyrimo strategija:

1. Mokslinės, literatūros paieška, analizė, apibendrinimas.
2. Straipsnių, aplinkosaugine tematika, paieška dienraščiuose.
3. Gautų tyrimo rezultatų duomenų analizė, lyginimas.
4. Tyrimo išvadų formulavimas, pateikimas.

Praktinė darbo reikšmė:

Pateikta žiniasklaidos straipsnių apžvalga padėjo mums sužinoti, kad straipsniai daugiausia skirti informuoti apie jau įvykusius įvykius, ekologines avarijas, tačiau švietėjiško pobūdžio, kaip reiktų visuomenei dalyvauti aplinkosaugos valdyme informacijos beveik neteikiama. Platesnė informacija apie aplinkosauginę teisinę bazę, bei aplinkos kokybę pagal visas sritis (vanduo, oras, atliekos, dirvožemis, gyvoji gamta, nuotekos) galima rasti pagrindinių aplinkosauginių institucijų internetiniuose puslapiuose, tačiau, Aplinkos ministerijos duomenimis, tai yra dar nevisai visuomenei priimtinas būdas tuo pasinaudoti.

1. APLINKOSAUGOS VALDYMAS ŠIAULIŲ REGIONE

1.1. Visuomenės švietimo ir aplinkosaugos samprata

Miškų nykimas, žemės grunto erozija, išnykusios gyvybės rūšys, ozono skylė, šiltnamio efektas, kenksmingų medžiagų nuosėdos, radioaktyvumas, atliekų krūvos, nuodingosios medžiagos vandenyje, dirvožemyje, ore bei maisto produktuose, grėsmingas gyventojų daugėjimas – tai visuomeninės problemos. Dažnai kyla klausimai: kaip buvo prieita prie tokios padėties, kas yra ne taip mūsų santykiuose su gamta bei kur šios nelaimės priežastys ir panašiai.

Norint išspręsti esamas gamtosaugines problemas, mėginama keisti asmeninę elgseną, laisvanoriškai dirbama gyvenimo sąlygų gerinimo kryptimi, kai ką mėginama reguliuoti įstatymais. Vieni puoselėja viltį, kad tobulėjant, techninėms, mokslinėms bei juridinėms priemonėms viskas atsistos į savo vėžes, o dar kiti piliečiai mano, kad tos pastangos sušvelnina ir atitolina katastrofos metą (Fűrst, 1995).

Žmonės negimsta su savo vertybėmis. Jų vertybių sistema susiformuoja auklėjimo ir mokymosi metu. Taip pat yra perduodama iš kartų kartoms arba vieno bendruomenės nario kitam. Daugiausia vertybių išlieka nepakitusios daugelio kartų gyvenime. Norint suprasti visuomenės vertybes reikia išskirti ir išanalizuoti dvi kryptis, veikiančias žmonių vertybes. Tai socialiniai institutai ir religiniai įsitikinimai. Glaudus ryšys su gamta senovės lietuvių gyvenime atsispindėjo pagonybės laikotarpiu, kai buvo garbinama ir puoselėjama gamta, nes medžiai buvo laikyti šventais, o šaltinių vanduo, turėjęs gydomųjų galių.

Vystantis pramonei ir prekybai, o taip pat kelionių metu susipažįstama su kitų šalių religijomis: budizmu, islamu, judaizmu ir kt. Šiose religijose, o ypač jų atmainose, kada dažnai tikintieji pereidavo ir dabar pereina iš vieno tikėjimo į kitą, atsirasdavo ir atsiranda tikinčiųjų grupės, kurios garbino ir garbina įvairius gamtos reiškinius. Pavyzdžiui baptistai net krikšto apeigas atlieka natūraliuose vandens telkiniuose, o křišnaistai nevalgo gyvulinės kilmės maisto ir pan. Galima daryti išvadą, kad nuo ankstyvųjų amžių iki šių dienų religiniai įsitikinimai neatsiejami su gamta, nes nėra tokios religijos, kur žmogus būtų priešpastatomas gamtai t.y. laikomas visagaliu (Čertkovas, 1996).

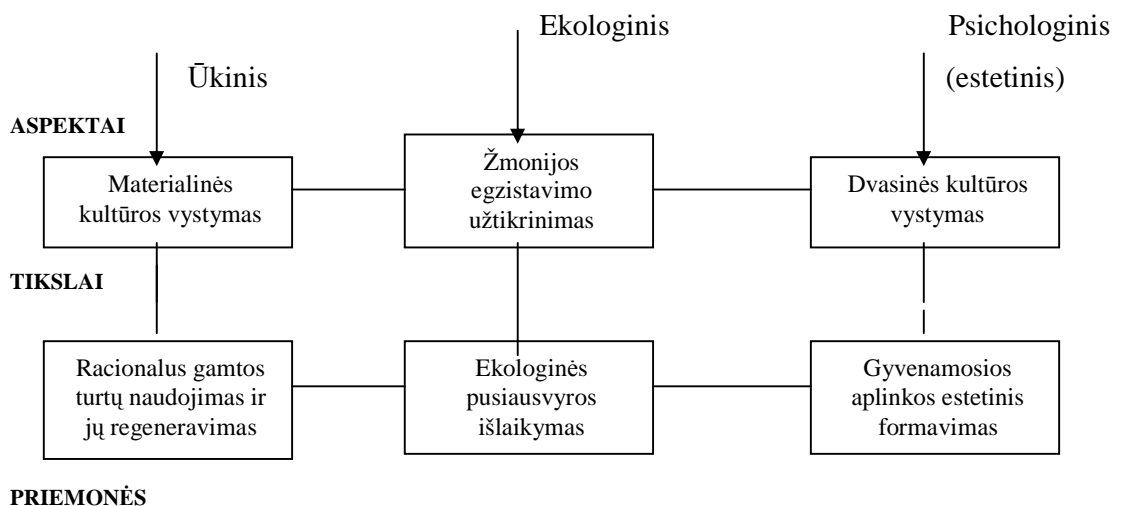
Socialiniai institutai, kurių vienas iš pagrindinių yra šeima, irgi perduoda kartų kartoms gamtos teigiamą įtaką žmogaus gyvenimui, pradedant gamta, kaip maisto ir prieglobsčio sąvoka ir iki šių dienų mokslo darbų, įrodančių gamtos teigiamą poveikį – relaksacija gamtoje ir pan. (Ganter, 2001).

K.Šešelgio teigimu, Lietuvoje pirmieji aplinkosaugos elementai buvo pastebėti analizuojant istorinius dokumentus, pavyzdžiui XV a. Karaliaus Kazimiero teisyne buvo paskelbta (nustatyta)

bebrų gaudymo tvarka. Pirmajame Lietuvos Statute (1529) jau buvo straipsnių, kurie reguliavo medžioklę, žvejybą, draudė naikinti laukinių bičių šeimas. Žlugus Lietuvos – Lenkijos valstybei, carinės Rusijos įstatymai bandė reguliuoti kai kuriuos gamtos apsaugos klausimus: miškų naudojimą, medžioklę ir kt. Lietuvoje tarpukario laikotarpiu specialios valstybinės įstaigos, kuri rūpintųsi aplinkos apsauga, nebuvo. Įstatymais šiek tiek buvo reguliuojama tik medžioklė ir žūklė. Apie 1920 metus pradėjo kurtis visuomeninės organizacijos, pradėjusios plėtoti aplinkosaugos idėjas. Lietuvoje aplinkosaugos problema tuomet dar nebuvo tokia aštri, konfliktus tarp žmogaus ir gamtos padėdavo spręsti sveikas požiūris į supančią aplinką, pagarba Žemei kaip maitintojai (Baltrėnas, 1997).

Terminas „aplinka“ traktuojamas kaip: 1) išorės elementai, kuriais konkretus organizmas tiesiogiai ar netiesiogiai su ja santykiauja (Baltrėnas, 1996); 2) pagal UNESCO (švietimo, mokslo ir kultūros organizacija) priimtą apibrėžimą, aplinka – tai pasaulio dalis (sudaryta iš įvairių sąveikaujančių gyvosios ir negyvosios gamtos elementų), kurią žmogus naudoja, veikia ir prie kurios prisitaiko; 3) siaurąją prasme aplinką galime suvokti kaip erdvę, kurioje nuolat gyvena, dirba ir ilsisi žmonės, plačiąją – kaip žmonijos egzistavimo sferą, susidedančią iš gamtos, antropogeninių objektų ir visuomenės (K.Šešelgis, 1991); 4). LR Aplinkos apsaugos įstatyme (Žin., 1992, Nr.5-75; Žin., 2000, Nr. 39-1093, Žin., 2004, Nr.60-2121) šis terminas apibrėžiamas kaip, gamtoje funkcionuojanti tarpusavyje susijusių elementų (žemės paviršiaus ir gelmių, oro, vandens, dirvožemio, augalų, gyvūnų, organinių ir neorganinių medžiagų, antropogeninių komponentų) visuma bei juos vienijančios natūraliosios ir antropogeninės sistemos.

Aplinkos apsaugos terminas traktuojamas kaip gamtos tausojimas, racionalus gamtos išteklių naudojimas, bei prielaidų sudarymas tolygiai visuomenės materialinės gerovės bei dvasinės kultūros plėtotei (Baltrėnas, 1996). K. Šešelgis į aplinkos apsaugą siūlo žiūrėti trimis aspektais: ūkiniu, ekologiniu ir kultūriniu (1 pav.)

1 pav. Aplinkos formavimo aspektai, tikslai ir priemonės.

Šaltinis: K. Šešelgis (1991) „Aplinkos apsauga“.

Tiksliausiai aplinkos apsaugos terminas taip pat kaip ir terminas „aplinka“ apibudinamas LR Aplinkos apsaugos įstatyme. Jame teigiama, kad aplinkos apsauga tai – aplinkos saugojimas nuo fizinio, cheminio, biologinio ir kitokio neigiamo poveikio ar pasekmių, atsirandančių įgyvendinant planus ir programas, vykdamas ūkinę veiklą ar naudojant gamtos išteklius.

P. Baltrėnas teigia, kad praeito šimtmečio Lietuvoje buvo vykdoma pasyvios aplinkosaugos politika. Buvo rūpinamasi retų nykstančių augalijos ir gyvūnijos rūšių, gamtos paminklų išsaugojimu. Pastaraisiais dešimtmečiais aplinkosauga politiškai iš esmės pasikeitė. Ji tapo aktyvi, buvo įsteigtos valstybinės aplinkos apsaugos valdymo struktūros, parengti kompleksiniai gamtos saugos projektai, į gamtos apsaugą įsijungė vyriausybės ir visuomeninės organizacijos, buvo pasirašytos tarptautinio bendradarbiavimo aplinkosaugos srityje sutartys. Aktyvus visuomenės dalyvavimas gamtos saugoje tapo, tarsi pareiga sudarant prielaidas, saugiai aplinkai, nekeliančiai rizikos žmonių sveikatai, sukurti. Ši pareiga gali būti tvirtai įsisąmoninta tik gerai supratus susidariusius ekologinius prieštaravimus, jų sprendimo būdus, metodus, priemones, pagaliau savo paties kaip piliečio vietą ir vaidmenį saugant gimtojo krašto gamtą. Žodžiu, reikia plataus ekologinio švietimo. Kuo dabartinės gamybos plėtotės ir intensyvumo sąlygomis žmogaus ir gamtos sąveika tampa sudėtingesnė ir problemiškesnė, tuo ekologinis švietimas darosi aktualesnis. Tokiu pavyzdžiu gali būti XX a. viduryje žmonijos pastebėjimas, kad kai kuriuose regionuose ekologinė pusiausvyra jau taip pažeista, jog iškilo grėsmė ne tik žmonių sveikatai, bet ir gyvybės egzistavimui. Tada buvo suvokta, kad žmogus privalo paisyti gamtos dėsnį, kitaip kyla grėsmė gamtai ir paties žmogaus egzistencijai. Taigi nuo gamtos valdymo idėjos teko pereiti prie visuomenės ir gamtos, kaip lygių partnerių, sandraugos idėjos. Dabar į visuomenės ir gamtos santykius pradeda žiūrėti visai iš kito taško. Jeigu anksčiau būdavo kalbama apie žmogaus apsaugą nuo gamtos, apie jos gėrybių naudojimą, tai dabar – kaip apginti gamtą nuo žmogaus, nes ardydama nusistovėjusią ekologinę pusiausvyrą ir neracionaliai naudodama gamtos turtus, žmonija kerta šaką, ant kurios ji pati sėdi.

Aplinkosauginiai prieštaravimai pradeda nebetilpti nacionaliniuose šalių rėmuose. Jie vis plačiau paliečia visos žmonijos interesus. Ekologiniai prieštaravimai tampa ideologijomis ir politikos objektais. Tai taip pat veikia tarptautinius santykius, politinių partijų programas, visuomenės veikėjų sprendimus. Judėjimas dėl gamtinės aplinkos išsaugojimo darosi vis masiškesnis – jis apima plačius planetos gyventojų sluoksnius. Klasikiniu pavyzdžiu galėtų būti, Lietuvos atgimimo laikais, pilietinį Sąjūdį išjudinęs aplinkosauginis judėjimas, prasidėjęs nuo siekio apsaugoti Kuršių Neriją ir kitus gamtos sauginius objektus nuo niokojančios industrializacijos, urbanizacijos ar naudingų iškasenų neracionalaus eksploatavimo. Atsirado tokia sąvoka kaip aplinkosauginiai konfliktai bei incidentai, kuriems kartojantis prireikė įstatyminės bazės jiems

spręsti, tarptautinių organizacijų aplinkosaugos įstatymams įgyvendinti ir net ES šalių aplinkos apsaugos įstatymų įgyvendinimo ir vykdymo (Baltrėnas, 1996).

Kartais galvojama, kad sėkmingai veikos plėtrai aplinkos apsaugos klausimams yra vienintelis būdas - tai aplinkos apsaugos teisiniai aktai. Tačiau būtina nuolat gerinti aplinkos apsaugą, kadangi suinteresuotų šalių interesai bei prioritetai dažnai keičiasi. Norint neatsilikti nuo šios pažangos, reikalingas sisteminis požiūris į aplinkos apsaugos problemų sprendimą. Toks požiūris gali būti taikomas, diegiant aplinkos apsaugos vadybos sistemas (AVS). AVS – tai sukurta, įgyvendinta ir veikianti sistema reikšmingiems aplinkos aspektams valdyti, siekianti atitikties įstatymams ir normoms sistema. Ji įgalina pasiekti ir sistemingai valdyti aplinkos apsaugos veiksmingumą pagal pačios sistemos nustatytą lygį. Pateikus klasikinį vadybos apibrėžimą, jog tai tikslinga veikla, kuria organizuotai siekiama norimų šios veiklos rezultatų (Jucevičiaus, 1996) darosi visiškai aišku, jog aplinkosaugos vadybos siekiami rezultatai, atliekant visas vadybos funkcijas: planavimą, organizavimą, vadovavimą ir kontrolę, yra užtikrinti tinkamą aplinkos kokybę, sudaryti racionalaus gamtos išteklių naudojimo, apsaugos ir atkūrimo prielaidas, trumpiau tariant sveiką ir švarią aplinką. V. Damašienė valdymo funkcijoms priskiria ir motyvaciją, kuri skatintų visuomenę efektyviau dirbti, darant materialinį ir moralinį poveikį, kuris mažai arba beveik nepastebimas aplinkosaugoje. Siekiamiems tikslams įgyvendinti, kuriama strategija - sprendimų visuma, apibrėžianti svarbiausius ateities tikslus ir veiksmus bei priemones tiems tikslams pasiekti (Vasiliauskas, 2002).

Aplinkos apsaugos reikalavimai gali būti suskirstyti į dvi grupes: 1) Privalomi ir reglamentuojami valstybinių institucijų reikalavimai. Jie apibrėžiami įstatymais ar kitais teisiniais aktais. Pažeidus šiuos reikalavimus, organizacijos ar įmonės gali būti baudžiamos baudomis arba taikoma kita teisinė atsakomybė; 2) Laisvanoriški standartai, remiami ir valdomi privataus sektoriaus. Jų reikalavimų tenkinimas priskiriamas prie savaimės susireguliuojančios veiklos. Pažeidus savanoriškus standartus galima prarasti sertifikatą ar verslo galimybes (Davidavičius, 1999).

Aplinkos apsaugai vykdyti reikia ne vien tik institucijų ar organizacijų t.y., žmonių bendrijų, sąmoningai derinančių pastangas siekti bendro tikslo (Butkus, 1996), (Vyriausybė, Aplinkos ministerija ir kt.), kurios vykdo Valstybinį aplinkos apsaugos valdymą Lietuvos Respublikoje, bet ir visuomenės dalyvavimo, o kad šis dalyvavimas būtų reikšmingas ir tinkamas, reikalingas visuomenės švietimas aplinkosaugos klausimais.

Apžvelgę pagrindinius aplinkosauginius terminus, pabandykime analizuoti kas yra švietimas ir kokie jo tikslai.

Švietimas – veikla, kuria siekiama suteikti asmeniui visaverčio savarankiško gyvenimo pagrindus ir padėti jam nuolat tobulinti savo gebėjimus. Mokyti – prigimtinė kiekvieno žmogaus teisė.

Švietimas – asmens, visuomenės ir valstybės ateities kūrimo būdas. Jis grindžiamas žmogaus nelygstamos vertės, jo pasirinkimo laisvės, dorinės atsakomybės pripažinimu, demokratiniiais santykiais, šalies kultūros tradicijomis. Švietimas saugo ir kuria tautos tapatybę, perduoda vertybes, kurios daro žmogaus gyvenimą prasmingą, visuomenės gyvenimą – darnų ir solidarų, valstybės – pažangų ir saugų. Švietimas savo paskirtį geriausiai atlieka, kai jo raida lenkia bendrąją visuomenės raidą. Todėl jis yra prioritetiškai valstybės remiama visuomenės raidos sritis. (LR Švietimo įstatymas, Žin., 2003, Nr. 63-2853).

LR Švietimo įstatymo 3 straipsnis įvardina 5 švietimo tikslus, iš kurių vienas - stiprinti visuomenės galias užtikrinant darnią krašto ūkio, aplinkos ir žmogiškųjų išteklių plėtrą, vidinį ir tarptautinį ūkio konkurencingumą, nacionalinį saugumą ir demokratinės valstybės raidą.

Švietimas vykdomas ne vien tik švietėjiško pobūdžio institucijose kaip mokykla, universitetas ir pan. Tai gali atlikti ir įstaiga, įmonė ar organizacija, kuriai švietimas nėra pagrindinė veikla, bet turinti teisę vykdyti švietimą LR Švietimo įstatymo nustatyta bei pačio asmens savišvieta. Sąvoką savišvieta LR Švietimo įstatymas traktuoja, jog savišvietos paskirtis – suteikti galimybes asmeniui nuolat savarankiškai mokytis remiantis supančia informacijos erdve (bibliotekos, žiniasklaida, internetas, muziejai ir kt.) ir iš kitų perimama gyvenimo patirtimi. Savišvietos būdu asmens įgyta kompetencija Vyriausybės arba jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka gali būti pripažįstama kaip formaliojo švietimo programos ar kvalifikacijos dalis.

Informacijos ir švietimo apie aplinką teikimą įtvirtina:

1. 90/313/EEC Direktyva dėl laisvo prieinamumo prie informacijos apie aplinką.
2. Konvencija dėl teisės gauti informaciją, visuomenės dalyvavimo, priimant sprendimus ir teisės kreiptis į teismus aplinkos apsaugos klausimais (Orhuso konvencija).

Šie teisės aktai remiasi esminėmis žmogaus teisėmis į švarią ir sveiką aplinką, pripažinimu, kad kiekvienas visuomenės narys privalo saugoti aplinką, gerinti jos būklę. Jie numato ir valstybės atsakomybę sukurti būtinas sąlygas, kad visuomenė gautų reikalingą informaciją apie aplinką, dalyvautų formuojant aplinkos apsaugos politiką bei priimant sprendimus aplinkosaugos klausimais.

ES direktyva dėl laisvo prieinamumo prie informacijos apie aplinką yra taikoma sprendžiant bendruosius aplinkosaugos klausimus, todėl yra priskiriama prie „horizontalių“ teisės aktų. Pagrindiniai Direktyvos tikslai:

- užtikrinti laisvą prieinamumą prie informacijos apie aplinką, kuria disponuoja valstybės institucijos;
- nustatyti pagrindines sąlygas, užtikrinančias informacijos apie aplinką teikimą.

Direktyvoje informacija apie aplinką apibūdinama kaip informacija apie aplinkos būklę, veiklą arba priemones, kurių poveikis aplinkai žalingas, nusakomos priemonės, kuriomis siekiama saugoti aplinką. Informacija gali būti rašytinė, vaizdinė, garsinė arba laikoma duomenų bazėse.

Svarbiausios Direktyvos nuostatos:

- asmuo turi teisę į informaciją apie aplinką, nenurodydamas, kam tokia informacija reikalinga (Direktyvoje nustatytos išimtys, kuomet informacija nėra teikiama);

- atsakymas turi būti pateiktas per nustatytą laiką;

- informacija teikiama nemokamai (apmokestinamos tik kopijavimo, dauginimo paslaugos).

Su aplinkos apsauga bei visuomenės informavimu aplinkos apsaugos klausimais susiję daugelis ES direktyvų dėl poveikio aplinkai vertinimo, kitų aplinkosaugos klausimų.

Kadangi Orhuso konvencija palyginti su minėtąja Direktyva, yra platesnė – ji, be visuomenės informavimo aplinkos apsaugos klausimais, pripažįsta visuomenės dalyvavimo priimant sprendimus aplinkos apsaugos srityje bei teisės kreiptis į teismus aplinkos apsaugos klausimais būtinybę, 2003 m. sausio 28 d. priimta nauja Direktyva (2003/4/EEB) „Dėl viešo naudojimosi aplinkos informacija ir panaikinanti Tarybos direktyvą 30/313/EEB“ (pastaroji nustojo galioti nuo 2005 m. vasario 14 d.). Minėtos Direktyvos nuostatos atitinka Orhuso konvencijos nuostatas.

Orhuso konvencija iš esmės skiriasi nuo kitų konvencijų – ji reglamentuoja valstybės ir savivaldos institucijų įsipareigojimus visuomenei. Ši konvencija yra tarpsektorinė, t. y. ji aprėpia įvairias aplinkosaugos sritis, tokias kaip aplinkos būklė, biologinė įvairovė, žmogaus gyvenimo sąlygos, sveikata. Ji detaliai reglamentuoja viešumo, priimant sprendimus ir teikiant informaciją apie aplinką, užtikrinimo reikalavimus.

Įgyvendinant Orhuso konvencijos bei Direktyvos nuostatas, prioritetas tenka šioms kryptims:

- stiprinti valstybės ir savivaldos institucijų, disponuojančių informacija apie aplinką, informacijos teikimą pagal visuomenės paklausimus bei savo iniciatyva – panaudojant įvairius informacijos sklaidos būdus;

- rengti ir leisti leidinius, lankstinukus, plakatus ir kitus informacinio pobūdžio leidinius, siekiant geriau supažindinti visuomenę su aktualiais aplinkos klausimais bei įtraukti ją į sprendimų priėmimą aplinkos apsaugos srityje;

- tenkinti tikslinių vartotojų grupių interesus, kad sparčiau būtų skleidžiama informacija apie aplinką šiuolaikinėmis informacinių technologijų priemonėmis;

- skatinti visuomenę bei nevyriausybinės organizacijas (NVO) dalyvauti saugant aplinką: būtina, kad valstybė ir savivaldos institucijos glaudžiau bendradarbiautų su NVO bei visuomene, įgyvendinant ekologinio švietimo projektus, informavimo kampanijas, akcijas.

Lietuvos teisinėje bazėje yra šie teisės aktai, kurie reglamentuoja visuomenės informavimą bei švietimą aplinkosaugos klausimais: LR aplinkos apsaugos įstatymas (Žin., 1992, Nr.5-75; Žin., 2000, Nr. 39-1093, Žin., 2004, Nr.60-2121), LR Visuomenės informavimo įstatymas (Žin., 1996, Nr. 71-2272, Žin., 2004, Nr. 73-2515), LR teisė gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybės įstatymo pakeitimo įstatymas (Žin., 2000, Nr. 10-236, Žin., 2005, Nr. 139-5008), LRV nutarimas informacijos apie aplinką LR teikimo visuomenei tvarka (Žin., 1999 Nr. 90-2660) bei Informavimo apie aplinką ir Lietuvos gyventojų aplinkosauginio švietimo skatinimo programa patvirtinta LR Aplinkos ministro birželio 8 d. įsakymu Nr. D1-317.

Aplinkos ministerija yra viena pagrindinių institucijų, atsakingų už prieinamumo prie informacijos apie aplinką įgyvendinimą – ji disponuoja didžiausiu informacijos apie aplinką kiekiu, atsako į visuomenės paklausimus, nuolat kaupia, sistemina ir skelbia informaciją apie aplinką. Be to, ministerija ir jai pavaldžios institucijos, įgyvendindamos jų kompetencijai priskirtas funkcijas bei tarptautinius įsipareigojimus, vykdo visuomenės aplinkosauginį ugdymą bei mokymą. Ministerija dažnai atsako ir už kitų Lietuvos valdžios institucijų, žinybų darbo koordinavimą aplinkosaugos ir aplinkosauginio švietimo srityje. Valstybės ir savivaldos institucijų vykdomas visuomenės aplinkosauginis švietimas turi būti nukreiptas:

- ugdyti atsakingą verslininkų požiūrį į aplinką, skatinti juos remti pažangias aplinkosaugos technologijas;
- įtraukti miestų bei rajonų bendruomenes, moksleivius ir jaunimą į vykdomas aplinkosaugos programas;
- skatinti visuomenę dalyvauti planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procese;
- informuoti visuomenę apie gyvenamosios vietovės aplinkos būklę, siekiant suteikti pasirinkimo laisvę priimant su aplinkos apsauga susijusius sprendimus (1998-09-22 LR Vyriausybės nutarimas Nr.1138).

Institucijos, disponuojančios informacija apie aplinką, privalo užtikrinti, kad ši informacija pasiektų visuomenę pradiniam etape, kai svarstomi įvairūs variantai, galima keisti sprendimus, išvengti konfliktinių situacijų rasti visiems priimtinausią sprendimą. Čia svarbus vaidmuo tenka nevyriausybinėms organizacijoms – joms daug lengviau gauti reikiamą informaciją apie aplinką nei atskiriems piliečiams, kurie dažnai nežino, kaip pasinaudoti turima informacija. Be to, jos nuolat bendrauja su valstybės institucijomis, gilinais į aplinkosaugos sritį, kartu įgyvendina aplinkosaugos projektus. Nevyriausybinėms organizacijoms dažnai tenka būti tarpininkėmis tarp valstybės institucijų ir piliečių, teikiant ekologinio švietimo ir visuomenės informavimo paslaugas.

Visuomenės aplinkosauginis švietimas ir informavimas nors ir gerai reglamentuotas tačiau plačioji visuomenė dar nėra gerai informuota aplinkos apsaugos klausimais ir yra palyginti pasyvi,

kai priimami sprendimai, turintys įtakos aplinkai. Piliečių sąmoningumas bei suinteresuotumas pasinaudoti savo teisėmis, realus žmonių dalyvavimas aplinkosaugoje yra esminės sąlygos, sudarančios prielaidas Lietuvos visuomenei aktyviai įsitraukti į aplinkos apsaugos politikos formavimą. LR Aplinkos ministerijos duomenimis visuomenė nepajėgia suprasti informacijos dėl sudėtingos teisės aktų kalbos, informacijos gausos ir pan. bei visuomenė turi per mažai galimybių naudotis internetu, spauda (žiniasklaida), kuri viena iš pagrindinių savišvietos priemonių.

Terminas žiniasklaida atsirado apie 1920-uosius metus anglosaksų šalyse atsiradus radijui ir masiniams laikraščiams. Lietuviškas pavadinimas "žiniasklaida" yra palyginti naujas (įvestas apie 1990-uosius), kitaip dar vadinama "visuomenės informavimo priemonėmis" - tai priemonės, informaciją sugebančios pateikti plačiam žmonių ratui (Vikipedija Laisvoji enciklopedija, žiūrėta 2006-03-15).

Žiniasklaidos priemonės yra viena iš potencialių pasaulio pažinimo priemonių, kurios lemia tam tikras pasaulio suvokimo ribas. Populiarioji kultūra, kurią galima įvardyti kaip viešąjį diskursą, kurį sudaro žiniasklaida – televizija (video medžiaga, kinas, internetas), spauda (ir kita spausdinta žiniasklaida - lapeliai ir pan.), radijas (garso įrašai), šiuolaikinėje visuomenėje atlieka lemiamą vaidmenį kurdama ir perduodama socialinius simbolius, reikšmes, o šie padeda žmonėms suprasti savo patirtį ir įvardyti kasdienybę. Žiniasklaida supaprastina sudėtingus reiškinius, pertvarko juos į schemas, šitaip pateikdama savotiškus patirties tvarkymo, buvimo pasaulyje receptus.

1.2. Įstatymai, reglamentuojantys aplinkos apsaugą Lietuvoje

Aplinkos politika yra viena dinamiškiausių Europos sąjungos (toliau – ES) politikos sričių. Jai turi įtakos įvairių sektorių veikla, nes ekonomika, aplinkos kokybė ir žmonių sveikata sudaro vieningą socialinę – ekonominę sistemą, kuri turi įtakos formuojant nacionalinę, regioninę ir globalinę politiką (Gražulevičienė, 2004). Lietuvai 2004 metų gegužės 1 d. tapus ES nare, reikia atlikti nemažai išipareigojimų aplinkosaugos srityje. Pasak R. Gražulevičienės ES valstybėse narėse reikalingas vieningas aplinkosaugos reikalavimų suvokimas, atsakomybės, kontrolės mechanizmų ir teisės aktų nustatymas. Šiuolaikinėje aplinkos valdymo sistemoje pasitelkiamos priemonės apima visą aplinką, jos pagrįstos valstybės vykdoma politika. Oro, vandens, dirvožemio ir kitų gamtinių išteklių apsauga sudaro prielaidas žmogaus konstitucinėms teisėms į saugią ir sveiką aplinką.

Lietuvoje, kaip ir visose demokratinėse šalyse, valstybės valdymas, politikos tikslai ir principai išdėstyti konstitucijoje. Lietuvos Respublikos Konstitucijos piliečių priimtos 1992 m. spalio 25 d. referendume (Žin.1992, Nr.33-1014) 53 ir 54 straipsnyje skelbiama, jog Valstybė ir kiekvienas asmuo privalo saugoti aplinką nuo kenksmingų poveikių. Taip pat skelbiama, kad Valstybė rūpinasi natūralios gamtinės aplinkos, gyvūnijos ir augalijos, atskirų gamtos objektų ir ypač vertingų

vietovių apsauga, prižiūri, kad su saiku būtų naudojami, taip pat atkuriami ir gausinami gamtos išteklių. Įstatymu draudžiama niokoti žemę, jos gelmes, vandenį, teršti vandenį ir orą, daryti radiacinį poveikį aplinkai bei skurdinti augaliją ir gyvūniją. Šių nustatytų pareigų ir atsakomybės bei piliečių teisių privalu laikytis.

Aplinkos apsaugos įstatymai ir kiti teisės aktai 1992 metais buvo rengiami kryptingai, atsižvelgiant į politikos kryptis ir priimtas nuostatas aplinkos apsaugos srityje. Lietuvoje reglamentuojančių aplinkos apsaugos teisės aktų visumą sudaro apie 350 įvairių teisės dokumentų: reglamentų (griežčiausias teisės aktas, kuris vaidina svarbiausią vaidmenį, kuriant vieningo įstatymo pagrindą), direktyvų (privaloma ES valstybėms narėms, jų įgyvendinimo tvarką ir priemones galima pasirinkti), sprendimų (privalomas tik sprendimo adresatui), rekomendacijų (teisės aktas, kuris nėra teisiškai privalomas), įstatymų.

Lietuvos Respublikos piliečių ir visuomeninių organizacijų teisės ir pareigos, gamtos išteklių naudojimas ir apskaita, ūkinės veiklos reguliavimas, aplinkos būklės stebėjimo ir neigiamo poveikio aplinkai ribojimo sistema bei Lietuvos Respublikos tarptautinių bendradarbiavimas aplinkos apsaugos srityje išdėstyti LR Aplinkos apsaugos įstatyme (Žin. 1992, Nr. 5-75). Šis įstatymas yra pagrindinis, kuris apibrėžia įvairių institucijų atsakomybę aplinkosaugos srityje. Įstatyme nustatomos funkcijos tarp Aplinkos ministerijos, regioninių aplinkos apsaugos departamentų bei savivaldybių institucijų. Valstybės valdymo institucijos tik apibrėžia sąlygas ir jas kontroliuoja, o rajonų ir miestų savivaldybės turi jas įgyvendinti.

Nemažas dėmesys skiriamas rengiamų įstatymų ir kitų teisės aktų projektų harmonizavimui atsižvelgiant į Europos Sąjungos direktyvose patvirtintų nuostatų bei tarptautinių konvencijų reikalavimus. Aplinkos apsaugos priemonės ir jų įgyvendinimas viena iš prioritetinių sričių Lietuvoje, todėl atsirado būtinybė tampriau bendradarbiauti su kitomis šalimis, dalykiškai sprendžiant taršos mažinimo galimybes bei ieškant atsakymų į klausimus aplinkos apsaugos teisinio reguliavimo srityje.

1996 m. rugsėjo 6 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybė patvirtino Nacionalinės teisės harmonizavimo programą, kurioje numatyta parengti kai kuriuos teisės aktus, reglamentuojančius aplinkos apsaugą atitinkamai juos suderinus su Europos Sąjungos direktyvų nuostatomis. Šis darbas atliekamas nuolat. Aplinkos apsaugos ministerija nemažai dėmesio skyrė ir skiria pažeidimų prevencijai, taip pat valstybinės aplinkos apsaugos kontrolės funkcijų įgyvendinimui.

Priėmus 1996 m. gegužės 28 d. įstatymą Nr. I-13 „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymo pakeitimo ir papildymo“ (Žin., 1992 Nr.5-75; Žin., 1996 Nr. 57-1335) įteisintos valstybinių aplinkos apsaugos inspektorius teisės sprendžiant aplinkos apsaugos reikalavimų užtikrinimo klausimus bei kontroliuojant, kaip juridiniai ir fiziniai asmenys laikosi galiojančių aplinkos apsaugą reglamentuojančių įstatymų bei kitų teisės aktų.

1996 m. gruodžio 31 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 1494 „Dėl papildomų funkcijų ir struktūrų perdavimo Aplinkos apsaugos ministerijai” (Žin., 1997 Nr.1-8), buvo perduotos miškų naudojimo kontrolės funkcijos. Daug dėmesio skiriama aplinkos kokybės reikalavimų kontrolei. Nors dar tebegalioja kai kurie senieji standartai ir normatyvai, tačiau priimta daug naujų teisės aktų: pakeista 1999-11-30 gamtos išteklių naudojimo leidimų išdavimo tvarka, t.y. nuo 2002-02-07 įsigaliojo Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimų išdavimo, atnaujinimo ir panaikinimo taisyklės (Žin., 2002 Nr.85-3684), o vėliau 2005-06-29 ir jų pakeitimas (Žin., 2005 Nr.107), pakoreguota 1994 metų LR Žemės įstatymas, 1998 metų LR Atliekų tvarkymo įstatymas ir daugelį kitų teisės aktų, taip pat patvirtinta nemažai Lietuvos aplinkosaugos normatyvinių dokumentų, kitų teisės aktų, nustatančių reikalavimus aplinkos kokybei gerinti.

Taigi šiuo metu galioja Miškų, Saugomų teritorijų, Žemės gelmių, Augalų apsaugos, Teritorijų planavimo, Atliekų tvarkymo ir kiti specifiniai, reglamentuojantys aplinkosaugos reikalavimus įstatymai, kurie, atsižvelgiant į pasikeitimus aplinkos apsaugos valdymo srityje, nuolat keičiami ar pildomi (Žr.1 priedą). Nemažai teisės aktų pakeitimų ir papildymų projektų jau pateikta svarstyti Lietuvos Respublikos Seimui:

- Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. birželio 9 d. nutarimo Nr 708 „Dėl Socialinio būsto fondo plėtros 2005-2007 metų programos patvirtinimo” pakeitimo projektas.
- Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000 m. liepos 5 d. nutarimo Nr.793 pakeitimo projektas.
- Dėl požeminio vandens valstybinio monitoringo stebėjimo grėžinių valdymo, naudojimo ir disponavimo projektas.
 - Dėl Požeminio vandens išteklių įvertinimo ir naudojimo geriamajam vandeniui tiekti 2006 – 2025 metų programos patvirtinimo projektas.
- Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. gruodžio 14 d. nutarimo Nr. 1524 „Dėl valstybės ilgalaikio materialiojo turto nuomos” pakeitimo projektas.
- Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. balandžio 26 d. nutarimo Nr. 584 „Dėl Žemės gelmių registro nuostatų patvirtinimo” pakeitimo projektas.
- Dėl požeminio vandens valstybinio monitoringo stebėjimo grėžinių valdymo, naudojimo ir disponavimo projektas.
 - Dėl Aplinkos Ministro 2002 m. gruodžio 10 d. įsakymo Nr. 631 „Dėl apvaliosios medienos bei nenukirto miško matavimo ir tūrio nustatymo taisyklių patvirtinimo” pakeitimo projektas (www.am.lt/TA/top10prj-ist.php3, [žiūrėta 2006-04-26]).

Ypatingas dėmesys skiriamas teritorijų, turinčių išskirtinį teisinį statusą aplinkosaugos požiūriu, teisiniam reguliavimui. Aplinkos apsaugos klausimais rengiami teisės aktai derinami su apskrities valdymo bei vietos savivaldos institucijomis, kitomis ministerijomis ir kompetentingomis

institucijomis. Vadovaujantis Saugomų teritorijų įstatymu (Žin., 1994. Nr. 2-17; 2001. Nr. 108-3902) patvirtinti šie regioninių bei nacionalinių parkų nuostatai:

1996 07 19 Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas Nr. 855 „Dėl Anykščių, Dubysos, Krekenavos, Metelių, Pavilnių, Rambyno, Salantų, Sirvėtos, Tytuvėnų, Varnių, Veisiejų, Ventos, Verkių ir Vištyčio regioninių parkų nuostatų patvirtinimo”;

1996 05 13 Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas Nr. 568 „Dėl Asvejos, Aukštadvario, Gražutės, Kurtuvėnų, Labanoro, Neries, Pagramančio, Sartų regioninių parkų ir Dieveniškų istorinio regioninio parko nuostatų patvirtinimo”;

1996 05 15 Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas Nr. 572 „Dėl Biržų, Kauno marių, Nemuno deltos, Nemuno kilpų, Pajūrio(Karklės), Panemunių ir Žagarės regioninių parkų nuostatų patvirtinimo”.

Papildytas ir pakeistas Lietuvos Respublikos administracinių teisės pažeidimų kodekso (Žin., 1990 Nr.36-862; Žin.1994 Nr.34-618; Žin. 2000 Nr. 22-225; 2004-01-29, Žin., 2004 Nr. 25-763), 7-asis skirsnis „Administraciniai teisės pažeidimai aplinkos apsaugos, gamtos išteklių naudojimo, gamtos, istorijos ir kultūros paminklų apsaugos srityje”, kuris reglamentuoja aplinkos apsaugos reikalavimus ir numato administracines baudas už padarytus aplinkai pažeidimus. Lietuvos Respublikos administracinių teisės pažeidimų kodekso pakeitimai ir papildymai išplėtė valstybinių aplinkos apsaugos inspekcijų, kaip pagrindinių aplinkos apsaugos kontrolės funkciją vykdančių organų, teises, taikant administracinę atsakomybę, taip pat padidinti kai kurie baudų dydžiai už atskirus administracinius teisės pažeidimus aplinkai.

Aplinkos apsaugos ministerija 2003-2005 metais išleido nemažai ministro įsakymais patvirtintų teisės aktų:

- Dėl ekologinių, archeologinių ir rekreacinių požiūriu vertingų teritorijų sąrašo pakeitimo (Aplinkos ministerija/Įsakymas/24/2003-01-16/Įsigaliojo nuo 2003-01-30/Žin., 2003, Nr.10-376);
- Dėl verslinės žvejybos reguliavimo Baltijos jūros Lietuvos ekonominėje zonoje ir teritoriniuose vandenyse 2003 m. (Aplinkos ministerija/Įsakymas/29/2003-01-17/Įsigaliojo nuo 2003-01-30/Žin., 2003 Nr.10-379);
- Dėl Aplinkos ministro 2000 m. rugpjūčio 7 d. įsakymo Nr. 333 "Dėl planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo dokumentų nagrinėjimo Aplinkos ministerijoje ir jai pavaldžiose institucijose tvarkos patvirtinimo" pakeitimo (Aplinkos ministerija /Įsakymas/D1-658/2004-12-22/Įsigaliojo nuo 2005-01-01/Žin., 2004 Nr.188-7024) ,
- Dėl Šiaulių regiono buitinių atliekų tvarkymo sistemos sukūrimo projekto (Nr. 2001/Lt/16/p/pe/008) techninės bei konkursinės dokumentacijos parengimo priežiūros komiteto sudarymo(Aplinkos ministerija/Įsakymas/D1-653/2004-12-16);

- Dėl aplinkos ministro 2000 m. spalio 18 d. įsakymo Nr. 444 "Dėl Atliekų sąvartynų įrengimo, eksploatavimo, uždarymo ir priežiūros po uždarymo taisyklių patvirtinimo" pakeitimo (Aplinkos ministerija/Įsakymas/D1-672/2005 12 30/Įsigaliojo nuo 2006-01-27/Žin., 2006 Nr.10-395);

- Dėl Žalos, padarytos laisvėje gyvenančiai laukinei gyvūnijai ar jos buveinėms, apskaičiavimo indeksuotų tarifų 2006 m. patvirtinimo (Aplinkos ministerija/Įsakymas/D1-639/2005-12-28/Įsigaliojo nuo 2006-01-13/Žin., 2006 Nr.4-119) ir kt.

Šiuo metu, kaip pagrindinius aplinkos apsaugos teisės aktus, galėtume išskirti keturiems prioritetiniams sektoriams:

- Oro kokybė;
- Vandens kokybė;
- Atliekų valdymas;
- Dirvožemio apsauga.

Siekiant juos išsaugoti, t.y. išsaugoti ir gerinti aplinkos kokybę, racionaliai naudoti gamtos išteklius bei plečiant žmonių sveikatos apsaugą, kiekvienai sektoriui yra parengta LR Aplinkos ministro, LR Žemės ūkio ministro bei LR Visuomenės sveikatos ministro, o taip pat ir LR vyriausybės teisės aktai, nuostatai bei įstatymai (Žr. priedas 1).

Pagrindinis oro taršos mažinimą reglamentuojantis įstatymas - LR Aplinkos oro apsaugos įstatymas 1999-11-04 Nr.VIII –1392 (Žin., 1999 Nr.98-2813). Šis dokumentas nustato asmenų teises į švarų orą, pareigas saugoti aplinkos orą nuo taršos, susijusios su žmonių veikla, ir mažinti jos daromą žalą žmonių sveikatai bei aplinkai. Aplinkos oro apsaugos įstatymas turi nustatytus ir savo prioritetus, kurie yra: 1) energijos naudojimo veiksmingumo didinimas; 2) motorinių transporto priemonių sukeltos taršos mažinimas; 3) geriausių prieinamų gamybos būdų ir technologijų diegimas (veiksmingiausia ir pažangiausia ūkio subjektų veiklos ir jos vykdymo metodų padidėjimo pakopa, kuri rodo ar tam tikras būdas gali būti naudojamas kaip pagrindas išmetamų teršalų ribinėms vertėms, skirtoms užkirsti kelią teršalų išmetimui, nustatyti).

Aplinkos oro kokybės valdymas vykdomas:

1. Aplinkos ir Sveikatos apsaugos ministerijos tvirtina sąrašą teršalų, kurių kiekis aplinkos ore ribojamas, ir nustato ribines bei siektinas užterštumo vertes, leistinus nukrypimo dydžius ir pavojaus slenksčius.

2. Savivaldybės ir Aplinkos ministerija pagal savo kompetenciją privalo imtis reikiamų priemonių, kad ribinės ar kitos šiame įstatyme nurodytos užterštumo vertės bei pavojaus slenksčiai nebūtų viršyti.

3. Savivaldybės rengia ir suderinusios su Aplinkos ministerija bei kitomis suinteresuotomis valstybės valdymo institucijomis bei tvirtina programas ir numato priemones, kurių turi būti

imamasi tose zonose ar aglomeracijose, kur gali kilti pavojus viršyti ribines užterštumo vertes ir pavojaus slenksčius.

Aplinkos oro taršos reguliavimo priemonės:

1. Aplinkos ministerija nustato leistiną bendrą iš stacionarių taršos šaltinių išmetamų teršalų kiekį visoje Lietuvos Respublikos teritorijoje ir kiekvienoje apskrityje.

2. Savivaldybės rengia, tvirtina ir įgyvendina aplinkos oro taršos mažinimo programas.

3. Siekdama apsaugoti žmonių sveikatą ir aplinką esant nepalankioms teršalų išsisklaidymo sąlygoms ar iškilus grėsmei, kad gali būti viršijamos ribinės užterštumo vertės, Aplinkos ministerija, suderinusi savivaldybe, turi teisę laikinai:

1) tam tikroje teritorijoje apriboti arba uždrausti transporto priemonių eismą;

2) apriboti stacionarių taršos šaltinių veiklą;

3) taikyti kitas aplinkos oro taršos mažinimo priemones.

Aplinkos ministerija nustato leidžiamus išmesti į aplinkos orą iš stacionarių taršos šaltinių teršalų kiekius pagal naudojamų technologinių įrenginių pajėgumus ir kitas su aplinkos oro taršos reguliavimu susijusias sąlygas. Teršalai iš stacionaraus taršos šaltinio gali būti išmetami į aplinkos orą tiksliai tam turint leidimą, dėl kurio Aplinkos ministerija nustato leidimų išdavimo tvarką ir sąlygas.

Vandens apsaugą pagrindinis reglamentuojantis dokumentas - LR Vandens įstatymas, 2003-03-25. Nr. IX-1388, (Žin., 2003, Nr.36-1544). Šis įstatymas reglamentuoja santykius, atsirandančius naudojant, valdant ir saugant gamtinėje aplinkoje esantį vandenį. Įstatymo tikslas: 1) neleisti prastėti vandens ekosistemų ir ekosistemų, tiesiogiai priklausomų nuo vandens, būklei, ją apsaugoti ir (arba) pagerinti; 2) gerinti vandens kokybę įgyvendinant priemones, skirtas laipsniškai mažinti pavojingų medžiagų ir nutraukti prioritetinių pavojingų medžiagų patekimą į vandenį; 3) racionaliai ir subalansuotai naudoti vandenį; 4) mažinti žalingą vandens poveikį.

Vandensaugos tikslai:

1. Bendras vandensaugos tikslas paviršiniams vandens telkiniams yra pasiekti gerą paviršinio vandens būklę, dirbtiniams ir labai pakeistiems vandens telkiniams – pasiekti gerą cheminę vandens būklę ir gerą ekologinį potencialą, požeminiams vandens telkiniams – pasiekti gerą požeminio vandens būklę.

2. Vandensaugos tikslų nustatymo tvarką nustato Aplinkos ministras, vadovaudamasis šiuo ir kitais įstatymais bei kitais teisės aktais ir atsižvelgdamas į šio įstatymo priede nurodytos Europos Sąjungos direktyvos nuostatas. Vandensaugos tikslai konkreitiems vandens telkiniams nustatomi priemonių programose.

Dirvožemio apsaugą įteisina LR Žemės įstatymas 1994-04-26 Nr.I-446, (Žin., 2004, Nr.28-868). Šis Įstatymas reglamentuoja žemės nuosavybės, valdymo ir naudojimo santykius bei žemės

tvarkymą ir administravimą Lietuvos Respublikoje. 2. Įgyvendinant žemės tvarkymo ir administravimo politiką, žemės santykiai reguliuojami taip, kad būtų sudarytos sąlygos tenkinti visuomenės, fizinių ir juridinių asmenų poreikius racionaliai naudoti žemę, vykdyti ūkinę veiklą išsaugant ir gerinant gamtinę aplinką, gamtos ir kultūros paveldą, apsaugoti žemės nuosavybės, valdymo ir naudojimo teises.

Atliekų tvarkymas pati didžiausia problema Lietuvoje, kurią reikia kuo greičiau išspręsti. Lietuvoje iki šiol nebuvo vieningos atliekų apskaitos, išskyrus buitinių atliekų apskaitą, kurią vykdo komunalinės tarnybos, ir vienkartinės pavojingų atliekų apskaitas. Aplinkos apsaugos departamentas visų atliekų apskaitą pradėjo 1991 metais, paruošus atliekų apskaitos formą ir atliekų klasifikatorių. 1992 metais atliekų apskaitos forma ir atliekų klasifikatorius buvo patikslinti. Atliekų klasifikatorius ir forma parengti remiantis Bazelio konvencijos dėl pavojingų atliekų tarpvalstybinių pervežimų kontrolės medžiaga ir Tarptautiniais atliekų identifikavimo kodais. Nuo 1993 m. pradžios įsigaliojo Aplinkos apsaugos departamento paruošta atliekų pirminės apskaitos tvarka, kuri leis gauti tikslesnius duomenis apie atliekų susidarymą, efektyviau atlikti atliekų tvarkymo įmonėse kontrolės funkcijas (Gražulevičienė, 2004).

Pagrindinis reglamentuojantis atliekų tvarkymą yra LR Atliekų tvarkymo įstatymas 2002-07-01 Nr. IX-1004 (Žin., 2002, Nr.72-3016). Šis įstatymas nustato bendruosius atliekų prevencijos, apskaitos, surinkimo, saugojimo, vežimo, naudojimo, šalinimo reikalavimus, kad būtų išvengta atliekų neigiamo poveikio žmonių sveikatai ir aplinkai, bei pagrindinius atliekų tvarkymo sistemų organizavimo ir planavimo principus. 2. Įstatymas nereglamentuoja išmetimų į orą, nuotekų į vandenį ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymo, taip pat kritusių gyvulių ir žemės ūkio atliekų (natūralių, nepavojingų, naudojamų žemės ūkyje medžiagų) tvarkymo. 3. Specifinių atliekų srautų ar kategorijų tvarkymo reikalavimus nustato įstatymai ir kiti teisės aktai.

Atliekų tvarkymo prioritetai: įmonės, kurių ūkinėje komercinėje veikloje susidaro atliekų ir kurios naudoja, šalina ar kitaip tvarko atliekas, turi imtis visų galimų ir ekonomiškai pateisinamų priemonių jų kiekiui bei kenksmingam poveikiui žmonių sveikatai ir aplinkai mažinti. Tokios įmonės privalo laikytis šių prioritetų:

- 1) naudoti prevencijos priemones atliekų susidarymui mažinti;
- 2) mažinti susidarančių bei į sąvartynus patenkančių atliekų kiekį ir jų kenksmingumą – kurti ir diegti mažaatliekes technologijas, taupyti gamtos išteklius, gaminti ir tiekti į rinką gaminius, kuriuos būtų galima ilgai ar kartotinai naudoti, o pasibaigus jų naudojimo laikui ir virtus atliekomis jas sunaudoti ir taip sumažinti atliekų kiekį bei pavojų žmonių sveikatai ir aplinkai;
- 3) pagaminti iš susidariusių atliekų gaminius arba antrines žaliavas, tinkančias gaminiams gaminti;
- 4) naudoti atliekas energijai gauti;

5) saugiai šalinti susidariusias atliekas į sąvartynus bei kitas specialiai tam skirtas vietas, kad jos nekeltų pavojaus žmonių sveikatai ir aplinkai.

Atliekų tvarkymo organizavimas:

1. Atliekų turėtojas šio įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka turi tvarkyti atliekas pats arba perduoti jas atliekų tvarkytojui, išskyrus atvejus, kai papildomai neapdorotos nepavojingos atliekos sunaudojamos žemės ūkyje, energijai gauti ar kitoms reikmėms aplinkai ir žmonių sveikatai saugiu būdu.

2. Įmonės, kurių ūkinėje komercinėje veikloje susidaro atliekų, privalo jas rūšiuoti Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka.

3. Atliekas surenkančios, vežančios, saugančios ilgiau, negu nustatyta šio Įstatymo 8 straipsnio 3 dalyje, naudojančios bei šalinančios įmonės turi registruotis Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka.

4. Atliekas tvarkančios įmonės vadovaujasi darbuotojų saugos ir sveikatos teisės aktais.

5. Atliekų vežimą tranzitu, išvežimą iš Lietuvos Respublikos ir įvežimą į Lietuvos Respubliką reglamentuoja Lietuvos Respublikos teisės aktai bei Lietuvos Respublikos tarptautinės sutartys. Atliekų vežimo tranzitu, išvežimo iš Lietuvos Respublikos ir įvežimo į Lietuvos Respubliką reikalavimus nustato Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.

6. Atliekų tvarkymo valstybinės reikšmės objektai steigiami Vyriausybės nustatyta tvarka.

Susipažinus ir apibendrinus teisinio darbo organizavimo rezultatus galima teigti, kad, norint pasiekti geresnių rezultatų šioje srityje, reikėtų atsižvelgti į šias pastabas:

1. reikia griežtai vadovautis galiojančiais įstatymais ir teisės aktais ir ypatingą dėmesį skirti administracinių bylų kvalifikuotam nagrinėjimui, taip pat administracinių teisės pažeidimų kvalifikavimui, atsižvelgiant į padarytų veikų pobūdį, ir tinkamai taikyti tam tikrus Lietuvos Respublikos administracinių teisės pažeidimų kodekso straipsnius;

2. vadovaujantis patvirtintomis metodikomis tinkamai vertinti ir skaičiuoti padarytą žalą aplinkai;

3. analizuoti administracinių teisės pažeidimų padarymo priežastis kontroliuojamoje teritorijoje, taip pat bylų pralaimėjimo teismuose priežastis, kai nustatyta tvarka apskundžiami priimti nutarimai administracinių teisės pažeidimų bylose.

Integruojant aplinkos apsaugos reikalavimus į ūkinę veiklą taikomos priemonės – mokesčiai: už gamtos išteklių naudojimą, oro, vandens ir dirvožemio teršimą, už vandenį, nutekamų vandenių valymą, atliekų tvarkymą bei baudos už taršos limitų viršijimą, aplinkai padarytą žalą (Gražulevičienė, 2004). Pagrindinis tai reglamentuojantis įstatymas yra LR Mokesčio už aplinkos teršimą įstatymas (Žin.1999, Nr.47-1469), kurio paskirtis - ekonominėmis priemonėmis skatinti teršėjus mažinti aplinkos teršimą, neviršyti teršalams nustatytų išmetimo į aplinką normatyvų, taip

pat iš mokesčių kaupti lėšas aplinkosaugos priemonėms įgyvendinti. Už nuslėptus mokesčius baudžiama teisės aktuose nustatyta tvarka.

R. Gražulevičienės teigimu, kita svarbi vieningos aplinkos politikos savybė – institucijų ryšys su nacionalinėmis ir lokaliomis administracinėmis agentūromis ir tarpusavio bendradarbiavimas.

1.3. Institucijų, užsiimančių aplinkos apsauga sąveika

1.3.1. Valstybinės institucijos, užsiimančios gamtos apsauga

Pagrindinės valstybinės organizacijos, kurios yra atsakingos už aplinkosaugą Lietuvoje yra šios:

- Seimo aplinkos apsaugos komitetas;
- Aplinkos ministerija (Aplinkos apsaugos agentūra, Aplinkos apsaugos inspekcija ir kt.);
- Regionų aplinkos apsaugos departamentai;
- Miestų ir rajonų savivaldybių, aplinkosaugos skyriai.

Seimo aplinkos apsaugos komitetas. Vadovaujantis 1994 m. vasario 17 d. Lietuvos Respublikos seimo statutu Nr. I-399 ir jo pakeitimais Lietuvos Respublikos Seimo aplinkos apsaugos komitetas (vienuoliktas skirsnis 58 straipsnis) privalo:

1) rengti įstatymų ir kitų teisės aktų projektus bei pasiūlymus aplinkos apsaugos, gamtos išteklių naudojimo, miškų ūkio, medžioklės ir žvejybos klausimais, t.y. kuruoti šiuos veiklos sektorius (1 lentelė);

2) koordinuoti suinteresuotų valstybės institucijų ir kitų organizacijų darbą rengiant įstatymų projektus komiteto kompetencijai priklausančiais klausimais;

3) aplinkosaugos požiūriu nagrinėti komitetui perduotus įstatymų ir kitų teisės aktų projektus;

4) rengti ir nagrinėti pasiūlymus dėl Lietuvos aplinkosaugos politikos formavimo;

5) atlikti visų institucijų veiklos aplinkosaugos parlamentinę kontrolę, teikti pasiūlymus ir rekomendacijas dėl šių institucijų veiklos pagerinimo;

6) svarstyti tarptautinius teisės aktus, susijusius su aplinkosauga, bei teikti pasiūlymus ir išvadas Seimui.

Eil. Nr.	Sektorius	Sritis
1	2	3
1.	Aplinkos oras	transporto įtaka oro užterštumui, stacionarūs oro taršos šaltiniai, energijos ir šilumos taupymas, vietinių ir atsinaujinančių energetinių resursų panaudojimas, taršą mažinančios priemonės.

1	2	3
2.	Vanduo	racionalus naudojimas, atvirų vandens telkinių ir požeminio vandens apsauga nuo teršimo, buitinių ir pramoninių nuotekų valymas, jūros aplinkos apsauga nuo taršos.
3.	Aplinkos apsauga ūkinėje veikloje	pesticidai, trąšos, užterštos teritorijos ir jų valymas, racionalus gamtos išteklių naudojimas, monitoringas.
4.	Subalansuotos plėtros, statybos, projektavimo, žemės, nekilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos klausimai	
5.	Atliekos	atliekų ir antrinių žaliavų tvarkymo sistemos, atliekų šalinimas, pramoninės ir pavojingos atliekos, medicininės atliekos, atominė energetika ir radioaktyvios atliekos.
6.	Žemėnaudos ir miškų struktūros optimizavimas	racionalus naudojimas ir apsauga, miškų ūkis, netinkamų žemdirbystei plotų apželdinimas.
7.	Kraštovaizdžio apsauga, saugomos teritorijos	ekologiškai jautrių ir natūraliausių (vaizdingiausių) teritorijų apsauga.
8.	Žvejyba ir medžioklė, gyvūnijos apsauga	įvairių rūšių gyvūnų bei žuvų apsauga.
9.	Aplinkos apsauga nuo fizinės taršos	
10.	Ekonominiai aplinkos apsaugos klausimai	
11.	Darbas su savivaldybių asociacija, apskritimis gamtos saugos srityje, ryšiai su užsieniu, ES fondai ir kitos programos	
12.	Ryšiai su visuomene ir ekologinis švietimas	

1 lentelė. Seimo aplinkos apsaugos komiteto kuruojami sektoriai.

Lietuvos Respublikos Aplinkos ministerija. Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija (toliau vadinama - Aplinkos ministerija,) yra Lietuvos Respublikos vykdomosios valdžios institucija. Tai Vyriausybės pagrindinė aplinkos valdymo institucija. Ši ministerija vykdo įstatymų ir kitų teisės aktų jai pavestų aplinkos apsaugos, kraštovaizdžio ir biologinės įvairovės apsaugos, gamtos ir rekreacinių išteklių naudojimo, geologijos, miškų ūkio, teritorijų planavimo, urbanistikos ir architektūros, statybos, būsto ir komunalinio ūkio, poveikio aplinkai vertinimo, valstybės administracinių ir kitų negyvenamųjų patalpų bei pastatų naudojimo, standartizacijos ir metrologijos sričių valstybės valdymo funkcijas ir įgyvendina šiose srityse valstybės politiką.

LR Aplinkos ministerija savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos Konstitucija, įstatymais, kitais Lietuvos Respublikos Seimo priimtais teisės aktais, Lietuvos Respublikos tarptautinėmis sutartimis, Respublikos Prezidento dekretais, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais, Ministro Pirmininko potvarkiais, ES direktyvomis. Ministerijos veikla organizuojama vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės aprobuotais viešai paskelbtais strateginiais veiklos planais, kuriuose nurodomi svarbiausieji ministerijos uždaviniai ir jų įgyvendinimo būdai. Rengiami vienerių, trejų, penkerių ir dešimties metų ministerijos strateginiai veiklos planai.

Taigi, kaip jau buvo minėta, Aplinkos ministerija yra Lietuvos Respublikos Vyriausybės pagrindinė valdymo institucija, formuojanti šalies aplinkos apsaugos, miškų ūkio, gamtos išteklių naudojimo, geologijos ir hidrometeorologijos, teritorijų planavimo, statybos, gyventojų apsirūpinimo būstu, butų ir komunalinio ūkio paslaugų valstybės politiką ir koordinuojanti jos įgyvendinimą.

Svarbiausi Aplinkos ministerijos uždaviniai:

- Formuoti aplinkos apsaugos kraštovaizdžio ir biologinės įvairovės apsaugos, racionalaus gamtos išteklių naudojimo, geologijos, miškų ūkio, teritorijų planavimo, urbanistikos ir architektūros, statybos, būsto ir komunalinio ūkio, valstybės administracinių ir kitų negyvenamųjų patalpų bei pastatų naudojimo, standartizacijos ir metrologijos valstybės politiką;

- Užtikrinti aplinkos formavimą pagal subalansuotos plėtros principus;
- Rūpintis sveika ir švaria aplinka, išsaugoti Lietuvos Respublikai būdingą kraštovaizdį, ekosistemas, gamtos vertybes, biologinę įvairovę, genofondus, klimatą;

- Siekti užtikrinti racionalų gamtos išteklių (įskaitant miškus ir žemės gelmes) Lietuvos Respublikoje, jos teritoriniuose vandenyse, kontinentiniam šelfe ir ekonominėje zonoje naudojimą, apsaugą, gausinimą bei atkūrimą;

- Užtikrinti miškų tvarkymą, remiantis subalansuotos miškų ūkio plėtros principais, didinti Lietuvos miškingumą ir miškų produktyvumą;

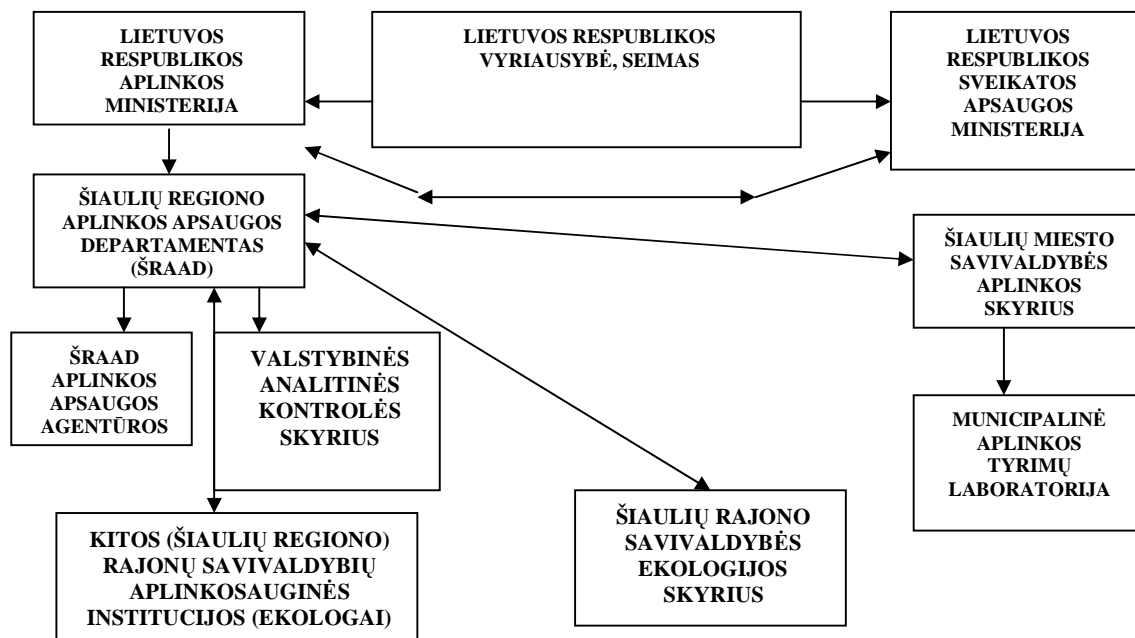
- Skatinti teritorijų planavimo, urbanistikos ir architektūros bei statybos pažangą;
- Sudaryti palankias sąlygas šalies gyventojams apsirūpinti būstu, jį atnaujinti ar apšiltinti mažesnėmis energijos sąnaudomis ir t.t. (1998-09-22 LR Vyriausybės nutarimas Nr.1138).

Siekiant įgyvendinti ES reikalavimus, aplinkosaugos srityje, iškeltus Lietuvos Respublikai, buvo nustatyti prioritetai institucijoms stiprinti, įkuriant Ne maisto priežiūros inspekciją, sukurtos aplinkos apsaugos inspektorių mokymo programos, modernizuotos aplinkos nuolatinio stebėjimo sistemos, laboratorijos (Gražulevičienė, 2004). To pasėkoje padaugėjo valstybinių institucijų, nekaitant regionų (Alytaus, Kauno, Klaipėdos, Marijampolės, Panevėžio, Šiaulių, Utenos bei Vilniaus) aplinkosaugos departamentų, Aplinkos apsaugos agentūros, Aplinkos apsaugos inspekcijos, pavaldžių aplinkos ministerijai: Aplinkos projektų valdymo agentūra, Augalų genų

bankas, Generalinė miškų urėdija, VšĮ Grunto valymo technologijos, Jūrinių tyrimų centras, Kauno T. Ivanausko zoologijos muziejus, Lietuvos geologijos tarnyba, Lietuvos hidrometeorologijos tarnyba, Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba, Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija, VĮ Valstybinis miškotvarkos institutas, VĮ Statybos produkcijos sertifikavimo centras, Lietuvos standartizacijos departamentas ir kt. panašaus profilio institucijos.

1.2 skyriuje minėjome, kad aplinkosaugos politika sudaro įvairių sektorių veikla, tokių kaip ekonomika, aplinkos kokybė ir žmonių sveikata, tad atsižvelgiant į tai, galime teigti, jog prie aplinkos apsaugos prisideda ir Lietuvos Respublikos Sveikatos apsaugos ministerija. Abi ministerijos glaudžiai bendradarbiauja, siekiant apsaugoti aplinką nuo teršėjų. Sveikatos ministerija vykdanči visuomenės sveikatos priežiūrą, kuria siekiama saugoti gyventojus nuo ligų, išvengiamos mirties ir invalidumo, ilginti gyvenimo be ligų ir traumų laiką bei gerinti gyvenimo kokybę, didinti gyvenimo ekonominį ir socialinį našumą, užsiima ir Aplinkos kontrole bei ekologiniu monitoringu (1998m. LR Vyriausybės nutarimas Nr.926).

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija bendradarbiauja (finansavimas, teisės aktai) ir Šiaulių mieste esančiomis pagrindinėmis aplinkosaugos institucijomis: Šiaulių miesto savivaldybės Aplinkos skyriumi, Šiaulių rajono savivaldybės ekologijos skyriumi bei pačiai ministerijai pavaldžia institucija - Šiaulių regiono aplinkos apsaugos departamentu (2 lentelė).

2 pav. Institucijų pavaldumas.

1.3.2. Šiaulių regiono pagrindinės institucijos, užsiimančios gamtos apsauga sąveika

Šiaulių miesto savivaldybės aplinkos skyrius. Aplinkos apsaugos skyrius yra Šiaulių miesto savivaldybės administracijos padalinys. Skyrius savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos įstatymais, Seimo, Vyriausybės, ministerijų priimtais dokumentais, Šiaulių miesto Tarybos ir Valdybos sprendimais bei kt.

Skyriaus darbas organizuojamas aplinkos prevencijos, subalansuotos plėtros, aplinkosauginių programų rengimo bei įgyvendinimo principu. Skyrius vykdo aplinkos monitoringą ir šviečia miesto visuomenę aplinkos tyrimų, apsaugos ir kt. klausimais.

Aplinkos skyrius kuruoja ir kontroliuoja Municipalinę aplinkos tyrimų laboratoriją (MATL) bei UAB „Toksika“, kuri tvarko pavojingas atliekas Šiaulių regione.

Aplinkos skyriaus funkcijos ir kompetencijos (2 pav.):

1. Organizuoja ir kontroliuoja aplinkos apsaugos įstatymų, Vyriausybės nutarimų, Savivaldybės Tarybos bei savivaldybės Valdybos sprendimų aplinkos apsaugos klausimais įgyvendinimą, teikia siūlymus dėl jų tobulinimo.

2. Organizuoja miesto aplinkosaugos programų ir projektų rengimą bei vykdymą.

3. Ieško tarptautinių ir kitų finansavimo šaltinių investiciniams ir kitiems aplinkosaugos projektams įgyvendinti.

4. Organizuoja subalansuotos plėtros principų įdiegimą mieste.

5. Vykdo municipalinį aplinkos kokybės monitoringą.

6. Analizuoja oro paviršinio ir požeminio vandens kokybės, buitinių pavojingų ir nepavojingų atliekų tvarkymo bei kraštovaizdžio ir biologinės įvairovės būklę, organizuoja priemones jai gerinti.

7. Analizuoja triukšmo poveikį aplinkai, organizuoja priemones jo poveikiui sumažinti.

8. Analizuoja transporto ir energetikos poveikį aplinkai ir organizuoja priemones šiam poveikiui mažinti.

9. Kontroliuoja gamtinių išteklių naudojimą ir apsaugą.

10. Informuoja visuomenę apie miesto aplinkos būklę, organizuoja ekologinį švietimą.

11. Išduoda projektų, susijusių su galimu poveikiu gamtai, projektavimo sąlygas.

12. Išduoda leidimus miesto želdiniams tvarkyti.

13. Derina miesto įmonių ir organizacijų bei kitų juridinių ir fizinių asmenų gamtos išteklių naudojimo leidimus.

14. Derina naujų, plečiamų ir rekonstruojamų objektų projektų techninę dokumentaciją.

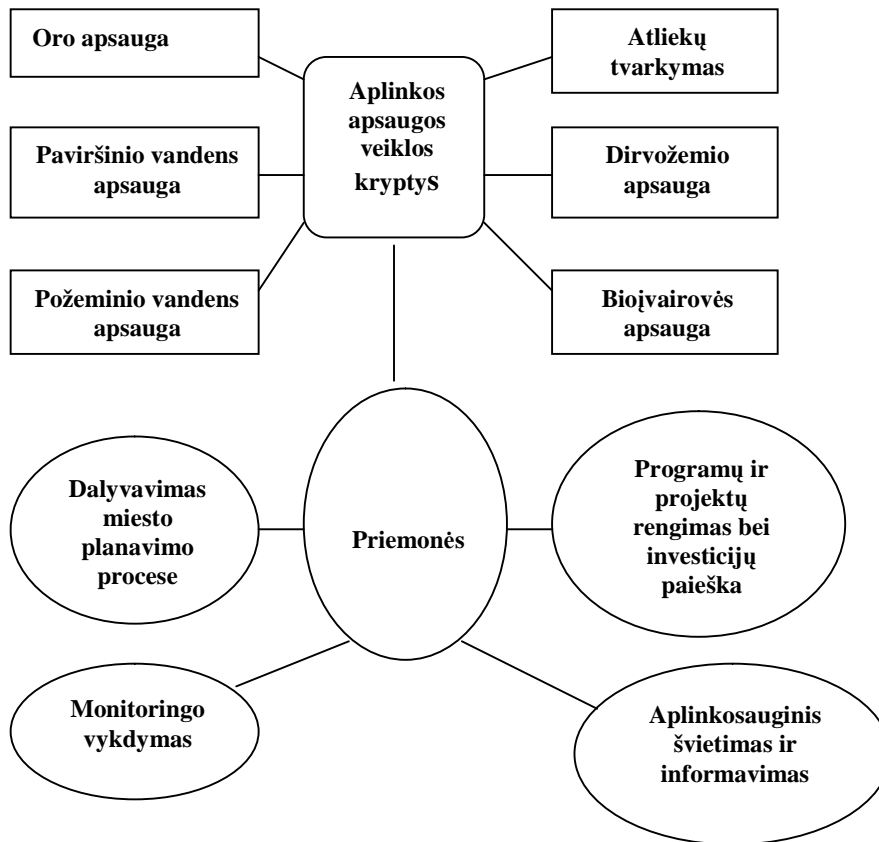
15. Tvarko miesto Gamtos apsaugos fondą, teikia Savivaldybės Tarybai ir Savivaldybės Valdybai pasiūlymus dėl fondo lėšų naudojimo, rengia fondo lėšų panaudojimo ataskaitas, rūpinasi fondo formavimu.

16. Valdo miesto ekologinių duomenų informacijos bazę, organizuoja nuolatinį jos papildymą.

17. Nagrinėja fizinių ir juridinių asmenų skundus, prašymus, pasiūlymus aplinkos apsaugos klausimais.

18. Vykdo ūkinės veiklos aplinkosaugos kontrolę.

19. Bendradarbiauja su kitų savivaldybių, valstybių įstaigoms ir organizacijoms aplinkosaugos klausimais ir pagal kompetenciją atstovauja Savivaldybei (www.siauliai.lt/aplinkosapsauga [žiūrėta 2006-03-25]).

3. pav. Šiaulių miesto savivaldybės Aplinkos skyriaus funkcijos ir kompetencijos.
Šaltinis Šiaulių miesto savivaldybės Aplinkosaugos skyriaus 2004 metų ataskaita.

Šiaulių miesto savivaldybės biudžetinė įstaiga „Šiaulių municipalinė aplinkos tyrimų laboratorija“, įkurta 1992 metais. Įstaiga įsikūrusi Gegužių gatvėje Šiaulių mieste. Pagrindinės veiklos kryptys (3 pav.):

1. Šiaulių municipalinis vandenų monitoringas:
 - 1.1. Atvirų vandens telkinių hidrocheminiai tyrimai.
 - 1.2. Teršalų pernašų tyrimai krituliuose.
 - 1.3. Pramonės įmonių, ūkio subjektų gamybinių ir lietaus nuotekų cheminė analizė.
 - 1.4. Nitratų koncentracijos tyrimai gyventojų šachtiniuose šaltiniuose.
2. Šiaulių municipalinis oro monitoringas:
 - 2.1. Gyvenamosios aplinkos oro tyrimai.

2.2. Transporto oro taršos monitoringas.

2.3. Kompleksinis oro taršos įvertinimas biotestavimo metodu.

2.4. Pramonės, energetikos įmonių, transporto emisijų teršalų sklaidos, triukšmo lygio teorinis modeliavimas.

2.5. Fizikiniai matavimai, (triukšmo lygio, gama radiacinio fono, elektromagnetinės spinduliuotės ir kt. tyrimai) mieste.

3. Specialiųjų miesto aplinkosauginių uždavinių sprendimas (avarinės, konfliktinės situacijos, spec. pavedimai, konsultacijos).

Monitoringo tikslai: 1. Įgyvendinti Lietuvos Respublikos aplinkos monitoringo įstatymo nuostatas; 2. Gauti informaciją apie aplinkos būklę, reikalingos Šiaulių miesto ūkio plėtros, teritorijų planavimo ir socialinės raidos sprendimams priimti, sveikatos apsaugos, mokslo ir kitoms reikmėms.

Uždaviniai:

1. Sistemingai stebėti Šiaulių miesto aplinkos ir jos komponentų būklę.

2. Sisteminti, vertinti ir prognozuoti aplinkoje vykstančius savaiminius ir antropogeninio poveikio sąlygotus pokyčius, aplinkos kitimo tendencijas ir galimas pasekmes.

3. Kaupti, analizuoti ir teikti valstybės ir savivaldos institucijoms bei visuomenei informaciją apie aplinkos būklę.

Priemonės: Šiaulių municipalinio paviršinio vandens telkinių monitoringo bei oro monitoringo vykdymas.

Aplinkos oro tyrimai mieste atliekami:

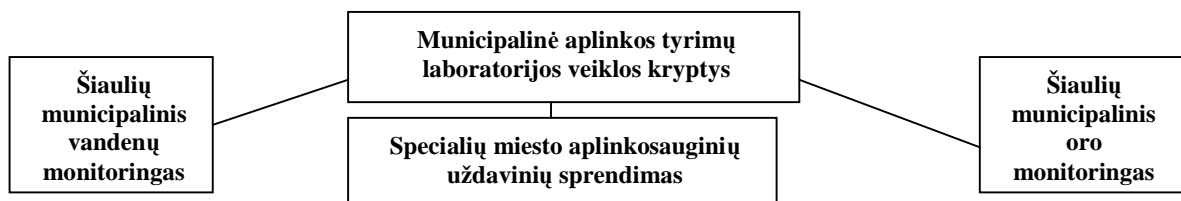
1) mobilią aplinkos oro tyrimų laboratorija;

2) kompleksinė oro tarša įvertinta pasyvaus kaupimo (biotestavimo) metodu;

3) dujinių teršalų sklaida miesto teritorijoje įvertinta sudarant momentinę anglies monoksido koncentracijos pasiskirstymo nuotrauką;

4) kietųjų dalelių, metalų koncentracija miesto gyvenamosios aplinkos ore įvertinta bandiniuose, paimtuose keturiuose postuose sumontuota stacionaria oro įranga.

Paviršinio vandens telkinių monitoringas vykdomas Rėkyvos, Talšos, Ginkūnų ežeruose, Prūdelio, Švedės tvenkiniuose, Kulpės ir Vijolės upeliuose. Įvertinta paviršinio vandens telkinių būklė, natūralios bei antropogeninės taršos sąlygoti pokyčiai, tendencijos

4 pav. Pagrindinės Šiaulių m.municipalinės aplinkos tyrimų laboratorijos veiklos kryptys.

Šiaulių rajono savivaldybės ekologijos skyrius. Šiaulių rajono savivaldybėje aplinkosaugą atstovauja ekologijos skyrius, kuris:

1. Organizuoja aplinkos apsaugos įstatymų, Lietuvos Respublikos Vyriausybės bei Aplinkos ministerijos nutarimų, kitų norminių aktų aplinkos apsaugos klausimais įgyvendinimą savivaldybės teritorijoje.

2. Ruošia ir teikia rajono savivaldybės Tarybai tvirtinti savivaldybės gamtos apsaugos sąmatas bei gamtos apsaugos fondo panaudojimo ataskaitas, patvirtintas pateikia Aplinkos ministerijai ir Šiaulių regiono aplinkos apsaugos departamentui.

3. Rengia rajono savivaldybės Tarybos sprendimus, mero potvarkius, direktoriaus įsakymus gamtosaugos klausimais.

4. Inicijuoja numatytų gamtosaugos darbų vykdymą.

5. Vykdo pavojingų atliekų bei žemės ūkio bendrovių pesticidų paskirstymo kontrolę.

6. Pagal kompetenciją atstovauja Šiaulių rajono savivaldybei Aplinkos ministerijoje, Aplinkos apsaugos departamente, Šiaulių apskrityje ir kt. įstaigose.

7. Informuoja visuomenę apie gamtosaugos problemas ir konsultuoja savivaldybės įmones gamtos išteklių naudojimo ir aplinkos užterštumo klausimais.

8. Ruošia savivaldybės aplinkos apsaugos ir gamtos išteklių naudojimo programas, schemas.

9. Pagal kompetenciją nagrinėja ir derina planuojamos ūkinės veiklos objektų poveikio aplinkai vertinimo sąlygas bei ataskaitas (Ekologijos skyriaus uždaviniai ir funkcijos, [žiūrėta 2006-03-15]).

Tas pačias funkcijas atlieka ir kitų (Šiaulių apskrities) rajonų savivaldybių ekologai. Patį svarbiausia vaidmenį Šiaulių apskrityje atlieka, kaip pagrindinė Aplinkos ministerijai pavaldi institucija - Šiaulių regiono aplinkos apsaugos departamentas.

Šiaulių regiono aplinkos apsaugos departamentas misija - formuoti Šiaulių regiono aplinkos apsaugos, miškų ūkio, gamtos išteklių naudojimo, geologijos ir hidrometeorologijos, teritorijų planavimo, statybos, gyventojų apsirūpinimo būstu, butų ir komunalinio ūkio paslaugų valstybės politiką ir koordinuoti jos įgyvendinimą.

■ Šiaulių regiono aplinkos apsaugos departamentas (toliau – departamentas) yra biudžetinė įstaiga, pagal savo kompetenciją organizuojanti ir vykdanči aplinkos apsaugos bei gamtos išteklių naudojimo kontrolę jai Aplinkos ministerijos priskirtoje teritorijoje – regione.

■ Departamentas turi juridinio asmens teises, antspaudą su Lietuvos valstybės herbu bei savo pavadinimu. Departamento steigėja yra Aplinkos ministerija (1994 m). Departamento struktūrą, darbo užmokesčio fondą ir išlaidų sąmatas tvirtina aplinkos ministras.

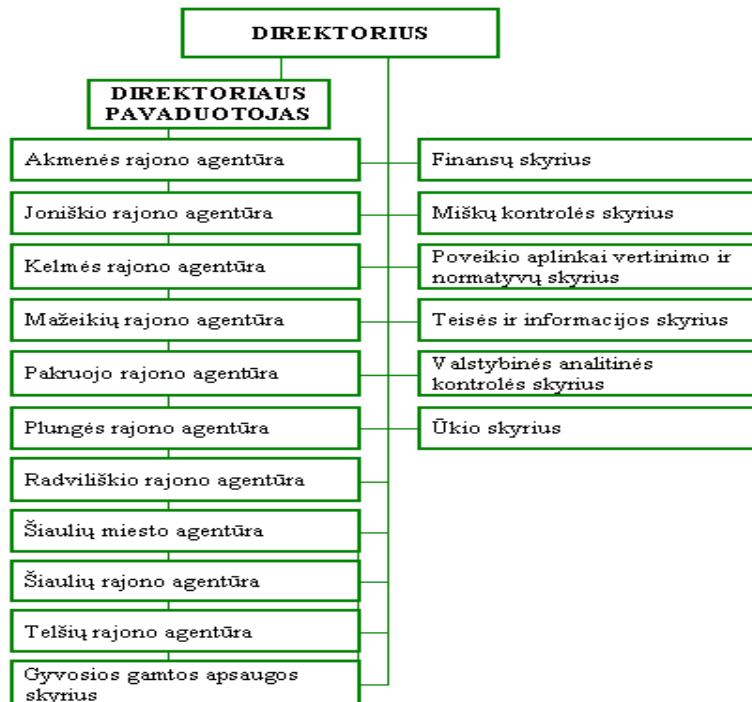
■ Departamentas savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos Konstitucija, Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymu, Lietuvos Respublikos Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymu, Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymu, Lietuvos Respublikos

valstybės tarnybos įstatymu, kitais įstatymais ir Lietuvos Respublikos Seimo priimtais teisės aktais, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais, Valstybinės aplinkos apsaugos kontrolės nuostatais, kitais aplinkos ministro priimtais teisės aktais, taip pat šiais nuostatais.

■ Departamento veiklą valstybinės aplinkos apsaugos ir gamtos išteklių naudojimo kontrolės srityje koordinuoja ir kontroliuoja Valstybinė aplinkos apsaugos inspekcija.

■ Departamento buveinė: Čiurlionio g. 3, LT-5400 Šiauliai, tel. (8~41) 524143, El. paštas srd@srd.lt

Šiaulių regiono aplinkos departamentas (toliau - ŠRAAD) organizuoja ir vykdo aplinkos apsaugos bei gamtos išteklių naudojimo kontrolę teritorijoje (4 pav.), kurioje yra: Šiaulių miestas bei 9 rajonai (Akmenės r., Kelmės., Joniškio r., Mažeikių r., Pakruojo r., Plungės r., Radviliškio r., Šiaulių r., Telšių r.). Šiuose rajonuose yra įsikūrusios ŠRAAD agentūros. ŠRAAD departamento struktūroje 7 skyriai (Miškų kontrolės skyrius, Gyvosios gamtos apsaugos skyrius, Finansų skyrius, poveikio aplinkai vertinimo ir normatyvų skyrius, Teisės ir informacijos skyrius, Valstybinės analitinės kontrolės skyrius ir Ūkio skyrius), kurie atlieka savo veiklą vadovaujantis darbo nuostatais ir darbo reglamentu. Plačiau apie tai informacijos galima ieškoti internetiniu adresu www.srd.lt.

5 pav. Šiaulių regiono aplinkos apsaugos departamento struktūra.

Šaltinis: www.srd.lt

Pagrindiniai departamento uždaviniai:

- Užtikrinti sveiką ir švarią aplinką, racionalų gamtos išteklių naudojimą regione;

- Saugoti regionui būdingą kraštovaizdį, ekosistemas, gamtos objektus bei biologinę įvairovę.

Įstaigos prioritetinė veikla: atliekų tvarkymas ir kontrolė, vandens apsauga ir kontrolė, atmosferos oro apsauga, kraštovaizdžio apsauga ir kontrolė, gyvūnijos bei žuvų išteklių naudojimo kontrolė, visuomenės informavimas apie aplinkos būklę.

Šiaulių regiono aplinkos apsaugos departamentas atlieka aplinkos monitoringą regione, koordinuoja ir kontroliuoja ūkio subjektų vykdomą aplinkos monitoringą, analizuoja regiono aplinkos apsaugos būklę, imasi valstybinės aplinkos apsaugos kontrolės priemonių jai gerinti ir teikia pasiūlymus suinteresuotoms institucijoms dėl gamtos išteklių naudojimo reguliavimo bei aplinkos apsaugos priemonių tobulinimo (ŠRAAD nuostatai, 2003).

Šiaulių regiono aplinkos apsaugos departamento teikiamų paslaugų vartotojų skaičius didelis. Vartotojai tai Akmenės, Joniškio, Kelmės, Pakruojo, Plungės, Radviliškio, Šiaulių rajonų, Šiaulių miesto, taip pat ir Mažeikių ir Telšių rajonų (kurie taip pat priskiriami Šiaulių regiono aplinkos apsaugos departamentui) gyventojai, kurie planuoja užsiimti ūkinė veikla, kuri įeina į LR Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo (Žin., 2005 m. Nr. 84-3105) 1-o ir 2-o priedėlių sąrašus (išmetami į aplinką dideli oro teršalų kiekiai, vykdant veiklą susidaro dideli pavojingų atliekų kiekiai ar dirbama su pavojingomis cheminėmis medžiagomis, išleidžiami dideli buitinių ar techninių nuotekų kiekiai, gamtos išteklių vartojimas ir pan.). Jei Šiaulių regiono gyventojų stacionariam ūkinės veiklos objektui reikia turėti leidimą pagal reikalavimus, numatytus 1-ojo ir 2-ojo priedo įrenginiams, kurie nurodyti Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimų išdavimo, atnaujinimo ir pakeitimo taisyklėse (Žin., 2002, Nr.85-3684). Jei žmogus nori užsiimti LR Teritorijų planavimo įstatyme 2004-01-15 Nr. IX-1962 (Žin., 2004, Nr. 21-617) nurodytomis nuostatomis (keisti žemės paskirtį, statyti gyvenamuosius ar pramoninius pastatus ir pan.) Žvejai ir medžiotojai taip pat naudojami departamento paslaugomis, jiems išduodami leidimai žvejybai ar medžioklei ir t.t.

1. 3. 3. Visuomenės dalyvavimas aplinkosaugos srityje

Šiandien Lietuvos Respublikoje, o taip pat ir Šiaulių regione aplinkos saugumu rūpinasi ne viena valstybinė ir savivaldos institucija, tačiau aplinkosaugos bėdų netrūksta. Tam rūpintis dar naudingas ir visuomenės aktyvumas ir dalyvavimas, kuris lems ar miestas taps žalesnis, švaresnis, sveikesnis. Kiekvieno piliečio pareiga ginti savo teises į sveiką aplinką, nes nuo jos priklauso jo sveikata ir gyvybė.

Yra žinoma, jog pradžią intensyviai nevyriausybinių aplinkosauginių organizacijų Lietuvos Respublikoje veiklai davė visuomeninė aplinkosaugos organizacija Lietuvos žaliųjų judėjimas

(toliau - LŽJ). LŽJ įsteigė gamtosauginius klubus „Atgaja” (Kaunas), „Žemyna” (Vilnius), „Žvejonė” (Klaipėda), „Aukuras” (Šiauliai).

Pagrindinės Lietuvos žaliųjų judėjimo veiklos sritys:

- Baltijos jūros ir jos baseino apsauga;
- Saugomų teritorijų, miškų ir natūralių kraštovaizdžių apsauga;
- Visuomenės ekologinis švietimas;
- Energija ir aplinka;
- Transportas ir aplinka;
- Tarptautinės finansinės institucijos ir aplinka.
- Parama aplinkosauginėms nevyriausybinėms organizacijoms (toliau – NVO) ir aktyvistų grupėms.

Ši organizacija pasisako prieš branduolinę energetiką, skatina gamtosauginių įstatymų leidybą. Žalieji dalyvauja ES plėtros ir Lietuvos regioninės plėtros procesuose. Taip pat jie kovoja prieš korupciją, pasisako už socialinį teisingumą ir žmogaus teises. Lietuvos žaliųjų judėjimas yra šių tarptautinių organizacijų narys: Friends of the Earth-International (FoEI), Coalition Clean Baltic (CCB), CEE Bankwatch Network, International Network for Sustainable Energy (INforSE), Climate Action Network (CAN), Foundation for Environmental Education (FEE) (Lietuvos Žaliųjų judėjimas, [žiūrėta 2005-04-25]).

Kitos Lietuvos nevyriausybines aplinkosauginės organizacijos:

1. Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondas (toliau – LAAIF), įsteigtas Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos. LAAIF pagrindinis uždavinys - remti visuomeninį ir privatų sektorius, įgyvendinant aplinkos apsaugos projektus, mažinančius neigiamą ūkinės veiklos įtaką aplinkai, atitinkančius Lietuvos Respublikos Aplinkos apsaugos strategiją. Fondas finansuoja Lietuvos Respublikoje nustatyta tvarka įregistruotų ir vykdančių ūkinę veiklą juridinių asmenų, taip pat fizinių asmenų bei savivaldybių aplinkosauginę naudą duodančius investicinius projektus, kurių įgyvendinimas mažina neigiamą ūkinės veiklos įtaką aplinkai (aplinkosauginio efektyvumo tąsa) (<http://www.laaif.lt>).

2. Viešoji įstaiga Aplinkos apsaugos politikos centras, teikiantis konsultavimo ir projektų administravimo paslaugas aplinkos apsaugos srityje (projektų administravimas ir įgyvendinimas; projektų, galimybių analizės studijų rengimas; teisės aktų ir planų rengimas; poveikio aplinkai vertinimas; strateginis poveikio aplinkai vertinimas; Konsultacinis darbas pagrindiniuose aplinkos apsaugos sektoriuose bei mokymų organizavimas, aplinkosauginis švietimas (<http://www.aapc.lt>)).

3. Regioninis aplinkos centras, kurio tikslas - įgyvendinti darnaus vystymosi nuostatas vietos, nacionaliniu ir tarptautiniu lygmeniu (siekiant padėti spręsti regiono aplinkos problemas ir skatinti įvairių sektorių bendradarbiavimą). Tikslams pasiekti vykdomas švietimas (Švietimo strateginių

nuostatų diegimo modelių kūrimas ir įgyvendinimas; pedagogų kvalifikacijos tobulinimas; metodinės medžiagos pedagogams rengimas ir leidyba; Švietimo naujovių tinklapiu (www.efseurope.org/lietuva koordinavimas) ir visuomenės informavimas pilietinės visuomenės plėtotė (Orhuso konvencijos ir ES direktyvos „Dėl laisvo prieinamumo prie Orhuso konvencijos ir ES direktyvos „Dėl laisvo prieinamumo prie informacijos apie aplinką“ įgyvendinimas; pilietinės iniciatyvos skatinimas, NVO pajėgumų stiprinimas), atsinaujinančiųjų energijos išteklių diegimas, leidyba (<http://www.rec.lt>).

4. Aplinkosaugos informacijos centras, vykdo įvairius projektus, organizuoja konferencijas, akcijas, seminarus, paskaitas, foto konkursus. Šios organizacijos tikslas - skatinti visuomenės, ypač jaunimo, susidomėjimą aplinkosauga; teikti aplinkosauginę informaciją įvairioms visuomenės grupėms; vystyti demokratiją subalansuotos plėtros kontekste (<http://www.apicentras.lt/>).

5. Viešoji įstaiga Aplinkosaugos valdymo ir technologijų centras. Šios NVO paskirtis - skatinti aplinkosauginę veiklą Lietuvos savivaldybėse, stiprinti vietos valdžios institucijų ir bendruomenių pajėgumus aplinkosaugos srityje. Centras teikia informaciją, rengia projektus, moko ir konsultuoja įvairiais aplinkosaugos klausimais (www.ecat.lt).

Tarp šių nevyriausybinų organizacijų taip pat dirba tokios NVO: Lietuvos miško savininkų asociacija; KTU žygeivių klubas "Ažuolas", Vilniaus Universiteto Žygeivių klubas, Vilniaus Universiteto jaunųjų geografo klubas, Lietuvos ornitologų draugija ir kt. panašios krypties organizacijos.

Šiaulių mieste užregistruotos ir veikia kelios aplinkosauginės nevyriausybines organizacijos: Šiaulių gamtos ir kultūros paveldo apsaugos klubas „Aukuras“ (klubo veikla skirta nevyriausybinų organizacijų veiklai organizuoti, projektams, aplinkos sveikatinio ir tolydžios plėtros idėjų sklaidai bei miesto bendruomenės aktyvinimui rengti ir koordinuoti, platinama aplinkosauginė informacija), Šiaulių ekologinio ugdymo centras, Šiaulių apskrities ekologijos studijų centras, ekologijos klubas „Terra“ (šie centrai vertina miesto aplinkosaugos aktualijas, teikia rekomendacijas, platina informaciją susijusią su aplinkos būkle). Mieste taip pat veikia respublikinių nevyriausybinų organizacijų skyriai: Lietuvos žaliųjų judėjimo, Gamtinės įvairovės išsaugojimo draugijos, Lietuvos dviratinkų bendrijos, Lietuvos žvejų ir medžiotojų draugijos, miškų savininkų asociacijos ir kt. Nors kiekvienos organizacijos veiklos būdai skiriasi, bet, mūsų manymu, svarbiausia tai, kad jos išreiškia esamą visuomenės nuomonę ir formuoja miesto aplinkosaugos politiką, tuo verčiančios priimti gamtosaugai palankius sprendimus.

Galima daryti išvadas, kad Aplinkos ministerijos ir jai pavaldžių institucijų (valstybinių ar visuomeninių) uždaviniai yra beveik tokie pat: įgyvendinti subalansuotos plėtros principą; sudaryti racionalaus gamtos išteklių naudojimo, apsaugos ir atkūrimo prielaidas; užtikrinti visuomenės informavimą apie aplinkos būklę bei jos prognozę; sudaryti sąlygas statybų verslui plėsti bei

gyventojus aprūpinti būstu; užtikrinti tinkamą aplinkos kokybę, atsižvelgiant į Europos Sąjungos normas ir standartus.

2. VISUOMENĖS APLINKOSAUGOS ŠVIETIMO PRIEMONĖS

2.1. Žiniasklaidos ir kitomis priemonėmis (straipsniai, leidiniai, renginiai) teikiama informacija

Demokratinėje visuomenėje efektyvios aplinkos apsaugos priemonės įgyvendinamos tik esant galimybei laisvai gauti informaciją ir visuomenei dalyvaujant priimant sprendimus. Pagrindinės teisės gauti informaciją ir dalyvauti priimant aplinkosauginius sprendimus piliečiams, nevyriausybinėms organizacijoms, juridiniams ir fiziniams asmenims numatytos LR Aplinkos apsaugos įstatymo (Žin. 1992, Nr. 5-75) antrajame skyriuje. Visuomenės teisė siūlyti sprendimus ne visada įgyvendinama praktikoje, nes siūlymai neturi juridinės galios valdžios institucijoms. Dažniausiai fizinių asmenų pateikti skundai lieka be atsako, nesulaukia teigiamo dėmesio. Sunkiausiai įgyvendinami reikalavimai nubausti asmenis ar pareigūnus, kurių priimti sprendimai ar veiksmai pažeidė piliečių, visuomeninių organizacijų, kitų juridinių asmenų teises ar įstatymų saugomus viešuosius interesus (Gražulevičienė, 2004). Tačiau kiekvienas Lietuvos Respublikos pilietis turi teisę išsakyti savo nuomone, o, kad ši įgautų juridinį statusą, būtų pagrįsta tyrimais ar kita teisine dokumentacija, reikalingas visuomenės aplinkosaugos švietimas ir informavimas. Visuomenės švietimas ir informavimas reikalingas ir tam, kad pilietis žinotų kas vyksta ir kokia aplinka jį supa bei kokias teises jis į ją turi.

Šiaulių miesto savivaldybės taip pat ir kt. rajonų savivaldybių duomenimis, atsižvelgiant į visuomenės grupes, jų poreikius ir veikos pobūdį, skiriamos šios visuomenės aplinkosaugos švietimo kryptys:

- Jaunimo (ikimokyklinukų, mokinių, studentų) aplinkosaugos ugdymas;
- Nevyriausybinių organizacijų aplinkosauginės veiklos rėmimas;
- Įvairių profesinių grupių žmonių švietimas ir kvalifikacijos kėlimas;
- Visuomenės švietimas ir informavimas.

Lietuvos jaunimo aplinkosaugos švietimo pradžia – vaikų darželis bei pradinės klasės, kur daug dėmesio kreipiama į aplinkos pažinimą. Vaikai susipažįsta su gamta, augalais ir gyvūnais. Rengiamos namuose globojamų gyvūnėlių, dekoratyvinių augalų parodos ir piešinių konkursai. Gamtamokslinis ugdymas tapo aktualiausių bendrojo lavinimo mokyklos veiklos sričių (Lamanauskas, 2002). Mokydamiesi mokykloje moksleiviai gali papildomai plėtoti gabumus, gilinti žinias, įvairiuose būreliuose, ugdyti mąstymą. Gamtinio profilio būreliuose moksleiviai gauna papildomų žinių apie gamtą, susipažįsta su aplinkosaugos problemomis, įgyja praktinių aplinkosaugos įgūdžių (Slavinskienė, 2000). Mokyklą pakeičia universitetas ir t.t..

Šiaulių regiono savivaldybių duomenimis, šiuo metu vis daugiau miestų ir rajonų švietimo įstaigų dalyvauja įvairiuose tarptautiniuose, respublikiniuose bei vietiniuose aplinkotyros ir aplinkosaugos projektuose pvz.:, tiria ir tvarko savo mokyklos ar gyvenamąją aplinką, rengia moksleivių įvairias konferencijas aplinkosaugos klausimais („Iš kosmoso į mus žiūri ... žemė“, „Suteik popieriui sparnus ir aplinka bus švaresnė“ ir kt.), kuria ekologinės pakraipos klubus.

Nevyriausybinių organizacijų (toliau – NVO) veikla yra susijusi su gamtamokslinių stovyklų, talkų, žygių informavimo kompanijų, tyrimų, gyventojų apklausų įvairiais aplinkosaugos klausimais organizavimu. NVO iniciatyvos remiamos kasmet organizuojant nevyriausybinių organizacijų aplinkosaugos projektų konkursus.

Profesinių grupių kvalifikacijos kėlimui ir švietimui, geografijos, biologijos mokytojams bei ekologinės pakraipos būrelių vadovams organizuojamos profesinės mokslinės – pažintinės išvykos po Lietuvą ir kaimynines šalis. Jų tikslas – susipažinti su Lietuvos ir kaimynų šalių saugomomis teritorijomis, vertingais gamtos ir kultūros paminklais, ūkiniais objektais, kurie išgauna, naudoja gamtinius išteklius ar kitaip įtakoja šalies aplinką. Išvykas dažniausiai organizuoja geologijos tarnybos specialistai, Vilniaus universiteto mokslininkai, regioninių ir nacionalinių parkų darbuotojai.

Gyventojų švietimas grindžiamas susitikimais su šalies bei Šiaulių miesto, rajonų politikais, savivaldybės pareigūnais, vandens tiekimo, kanalizavimo, atliekų, kelių tvarkymo įmonių atstovais.

Visuomenės aplinkosauginis informavimas yra vienas iš svarbiausių Šiaulių regiono savivaldybių uždavinių, tam naudojamos įvairios visuomenės informavimo formos ir priemonės:

- Visuomenei organizuojami seminarai apie aplinkos būklę, taip pat pateikiami įvairūs atliktų tyrimų bei projektų rezultatai;
- Leidžiami įvairūs leidiniai: bukletai, knygutės, atmintinės apie miesto ekologinę būklę, tyrimus bei projektus;
- Šalies, miesto ir regiono mastu organizuojami įvairūs renginiai: šventės, akcijos, talkos bei kiti su aplinkosauga susiję renginiai (Pasaulinė Žemės diena, Pasaulinė aplinkosaugos diena, Europos judrioji savaitė, Gyvūnų globos diena ir kt.);
- Teikiama metodinė pagalba rašant įvairius kursinius darbus, diplominius, praktikos darbus ir kt.;
- Kartu su Šiaulių televizija sukurta apie dešimt pusvalandžio trukmės įvairiomis aplinkosaugos temomis TV laidų;
- Aplinkosaugos medžiaga kabinama Vilniaus g. prie Dailės galerijos esančiame stende „Informacija apie aplinką“;
- Aplinkosaugos medžiaga talpinama Aplinkos ministerijos tinklalapyje www.am.lt. Čia pateikiama informacija apie: aplinką (visos Lietuvos mastu), kontaktus, teisinę informacija

(aplinkosauginiais klausimais), aplinkosauginiai mokesčiai ir kt. Siekiant plačiau sužinoti Šiaulių miesto, Šiaulių regiono aplinkos būklę siūloma apsilankyti Šiaulių regiono aplinkos apsaugos departamento tinklalapyje www.srd.lt, bei Šiaulių miesto savivaldybės tinklalapyje http://www.siauliai.lt/siauliai/aplinkos_apsauga.

Daugiau informacijos galima rasti naudojant paieškos informacinę sistemą „Google“ (www.google.lt), įvedus jums rūpimos temos pavadinimą ar vieną reikšminį žodį, kaip pvz.: aplinka, atliekos. „Google“ pateikia tik tuos rezultatus, kurie atitinka visus jūsų užklauso žodžius - šių žodžių ieškoma tiek puslapio tekste, tiek ir nuorodose į tą puslapį bei rikiuoja rezultatus remiantis užklauso žodžių artumu.

- Aktuali aplinkosauginė informacija teikiama LR didžiuosiuose dienraščiuose taip pat miestų ir regionų laikraščiuose. Ši informacinė ir švietėjiškoji priemonė viena iš lengviausiai prieinamų priemonių didžiajai daliai Lietuvos gyventojų. Tačiau ar visuomet juose pateikta informacija būna išsami, teisinga ir ar jos pakankama mūsų Šiaulių regiono dienraščiuose?

2.2. Straipsnių, aplinkosaugine tematika, analizė Šiaulių regiono populiariausiuose dienraščiuose

Nagrinėjant aplinkos apsaugos problemas, esančias mus supančioje aplinkoje, labai svarbu atskleisti priežastinius aplinkos būklės ir ją veikiančių procesų ryšius. Niekada negalėsime spręsti aplinkosaugos problemų, jeigu nesuvoksime visos priežasčių pasekmės grandinės. Tačiau vien tik abstrakčiai suvokti, kad tam tikras veiksnys sukelia atitinkamą aplinkos kitimo reakciją, nepakanka. Norint sėkmingai parinkti ir taikyti būtinas aplinkosaugines priemones, reikia turėti patikimus rodiklius ir gebėti kitimus išreikšti kiekybiškai ir juos pateikti visuomenei. Kiekvienas šalies regionas turi gyventojų tarpe populiariausius dienraščius, kuriuose spausdinamos žinios, skelbimai, pranešimai apie įvykius tame krašte. Tarp visų spausdinamų straipsnių yra ir straipsniai aplinkosaugine tematika.

Šiaulių regione didžiausius tiražus turi dienraščiai „Šiaulių kraštas“ ir „Šiaulių naujienos“.

2.2.1. Informacija apie pagrindinius Šiaulių regiono dienraščius ir straipsnių aplinkosaugine tematika išskyrimas iš kitų straipsnių gausos

UAB „Šiaulių kraštas“ redakcija, įsikūrusi P. Višinskio g. 26, Šiauliuose. „Šiaulių kraštas“, susidedantis iš 5 priedų („Keturi kampai“, „Saulės miestas“, „Gyvenimo spalvos“, „Centas prie cento“ ir „Automobilis“, didžiausias regioninis dienraštis, platinamas Šiaulių mieste ir apskrityje. Šis dienraštis leidžiamas šešis kartus per savaitę 16000-18000 tiražu. Dienraštį sudaro nuo 20 iki 52

lapų (<http://www.impressteva.lt>). „Šiaulių kraštas“ skelbia šalies, miesto ir Šiaulių regiono (Akmenės r., Joniškio r., Kelmės r., Kuršėnų r., Pakruojo r., Radviliškio r. ir Šiaulių r.) naujienas (<http://www.skrastas.lt>).

Dienraščio „Šiaulių naujienos“ redakcija, įsikūrusi Aušros al. 48, Šiauliuose. Šis dienraštis daugiausia platinamas Šiaulių mieste, nes skelbiamų naujienų didžiąją dalį sudaro tik Šiaulių miesto įvykiai. „Šiaulių naujienos“, kuris susideda iš 8 priedų („Kabrioletas“, „Žalioji versmė“, „Grožio receptai“, „Gyvenimas ir įstatymai“, „Tavo erdvė“, „Sveikatos kodas“ ir „Verslas“, „Mes tokie“), leidžiamas taip pat šešis kartus per savaitę, kasdien – virš 8000 egzempliorių tiražu, o šeštadieniais nuo 18000 iki 19000 egzempliorių (<http://www.snaujienos.lt>).

Tyrimui pasirinkti šių dviejų, populiariausių Šiaulių regione, dienraščių straipsniai (2003-2005 metų) aplinkosaugine tematika, t.y. įvykiai (naujų teisės aktų publikacijos, priimti svarbūs sprendimai, avarijos, mitingai, brakonieriavimas, aplinkosauginių objektų statyba) vienaip ar kitaip įtakojantys aplinką.

Aplinkosauginių temų straipsnius rašė dauguma žurnalistų (2 lentelė), dienraštyje „Šiaulių kraštas“ 39 žurnalistai o „Šiaulių naujienose“ – 19 žurnalistų. Tarpe žurnalistinių straipsnių, kurių dauguma paruošta aplinkosaugininkų duomenimis, rasta mokslininkų ir tam tikros srities specialistų straipsnių (gamtininko S. Gliudžio, geologijos mokslo daktaro, hidrogeologo A. Domaševičiaus, VDU ir ŠU docento E.V. Navio, profesoriaus, habilituoto daktaro A. Svirskio, Šiaulių miškų urėdijos miško apsaugos inžinieriaus J. Daunio).

Eil. Nr.	„Šiaulių kraštas“	„Šiaulių naujienos“
1	2	3
1.	ELTA	ELTA
2.	P. Balčiūnas	B. Vaičiulevičienė
3.	savivaldybės žinios	P. Balčiūnas
4.	M. Deikus	„Šiaulių naujienų“ informacija
5.	„Šiaulių krašto“ informacija	savivaldybės žinios
6.	G. Dunauskienė	N. Žvybienė
7.	D. Karpavičienė	A. Lapinskas
8.	J. Šaparnienė	K. Čepukaitytė
9.	R. Jankuvienė	G. Kudulienė
10.	A. Staponkus	A. Armalis
11.	J. Vansaskienė	V. Jončas
12.	E. Kovaitė	L. Ziukiene
13.	Ž. Kavaliauskaitė	J. Markūienė
14.	T. Beržinskas	R. Katkienė
15.	R. Žadeikytė	M. Deikus
16.	O. Laurutyte	V. Adomaitis
17.	E. Karlelienė	G. Kareiva
18.	A. Motuzevičius	S. Gliudys
19.	A. Januševičius	R. Baliutavičius
20.	R. Musneckienė	A. Domaševičius
21.	D. Karpavičienė	R. Janulytė
22.	V. Kirnienė	I. Gališauskytė

1	2	3
23.	N. Kaskiene	J. Aukščionytė
24.	L. Aganauskienė	L. Jurevičiūtė
25.	V. Navys	
26.	M. Ostapenko	
27.	G. Kareiva	
28.	D. Adomaitis	
29.	R. Janulytė	
30.	J. Daunys	
31.	N. Kondrotienė	
32.	D. Varapinckaitė	
33.	S. Šimkute	
34.	V. Ruškys	
35.	L. Ripškytė	
36.	J. Buivydienė	
37.	A. Brikas	
38.	A. Svirskis	
39.	A. Sabaliauskas	
40.	A. Mockutė	
41.	E. Petrauskaitė	
42.	L. Klicner	
43.	S. Stonkienė	
44.	E. Vertelytė	
45.	N. Bytautaitė	
46.	L. Mustafinaitė	
47.	M. Jankutė	

2 lentelė. Straipsnių autoriai dienraščiuose „Šiaulių kraštas“ ir „Šiaulių naujienos“.

Aplinkosaugine tematika straipsnių paieška buvo vykdoma naudojant P. Višinskio bibliotekos sukauptus 2003-2005 metų didžiuosius Šiaulių regiono dienraščius. Periodas: nuo 2003 m. sausio 1 d. iki 2005 m. gruodžio 31 d. Renkami straipsniai, kuriuose buvo tokie reikšminiai žodžiai: atliekos, augalai (šiukšlės), vanduo, oras, nuotekos, gyvūnai (gyvoji gamta), tarša, užterštumas, dirvožemis bei aplinka. Pagal šiuos reikšminius žodžius suskirstomi straipsniai (Žr. 2 priedas), nurodant.:

1. Straipsnio šaltinis (dienraštis, kuriame straipsnis publikuojamas);
2. Straipsnio autorius;
3. Publikuojamo straipsnio data dienraštyje;
4. Dienraščio (leidinio) Nr;
5. Sritis (tematika): atliekos, oras, vanduo, nuotekos, augalija, gyvoji gamta bei aplinka.
6. Straipsnio pavadinimas;
7. Geografinė padėtis (kokiam Šiaulių regiono rajone įvykęs su aplinką susijęs įvykis ar į koki rajoną, miestą ar net šalį kreipiamas dėmesys ir pan.);
8. Tariamasis požymis (trumpai kas straipsnyje aktualiausia);
9. Specialistų ekspertinis vertinimas 10-ties balų sistemoje. Šiaulių regiono aplinkos apsaugos Poveikio aplinkai vertinimo ir normatyvų skyriaus 5 specialistų ir vyresniosios valstybinės inspektorės bei Gyvosios gamtos apsaugos skyriaus vyresniojo valstybinio inspektoriaus straipsnių

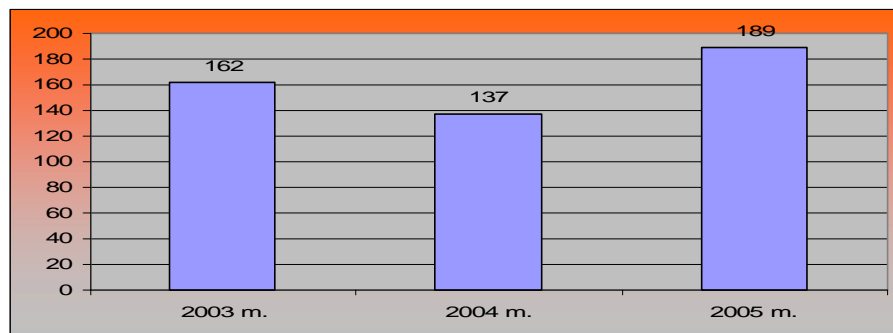
aktualumo įvertinimai (10 – labai aktualu ir reikšminga, 9 – labai aktualu, 8 – aktualu, 7 – vidutiniškai aktualu, 6-mažai aktualu, 5-šiek tiek aktualu, 4-beveik neaktualu, 3 – neaktualu, 2- visiškai neaktualu, 1 - visiškai neaktualu ir nereikšminga).

Paieškos metu, pagal reikšminius žodžius, dienraščiuose buvo rasti 488 straipsniai, susiję su aplinkosauga (3 lentelė). Kadangi „Šiaulių krašto“ dienraštis orientuotas į visus įvykius Šiaulių regione, o ne tik Šiaulių mieste, kaip tai daro „Šiaulių naujienos“ tai ir straipsnių jame šia tema žymiai daugiau (92 straipsniais daugiau).

Dienraščiai	Straipsnių sk. vnt.	Straipsnių sk. %
„Šiaulių naujienos“	198	40,6
„Šiaulių kraštas“	290	59,4
Iš viso	488	100

3 lentelė. Šiaulių regiono populiariausi dienraščiai.

Apie aplinkosauginius įvykius, problemas ir kitus su jais susijusius įvykius daugiausia dienraščiuose publikuota 2005 metais (189 straipsniai), 2003 metais 27 straipsniais mažiau. Mažiausiai straipsnių šia tema buvo skelbta 2004 metais (137 straipsniai) (6 pav.).

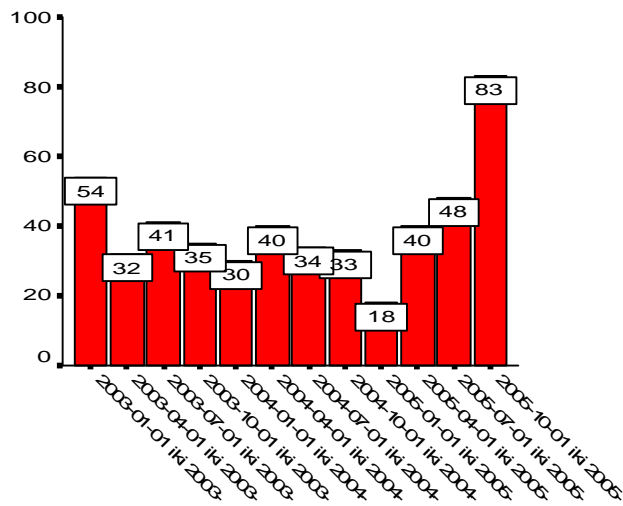
6 pav. Straipsnių, aplinkosaugine tematika, skaičius per metus.

Straipsniai nėra periodiški, tam tikrais momentais jų gausu, bet yra keliolikos dienų tarpai, kaip straipsnių aplinkosaugine tema nėra. Palengvinimo dėlei straipsnių datas suskirstėme 2003-2005 metus po 3 mėnesius.

1. 2003-01-01 iki 2003-03-31	5. 2004-01-01 iki 2004-03-31	9. 2005-01-01 iki 2005-03-31
2. 2003-04-01 iki 2003-06-30	6. 2004-04-01 iki 2004-06-30	10. 2005-04-01 iki 2005-06-30
3. 2003-07-01 iki 2003-09-31	7. 2004-07-01 iki 2004-09-31	11. 2005-07-01 iki 2005-09-31
4. 2003-10-01 iki 2003-12-31	8. 2004-10-01 iki 2004-12-31	12. 2005-10-01 iki 2005-12-31

Daugiausiai straipsnių (17%) 2005 metų spalio, lapkričio ir gruodžio mėnesių intervale, kiek mažiau (11,1%) 2003 metų sausio, vasario ir kovo intervale bei 2005 metų liepos, rugpjūčio ir rugsėjo mėnesiais. Mažiausiai (3,7%) straipsnių aplinkosaugine tematika buvo publikuota 2005

metų pradžioje, t.y sausio, vasario ir kovo mėnesiais, išskyrus 2003 metų pirmuosius mėnesius, todėl galime teigti, jog straipsnių skaičius metų pradžioje sumažėja, o metams baigiantis išauga (7 pav.).

7 pav. Straipsnių sklaida metų laikotarpyje.

Daugiausiai aplinkosaugine tematika rašęs autorius – „Šiaulių naujienos“ žurnalistė B. Vaičiulevičienė (49 straipsniai - 10%), 48 (10%) informaciniai straipsniai teikti kaip „Šiaulių krašto“ ir 32 (7%) kaip „Šiaulių naujienos“ informacija. Nemažai šia tema publikuojama ir „Šiaulių kraštas“ žurnalistė R. Jankuvienė (42 straipsniai - 9%), J. Šaparnienė (30 straipsniai – 6%) straipsnių. Nedidele dalimi skaičiumi nuo jų atsilieka „Šiaulių kraštas“ ir „Šiaulių naujienos“ straipsnius rašantis M. Deikus (28 – straipsniai - 6%) bei „Šiaulių naujienų“ žurnalistė G. Kudulienė (25 straipsniai - 5%). Kiek mažiau straipsnių šia tema rašė „Šiaulių krašto“ žurnalistė – R. Žadeikytė (13 straipsnių - 3%), L. Klicner (12 straipsnių - 3%) ir N. Kaskienė (10 straipsnių - 2%) bei „Šiaulių krašte“ ir „Šiaulių naujienose“ straipsnius rašantis P. Balčiūnas (16 straipsnių - 3%). Visi kiti autoriai parašė po septynis ir mažiau straipsnių (Žr. 3 ir 4 priedus).

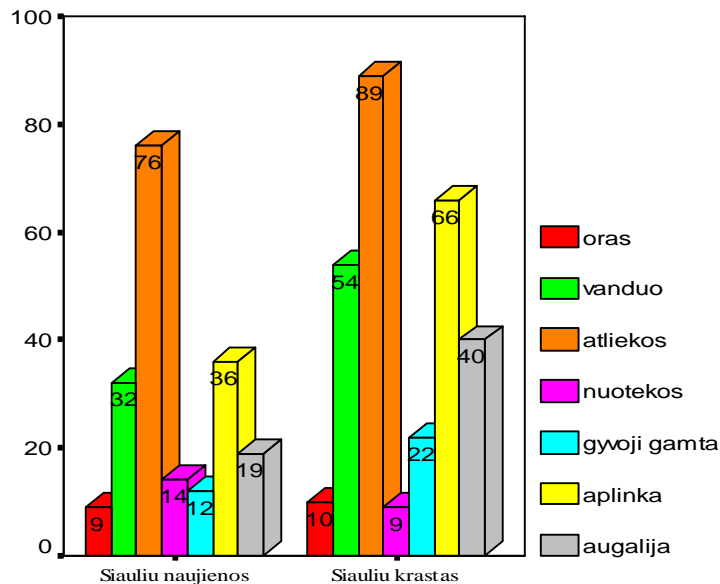
Kaip pagrindinę, populiariausiuose dienraščiuose aprašomą, aplinkosauginę sritį būtų galima išskirti (4 lentelė) atliekas (34%). Kita sritis - aplinka (21%), nuo šių mažai atsilieka straipsnių skaičiumi vandens (18%) ir augalijos (12%) bei gyvosios gamtos (7%) sritis. Mažiausiai straipsnių susijusių su nuotekų (5%) ir oro aplinkosauga (4%).

Sritis	Straipsnių sk.	Straipsnių sk. %	Straipsnių sk. % nuo kintamojo reikšmių sk.	Sukaupti procentai
1	2	3	4	5
oras	19	3,9	3,9	3,9
vanduo	86	17,6	17,6	21,5
atliekos	165	33,8	33,8	55,3
nuotekos	23	4,7	4,7	60,0

1	2	3	4	5
gyvoji gamta	34	7,0	7,0	67,0
aplinka	102	20,9	20,9	87,9
augalija	59	12,1	12,1	100,0
Iš viso	488	100,0	100,0	

4 lentelė. Aplinkosauginė sritis.

Taigi „Šiaulių krašto“ dienraštyje 31% iš 290 straipsnių, o „Šiaulių naujienose“ 39% iš 198 straipsnių sudaro atliekų srities aprašymas (analizavimas). Aplinkos srities straipsniai „Šiaulių krašte“ sudaro 23% iš 290, o „Šiaulių naujienose“ iš 198 straipsnių 18%. Vandens sritis nedideliu straipsnių skaičiumi atsilieka nuo aplinkos srities straipsnių gausos, „Šiaulių krašte“ 17% iš 290 ir „Šiaulių naujienose“ 16% iš 198 straipsnių (8 pav.).

8 pav. Aplinkosauginių sričių straipsnių pasiskirstymas Šiaulių regiono pagrindiniuose dienraščiuose

Lyginant straipsnių gausą pagal (nuo 2003 iki 2005 metų) metus (8 pav.) ir aplinkosauginę sritį (atliekos, gyvoji gamta, vanduo, oras, nuotekos, augalija ir pati aplinka), akivaizdžiai matyti, jog 2003 ir 2004 metais straipsnių skaičius atliekų srities tematika beveik vienodas (62 -59), kiek mažesnis skaičius šia tema 2005 metais (44 straipsniai). Periodiškai jų gausiausia 2004-10-01 iki 2004-12-31 (23 straipsniai), mažiausia (9 straipsniai) – 2005-01-01 – 2003-03-31 periode. Kitais periodais straipsnių skaičius svyruoja nuo 16-13 straipsnių (Žr. 5 priedą).

Augalijos tema (miškų neleistinas kirtimas, medžių būklė miestuose ir pan.) straipsnių gausiau (8 pav.) 2003 metais (25 straipsniai) ir 2005 metais (23 straipsniai), 2004 metais šia tema publikuota tik 10 straipsnių. Žiūrint periodiškai jų gausiausiai (11 straipsnių) 2005 metų pabaigoje

(spalio – gruodžio mėn.). Kitais periodais, išskyrus 2004-01-01 – 2004-03-31 periodą, kuriame straipsnių iš viso nėra, straipsnių skaičius svyruoja nuo 8 iki 4 ir dar mažiau straipsnių (Žr. 5 priedą).

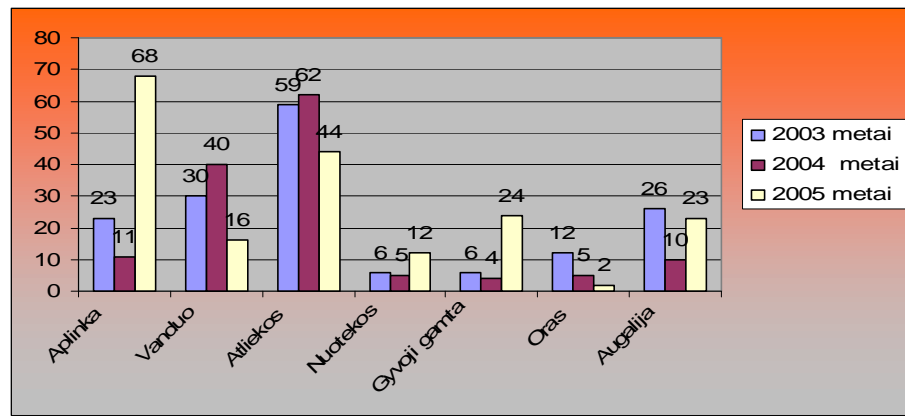
Vandens srities problemos aktualios (8 pav.) buvo 2004 metais (40 straipsnių), kiek mažiau jų 2003 metais. Mažiausiai šia tema publikacijų 2005 metais. Šios srities straipsnių periodiškai gausiausiai 2004-04-01 – 2004-06-30 periode (16 straipsnių). Panašus straipsnių skaičius 2003-01-01 – 2003-03-31 (12 straipsnių) ir 2004-07-01 – 2004-09-31 (13 straipsnių). Mažiausiai publikacijų buvo rasta 2004 metų pabaigoje (spalio – gruodžio mėnesiais), 2005-04-01 – 2005-06-30 (3 straipsniai) bei 2003-04-10 – 2003-06-30 (2 straipsniai) (Žr. 5 priedą).

Gyvosios gamtos srities (brakonieravimas, pagalba gyvūnams ir pan.) straipsnių daugiausia (8 pav.) 2005 metais (24 straipsniai), 2003 ir 2004 metais beveik po lygiai nuo 6-4 straipsnių per metus. Periodiškai straipsnių skaičius pasiskirstęs panašiai kaip ir per metus (5 pav.). Jų gausiausiai 2005 metų pabaigoje, t.y., spalio – gruodžio mėnesiais (10 straipsnių) bei 2005 metams įpusėjus (balandžio – birželio mėnesiais) po 8 – 5 straipsnius. Kitais laiko periodais kaip pvz., 2003-01-01 – 2003-03-31 po 3 -2 straipsnius. 2003-10-01 – 2003-12-31 bei nuo 2004 -07-01 iki 2004-12-31 periode šia tema straipsnių nėra (Žr. 5 priedą).

Su oro srities aplinkosauginių straipsnių nėra daug (8 pav.). Didžiausias jų skaičius 2003 metais (12 straipsnių), metams bėgant straipsnių skaičius sumažėjo 5-2 straipsnių per metus. Visiškai suprantama, kad ir periodiškai straipsnių gausiausia 2003 metų suskirstyme, t.y., 2003-01-01 - 2003-01-31 ir 2003-07-01 – 2003-09-31, kur rasta po 5 straipsnius šia tema. Kituose perioduose jų tik po vieną (žiemos mėnesiais) arba jų išvis nėra (Žr. 5 priedą).

Nuotekų klausimais straipsnių, kaip ir oro srityje, nėra daug (8 pav.), 2005 metais jų tik 12, o 2003-2004 po 5-6 straipsnius. Periodiškai, analogiškai kaip ir pagal metus (5 pav.), straipsnių skaičius didžiausias 2005-07-01 – 2005-09-31 (5 straipsniai) ir 2005-10-01 – 2005-12-31 (5 straipsniai). Kitais periodais, išskyrus 2003-01-01 – 2003-03-31 ir 2004-04-01 – 2004-06-30 bei 2005 metų pradžioje straipsnių nerasta, straipsnių skaičius svyruoja nuo 3 ir mažiau straipsnių (Žr. 5 priedą).

Straipsnių gausa (9 pav.) apie aplinką (triukšmas, kvapas ir pan.) pasižymi 2005 metai (68 straipsniai), 2003 m. ir 2004 m. straipsnių skaičius daugiau nei per pusę mažesnis (11-23 straipsniai per metus). Daugiausiai šie tema straipsnių 2005-07-01 – 2005-09-31 (12 straipsnių) ir 2005-04-04 – 2005-06-30 (11 straipsnių) periode. Mažiausias straipsnių skaičius - 2004-07-01 – 2004-06-30 (3 straipsniai) periode. Kituose perioduose, išskyrus 2004-10-01 – 2004-12-31, kuriame straipsnių šia tema nėra, straipsnių skaičius svyruoja nuo 3 -2 straipsnių (Žr. 5 priedą).

9 pav. Straipsnių skaičius pagal sritį per metus.

Daugiausiai apie atliekų sritį rašantys žurnalistai (Žr. 6 priedą): „Šiaulių naujienų“ žurnalistė B. Vaičiulevičienė ir „Šiaulių krašto“ žurnalistė R. Jankuvienė parašiusios po 19 straipsnių, „Šiaulių krašto“ žurnalistė G. Kudulienė (17 straipsnių), 16 straipsnių teiktų kaip „Šiaulių krašto“ informacija.

Apie pačią aplinką, kaip visumą kas mus supa, nagrinėję žurnalistai: „Šiaulių krašto“ žurnalistės J. Šaparnienė (21 straipsnis) ir R. Jankuvienė (11 straipsnių). „Šiaulių naujienų“ žurnalistai M. Deikus ir B. Vaičiulevičienė parašė po 8 straipsnius apie šią sritį.

Nagrinėjusius vandens (paviršinio ir požeminio) būklę galime išskirti šiuos straipsnių autorius: „Šiaulių krašto“ žurnalistę R. Jankuvienę (9 straipsniai), „Šiaulių naujienų“ žurnalistę B. Vaičiulevičienę (7 straipsniai). 12 straipsnių apie šią sritį publikuota kaip „Šiaulių krašto“ informacija.

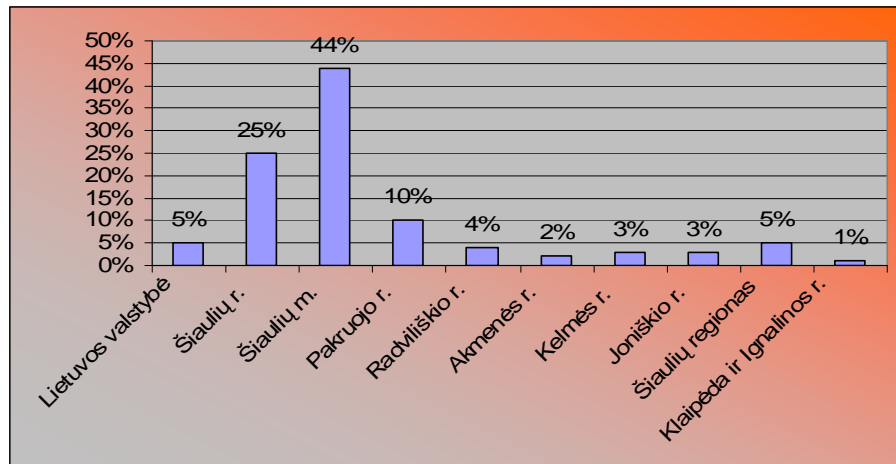
Straipsnių apie augaliją (miškai, miesto ir rajonų medžiai, parkai t.t.) daugiausia publikuota kaip dienraščio „Šiaulių kraštas“ informacija ir „Šiaulių naujienų“ žurnalistės B. Vaičiulevičienės (5 straipsniai). Kiti autoriai apie šią sritį parašė po 3 ir mažiau straipsnių.

Su gyvąja gamta (Lietuvoje gyvenantys laukiniai žvėrys, brakonieravimas, vandens gyvūnija) skaitytojus supažindina „Šiaulių krašto“ žurnalistai J. Musneckienė (4 straipsniai), D. Adomaitis (3 straipsniai), teikiama „Šiaulių naujienų“ informacija (6 straipsniai) ir kiti straipsnių autoriai publikavę po 2 -1 straipsnius.

Kaip jau minėjome straipsnių apie orą ir nuotekas nėra daug, tad ir iš žurnalistų tarpo išrinkti daugiausia šia tema rašiusįjį sunku, nes dauguma autorių, parašė po 4 ir mažiau straipsnių.

Kalbant apie geografinę padėtį (10 pav.), t.y., kokiame Šiaulių regiono rajone su aplinka susijęs, įvykęs ar į kokią rajoną, miestą ar net šalį kreipiamas dėmesys, savaime aišku, kad daugiausiai straipsnių (jų svarba) orientuota į Šiaulių miestą (214 straipsnių, t.y. 44%) ir į Šiaulių rajoną (119 straipsnių, t.y., 25%). Beveik perpus mažiau straipsnių -10% (50 straipsniai) skirta Pakruojos rajonui. Kituose rajonuose su aplinka susijusių įvykių bei dėmesio skiriama po 5% ir

mažiau procentų. Aplinkosauginių įvykių ar kitų aplinkosauginės svarbos detalių aktualių visai Lietuvos Respublikai (toliau – LR) ir Šiaulių regionui skirta tik po 5% (24 - 25 straipsniai).

10 pav. Geografinė padėtis.

Analizuojant kiekvieną dienraštį atskirai (5 lentelė) aiškiai matome, kad „Šiaulių naujienų“ straipsniai labiau orientuoti į patį Šiaulių miestą (130 straipsnių) ir su juo susijusias aplinkosaugines problemas bei jų sprendimo būdus. Mažiau straipsnių skiriama Šiaulių rajonui (45 straipsniai). Tinkančių visai Lietuvos Respublikai – 14 straipsnių, o Šiaulių regionui dar perpus mažiau.

Dienraštis „Šiaulių kraštas“ beveik vienodai orientuotas tiek į Šiaulių miesto (84 straipsniai), tiek ir į Šiaulių r. (74), Pakruojo r. (50 straipsnių) aplinkosaugines problemas. Jame gausu aplinkosauginių straipsnių, susijusių su visu Šiaulių regionu (18 straipsnių), Radviliškio (17 straipsnių), Kelmės, Joniškio (po 12 straipsnių) rajonai, bei Lietuvos Respublika (10 straipsnių).

Geografinė padėtis	Šiaulių regiono dienraštis		Iš viso
	„Šiaulių naujienos“	„Šiaulių kraštas“	
1	2	3	4
Lietuvos valstybė	14	10	24
Šiaulių r.	45	74	119
Šiaulių m.	130	84	214
Pakruojo r.		50	50
Radviliškio r.		17	17
Akmenės r.		11	11
Kelmės r.	1	12	13
Joniškio r.		12	12
Šiaulių regionas	7	18	25
Klaipėda	1	1	2
Ignalinos r.		1	1
Iš viso:	198	290	488

5 lentelė. Geografinė padėtis ir Šiaulių regiono dienraščiai

Skirstant dienraščių straipsnius pagal aplinkosaugines sritis ir jau minėtą geografinę padėtį (11 pav.), paaiškėjo, kad su atliekų srities, kurių straipsnių skaičius didžiausias, straipsniais susieti visi Šiaulių regiono rajonai. Daugiausiai straipsnių susieta su Šiaulių miesto (76 straipsniai), Šiaulių rajono (66 straipsniai) aplinkosauga. Straipsnių orientuotų šia tema į Šiaulių miestą daugiausiai šiuose perioduose 2003-01-01 – 2003-03-31 (16 straipsnių) ir 2004-10-01 – 2004-12-31 (11 straipsnių). Likusiuose rajonuose šių straipsnių po 6 ir mažiau (Akmenės r., Radviliškio r., Joniškio r., Kelmės r.). Į Šiaulių rajoną orientuotų daugiausiai 2003-04-01 – 2003-06-30 ir 2004-10-01 – 2004-12-31 (po 9 straipsnius). Šios srities straipsnių susieta su visa Lietuvos Respublika tik 2 (2004-01-01 – 2004-03-31 ir 2004-04-01 – 2004-06-30 periode), o skirtų visam Šiaulių regionui – 4 straipsniai.

Apie pačią aplinką daugiausia publikuota straipsnių susietų su Šiaulių miestu (46 straipsniai, straipsnių sklaida laiko periode – apie 3 straipsnius kas tris mėnesius) bei Pakruojo rajonu (35 straipsniai, kurių daugiausia (14 straipsnių) 2005-10-10 – 2005-12-31 periode, o sudėjus 2005 metų nuo sausio iki rugsėjo mėnesio straipsnių sk. – 19). Susietų su likusiais rajonais ir pačiu Šiaulių regionu skelbta nuo 8 ir mažiau straipsnių.

Nemaža dalis vandens srities straipsnių publikuota, susiejant juos su Šiaulių miestu (45 straipsniai), dauguma straipsnių publikuota 2004-04-01 – 2004-06-30 (9 straipsniai), 2004-01-01 – 2004-09-31 (8 straipsniai). Šiaulių r. (19 straipsnių) bei Pakruojo r. (8 straipsniai), šiek tiek mažiau susietų su Radviliškio r. (5 straipsniai). Mažiausiai šių straipsnių skirta Kelmės r. (4 straipsniai) bei Joniškio r. (3 straipsniai). Po vieną straipsnį skirta Akmenės r. ir visam Šiaulių regionui.

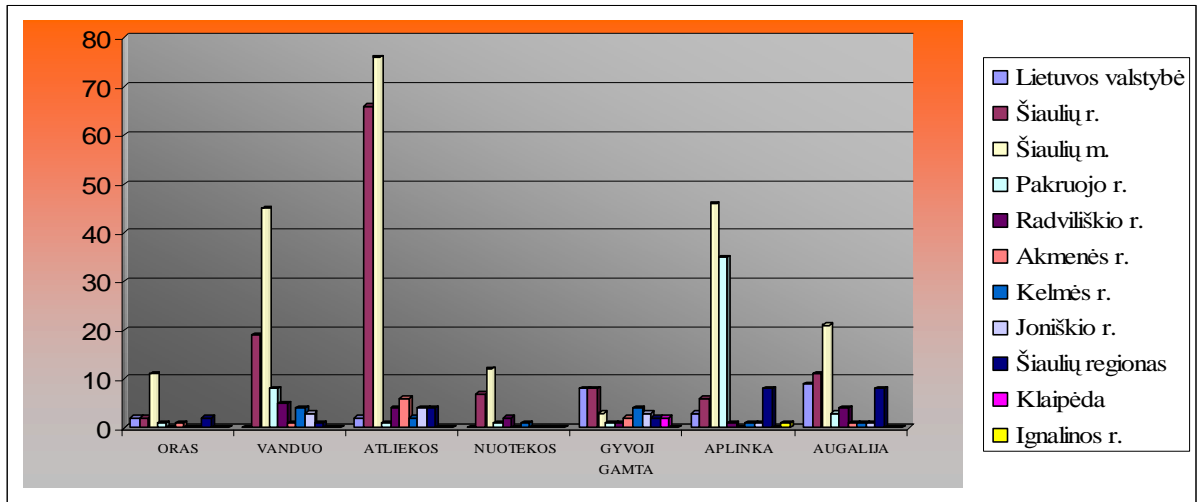
Oro srities straipsniai daugiausia buvo susieti su Šiaulių miestu (11 straipsnių, daugiausiai rašyta 2003-01-01 – 2003-03-03-31 – 4 straipsniai), su kitais rajonais (Šiaulių r., Pakruojo r., Akmenės r. bei skirtų visam Šiaulių regionui) ir LR susieta po 2-1 straipsnius. Kelmės r., Joniškio r. ir Radviliškio r. šios srities straipsnių iš viso nebuvo publikuota.

Informaciniai straipsniai gyvosios gamtos klausimais daugiausiai buvo susieti su Šiaulių r. (8 straipsniai) bei skirti visai Lietuvos Respublikai (8 straipsniai). Kituose rajonuose susieta nuo 4 ir mažiau straipsnių.

Apie vyraujančią augaliją ar šios srities pažeidimus skelbiantys straipsniai daugiausiai siejasi su Šiaulių miestu (21 straipsnis, 2004-07-01 - 2004-09-31 jų daugiausiai (4 straipsniai), kituose perioduose straipsnių skaičius pasiskirstęs po 3 ir mažiau arba išvis nėra), Šiaulių r. (11 straipsnių). Beveik vienodai augalų srities publikacijų skirta Lietuvos Respublikai (9 straipsniai) ir Šiaulių regionui (8 straipsniai).

Apie nuotekas (paviršines ir kanalizacines) straipsnių taip pat dauguma jų susieta su Šiaulių miestu (12 straipsnių, periode 2005-07-01 – 2005-09-31 jų 4, kituose mažiau ar iš viso nerasta) bei Šiaulių rajonu (7 straipsniai). Pakruojo, Radviliškio ir Kelmės rajonuose siejama po 2 – 1

publikacijų, susietų su Akmenės, Joniškio rajonais ar visu Šiaulių regionu, ar Lietuvos Respublika, publikacijų nerasta.

11 pav. Aplinkosauginė sritis pagal geografinę padėtį.

Nagrinęjant dienraščius atskirai (6 lentelė), matyti, jog „Šiaulių naujienų“ susijusių straipsnių su Šiaulių miestu daugumą sudaro publikacijos apie atliekų sritį (48 straipsniai), aplinkos (27 straipsniai) bei vandens (26 straipsniai) sritis. Mažiausiai publikuojama gyvosios gamtos sritis. Regioniniame dienraštyje „Šiaulių kraštas“ taip pat didelį dėmesį skiria atliekų sričiai tiek Šiaulių rajone (40 straipsnių), Šiaulių mieste (28 straipsniai) tiek ir kituose rajonuose. Aplinkos sričiai publikacijų gausu skirtų Pakruojo r. (35 straipsniai) ir Šiaulių miestui (19 straipsnių). Augalijos tematika straipsnių, skirtų Šiaulių miestui, skaičius beveik toks pat tiek „Šiaulių krašte“ (11 straipsnių), tiek „Šiaulių naujienose“ (10 straipsnių).

Iš pateiktų duomenų matyti, kad rajonuose oro užterštumas, atliekų susidarymas nesudaro tokių didelių problemų kaip mieste, tam įtakos turi ir tai kad rajonuose nėra didelių pramoninių objektų, mažas gyventojų skaičius. Jeigu pasitaiko kokie aplinkosaugos pažeidimai, tai jie nesunkiai pašalina ar lokalizuoja atitinkamų žinybų specialistai.

Šiaulių regiono dienraštis	Aplinkos auginė sritis	Geografinė padėtis									
		LR	Šiaulių r.	Šiaulių m.	Pakruojo r.	Radviliškio r.	Akmenės r.	Kelmės r.	Joniškio r.	Šiaulių regionas	Kt
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
„Šiaulių naujienos“	Oras	2	-	6	-	-	-	-	-	1	-
	Vanduo	-	6	26	-	-	-	-	-	-	-
	Atliekos	2	26	48	-	-	-	-	-	-	-
	Nuotekos	-	2	12	-	-	-	-	-	-	-
	Gyvoji gamta	3	5	1	-	-	-	1	-	1	1
	Aplinka	3	2	27	-	-	-	-	-	-	4

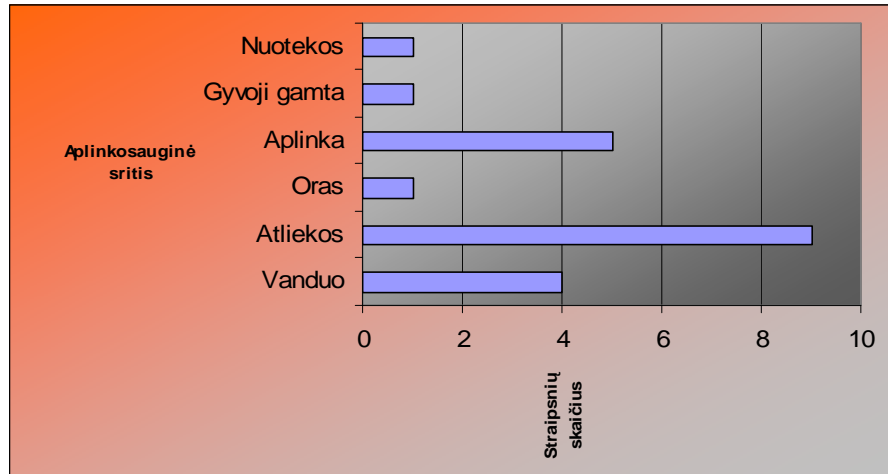
	Augalija	4	4	10	-	-	-	-	-	1	-
Viso:		14	45	130	-	-	-	1	-	7	1
„Šiaulių kraštas”	Oras	-	2	5	1	-	1	-	-	1	
	Vanduo	-	13	19	8	5	1	4	3	1	
	Atliekos	-	40	28	1	4	6	2	4	4	
	Nuotekos	-	5	-	1	2	-	1	-	-	
	Gyvoji gamta	5	3	2	1	1	2	3	3	1	1
	Aplinka	-	4	19	35	1	-	1	1	4	1
	Augalija	5	7	11	3	4	1	1	1	7	
Iš viso:		10	74	84	50	17	11	12	12	18	2

6 lentelė. Aplinkosauginė sritis pagal geografinę padėtį ir „Šiaulių naujienų“, „Šiaulių krašto“ dienraščius

Šiaulių regiono aplinkos apsaugos Poveikio aplinkai vertinimo ir normatyvų skyriaus 6 darbuotojams(oro, vandens, atliekų ir karjerų, cheminių medžiagų srities) bei Gyvosios gamtos apsaugos skyriaus darbuotojui atlikus straipsnių aktualumo įvertinimą 10 balų sistemoje, nustatyta (Žr. 7 priedą), kad dauguma straipsnių reikšmingumas 8 – 7 balai, kiek mažiau 6 balai. 9-10 balų įvertinimas teiktas nedidelei straipsnių daliai. 9-10 balai taikyti tik tiems straipsniams, kuriuose analizuojama ar informuojama apie reikšmingą įvykį blogąja ar gerąja prasme paveikusi aplinką (avarijos, gresianti didelė aplinkos tarša ir pan.). Išvedus kiekvieno specialisto įvertinimų vidurkį kiekvienam straipsniui, nustatyta (12 pav.), kad 9 balų sistemoje vertinta dauguma atliekų srities straipsnių. Straipsniai siejami su pavojingų atliekų deginimo įrenginio statyba netoli Šiaulių miesto, pasenusių ir nebetinkamų naudoti pesticidų išvežimas iš Lietuvos utilizacijai, padangų perdirbimas - UAB „Akmenės cemento” planai deginti naudotas padangas bei UAB „Metaloidas” vykdoma veikla - naudotų padangų smulkinimas. Devyniais balais įvertinti aplinkos srities straipsniai, siejami: 1) Danų kiaulių kompleksų kūrimas Pakruojo r.; 2) Gaisras cheminių medžiagų sandėlyje Šiauliuose; 3) UAB „Elnio” gamyklos keliama smarvė Šiaulių mieste. Šiuo įvertinimu vandens srities straipsniai siejami: 1) Į Mūšos upę pateko 40 000 kubinių metrų srutų, beveik šešetą metų laikytų „Mūšos” kiaulių komplekso rezervuaruose; 2) Nuo didelio šalčio užšalusiuose vandens telkiniuose trūksta deguonies; 3) Aukštrakiuose atidarius nuotekų plovyklą Baltijos jūra prarado vieną juodą teršėją. Oro, gyvosios gamtos ir nuotekų srities straipsnių įvertinimas 9 (vidurkis) tik po vieną straipsnį temos - Akmenės cementas atsisako deginti nuodingą kurą, Sidabros upelyje vis aptinkama kritusių žuvų bei Šeduvoje iš chemikalų sandėlio rezervuaro teršalai paprasčiausiai leidžiami į gruntą bei Daugyvenės upelį.

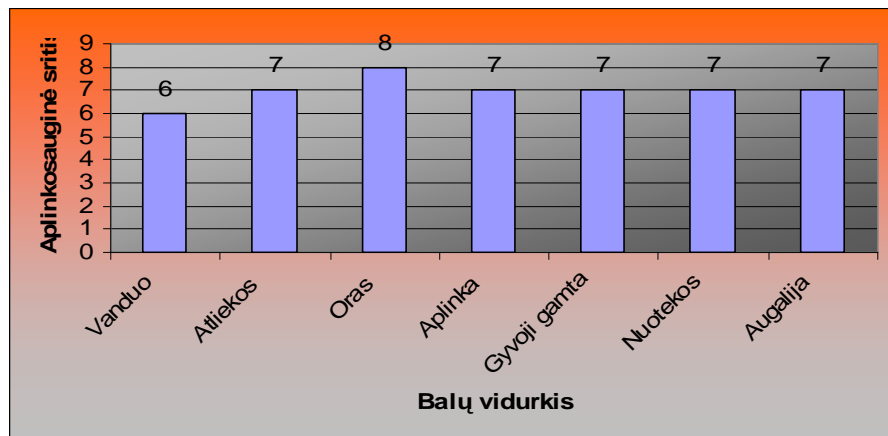
Analizuojant ŠRAAD specialistų vertinimus galima pastebėti, kad specialistai labiau susipažinę su savo kuruojamos srities problemomis, straipsnius pagal aplinkosaugines sritis vertina skirtingai,

t.y. jie objektyviau vertina tuos publikuojamus straipsnius, kurie susieti su jų kuruojama aplinkosaugine sritimi.

12 pav. Straipsnių skaičius (iš 488), kurie buvo įvertinti 9 balų vidurkiu.

Bendras balų vidurkis -10 rastas vienas straipsnis tema - „Po avarijos katastrofiškai išaugo Kulpės tarša“. Tai „Šiaulių krašto“ R. Jankuvienės straipsnis informuojantis apie tai, kad Šiauliuose nepavyksta sustabdyti po cheminės avarijos UAB „Telalita“ teršalų tekėjimo į Kulpės upę. Kulpė ties Šiaulių riba užkratų kiekis leistinas norma viršija 25 kartus. Analizuojant ekspertinį vertinimą pastebėta, kad specialistų vertinimas nors nežymiai, bet skiriasi, vienu ar net trijų balų skirtumu. Susumavus septynių specialistų įvertinimus ir išvedus balų vidurkį, pagal aplinkosauginę sritį, matome (13 pav.), kad aukščiausi balų įvertinimai buvo su oro aplinkosauga susijusiems straipsniams (8 balai). Likusias sritis (atliekos, nuotekos, gyvoji gamta, aplinka ir augalija), išskyrus vandenį, kurio įvertinimo balų vidurkis siekia 6 balus, įvertinta vienodai, jų balų vidurkis – 7 balai.

13 pav. Ekspertinis straipsnių vertinimas (balų vidurkis) pagal aplinkosauginę sritį.

2.2.2. Šiaulių regiono dienraščių straipsnių, aplinkosaugine, tematika turinio analizė

Nagrinėjant Šiaulių regiono dienraščių straipsnius galima išskirti esminius (pagrindinius) nagrinėjamus objektus:

1. Pavojingų atliekų deginimo įmonė Aukštrakių kaime, Šiaulių rajone (apie 47 straipsnius per 2003, 2004 ir 2005 metus);
2. Atliekų rūšiavimas (14 straipsnių);
3. Kairių (Šiaulių rajone) sąvartyno būklė ir jo uždarymui kylančios problemos (apie 18 straipsnių);
4. Rėkyvos ežero (Šiaulių miestas) būklė ir kylančios problemos (apie 16 straipsnių);
5. Talšos ežero (Šiaulių miestas) būklė ir sutvarkymo planai (14 straipsnių);
6. Žolės deginimas (Šiaulių regione ir visoje Lietuvoje) (5 straipsniai);
7. Kiaulių kompleksų (Pakruojo rajone) statyba (apie 35 straipsnius per 2005 metus);
8. Padangų perdirbimas (UAB „Metaloidas“ ir UAB „Akmenės cementas“), 6 straipsniai;
9. Paukščių gripas (7 straipsniai);
10. Oro užterštumas kietosiomis dalelėmis (15 straipsnių);
11. Planuotos statybos Šiaulių miesto centriname parke (12 straipsnių per 2005 metus);

Apie šiuos objektus daugiausiai straipsnių, apie kitus įvykius (avarijas, priimtus sprendimus, pažeidimus ir pan.), kurie nesudaro didelio visuomenės, vyriausybės, specialistų ir kt. nepasitenkinimo ar susidomėjimo, tik užsimenama arba aprašoma vieną kartą. Dažniausiai šia tema daugiau straipsnių nėra ir tema nebeatnaujinama. Pabandykime kiekvieną esminį objektą apžvelgti plačiau.

Pavojingų atliekų deginimo įmonė Aukštrakių kaime, Šiaulių rajone. 2003 metų pradžioje pirmą kartą viešai pasakyta, jog prie Šiaulių (UAB „Toksika“ teritorijoje, kur yra padangų sąvartynas) ketinama (iki 2008 metų) statyti pavojingų atliekų deginimo įmonė, kurioje bus deginamos atliekos iš visos Lietuvos („Šiaulių kraštas“ 2003-04-10). Perskaičius daugumą straipsnių susidaro įspūdis, jog Aukštrakiai didžiulė pabaisa, kelianti grėsmę Šiaulių miestui bei jo gyventojams. Formuojama nuomone, kad statoma įmonė šalia mūsų, norint pakenti gyventojams, o ir Europos pareigūnai skeptiškai vertina „Aukštrakių projektą“ („Šiaulių naujienos“, 2003-11-06). Dienraščiuose jaučiamas ypač didelis noras skaitytojui sukelti neigiamas emocijas skambiais straipsnių pavadinimais: „Lietuvos kloaka - Šiaulių prekinis ženklas“; „Šiauliečiai nenori nuodu“; „Švedai atvyko plauti šiauliečių smegenų“; „Aukštrakių kloakai - ne!“ „Atliekų krematoriumas prie Šiaulių“ ir t.t.

Dienraščiuose labai stinga objektyvios informacijos apie pavojingas atliekas, jų tvarkymą, bei apie pačią Aukštrakių atliekų tvarkymo įmonę - „Krematoriumo paslaptis kelia piliečių baimę“

(„Šiaulių kraštas“, 2003-04-22). Aplinkos ministerija bandė aiškintis kodėl pasirinkti būtent Šiauliai („Šiaulių naujienos“, 2003-10-22), tačiau konkrečios informacijos, kaip šis objektas įtakos aplinką ir ar paveiks žmonių sveikatą nepateikta. Tik 2005-04-11 Šiaulių miesto vicemeras informavo apie Aplinkos ministerijos pažadą įvertinti bendrą Aukštrakiuose esančių ir būsimų pavojingų atliekų tvarkymo objektų poveikį aplinkai ir žmonių sveikatai („Šiaulių kraštas“ 2005-04-12).

„Šiaulių krašto“ dienraštyje publikuojamas žurnalistės R. Jankuvienės 2003-09-11 straipsnis, kad „Atliekų deginimo projektas – jau Briuselyje“ ir dabar tik nuo Briuselio priklauso, ar Šiauliai taps pavojingų atliekų surinkimo ir deginimo centru (šiuo metu yra nuotekų valymo įrenginiai ir nuotekų dumblo sąvartynas, žadama dar įsteigti buitinių atliekų aikštelę). Europos komisijos pareigūnai poveikio aplinkai nemato. Tačiau R. Lenkaičio teigimu, vienas iš svarbiausių problemų - Aukštrakių miškai- dviejų retų paukščių - erelio vapsvaėdžio - buveinė. 2003 m. spalio 24 dienos straipsnyje, Jankuvienė jau aprašo, kad „Briuselis palaimino pavojingų atliekų projektą“ pasirodžiusiame 2003 m. lapkričio 19 d., autorė rašo apie Europos Sąjungos ISPA valdymo komiteto pritarimą Lietuvos pavojingų atliekų tvarkymo projektui ir sprendimą finansuoti jį. Projekto vertė 18,87 mln. eurų, ISPA finansuos 65 proc. projekto vertės, t.y. 12,27 mln. eurų.

Su planuojamo objekto statyba susipažinti galėjo visi norintieji (vykstant į Aukštrakius arba Šiaulių regiono aplinkos apsaugos departamente) tarp jų ir Lietuvos Respublikos Prezidentas Valdas Adamkus. 2003-10-24 „Šiaulių krašto“ dienraštyje aprašomas Lietuvos Respublikos Prezidento vizitas Šiauliuose bei jo kelionė į Aukštrakius. Taip pat šiek tiek aprašoma atliekų tvarkymo įmonė „Toksika“, kurioje jau dabar yra visas kompleksas daugiau ar mažiau pavojingų objektų. Autorė cituoja prezidento žodžius, kuriais jis piktinasi Aplinkos ministerijos veiksmais, neinformavus šiauliečių apie projektą, bei neišaiškinus, kokį bendrą poveikį aplinkai darys visi Aukštrakių objektai.

Šiam objektui užkirsti kelią bando visuomenė, surinkta apie 6 tūkst. parašų pasisakant prieš deginimo įmonę („Šiaulių naujienos“, 2004-05-20) bei 2004 m. pavasarį buvo įsikūrusi iniciatyvinė grupė Aukštrakių komplekso statybos nutraukimo akcijoms organizuoti ir remti. Jog ši nebūtų statoma buvo pateikti argumentai: PAV ataskaita, parengta AM Aplinkos apsaugos centro, atlikta paviršutiniškai, trūko duomenų, kaip ši įmonė galėtų kenkti žmonių sveikatai ir Šiaulių krašto ekosistemai per ilgesnį laiką. Įsteigtas Gubernijos miško biosferos poligonas, o tokias teritorijas pagal Europos tinklą „Natura 2000“ yra saugomos ir šis pavojingas objektas atsiduria centre. Tad iniciatyvinė grupė kreipėsi dar kartą raštu į šalies valdžią bei tarptautines organizacijas „Bird life international“ ir „Planet life international“ („Šiaulių naujienos“, 2004-11-30).

Straipsnyje „Pavojingas atliekas skandinavai degina saugiai“ pasirodžiusiame 2004 m. gegužės 13 d., lyg ir bandoma šiauliečius nuraminti rašant apie Šiaulių savivaldybėje viešėjusius svečius iš Danijos ir Švedijos. Pasak viešėjusio švedo, atliekas reikia tvarkyti tinkamai, ypač pavojingas, ten

taip pat būta diskusijų dėl PA deginimo įmonių statybos, nes nauji, nežinomi dalykai visada baugina žmones. Svečias iš Danijos pasakoja apie tai, jog pas juos veikianti pavojingų atliekų deginimo įmonė pastatyta vidury miestelio: „Jokių problemų dėl jos niekada neturėjome“ – teigė svečias. Straipsnyje taip pat aprašoma šių valstybių gyventojų skatinimo, atliekų rūšiavimo klausimais, patirtis. „Visas atliekas skirstau į devynias rūšis, iš jų tik viena skirta sąvartynui“ – teigia svečias iš Danijos.

Straipsnių yra ir daugiau tačiau jie visi neinformatyvūs, visuose pilna klaustukų į kuriuos niekas nepateikia atsakymo: Kokios medžiagos bus deginamos pavojingų atliekų deginimo įmonėje? Tai nekelia ramybės ir pasitikėjimo skaitytojų sąmonėje, o tik dar labiau jaudina juos ir iššaukia neigiamą požiūrį į pavojingų atliekų projektą Aukštrakiuose. Aplinkosauginės institucijos tik žada rengti susitikimus su gyventojais ir aiškinti, kas bus statoma Aukštrakių k.(„Šiaulių kraštas“, 2003-04-16, o švietėjiškos informacijos dienraščiuose visuomenei nepateikia. Statybų pradžia artėja ir šį objektą ginančių ar prieštaraujančių straipsnių gali daugėti, kaip pvz., A. Sabaliausko straipsnis „Laikas pasakyti sudie pavojingoms atliekoms ir dvokiančiam sąvartynui“ kur bandoma analizuoti koks įrenginio poveikis bus žmogui ir ar labai nukentės gamta („Šiaulių kraštas“, 2005-05-11).

Apibendrinant, šia tema (Aukštrakių sąvartynas, pavojingų atliekų deginimo įmonė) Šiaulių miesto dienraščių, straipsnius galima teigti, jog dėl neigiamos Šiaulių miesto gyventojų nuostatos PA deginimo įmonei, kalta valdžia tinkamai neinformavusi, kaip beje to reikalauja ir įstatymas, bei nepateikus gyventojams laiku išsamios informacijos apie Aukštrakius: Kokias konkrečiai medžiagas ruošiamasi deginti? Kokios technologijos bus įdiegtos įmonėje, bei kaip bus užtikrinamas saugumas? Tik pateikiant išsamius paaiškinimus galima nuraminti auditoriją.

Tiesa, bandymų buvo, 2003 spalio 22 d. I. Kavaliauskienės straipsnis „Moderni įmonė išvaduos nuo dvokiančio sąvartyno“, tačiau per vėlai: jis pasirodė likus iki viešojo Pavojingų atliekų projekto svarstymo. Daug kas nespėjo susipažinti, kokiais argumentais grindžiama ministerijos pozicija Aukštrakius įkurdinti pavojingų atliekų deginimo ir saugojimo įmonę. Be to, tokių straipsnių kaip šis, turėjo būti daugiau.

Atliekų rūšiavimas. Visuose nagrinėtuose straipsniuose buvo rasta tik keletas, ugdančių žmonių ekologinę (aplinkosauginę) sampratą bei kultūrą: Šiaulių m. Tarybos 2003 m. sausio 9 d. sprendimu Nr. 582 patvirtintos „Šiaulių miesto atliekų tvarkymo taisyklės“(„Šiaulių naujienų“ 2003-01-31; 2003-02-07; 2003-04-14; 2003-02-28; 2003-03-07 dienos dienraščiuose bei „Šiaulių krašto“ 2003-01-31; 2003-02-07; 2003-02-14; 2003-02-19; 2003-03-07; 2003-03-14 dienos dienraščiuose). G. Kudulienės straipsnyje „Šiukšles kaupsi kaip užsieniečiai“ dalinamasi patirtimi su Kristanstado ir Fredericijos delegacija Šiauliuose, kaip namuose rūšiuoti atliekas, kad vaikai ir vaikaičiai gyventų švarioje aplinkoje (Rėkyvos laukia švaruoliška ateitis; į virtuvę po 9

kibirėlius). Straipsnyje „Daugiau mokėsi – mažiau šiukšlinsi“ taip pat gvildenama tema skatinant šiauliečius rūšiuoti atliekas. Juk nebūtina visas buityje ar veikloje susidariusias atliekas versti į sąvartynus ir toliau šiukšlinti aplinką, rūšiuojant atliekas, kai kurias iš jų galima perdirbti ir panaudoti pakartotinai. L. Klicner publikacijoje „Rūšiuokime atliekas“ akcentuojama Šiauliuose pradėta ekologinė akcija, kuria norima paskatinti miestiečius rūšiuoti pavojingas buitines atliekas, kurios metu gyventojai galės nemokamai atsikratyti senų padangų ar sudaužytų termometrų. Akciją vykdo NVO „Aukuras“, UAB „Spec. transportas“ ir UAB, „Švarinta“.

Keletas straipsnių leidžia suprasti, jog švietimo įstaigos taip pat neabejingos aplinkosaugai. Jaunimą stengiamasi supažindinti su kylančiomis gamtosauginėmis problemomis, o ypač kaip tas problemas būtų galima sumažinti: 1) Šiaulių J.Janonio gimnazijos teatro studijos nariai Šiaulių miesto centrinėje aikštėje surengė teatralizuotą akciją - žemė gali virsti dideliu sąvartynu, nes ją teršiančių zombių netrūksta („Šiaulių naujienos“, 2003-03-21) taip ragindami rūšiuoti atliekas ne tik savo bendraamžius bet ir suaugusius šiauliečius; 2) B. Vaičiulevičienės 2003-04-11 straipsnis „Vaikai susirūpino parku“ pristatė naują mokyklų pradėtą vykdyti ekologinį projektą. 3) 2003-10-28 dar viena surengta mokytojų akcija pavadinimu „Suteik popieriui sparnus – ir aplinka bus švaresnė“, kurios metu stengiamasi atskleisti atliekų rūšiavimo svarbą ir išskyrimą iš atliekų tas atliekas, kurias dar galima perdirbti ir tai panaudoti pakartotinai („Šiaulių naujienos“, 2003-10-28); 4) Lietuvoje pirmą kartą rengiama „perdirbimo savaitė“, kurios metu bus aiškinama panaudotų pakuočių rūšiavimo teikiama nauda bei perdirbimo svarba. Šiaulių moksleiviai ne tik žodžiais ragino gyventojus rūšiuoti atliekas, bet ir demonstravo iš jų pasiūtus drabužius („Šiaulių naujienos“, 2004-10-22). 5) Moksleiviams akcijos metu buvo aiškinama, kodėl reikia rinkti ir rūšiuoti šiukšles bei kvietė pasirašyti po šiais žodžiais „Rūšiuoju ir žinau - kodėl“. Šiaulių m. ir kt. didžiausių šalies miestų mokiniai taip įsijungė į akciją ir aktyviausias akcijos dalyvis UAB „Putokšnis“(pet buteliukai). 6) „Popierius praeityje ir dabartį vertybė, žaliava ar atlieka“ klausimas, kurį sprendė trijų mokyklų („Salduvės“, J. Janonio gimnazijos ir Šalkauskio) mokiniai. Švietimas atliekų rūšiavimo problemoms spręsti vyko ne tik mokyklose bet ir vaikų darželiuose, kur mažieji skatinami „Tausoti miško rūbą žalia“ („Šiaulių kraštas“, 2004-01-31) bei Šiaulių universitete.

Kad aplinkosauginėms problemoms neabejingi tik Šiaulių miesto moksleiviai, leidžia suprasti D. Adomaičio 2004 kovo 12 d. straipsnis, kuris pristato Joniškio ekologinio švietimo centrą, vienijantį apie du šimtus gamtos ir grožio mylėtojų ne iš vartotojiškosios pusės.

Kairių (Šiaulių rajone) sąvartyno būklė ir jo uždarymui kylančios problemos. Dar viena problema atliekų srityje – Kairių sąvartynas, kuris turėtų būti uždarytas jau 2006 metais. Šio sąvartyno uždarymas – vienas iš svarbiausių regiono atliekų tvarkymo projektų objektų. Uždarymo terminas baigiasi, tačiau tam iškyla sunkumų, viena iš jų – lėšų trūkumas („Šiaulių kraštas“ 2003-02-12). Sąvartynas apibūdinamas kaip ekologinė bomba, kuri gali bet kokių momentu sprogti, t.y.

sąvartyne ne visada valomas filtratas gali vėl pralaužti pylimą ir išsilieti į aplinką, padarydamas daug žalos („Šiaulių naujienos“ 2003-09-23), kaip tai atsitiko 2002 metais. Tada aplinkosaugininkai suskaičiavo, kokią žalą (50 tūkst. litų) aplinkai padarė ši įvykusi avarija, kuomet pylimą pralaužęs filtratas užliejo aplinkinius žemės sklypus. Aplinkosaugininkų teigimu šiuo metu sąvartynas neteršia daugiau negu reikia („Šiaulių kraštas, 2003-05-06), tačiau konkretnės informacijos aplinkosaugininkai nepateikia. Šiaulių visuomenės sveikatos centro darbuotojams kartu su ŠU Soc. tyrimų mokslinio centro direktoriumi J. Ruškumi atlikus apklausą apie Kairių sąvartyno aplinkinį užterštumą ir gyventojų sveikatą susidarė vaizdas, kad „Kairių sąvartynas žmonėms tarsi monstras“. Atlikus tyrimą gauti tokie rezultatai 91% gyventojų teigia, kad sąvartynas teršia aplinką, 80% - kad jis kelia labai rimtą problemą ir 77% gyventojų teigė, kad jį reikia uždaryti (2004-01-16). Dėl prastos sveikatos aplinkiniai gyventojai taip pat kaltina sąvartyną („Šiaulių kraštas“, 2003-12-19).

Sąvartyno uždarymu suinteresuoti ne tik šiauliečiai, savivaldybė bet ir Aplinkos ministerija, tačiau lėšas nurodyta numatyti apskričių merams („Šiaulių kraštas“, 2005-04-20). Taigi visas dėmesys skiriamas lėšų ieškojimui sąvartynui uždaryti, tad ir visi straipsniai orientuoti į tai, kaip tai atlikti. Vienas iš būdų - ketinama kelti atliekų priėmimo ir šalinimo Kairių sąvartyne kainą („Šiaulių naujienos“, 2003-10-03; „Šiaulių naujienos“ 2005-08-19).

2004 m. rugpjūčio 12 dienos „Šiaulių krašto“ dienraštyje J. Janulytės švietėjiško pobūdžio straipsnis, kurio tema – kaip ir kur reikia vežti susidariusias atliekas, šia tema pasisakė sanitarijos skyriaus vedėja, Kairių sąvartyno meistras, UAB „Spec. transportas“, UAB „Švarinta“ direktorių pavadootojai.

Rėkyvos ežero (Šiaulių miestas) būklė ir kylančios problemos. Dešimtas pagal dydį Lietuvos ežeras gali virsti raistu. Lietuvos Rėkyvos ežerui pavojų kelia danų valdomos bendrovės AB „Rėkyva“ planai kasti durpes. Grėsmės zona- pietinė ežero pakrantė, kur vykdoma durpyno eksploatacija. Rėkyvos ežerą nuo durpyno teskiria pustrečio šimto metrų pločio žemės juosta („Šiaulių naujienos“, 2004-06-01). Rėkyvos ežeras virš Baltijos jūros iškilęs daugiau nei 130 m, durpynas 126 m, o abu juos skirianti juosta yra vos 400 m ir ji nuolat mažėja, be to, savo juoda darbą daro nuolatiniai gaisrai („Šiaulių naujienos“ bei „Šiaulių kraštas“, 2004-02-03). Siekiant išsaugoti ežerą pasisako ne tik aplinkosaugininkai, savivaldybė, bet ir visuomenė („Šiaulių kraštas“, 2004-04-21). Buvo iškeltas klausimas – uždaryti durpyną eksploatuojančią įmonę („Šiaulių naujienos“, 2004-02-23).

Apie šią problemą buvo daug švietėjiško pobūdžio straipsnių, kuriuose pateikiami tikslūs skaičiai, publikuojami atlikti moksliniai tyrimai, kurių duomenimis, ežeras senka dėl gamtos įtakos (lietus, ledas) ir žmogaus veiklos. Rėkyvos durpės pradėtos kasti, nuodugnai neištyrus pakrančių. 1885 m. giliausia ežero vieta -10,7 m, o šiandienos ežero gylis tesiekia vos 4,8 m („Šiaulių naujienos“, 2004-06-23). Kilus ginčui dėl durpių karjero eksploatacijos poveikio Rėkyvos ežero

likimui, pateikiama Šiaulių visuomenei specialistų požiūrį į šią problemą („Šiaulių naujienos“, 2005-04-27). Eksploatuoti durpyną leista tik su sąlyga, jog durpės bus kasamos ne mažesniu atstumu kaip 600 m iki ežero, šį saugų atstumą nustatė Žemės ūkio universitetas, atlikdamas tyrimus („Šiaulių naujienos“, 2005-11-08).

Talšos ežero (Šiaulių miestas) būklė ir sutvarkymo planai. 2003 metais Šiaulių mieste susirūpinta dar vieno iš didžiausių ežerų Lietuvoje – Talšos (dar kitaip Talkšos) ežeru. Pagaliau nutarta sutvarkyti ežero prieigas ir išvalyti ežerą, sutvarkymo projektą sutiko finansuoti sveikatos fondas. B. Vačiulevičienės 2003 m. vasario 10 dienos straipsnyje „Prikelti ežerą“ supažindinama visuomenė su esama ežero situacija. Bandrais bruožais užsiminama apie Talšos ežero vandenyse ir prieigose augančius retus augalus ir vyraujančią gyvūniją. Dr. E. V. Navys, Vilniaus ir Šiaulių universiteto docentas, savo straipsnyje „Talšos parkas – fizinė ir dvasinė atgaivos oazė“ analizuoja Talšos ežero kilmę bei jo estetiškumo kūrimą („Šiaulių kraštas, 2003-10-31). Talšos ežero sutvarkymo projektui įgyvendinti ėmėsi Šiaulių universiteto mokslininkai, Šiaulių regiono aplinkos apsaugos departamentas kartu su Šiaulių miesto savivaldybės Aplinkos skyriumi bei Šiaulių miesto aplinkosauginės nevyriausybinių organizacijų. Taigi rūpestis dėl šio ežero išsaugojimo sujungė aplinkosaugininkus, mokytojus ir moksleivius („Šiaulių naujienos“, 2003-02-07). Atrodytų viskas gražu, jog ežeras bus išvalytas, sutvarkant ežero prieigas planuojamas sporto objektų įrengimas („Šiaulių naujienos“, 2003-08-28) bei Talšos ežero ekologiniu pažintiniu taku galės keliauti ne tik studentai ir moksleiviai, bei ir visi neabejingi gamtos grožiui („Šiaulių kraštas, 2003-10-31) ir ši vietovė vėl taps gražiu rekreaciniu kampeliu bet atsiranda tokių straipsnių kaip L. Klicner - „Prie Talšos ežero pilis ir vandens parkas“, kur analizuojamos tokios temos: patogus ežeras, bet užterštas; ežerą kuops, bet neišvalys; atsirastų vietos verslui, o ne gamtos pažinimui („Šiaulių kraštas“, 2003-04-02).

2003 metų pabaigoje šių straipsnių analizuojančių ir informuojančių apie tolesnę seką, vykdant Talšos ežero projekto įgyvendinimą, nerasta. Tik 2004 metų gruodžio 6 dienos „Šiaulių naujienos“ dienraštyje publikuojamas straipsnis pavadinimu „Talšos ežerui – pusė milijono litų Europos sąjungos injekcijų“, kuriame akcentuojama, ES parama suteikta užterštom teritorijom nustatyti ir išvalyti. Tarp šių teritorijų patenka ir, mūsų jau minėtas, Talšos ežeras. Po to tęsiasi kelių mėnesių pauzė, ir šia tema straipsnių nėra. 2005-05-04 R. Baliutavičiaus straipsnis „Talšos ežeras virsta sąvartynu“ publikuojamas kaip vietos gyventojų skundas vietos savivaldybei, dėl šiukšlynais virtusių ežero prieigų. Šis straipsnis leidžia suprasti, jog ežero valymo ir prieigų tvarkymo darbai dar nepradėti. R. Žadeikytės straipsnyje šis ežeras sutapatinamas su bala, kuris jau ilgą laiką tarpą šiauliečiams tarnauja kaip nuotekų surinkimo bala („Šiaulių kraštas“, 2005-08-12). Ir pagaliau pasirodo ilgai lauktas straipsnis, jog ežero pietinė dalis pradedama tvarkyti („Šiaulių kraštas“, 2005-09-20).

Žolės deginimas (Šiaulių regione ir visoje Lietuvoje). Atėjus pavasariui tiek aplinkosaugininkai, tiek priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos nuolat informuoja apie draudžiamą žolės deginimą. Skaičiuodami ne tik žalą padarytai gamtai, bet ir pačiam žmogui, kai nuo degančios žolės sudega tvartai, namai, o kartais liepsnos pasiglemžia ir žmonių gyvybę. Siekiant užkirsti kelią žolės deginimui straipsniuose nuolat akcentuojamos baudos, kurias teks sumokėti pažeidėjui, į valstybės biudžetą („Šiaulių naujienos“, 2005-04-26). Dauguma šia tema straipsnių, skamba, kaip prašymas to nedaryti, tik vienas 2005-04-22 „Šiaulių krašto“ straipsnis švietėjiško pobūdžio, kuris parengtas pagal Šiaulių regiono aplinkos apsaugos departamento pateiktą informaciją - „Kad pavasaris neskendėtų dūmuose“. Straipsnyje publikuojama aplinkosaugos reikalavimai deginanti sausą žolę, nendres, šiaudus bei laukininkystės ir daržininkystės atliekas.

Kiaulių kompleksų (Pakruojo rajone) statyba. Šis įvykis, sukėlęs didelį visuomenės ir Žaliųjų (Žaliųjų judėjimo nevyriausybinių organizacija) nepasitenkinimą, prilygsta planuojamam statyti pavojingų atliekų deginimo įrenginiui Aukštrakių kaime, Šiaulių rajone. Šia tema visi straipsniai publikuoti regioniniame dienraštyje „Šiaulių kraštas“.

Pirmasis straipsnis, šia tema, publikuotas 2005-02-04 dienraštyje. Straipsnyje aprašoma visa situacija, kaip danų kapitalo bendrovė „Searimner“ Pakruojo rajone ketina statyti iš pradžių tris, o vėliau - vienuolika kiaulių kompleksų. 30 tūkst. kiaulių kompleksą ketinama įrengti Kelmės rajone, Pagryžuvio kaime. Verslininkai kartu su Pakruojo rajono valdžia gyventojams siūlo, į visą tai, žiūrėti pro rožinius akinius: sako bus lagūnos, kurios žmonėms asocijuojasi su smėliu ir jūra, nors iš tiesų gyventojų laukia srutų rezervuarai, tarša ir smarvė. Šia tema daugiausiai straipsnių buvo parengta žurnalistės J. Šaparnienės. Straipsnių skaičius, pasiskirstęs maždaug po 3-2 ir mažiau straipsnių per mėnesį iki pat 2005 metų pabaigos. Straipsniuose aprašomas nuolatos vykstantis projektinės dokumentacijos nagrinėjimas: 1) dėl kiaulidžių detaliųjų planų gauta 11 pastabų (dėl sanitarinės zonos sumažinimo nuo 1 -1,5 km iki 700 m) skelbia 2005-02-26 dienos J. Šaparnienės straipsnis; 2) 2005-03-24 Pakruojo rajono taryba dauguma balsų pritarė, kad rajone būtų statomi danų bendrovės „Searimner“ kiaulių kompleksai“ („Šiaulių kraštas“, 2005-03-25); 3) visuomenės sveikata besirūpinantis centras laimina pirmųjų dviejų kompleksų statybas, o Šiaulių regiono aplinkos apsaugos departamentas jau du kartus atmetė danų atstovų pateiktas poveikio aplinkai vertinimo ataskaitas („Šiaulių kraštas“, 2005-05-19); 4. 2005-10-03 aplinkosaugininkai palaimino dviejų pirmųjų Pakruojo rajone danų kiaulių kompleksų statybą - Siečių ir Palašmenės kaimuose. ŠRAAD patvirtino 4 kartus taisytą kiaulių kompleksų poveikio aplinkai ataskaitą ir kliūčių neliko („Šiaulių kraštas“, 2005-10-05).

Tame pačiame dienraštyje publikuotas švietėjiško pobūdžio straipsnis. Jo autorius, profesorius habilituotas daktaras A. Svirskis, kiaulių kompleksų problemą atskleidžia iš mokslinės pusės: kuomet Danijos įmonės stambiuose kompleksuose susidariusios srutos bus išlaistomos, kils grėsmė,

kad dėl to bus užteršti gruntiniai vandenys, kiaulidžių apylinkėse negalės kurtis ekologiniai ūkiai („Šiaulių kraštas“, 2005-04-12). Taigi taip išskiriama pagrindinė problema, įkuriant kiaulidžių kompleksus, - būsiantis blogas kvapas ir srutų laikymas iki išlaistymo bei jų laistymas („Šiaulių kraštas“, 2005-05-25).

Prieš kiaulių kompleksų statyba pasisakanti visuomenė, matydama, jog jų neapgins nei Visuomenės sveikatos centras, nei, ilgai besipriešinę statyboms, aplinkosaugininkai, patys ryžtasi imtis atsakingų veiksmų: 1. Kiaulių kompleksai sužlugdys vietos verslininkus ir ūkininkus. Gyventojai nenori būti teisėtai smardinami, jie netiki daniškų kiaulių augintojais ir dauguma balsuoja prieš kompleksų statybas („Šiaulių kraštas“, 2005-07-25); 2. Pakruojo žmonės bei juos remiantys Žalieji 2005-08-03 Vilniuje prieš Danų steigiamus kiaulių kompleksus („Šiaulių kraštas“, 2005-08-04), žmonės iš valdininkų sulaukė abstrakčių pažadų ir pašaipų („Šiaulių kraštas“, 2005-08-05); 3. Prieš kiaulininkystės kompleksų koncentravimą pasisakė Lietuvos bitininkų sąjunga, į kiaulidžių oponentų būrį įsijungė dviejų kaimų gyventojai („Šiaulių kraštas“, 2005-08-23); 5. Klovainių miestelio bendruomenė neeiliniame susirinkime beveik vienbalsiai balsavo prieš būsimas danų kiaulides Siečiuose ir Palašmenėje. Tokių požiūrį žmonės išreiškė jau trečią kartą („Šiaulių kraštas“, 2005-08-26); 6. 2005 lapkričio 9 d grupė Palašmenio gyventojų ir kaime veikiančios kepyklos savininkas Šiaulių apygardos administraciniam teismui apskundė danų kapitalo bendrovės „Saerimner“ ketinimus statyti kiaulių kompleksus. Tai jau trečias rajono gyventojų kreipimasis į teismą dėl kiaulidžių („Šiaulių kraštas“, 2005-11-10); 6. Pakruojo gyventojai tikisi, kad būsimų kiaulių kompleksų keliamą pavojų pavyks išsakyti Prezidentui V. Adamkui, kurio gruodžio 13 d. laukiama Pakruojo r. Buvo valstybės vadovui išsiųstas laiškas, o iš Prezidentūros buvo perduotas atitinkamoms instancijoms, jau anksčiau parodžiusioms verslininkui duris („Šiaulių kraštas“, 2005-12-12).

2005-10-28 dienos regioniniame dienraštyje „Šiaulių kraštas“ N. Koskienės publikuojamame straipsnyje cituojama, premjero A. Brazausko sudarytos, specialiosios darbo grupės priimta išvada. Išvadoje skelbiama, jog vienintelis saugiklis, galintis bent kiek, bent iš dalies riboti Lietuvos kiaulinizaciją - gamtosauginiai reikalavimai, kuriuos Lietuva galės sugriežtinti. Problema gal būtų galima išspręsti jai būtų reglamentuota kvapų koncentracija (Šiaulių regiono aplinkos apsaugos departamento teigimu teisės aktų reglamentuojančių kvapų kontrolę iki šiol dar nėra). Šio straipsnio tarsi seka J. Šaparnienės 2005-11-16 dienos straipsnis „Kiaulių augintojai prabilo apie Rusiją, bet Pakruojo nepalieka" taip pat akcentuojama Premjero potvarkiu sudarytos specialiosios grupės prieita išvada, kad netikslinga koncentruoti didelį skaičių kompleksų viename ar dviejuose rajonuose. Akcentuojama ir tai, kad darbo grupė siūlo dabartines sanitarinių zonų nustatymo taisykles paskelbti netekusiais galios, o naujas sugriežtinti, laikantis principų: kuo didesnis objektas

tu didesnė sanitarinė zona. Taip pat rekomenduoja rengti ir taikyti kvapų skaičiavimo metodiką. Danijos verslininkas viešai pareiškė apie planus perkelti savo verslą ir būsimas investicijas į Rusiją.

Padangų perdirbimas. Tai dar keletas straipsnių iš atliekų srities, straipsnius jungia ta pati tema - atliekų perdirbimas, o būtent šiuo atveju - netinkamų naudoti padangų perdirbimas. Iki tol, kol UAB „Metaloidas“ pasirašo sutartį su Aplinkos ministerija, dėl padangų susirinkimo ir perdirbimo bei šios veiklos finansavimo (planuojama padangas sutrinti iki miltų ir bendrovės teigimu ši veikla aplinkos neterš) („Šiaulių kraštas“, 2004-06-10). Dienraščiuose „mirkėjo“ straipsniai antraštėmis „Šiaulių pakrastyje – ekologinė bomba“, Bačiūnuose, šalia kartodromo trasos padangomis užpildytas maždaug pusantro šimto metų ilgio griovys. Aplinkui sausa pernykštė žolė („Šiaulių kraštas“, 2003-04-04) ar „Padangų sąvartynas vis dar kelia pavojų“ („Šiaulių kraštas“, 2003-05-13). Susikaupusių padangų utilizavimui kaip išeitis atsiranda UAB „Metaloidas“, kuris pirmasis Baltijos šalyse perdirbs padangas. Bendrovė, gavusi leidimą iš Šiaulių regiono aplinkos apsaugos departamento ir Šiaulių savivaldybės, savo veiklą pradėjo 2004-08-26, planuodama per metus perdirbti 7000 padangų („Šiaulių kraštas“, 2004-08-27).

2004-10-29 regioniniame dienraštyje, kaip „Šiaulių krašto“ informacija, informuojama, kad padangas perdirbti taip pat ketina AB „Akmenės cementas“, laimėjusi Aplinkos ministerijos skelbtą konkursą. Ši bendrovė per metus planuoja per metus sudeginti 7000 – 8000 padangų. 2005 metų pabaigoje AB „Akmenės cementas“ sustabdyta sukamoji krosnis ir pertvarkoma taip, kad tiktų senų padangų deginimui. Krosnis vėl turėtų pradėti sukurtis 2006 m. balandžio pradžioje - joje jau bus deginamos ir senos padangos („Šiaulių kraštas“, 2005-12-14).

Šia tema straipsniuose pateikiama kas planuojama daryti ar kas jau pradėta vykdyti, tačiau ar ši veikla nekenkia aplinkai ir žmonių sveikatai straipsniuose neakcentuojama. Neakcentuojama ir tai kokiais atliktais tyrimais ar teisės aktais rėmėsi aplinkosaugininkai leisdami senas padangas „paleisti“ dūmais, taip didinant oro taršą.

Paukščių gripas. Pasaulyje plintant paukščių gripui, paukščių ir visuomenės apsauga susirūpino Šiaulių regiono institucijos (savivaldybės, aplinkosaugininkai, Visuomenės sveikatos apsaugos centrai, Maisto ir veterinarijos tarnybos). Šia tema straipsniai publikuoti nuo 2005 metų spalio mėnesio. 2005-10-27 Z. Katkienės straipsnyje supažindinama su atsakingomis institucijomis į kurias reiktų kreiptis radus sergantį ar negyvą paukštį.

Atsakingos (užkirsti keliau paukščio gripo plitimui ir jo padarinių likvidavimui) institucijos rengia susitikimus, dienraščių žurnalistais savo straipsniuose stengiasi perteikti skaitytojams, apie pasitarimuose priimtus sprendimus, tačiau kaip ir daugelį kitų atvejų, vieningo ir galutinio sprendimo nėra. Akivaizdu, kad siekiant užkirsti kelią paukščių gripo plitimui --trūksta lėšų, apsaugos priemonių („Šiaulių naujienos“, 2005-11-04). Tad ir P. Balčiūno straipsnis labai gerai atitinka esamą padėtį - „Specialiųjų tarnybų gali įveikti gripo pandemija“, didelei gripo

pandemijai įveikti ligoninė pasirengusi minimaliai - skyriuose būtų galima gydyti tik 30-50 komplikauta gripo forma susirgusių žmonių („Šiaulių kraštas“, 2005-11-04).

Oro užterštumas kietosiomis dalelėmis. „Prasidėjo oro tarša“, „Ore padaugėjo teršalų“, „Šiauliuose vėl užterštas oras“ ir pan. publikuojama Šiaulių regiono populiariausiuose dienraščiuose. Aplinkosaugininkų teigimu daugiausia teršalų į aplinką išmetama žiemą („Šiaulių kraštas“, 2004-01-27) todėl straipsnių analizuojančių šią problemą žiemos mėnesiais daugiau. Miesto aplinkosaugininkai nuolat informuoja gyventojus apie padidėjusią miesto oro taršą kietosiomis dalelėmis („Šiaulių naujienos“, 2003-03-28): 1. Šalies miestuose labai padidėjo oro tarša. Leistina oro tarša 63 mikrogramai kubiniame metre, o rasta 9363 mikrogramai kubiniame metre („Šiaulių naujienos“, 2003-01-08); 2. Oro užterštumas kietosiomis dalelėmis viršija 1,5 karto leistiną normą („Šiaulių kraštas“, 2003-01-08); 3. Dėl nepalankių oro sąlygų 4 kartais kietosios dalelės viršija leistiną normą („Šiaulių kraštas“, 2003-02-23) ir panašiai.

Siekiant sumažinti oro užterštumą ir nurodant kaip pagrindinį teršėją – automobilį („Šiaulių naujienos“, 2004-11-10) aplinkosaugininkai organizuoja: 1. akcijas („Juodoji savaitė“, „Diena be automobilio“, „Europos judrioji savaitė“, „Mieste be savo automobilio“), kurių metu ragina visuomenę atkreipti dėmesį į neigiamą transporto įtaką aplinkai, žmonių sveikatai, eismo saugumui („Šiaulių naujienos“, 2005-09-22); 2. ŠRAAD Valstybinės analitinės kontrolės skyriaus specialistai, matuojantys automobilių dūmingumą, reidus vykdo visuose apskrities rajonuose. Didžiausi dūmingumai užfiksuoti Šiaulių mieste („Šiaulių naujienos“, 2005-10-17).

2003 metų gegužės 21 dienos B. Vaičiulevičienės straipsnis „Jei turi pinigų – aplinką gali nuodyti“, tarsi akmuo į aplinkosaugininkų daržą, dėl esamų, aplinkosaugos teisės aktuose, spragų: „Ir kodėl neteršus, jeigu leidžiama - tereikia susimokėti už teršalų normatyvų viršijimą ir ...teršti toliau.

Planuotos statybos Šiaulių miesto centriniame parke. M. Deikaus 2005-07-22 straipsnis „Aplinkosaugininkų veto statyboms parke“ informavo visuomenę apie naujai kylančią aplinkosaugos ginčą, verčiantį aplinkosaugininkams „susiveržti diržus“. Miesto parke norima statyti prekybos centrą. Planams senąjį miesto parką paversti statybų aikštele koją pakišo ŠRAAD specialistai. Aplinkosaugininkai pastebėjo, tai ką nutylėti mėgino miesto turtą į kairę ir į dešinę dalijantys miesto valdininkai ir politikai. Paaiškėjo, jog pagal iki šiol galiojantį miesto generalinį planą senajame miesto parke įrengtas stadionas ir jo prieigos - rekreacijos zona. Juoba, kad parke ketinama statyti ne tik kotedžus, bet gali „išdygti“ ir prekybos centras („Šiaulių naujienos“, 2005-07-22).

Šia statybų tema visuomenė supažindinama nuo pat pradžių, t.y., nuo to kaip Šiaulių regiono aplinkos apsaugos departamentas birželį atsisakė išduoti gyvenamojo kvartalo teritorijos planavimo sąlygas, trumpiau sakant, atsisakė suteikti leidimą miesto parke vykdyti statybas („Šiaulių kraštas“,

2005-10-15): 1) Aplinkosaugininkams pasipriešinus šimtu milijonų litų vertinamam gyvenamųjų namų kvartalo statybos projektui pamėginta suklastoti dokumentus - kažkas sukeitė oficialią išvadą („Šiaulių naujienos“, 2005-10-11); 2) Taryba patvirtino ypatingą sprendimo projektą ir net ignoravo ŠRAAD PAAVN skyriaus draudimus rekreacinėje zonoje. Štai dėl to savivaldybė pradėjo taisyti savo klaidas („Šiaulių naujienos“, 2005-11-03; „Šiaulių kraštas“, 2005-10-21). 2). Šiaulių savivaldybėje skandalingai stumiamą daugiaaukščio gyvenamojo kvartalo miesto parke statybą prokurorai ėmė ginti viešąjį interesą. Gresia ikiteisminis tyrimas („Šiaulių kraštas“, 2005-10-26); 3) Aplinkosaugininkų pusėn stojo Šiaulių miesto gyventojai, teigia B. Vaičiulevičienės straipsnis („Šiaulių naujienos“, 2005-11-04; „Šiaulių kraštas“, 2005-11-05), surinkta 150 parašų apie nepritarimą statyboms („Šiaulių naujienos“, 2005-11-23).

Šis įvykis įrodė „nesusikalbėjimą“ institucijų bendradarbiavime, tai ypatingai stengtasi akcentuoti žurnalistų straipsniuose: „Skandalas dėl dokumentų klastojimo“, „Ar politikams nesudrebės kinkos?“, „Į aplinkosaugininkų draudimą Savivaldybė nuspjovė“.

Atrodo, kad straipsniuose pateikta informacija pateikta informacija skirta supriešinti gyventojus su atitinkamomis institucijomis, nes nėra straipsnių tęstinumo. Pavyzdžiui paaiškėjus, kad statiniai pastatyti teisėtai, apie tai jau straipsniai jau nepublikuojami. Nėra informacijos ir apie tai ar surasti neteisėtų statybų užsakovai ar kiti aplinkosaugos pažeidėjai ir kokios sankcijos jiems pritaikytos už padarytą aplinkai žalą.

2.3. Gautų rezultatų palyginimas su Šiaulių regiono aplinkos apsaugos departamento ataskaitomis

Visuomenės informavimas ir aplinkosauginis švietimas yra viena iš pagrindinių priemonių, siekiant įgyvendinti aplinkos apsaugos ir darnaus vystymosi tikslus. Tai įvardijama Nacionalinėje darnaus vystymosi strategijoje, Lietuvos aplinkos apsaugos strategijoje ir kituose strateginiuose dokumentuose. Vadovaujantis LR Visuomenės aplinkosauginio švietimo strategija ir veiksmų programa, kuri nustato aplinkosauginio švietimo tikslus ir uždavinius įvairioms institucijoms pagal jų kompetenciją. Visuomenės informavimas ir aplinkosauginis švietimas Šiaulių regiono aplinkos apsaugos departamente taip pat (toliau-ŠRAAD) organizuojamas, vadovaujantis (2003-2005) kasmet sudaromos prioritetingos veiklos programos tikslais – aplinkos apsaugos teisės aktų aiškinimas, supažindinimas su ŠRAAD veikla, aplinkos apsaugos pažeidimų prevencija. Siekiant šių tikslų, ŠRAAD nuolat informuoja visuomenę apie departamento atliekamą darbą, aplinkos būklę, aktualijas, problemas, pažeidimus. Rengiami pranešimai žiniasklaidai, susitikimai įvairiais departamente sprendžiamais klausimais.

Šiaulių regiono aplinkos apsaugos departamento ataskaitose teigiama, kad:

1) 2003 metais parašyti 84 straipsniai, 2004 metais 96 straipsniai, o 2005 metais apie 100 straipsnių. Mūsų duomenimis per 2003 metus rasti 162 straipsniai, 2004 metais 137 straipsniai ir 2005 metais 189 straipsniai. Straipsnių skaičiaus augimas panašus. Tačiau sunku pasakyti ar tikrai tiek straipsnių buvo iš ŠRAAD pusės, kadangi dienraščių žurnalistai ne visi akcentavo, kad šie duomenys, t.y. skelbiama informacija, pateikiama vadovaujantis Šiaulių regiono aplinkos apsaugos departamento duomenimis.

2) 2003 metais organizuota ir dalyvauta beveik 30, o 2004 metais beveik 40 rengtose vietinių ir respublikinių televizijų laidose, apie 2005 metus šių duomenų ŠRAAD ataskaitoje nepateikiama. Apie šį visuomenės švietimą informacijos patikrinti negalime, nes mūsų tikslas buvo aplinkosauginės informacijos gausa Šiaulių regiono populiariausioje spaudoje.

3) Informacija apie aplinkos būklę, aplinkosauginių įstatymų pasikeitimus žodžiu ir telefonu visuomenei bei žiniasklaidai teikta 2003 metais virš 900 kartų, o per 2004 metus net apie 1400 kartų. Šiuos duomenis patikrinti labai sunku, o ir duomenys pateikti tik preliminarūs, nes telefoniniai pokalbiai neregistruojami.

4) 2003 metais ŠRAAD iniciatyva organizuoti apie 40 pasitarimų, diskusijų, 20 seminarų aplinkos apsaugos klausimais Šiaulių apskrities administracijoje, miesto ir rajonų savivaldybėse, kitose institucijose. ŠRAAD darbuotojai, dalyvaudami regione rengtose konferencijose, seminaruose, diskusijose apie 50 kartų skaitė paskaitas ir pranešimus. 2004 metais inicijuoti apie 60 pasitarimų, diskusijų, 20 seminarų aplinkos apsaugos klausimais Šiaulių ir Telšių apskričių viršinininko administracijose, savivaldybėse, kitose institucijose. ŠRAAD darbuotojai, dalyvaudami regione rengtose konferencijose, seminaruose, diskusijose apie 70 kartų skaitė paskaitas ir pranešimus. Apie šiuos organizuotus švietimo būdus (pakvietimų visuomenei dalyvauti arba informacijos, kad vyko seminaras tokia ar tokia tema) straipsnių „Šiaulių krašte“ ir „Šiaulių naujienose“ nerasta.

5) Kiek vienais metais (2003m., 2004m. ir 2005 m.) daugiausiai informacijos visuomenei pateikiama: atliekų tvarkymo, žolės deginimo oro kokybės normatyvų viršijimo klausimais, miškų (augalijos) apsaugos bei gyvūnijos apsaugos klausimais. Lyginant su mūsų gautais duomenimis informacija beveik sutampa. Tiek 2003 metais, 2004 metais bei 2005 metais daugiausia straipsnių rasta atliekų augalijos srities, bei apie pačios aplinkos būklę. Tačiau apie oro kokybę rasti tik 19 straipsnių.

6) Šiaulių regiono aplinkos apsaugos departamentas kartu su rajonų, miesto ir nevyriausybinėmis organizacijomis organizavo akcijas, tokias kaip: „Į Europą be šiukšlių“, „Diena be automobilio“, „Miškas – 2005“, dalyvavo aplinkos tvarkymo darbuose, Žemės dienos minėjimo renginiuose. Visų akcijų rezultatai, o prieš tai ir kvietimai dalyvauti juose, buvo publikuojami Šiaulių regiono populiariausiuose dienraščiuose.

7) Aukštosiose ir bendrojo lavinimo ugdymo įstaigose skaityti pranešimai įvairiais aplinkos valdymo klausimais. 2005 metų balandžio mėnesį Šiaulių regiono aplinkos apsaugos departamento padaliniuose (Akmenės r., Joniškio r., Kelmės r., Mažeikių r., Pakruojo r., Radviliškio r., Mažeikių r., Telšių r., Plungės r., Šiaulių r. ir Šiaulių m.) organizuotos Atvirų durų dienos (Žemės dienos skirtas renginys). Aukštųjų mokyklų studentai, kurie mokosi panašios veiklos srityje, atlieka praktiką, kurios metu susipažįsta su teisės aktais reglamentuojančiais aplinkos apsaugą, mokosi vadovaujantis jais mokosi dirbti aplinkosaugos srityje. Studentai gauna metodinę medžiagą, paruoštą pagal ŠRAAD specialistų atliekamą darbą, atliktus laboratorinius tyrimus, inspekcijų vykdomą kontrolę, kursiniams, diplominiams darbams.

8) Pagal įvykių svarbą, aktualumą bei paklausimus informaciją apie ŠRAAD atliekamą darbą, aplinkos apsaugos aktualijas ir problemas teikta visuomenei, žiniaskaidai, interneto tinklapyje - www.srd.

IŠVADOS IR REKOMENDACIJOS

Visuomenės aktyvinimo prielaida aplinkosaugos valdymui – aplinkosauginis švietimas ir mokymas.

Visuomenė turi teisę į informaciją, pateikti komentarus ir skundus, dalyvauti valdžios sprendimų priėmimo, tačiau nepakankamai tuo naudojasi aplinkosaugoje.

Pasirinktos žiniasklaidos priemonės tyrimas implikuoja sudėtinį duomenų tyrimą, apimančią kiekybės bei turinio analizę, kuris duoda galimybę nustatyti kaip vykdomas aplinkosauginis švietimas Šiaulių regiono populiariausiuose dienraščiuose.

Siekiant profesionaliau informuoti visuomenę ir įgyvendinti ekologinio švietimo tikslus, būtina, kad valstybės bei savivaldos institucijos valdytų informacijos srautus, o nevyriausybinės organizacijos ir visuomenė glaudžiau bendradarbiautų. Reikia aktyviau skatinti visuomenę dalyvauti formuojant aplinkos politiką, remti NVO bei gerinti informacijos apie aplinką teikimą visomis visuomenei priimtinais priemonėmis.

Žiniasklaidos domėjimasi bei vaidmenį, informuojant visuomenę aplinkosaugos valdymo klausimais, metiniai straipsnių skaičiai „Šiaulių naujienos“ bei „Šiaulių krašto“ dienraščiuose, kurių skaičius beveik vienodas. Paieškos metu, pagal reikšminius žodžius (atliekos (šiukšlės), augalai, vanduo, oras, nuotekos, gyvūnai (gyvoji gamta), tarša, užterštumas, dirvožemis bei aplinka, dienraščiuose „Šiaulių kraštas“ ir „Šiaulių naujienos“, laiko periode 2003-2005 m.) buvo rasti 488 straipsniai, susiję su aplinkosauga. Apie aplinkosauginius įvykius, problemas ir kitus su jais susijusius įvykius daugiausiai dienraščiuose publikuota straipsnių 2005 metais (189 straipsniai), 2003 metais 162 straipsniai. Mažiausiai straipsnių aplinkosaugos tema buvo skelbta 2004 metais (137 straipsniai).

Aplinkosaugine tematika straipsnius rašė 39 žurnalistai dienraštyje „Šiaulių kraštas“, dienraštyje „Šiaulių naujienose“ – 19 žurnalistų. Daugiausiai aplinkosaugine tematika rašęs autorius – „Šiaulių naujienų“ žurnalistė B. Vaičiulevičienė (49 straipsniai - 10%), 48 (10%) informaciniai straipsniai teikti kaip „Šiaulių krašto“ ir 32 (7%) kaip „Šiaulių naujienos“ informacija. Nemažai straipsnių šia tema publikuota „Šiaulių krašto“ žurnalistų, rašiusių daugiausia apie aplinkos sritį, R. Jankuvienės (42 straipsniai - 9%), J. Šaparnienės (30 straipsniai – 6%) straipsnių. Nedidele dalimi skaičiumi nuo jų atsilieka „Šiaulių krašto“ ir „Šiaulių naujienose“ straipsnius rašantis M. Deikus (28 – straipsniai - 6%) bei „Šiaulių naujienų“ žurnalistė G. Kudulienė (25 straipsniai - 5%). Žurnalistų gausa leidžia manyti, kad paliečiamos aktualiausios aplinkosauginės temos, kur jos anlizuojamos ne vieno, o net keleto žurnalistų.

Straipsnių gausa pagal aplinkosaugines sritis: atliekos (34%), aplinka (21%), nuo šių mažai atsilieka straipsnių skaičiumi vandens (18%) ir augalijos (12%) bei gyvosios gamtos (7%) sritis.

Mažiausiai straipsnių susijusių su nuotekų (5%) ir oro aplinkosauga (4%). Galima teigti, kad tai susiję su piliečių vykdoma ūkine veikla, kurios metu susidaro pavojingos ir ne pavojingos atliekos, naudojami vandens bei augalijos (medienos) resursai ir pan.

Didžiausias dėmesys skiriamas (apie įvykius, avarijas, susitikimus, priimtus sprendimus) Šiaulių miestui (214 straipsnių, t.y. 44%) ir į Šiaulių rajonui (119 straipsnių, t.y., 25%). Beveik perpus mažiau straipsnių -10% (50 straipsniai) skirta Pakruojo rajonui. Kituose rajonuose su aplinka susijusių įvykių bei dėmesio skiriama po 5% ir mažiau procentų. Aplinkosauginių įvykių ar kitų aplinkosauginės svarbos detalių aktualių visai Lietuvos Respublikai (toliau – LR) ir Šiaulių regionui skirta tik po 5% (24 - 25 straipsniai). Tai leidžia teigti, kad Šiaulių regiono dienraščių žurnalistam rūpi tik šalia (Šiaulių mieste ir rajone) vykstantis aplinkosauginis valdymas.

Apibendrinant pasirinktų Šiaulių regiono dienraščių straipsnius galima teigti, jog juose pateikta informacija yra apie jau įvykusius įvykius, avarijas, priimtus sprendimus. Kai kurios publikacijos yra ganėtinai skandalingos, akivaizdžiai siekiant atkreipti dėmesį ne į aplinkosaugos pažeidimą, o į jį įvykdžiusį asmenį. Apie naujai priimtus teisės aktus, reglamentuojančius aplinkos apsaugą dienraščiuose neakcentuojama. Pateikta informacija ne visiškai informatyvi, joje ne visada pateikiami tikslūs skaičiai ar skaičiavimo lentelės. Nėra išbaigtumo ar tikrai teisės aktais įrodytas pažeidimas, kokios sankcijos pritaikytos pažeidimui ir pan. Trūksta aiškinamosios / mokomosios informacijos. Šis straipsnių įvertinimas patvirtino darbe pateiktą hipotezę, jog Šiaulių regiono gyventojams nesuteikiama pakankamai informacijos apie aplinkos apsaugą ir aplinkosauginių institucijų veiklą, nes dienraščiuose (priimtinausi informacijos šaltiniai), skelbiama apie jau nutikusius įvykius (ekologines avarijas, nupjautus medžius ir kitus pažeidimus), kurie vienaip ar kitaip padaro gamtai žalą o ne apie tai, kaip reikėtų išvengti neigiamo poveikio aplinkai ir kokios institucijos atsakingos už tai.

Pagrindinių aplinkos apsaugos teisių laikymasis, jų įgyvendinimas bei skiriamas dėmesys gyvenamajai aplinkai, gamtosaugos idėjų rėmimas įtakotų gera linkme aplinkosaugos valdymą.

Tyrime paaiškėjo, kad mažai organizuojama aplinkosauginių mokymų, kurių metu asmenys būtų mokomi kaip rūšiuoti atliekas, ir kokia iš to nauda jeigu tai bus atliekama. Reikėtų žurnalistams organizuoti pažintines, ekskursijas parodant kaip eksploatuojami sąvartynai ar gyvulių auginimo kompleksai kitose Europos šalyse, kad jie galėtų objektyviau paaiškinti mūsų gyventojams aplinkosaugines problemas.

Lyginant Šiaulių regiono populiariausių dienraščių aplinkosaugine tematika straipsnių skaičių su Šiaulių regiono aplinkosaugos departamento (ŠRAAD) ataskaitoje pateiktais skaičiais, kurie buvo skirti publikacijai dienraščiuose, galime teigti, kad straipsnių skaičiaus augimas per metus panašus. Tačiau sunku pasakyti ar tikrai tiek straipsnių buvo iš ŠRAAD pusės, kadangi dienraščių

žurnalistai ne visi akcentavo, kad šie duomenys, t.y. skelbiama informacija, pateikiama vadovaujantis Šiaulių regiono aplinkos apsaugos departamento duomenimis.

ŠRAAD visuomenės švietimą per televizijos laidas, kurių 2003 metais organizuota beveik 30, o 2004 metais beveik 40 rengtų vietinių ir respublikinių televizijų laidų aplinkosaugos klausimais, informacijos patikrinti negalime, nes mūsų tikslas buvo aplinkosauginės informacijos gausa Šiaulių regiono populiariausioje spaudoje.

Kiek vienais metais (2003m., 2004m. ir 2005 m.) daugiausiai informacijos visuomenei pateikiama: atliekų tvarkymo, žolės deginimo oro kokybės normatyvų viršijimo klausimais, miškų (augalijos) apsaugos bei gyvūnijos apsaugos klausimais. Lyginant su mūsų gautais duomenimis informacija beveik sutampa. Tiek 2003 metais, 2004 metais bei 2005 metais daugiausia straipsnių rasta atliekų augalijos srities, bei apie pačios aplinkos būklę. Tačiau apie oro kokybę rasti tik 19 straipsnių.

Šiaulių regiono aplinkos apsaugos departamentas kartu su rajonų, miesto ir nevyriausybinėmis organizacijomis organizavo akcijas, tokias kaip: „Į Europą be šiukšlių“, „Diena be automobilio“, „Miškas – 2005“, dalyvavo aplinkos tvarkymo darbuose, Žemės dienos minėjimo renginiuose. Visų akcijų rezultatai, o prieš tai ir kvietimai dalyvauti juose, buvo publikuojami Šiaulių regiono populiariausiuose dienraščiuose.

Publikuojant dienraščiuose daugiau teigiamos informacijos aplinkosaugine tematika kryptingai, galima būtų formuoti gyventojų požiūrį į naujų ekologiškų technologijų diegimą pramonėje ir buityje.

Akademinis jaunimas, o ypač su ekologija susijusių specialybės studentai, galėtų publikuoti, vykdytų aplinkosaugos tema apklausų duomenis, atliktų tyrimų rezultatus ir pan. Šiaulių apskrities dienraščiuose. Tai sudomintu gyventojus ir padėtų juos šviesti aplinkosaugos klausimais.

DISKUSIJA

Analizuojant straipsnius pastebėta, kad dauguma su aplinkosauga susijusių straipsnių (teisės aktai, priimami sprendimai ar šiaip aplinkosaugininkų kreipimasis į visuomenę) publikuojami ne pirmuosiuose dienraščių puslapiuose, žinoma išskyrus tuos, kuriuose pateikiama informacija apie problematiškiausius įvykius, ekologines avarijas ir pan. arba jų turintys trumpas, juose neatsispindi tikroji aplinkosauginė problema.

Mums pavyko nustatyti koks straipsnių skaičius, bei kokia jų aplinkosauginė tematika, Šiaulių regiono populiariausiuose dienraščiuose per 2003-2005 metus, tačiau lieka neaišku ar ji priimtina ir suprantama mūsų visuomenei, ar dienraščiuose skelbiamos informacijos pakanka ar jos reikia ieškoti kituose informacijos šaltiniuose? Kokie, visuomenės nuomone, informaciniai šaltiniai reikalingiausi ar svarbiausi, siekiant juose rasti informaciją apie aplinkosaugos valdymą, įvykius, priimtus sprendimus šia tema.

LITERATŪRA

1. Baltrėnas, P., Lygis, D. (1996). *Aplinkos apsauga*. Vilnius.
2. Baltrėnas, P., Sojka, K., Vasauvičius, S. (1997). *Aplinkos apsauga ir teisė*. Vilnius.
3. Butkus, F. S. (1996). *Organizacijos ir vadyba*. Vilnius.
4. Čertkovas, A., Komarovas. (1978). *Pokalbiai apie religiją ir ateizmą*. Kaunas.
5. Damašienė, V. (2002). *Valdymo pagrindai: mokomoji knyga*. Šiauliai.
6. Davidavičius, E. (1999). *Aplinkos apsaugos vadyba. ISO14000*. Vilnius.
7. Fürst, M., Trinkas, J. (1995). *Filosofija*. Vilnius.
8. Gražulevičienė, R. (2004). *Aplinkos politika*. Kaunas.
9. Lamanuskas, V. (2002). Gamtamokslinio ugdymo aktualumas. *Takas į gamtą*. Mokslinių metodinių straipsnių rinkinys. Šiauliai, p.6-15.
10. Lileikienė, A., Šaparnis, G., Tamošiūnas T. (2004). *Magistro darbo rengimo metodika*. Šiauliai.
11. Slavinskienė, I (1998). LR visuomenės aplinkosauginio švietimo strategija ir veiksmų programa. *Biologinės įvairovės tyrimai ir aplinkosauginis švietimas regionuose (2000)*. Vilnius
12. Šešelgis, K. (1991). *Aplinkos apsauga*. Vilnius.
13. Vasiliauskas, A. (2002). *Strateginis valdymas*. Enciklopedija. Vilnius.
14. Гантер Б., Фернхам А. (2001). *Типы потребителей: введение в психографику*. – СПб.
15. LR Švietimo įstatymas, Žin., 2003, Nr. 63-2853).
16. LR Visuomenės informavimo įstatymas (Žin., 1996, Nr. 71-2272, Žin., 2004, Nr. 73-2515).
17. LR teisė gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybės įstatymo pakeitimo įstatymas (Žin., 2000, Nr. 10-236, Žin., 2005, Nr. 139-5008).
18. LR Vyriausybės 1999-11-22 nutarimas Nr. 1175 *Dėl informacijos apie aplinką LR teikimo visuomenei tvarkos* (Žin., 1999 Nr. 90-2660).
19. LR Aplinkos ministro birželio 8 d. įsakymas Nr. D1-317 *Dėl informavimo apie aplinką ir Lietuvos gyventojų aplinkosauginio švietimo skatinimo programos patvirtinimo* (Žin., 2004, Nr. 96-3564).
20. 90/313/EEC Direktyva *Dėl laisvo prieinamumo prie informacijos apie aplinką* [žiūrėta 2006-02-13]. Prieiga per internetą <www.am.lt>.
21. Direktyva (2003/4/EEB) *Dėl viešo naudojimosi aplinkos informacija ir panaikinanti Tarybos direktyvą 30/313/EEB* [žiūrėta 2006-02-13]. Prieiga per internetą <www.am.lt>.
22. Jungtinių Tautų Europos Ekonominės komisijos Konvencija. *Orhuso konvencija*, 1998-06-25 [žiūrėta 2006-03-15]. Prieiga per internetą <www.am.lt/VI/rubric.php3?rubric id=1048>
23. LR Vyriausybės 1998-09-22 nutarimas Nr.1138 *Dėl Lietuvos respublikos Aplinkos ministerijos nuostatų patvirtinimo* (Žin., 1998, Nr. 84-2353).
24. LR Vyriausybės 1996-12-31 nutarimas Nr. 1494 *Dėl papildomų funkcijų ir struktūrų perdavimo Aplinkos apsaugos ministerijai* (Žin., 1997 Nr.1-8).
25. LR Konstitucija (Žin., 1992, Nr.33-1014).
26. LR administracinių teisės pažeidimų kodeksas (Žin., 1990 Nr.36-862; Žin.1994 Nr.34-618; Žin. 2000 Nr. 22-225; 2004-01-29, Žin., 2004 Nr. 25-763).
27. LR Aplinkos apsaugos įstatymas (Žin., 1992, Nr.5-75; Žin., 2000, Nr. 39-1093, Žin., 2004, Nr.60-2121).
28. LR Žemės įstatymas 1994-04-26 Nr.I-446, (Žin., 2004, Nr.28-868).
29. LR Vandens įstatymas, 2003-03-25. Nr. IX-1388, (Žin., 2003, Nr.36-1544).
30. LR Atliekų tvarkymo įstatymas 2002-07-01 Nr. IX-1004 (Žin., 2002, Nr.72-3016).
31. LR Aplinkos oro apsaugos įstatymas 1999-11-04 Nr.VIII –1392 (Žin., 1999, Nr.98-2813).
32. LRV 1999-04-29 nutarimas Nr. 490 “Dėl Regioninių parkų nuostatų patvirtinimo” (Žin., 1999, Nr. 39-1227).
33. Saugomų teritorijų įstatymas (Žin., 1994. Nr. 2-17; 2001. Nr. 108-3902)

34. Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymas (Žin., 2005 m. Nr. 84-3105).
35. LR Mokesčio už aplinkos teršimą įstatymas (Žin.1999, Nr.47-1469).
36. Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimų išdavimo, atnaujinimo ir panaikinimo taisyklės (Žin., 2002 Nr.85-3684; Žin., 2005 Nr.107).
37. LR Seimo statutas (Žin., 1994, Nr.5-97).
38. LR Vyriausybės 1998-07-24 nutarimas Nr.926 *Dėl LR Sveikatos apsaugos ministerijos nuostatų patvirtinimo* (Žin., 1998, Nr.67-1961).
39. Šiaulių regiono aplinkos apsaugos departamento 2003 metų veiklos ataskaitos pažyma.
40. Šiaulių regiono aplinkos apsaugos departamento 2004 metų veiklos ataskaitos pažyma.
41. Šiaulių regiono aplinkos apsaugos departamento 2005 veiklos ataskaita.
42. Vikipedija Laisvoji enciklopedija, [žiūrėta 2006-03-15]. Prieiga per internetą: <<http://lt.wikipedia.org/>>.
43. Šiaulių miesto savivaldybės Aplinkos skyriaus uždaviniai ir funkcijos, [žiūrėta 2006-03-15]. Prieiga per internetą: <http://www.siauliai.lt/siauliai/aplinkos_apsauga>.
44. Šiaulių rajono savivaldybės Ekologijos skyriaus uždaviniai ir funkcijos, [žiūrėta 2006-03-15] <<http://www.siauliai-r.sav.lt/>>.
45. Lietuvos Žaliųjų judėjimas, [žiūrėta 2005-04-25]. Prieiga per internetą: <<http://www.zalieji.lt/>>
46. LR Aplinkos ministro 2003-12-24 įsakymu Nr.717 patvirtinti Šiaulių regiono aplinkos apsaugos departamento nuostatai.
47. Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondas, [žiūrėta 2006-03-16]. Prieiga per internetą <<http://www.laaif.lt/>>.
48. Viešoji įstaiga Aplinkos apsaugos politikos centras, [žiūrėta 2006-03-16]. Prieiga per internetą <<http://www.aapc.lt/>>.
49. Regioninis aplinkos centras, [žiūrėta 2006-03-16] Prieiga per internetą <<http://www.rec.lt/>>.
50. Aplinkosaugos informacijos centras, [žiūrėta 2006-03-16]. Prieiga per internetą <<http://www.apicentras.lt/>>.
51. Viešoji įstaiga Aplinkosaugos valdymo ir technologijų centras, [žiūrėta 2006-03-16] Prieiga per internetą <www.ecat.lt/>.
52. Dienraštis „Šiaulių kraštas“ [žiūrėta 2006-04-17]. Prieiga per internetą <http://www.skrastas.lt/>.
53. Dienraštis „Šiaulių naujienos“ [žiūrėta 2006-04-17]. Prieiga per internetą <http://www.snaujienos.lt>

PRIEDAI

Pagrindiniai aplinkosauginiai teisės aktai

Istatymai

1. LR Aplinkos apsaugos įstatymas (Žin., 1992, Nr.5-75; Žin., 2000, Nr. 39-1093, Žin., 2004, Nr.60-2121).
2. LR Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymas (Žin., 2000, Nr.39-1092).
3. LR Žemės įstatymas 1994-04-26 Nr.I-446, (Žin., 2004, Nr.28-868).
4. LR Vandens įstatymas, 2003-03-25. Nr. IX-1388, (Žin., 2003, Nr.36-1544).
5. LR Atliekų tvarkymo įstatymas 2002-07-01 Nr. IX-1004 (Žin., 2002, Nr.72-3016).
6. Neteko galios (Žin., 2004, Nr.167-6099) Gyvūninės kilmės atliekų tvarkymo įstatymas 2002-09-12 Nr.IX-1071 (Žin., 2002, Nr.95-4083).
7. LR Skirtų realizuoti netauriųjų metalų laužo ir atliekų supirkimo įstatymas (Žin., 2001, Nr.93-3257).
8. LR Miškų įstatymas 2001-04-10, Nr.IX-240, (Žin., 2001, Nr.35-1161, Žin., 2003-12-30, Nr. 123-5593).
9. LR Statybos įstatymas (Žin., 1996, Nr.32-788; Žin., 2001, Nr.101-3597).
10. LR Teritorijų planavimo įstatymas 2004-01-15, Nr.IX-1962, (Žin., 2004, Nr.21-617).
11. LR Saugomų teritorijų įstatymas (Žin., 2001, Nr.108-3902).
12. LR Žemės gelmių įstatymas (Žin., 2001, Nr.35-1164, 2004, Nr.167-6097).
13. LR Melioracijos įstatymas (Žin., 1993, Nr.71-1326; 1995, Nr.53-1298; 1997, Nr.59-1362, Nr.65-1543; Žin., 2001, Nr.11-3985).
14. LR Laukinės augalijos įstatymas 1999 m. birželio 15 d. Nr.VIII-1226, (Žin., 2004, Nr.32-1012).
15. Laukinės gyvūnijos įstatymas 1997-11-06 Nr. VIII-49, (Žin., 1997, Nr.108-2726).
16. LR Medžioklės įstatymas 2002-06-20 Nr.IX-966, (Žin., 2002, Nr.65-2634).
17. LR Aplinkos oro apsaugos įstatymas 1999-11-04 Nr.VIII –1392 (Žin., 1999, Nr.98-2813).
18. LR Turizmo įstatymas 1998-03-19 Nr. VIII –667, (Žin., 1998, Nr.32-852; Žin., 2002, Nr.123-5507).
19. LR Aplinkos monitoringo įstatymas (Žin., 1997, Nr. 112-2824; Žin., 2003, Nr.61-2766).
20. LR Triukšmo valdymo įstatymas 2004-10-26 Nr.IX-2499 (Žin., 2004, Nr.164-5971).
21. LR Geriamojo vandens įstatymas 2001-07-10 Nr.IX-433 (Žin., 2001, Nr. 64-2327).

LR nutarimai

22. LRV 2004-10-13 nutarimas Nr.1278 „Dėl pagrindinės tikslinės žemės naudojimo paskirties nustatymo ir prašymų leisti pakeisti pagrindinę tikslinę žemės naudojimo paskirtį padavimo, nagrinėjimo ir sprendimų priėmimo taisyklių patvirtinimo” (Žin., 2004, Nr.152-5545).
23. LR Vyriausybės 1992-05-12 nutarimas Nr.343 „Specialiosios žemės ir miško naudojimo sąlygos” (red. Nr.1640, 1995-12-29).
24. LR Vyriausybės 2002-05-09 nutarimas Nr.641 ”Dėl miško žemės pavertimo kitomis naudmenomis tvarkos patvirtinimo” (Žin., 2002, Nr. 48-1840).
25. LR Vyriausybės 2004-07-16 nutarimas „Dėl Visuomenės dalyvavimo teritorijų planavimo procese nuostatų patvirtinimo” (Žin., 2004, Nr.112-4189).
26. LR Vyriausybės 2002-02-11 nutarimas „Dėl leidimų naudoti naudingųjų iškasenų (išskyrus angliavandenilius), požeminio pramoninio bei mineralinio vandens išteklius ir žemės gelmių ertmės išdavimo tvarkos patvirtinimo” (Žin., 2002, Nr.16-607).
27. LR Vyriausybės 2004-08-18 nutarimas Nr.967 „Dėl planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo” (Žin., 2004, Nr.130-4650).
28. LR Vyriausybės 2004-07-160 nutarimas Nr.920 „Dėl teritorijų planavimo dokumentų sprendinių poveikio vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo” (Žin., 2004, Nr.113-4228).

29. LRV 1995-08-14 nutarimas Nr. 1116 „Dėl pažeistos žemės rekultivavimo ir derlingojo dirvožemio sluoksnio išsaugojimo“ (Žin., 1995, Nr.68-1656).
30. LRV 2003-10-14 nutarimas Nr.1268 „Dėl valstybinės reikšmės vidaus vandens telkinių sąrašo ir jų plotų patvirtinimo“ (Žin., 2003, Nr.98-4394).
31. LRV 2004-06-16 nutarimas Nr.760 „Žemaitijos nacionalinio parko nuostatai“ Žin., 2004, Nr.96-3540).
32. LRV 2004-12-01 nutarimas Nr.1256 „Dėl Lietuvos Respublikos kraštovaizdžio politikos krypčių aprašo patvirtinimo“ (Žin., 2004, Nr.174-6443).
33. LR Vyriausybės 2001-11-07 nutarimas Nr.1314 „Dėl Varnių regioninio parko, jo zonų ir parko apsaugos zonos ribų patvirtinimo“.
34. LRV 2002-01-25 nutarimu Nr.107 “Požeminio vandens naudojimo ir apsaugos 2002-2010 metų strategija” (Žin., 2002, Nr.10-362).
35. LRV 2002-09-03 nutarimu nr.1388 “Vandentiekio skirstomuoju tinklu vartotojams viešai tiekiamo geriamojo vandens programinės priežiūros tvarka” (Žin.,2002, 87-3753).

LAND

36. LAND 2-95 „Tvenkinių naudojimo ir priežiūros taisyklės” (Žin., 1997, Nr.70-1790; 2004, Nr.96-3563).
37. LAND 4-99 „Gręžinių vandeniui tiekti ir vandens šiluminei energijai naudoti projektavimo, įrengimo, konservavimo bei likvidavimo tvarka” (Žin., 1999, Nr.112-3263).
38. LAND 22-97 „Metodiniai nurodymai gamtosauginiam vandens debitui nustatyti”, (Žin., 2000, Nr.79-2395).
39. LAND 43-2001 „Išmetamų teršalų iš kurų deginančių įrenginių normos” (Žin., 2001, Nr.88-3100).
40. LAND 1-2003 „Skystojo kuro degalinių projektavimo, statybos ir eksploatavimo aplinkos (išskyrus oro) apsaugos reikalavimai” 2004-01-20 Nr.D 1-34, (Žin., 2004, Nr.34-1114).
41. LAND 35-2000 „Lakiųjų organinių junginių sklidimo į aplinkos orą ribojimo reikalavimai naujiems benzino laikymo, perpylimo bei transportavimo įrenginiams” (Žin., 2000, Nr.108-3470; 2001, Nr.111-4051).
42. LR AM 2004-04-26 įsakymas Nr.D1-206, LAND 50–2004 „Ozono sluoksnį ardančių medžiagų tvarkymo reikalavimai” (Žin., 2004, Nr.69-2437).
43. LAND 32-99 LR AM 1999-11-30 įsakymu Nr.387 “Gamtos išteklių naudojimo leidimų išdavimo ir gamtos išteklių naudojimo limitų bei leistinos taršos į aplinką normatyvų nustatymo tvarka” (Žin., 1999, Nr.106-3087; pakeitimai 2002-02-11, įsak. Nr.59; 2002-06-14, įsak. Nr. 328 ir 333; 2003-06-10, įsak. Nr. 287; 2003-11-25, įsak. Nr.590; 2004-07-02, įsak. Nr.D1-368).
44. LAND 21-01 LR AM 2001-05-09 įsakymu Nr.252 “Aplinkosauginės buitinių nuotekų filtravimo įrenginių įrengimo gamtinėmis sąlygomis taisyklės” (Žin., 2001, Nr.41-1438).
45. LAND 20-2001 LR AM 2001-06-29 įsakymu Nr.349 “Nuotekų dumblo naudojimo tręšimui reikalavimai”(Žin., 2001, Nr. 61-2196).
46. LAND 20-96 LR AM 1996-12-06 įsakymu Nr.182 “Nuotekų dumblo naudojimo normos” (Žin., 1997,Nr.1-14).
47. LAND 9-2002 LR AM 2002-11-27 įsakymu Nr.611 “Grunto ir požeminio vandens užterštumo naftos produktais valymo bei taršos apribojimo reikalavimai” (Žin., 2002, Nr.119-5368).

Statybų techniniai reglamentai

48. STR 2.02.05:2004 „Nuotekų valyklos. Pagrindinės nuostatos” (Žin., 2004, Nr.116-4346).
49. STR 1.05.05:2004 „Statinio projekto aplinkos apsaugos dalis.” (Žin., 2004, Nr.50-1675).
50. STR 1.07.02: 1999. „Žemės darbai” (Žin. 1999, Nr. 79-2348).
51. STR 1.01.07:2002 „Nesudėtingi (tarp jų laikini) statiniai” (Žin., 2002, Nr.43-1639).

52. STR 2.02.04:2004 “Vandens ėmimas, Vandenuoša.Pagrindinės nuostatos” (Žin., 2004, Nr.104-3848).
53. STR 1.11.01:2002 “Statinių pripažinimo tinkamais naudoti tvarka” (Žin., 2002, Nr.60-2475).

Taisyklės

1. LR ŪM ir LR AM 2004-06-11 įsakymas Nr.4-240 / D1-330 „Infrastruktūros plėtros (šilumos, elektros, dujų ir naftos tiekimo tinklų) specialiųjų planų rengimo taisyklės” (Žin., 2004, Nr.97-3589).
2. LR SAM 2004-08-19 įsakymas Nr.V-586 „Dėl sanitarinių apsaugos zonų ribų nustatymo ir režimo taisyklių patvirtinimo” (Žin., 2004, Nr.134-4878).
3. LR AM 2004-05-05 įsakymas Nr.D1-246 „Dėl Aukštybinių pastatų išdėstymo specialiųjų planų rengimo taisyklių ir Kraštovaizdžio tvarkymo specialiųjų planų rengimo taisyklių patvirtinimo”
4. LR AM 2003-12-24 įsakymas Nr.710 „Dėl eksploatuoti netinkamų transporto priemonių tvarkymo taisyklių patvirtinimo” (Žin., 2004, Nr.50-1676).
5. Dėl aplinkos ministro 2002 m. gruodžio 31 d. įsakymo Nr.698 „Dėl alyvų atliekų tvarkymo taisyklių patvirtinimo” pakeitimo” (Žin., 2005, Nr.39-1283).

Atliekų tvarkyma reglamentuojantys teisės aktai

1. LR Atliekų tvarkymo įstatymas 2004-04-29 Nr. IX-2214 (Žin., 1998, Nr.61-1726; pakeitimai Žin., 2000, Nr.90-2776; 2002, Nr.13-475; 2003, Nr.61-2768; 2004, Nr.73-2544).
2. LR AM 2003-12-30 įsakymas Nr.722 „Dėl atliekų tvarkymo taisyklių patvirtinimo” (Žin., 2004, Nr.68-2381).
3. LR AM 2004-08-30 įsakymas Nr.D1-467 „Dėl atliekas tvarkančių įmonių registracijos instrukcijos patvirtinimo” (Žin.,2004, Nr.136-4974)
4. Europos sutartis dėl pavojingų krovinių tarptautinių vežimų keliais (ADR) (Žin., 2003, Nr.46(1)-205, 2003, Nr.46(2)-20577, 2003, Nr.46(3)-2057, 2003, Nr.46(4)-2057).
5. LR AM 2004-04-27 įsakymas Nr.D1-207 “Dėl atliekų vežimo Europos Bendrijos viduje, į Bendriją ir iš jos priežiūros ir kontrolės tvarkos aprašo patvirtinimo” (Žin., 2004, Nr.65-2310);
6. LR AM 2003-12-24 įsakymas Nr.710 „Dėl eksploatuoti netinkamų transporto priemonių tvarkymo taisyklių patvirtinimo” (Žin., 2004, Nr.50-1676);
7. Dėl aplinkos ministro 2002 m. gruodžio 31 d. įsakymo Nr.698 „Dėl alyvų atliekų tvarkymo taisyklių patvirtinimo” pakeitimo” (Žin., 2005, Nr.39-1283);
8. LR AM 2003-09-25 įsakymas Nr.469 „Dėl atliekų tvarkymo veiklos nutraukimo plano rengimo, derinimo ir įgyvendinimo tvarkos patvirtinimo” (Žin.,2003, Nr.99-4466);
9. LR AM 2001-12-21 įsakymas Nr.625 “Dėl išekvotų baterijų ir akumuliatorių tvarkymo taisyklių patvirtinimo”(Žin., 2002, Nr. 1-12; 2003, Nr.17-745);
10. LR AM 2002-05-15 įsakymas “Dėl išekvotų baterijų ir akumuliatorių tvarkymo programos (Žin.,2002, Nr.51-1963);
11. LR AM 2003-09-26 įsakymas Nr.473 “Dėl polichlorintų bifenilų ir polichlorintų terfenilų (PCB/PCT) tvarkymo taisyklių patvirtinimo” (Žin.,2003, Nr.99-4469; 2004, Nr.103-3802);
12. LR Skirtų realizuoti netauriųjų metalų laužo ir atliekų supirkimo įstatymas (Žin., 2001, Nr. 93-3257, pakeitimai Žin., 2002, Nr. 112-4983; 2004, Nr. 60-2126);
13. LR ūkio ministro 2002 m. vasario 12 d. įsakymas Nr. 49 “Dėl netauriųjų metalų laužo ir atliekų supirkimo, apskaitos ir saugojimo tvarkos patvirtinimo” (Žin., 2002, Nr. 16-628; pakeitimai Žin., 2002, Nr. 38-1412; 2002, Nr. 68-2794; 2002, Nr. 76-3280; 2005, Nr. 58-2032).
14. LR AM 2000-10-18 įsakymas Nr. 444 “Dėl atliekų sąvartynų įrengimo, eksploatavimo, uždarymo ir priežiūros po uždarymo taisyklių patvirtinimo” (Žin., 2000, Nr. 96-3051; pakeitimai Žin., 2001, Nr. 87-3053; 2002, Nr. 31-1176, 2002, Nr. 89-3810; 2004, Nr. 97-3586);

15. LR AM2004-12-17 įsakymas Nr.D1-657 "Dėl pirminės atliekų apskaitos ataskaitos ir atliekų apskaitos duomenų surinkimo, apdorojimo ir ataskaitų rengimo tvarkos aprašo patvirtinimo" (Žin.2004,Nr.184-6809);
16. LR AM 2004-06-18 įsakymas Nr.D1-342 "Dėl ataskaitų apie tarybos direktyvos 75/493/EEB alyvų atliekų šalinimo su paskutiniais pakeitimais, padarytais direktyvomis 87/101/EEB ir 91/692/EEB, įgyvendinimą teikimo Europos komisijai tvarkos aprašo patvirtinimo" (Žin.,2004, Nr.103-3801);
17. LR AM 2001-06-29 įsakymas Nr.349 "Dėl normatyvinio dokumento LAND 20-2001 "Nuotekų dumblo naudojimo tręšimui reikalavimai" patvirtinimo" (Žin., 2001, Nr.61-2196);
18. LR AM 2003-12-19 įsakymo Nr.684 "Dėl pavojingų atliekų tvarkymo licencijavimo taisyklių bei pavojingas atliekas tvarkančių įmonių darbuotojams taikomų kvalifikacinių reikalavimų ir atestavimo tvarkos patvirtinimo" (Žin.,2004, Nr. 18-552, Nr.; pakeitimai Žin., 2004, Nr. 79-2812, Nr. 133-4823);
19. LR Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2005-03-23 įsakymas Nr.B1-89 „Dėl šaltinių gyvūninių produktų tvarkymo maisto tvarkymo subjektuose reikalavimų patvirtinimo" (Žin., 2005, Nr.40-1304);
20. LR Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2005-03-23 įsakymas Nr.B1-190 „Dėl šaltinių gyvūninių produktų ir perdirbtų šaltinių gyvūninių produktų tvarkymo ir apskaitos reikalavimų patvirtinimo"(Žin., 2005, Nr.40-1305);
21. LR SAM 2002-12-24 įsakymas Nr.678 "Dėl gyvūninių atliekų tvarkymo taisyklių patvirtinimo" (Žin., 2003, Nr.9-309);
22. HN 66:2000 „Medicininis atliekų tvarkymas" (Žin., 2000, Nr.39-1106);
23. LR AM 2002-12-31 įsakymas Nr.699 "Dėl atliekų deginimo aplinkosauginių reikalavimų patvirtinimo" (Žin., 2003, Nr.31-1290);
24. LR AM 1999-10-27 įsakymas Nr.342 "Dėl aplinkos apsaugos normatyvinio dokumento LAND 19-99 "Pagrindiniai atliekų deginimo reikalavimai" patvirtinimo" (Žin., 1999, Nr.94-2725);
25. LR SAM 2004-08-19 įsakymas Nr.V-586 „Dėl sanitarinių apsaugos zonų ribų nustatymo ir režimo taisyklių patvirtinimo" (Žin., 2004, Nr.134-4878).
26. Komunalinio ūkio ir paslaugų departamento prie LR Statybos ir urbanistikos ministerijos 1997-12-16 įsakymas Nr.66 „Dėl rekomendacijų organinių atliekų kompostavimui patvirtinimo" (Žin., 1998, Nr.7-160).
27. LR AM 2002-11-23 įsakymas Nr.555 „Dėl planuojamos ūkinės veiklos (sąvartynų) poveikio aplinkai vertinimo rekomendacijų R 42-02 patvirtinimo" (Informaciniai pranešimai, 2002, Nr.84-423).
28. LR Mokesčio už aplinkos teršimą įstatymas. (Žin. 1999, Nr.47-1469, 2000, Nr.90-2774, 2002, Nr.13-474, Nr.123-5550, 2003, Nr.48-2108, Nr.61-2761, 2004, Nr.25-746);
29. LR Pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymas (Žin., 2001, Nr. 85-2968)
30. LR aplinkos ministro 2002 m. birželio 27 d. įsakymas Nr. 348 "Dėl pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo taisyklių patvirtinimo" (Žin., 2002, Nr. 81-3503; pakeitimai 2004, Nr. 78-2761; 2005, Nr. 2-23)
31. LR aplinkos ir finansų ministrų 2002 m. gruodžio 21 d. įsakymas Nr. 663-409a "Dėl mokesčio už aplinkos teršimą apskaičiavimo ir mokėjimo tvarkos" (Žin., 2003, Nr. 4-152; 2003, Nr. 8 (atitaisymas); pakeitimai 2003, Nr. 75-3492; 2004, Nr. 10-288; 2004, Nr. 136-4977; 2004, Nr. 154-5623; 2005, Nr. 35 (atitaisymas); 2004, Nr. 184-6805; 2005, Nr. 3 (atitaisymas).
32. LR Vyriausybės 2002 m. spalio 17 d. nutarimas Nr. 1643 " Dėl apmokestinamųjų gaminių ir apmokestinamosios pakuotės atliekų tvarkymo užduočių 2003-2006 metams" (Žin., 2002, Nr. 101-4509)
33. LR aplinkos ministro 2002 m. birželio 28 d. įsakymas Nr. 349 "Dėl pakuočių ir pakuočių atliekų surinkimo, perdirbimo ir kitokio naudojimo užduočių nustatymo" (Žin., 2002, Nr. 70-2943)
34. LR Vyriausybės 2002 m. rugsėjo 25 d. nutarimas Nr. 1506 "Dėl pakuočių, už kurias privaloma imti užstatą, sąrašo, užstato dydžio ir užstato sistemos įgyvendinimo tvarkos patvirtinimo" (Žin., 2002, Nr. 95-4120)

35. LR aplinkos ministro 2003 m. sausio 17 d. įsakymas Nr. 32 “Dėl duomenų apie pakartotinai naudojamas pakuotes formos bei jos pildymo ir pateikimo tvarkos patvirtinimo” (Žin., 2003, Nr. 10-381)
36. LR aplinkos ministro 2003 m. balandžio 14 d. įsakymas Nr. 184 “Dėl atliekas naudojančių ir eksportuojančių įmonių, turinčių teisę išduoti pažymą, sąrašo sudarymo tvarkos patvirtinimo” (Žin., 2003, Nr. 42-1958)
37. LR Vyriausybės 2000 m. sausio 18 d. nutarimas Nr. 53 “Dėl Lietuvos Respublikos mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo įgyvendinimo” (Žin., 2000, Nr. 6-159; pakeitimai 2002, Nr. 92-3934; 2003, Nr. 123-5605)

Vandens apsaugą reglamentuojantys teisės aktai

1. LR AM 2003-12-24 įsakymas Nr.687 „Aplinkosauginiai reikalavimai paviršinėms nuotekoms tvarkyti” (Žin., 2004 Nr.10-289).
2. LR AM 2001-10 -05 įsakymas Nr. 495 „Aplinkosaugos reikalavimai nuotekoms tvarkyti” (Žin., 2001, Nr. 87-3054).
3. LR AM 2002-02-02 įsakymas Nr.623 “Vandenu taršos prioritetinėmis pavojingomis medžiagomis mažinimo taisyklės” (Žin., 2002,Nr.14-522).
4. LR AM 2001-12-21 įsakymas Nr.624 “Vandenu taršos pavojingomis medžiagomis mažinimo taisyklės” (Žin., 2002, Nr.14-523).
5. LR AM 2001-03-30 įsakymas Nr.171 “Vandens išteklių naudojimo ir teršalų, išleidžiamų su nuotekomis, pirminės apskaitos ir kontrolės tvarka” (Žin., 2001, Nr. 29-941).
6. LR AM 2001-10-25 įsakymu Nr. 525 “Paviršinių vandens telkinių klasifikavimo tvarka ir kokybės normos” (Žin., 2001, Nr.93-3295).
7. LR AM 2001-12-22 įsakymu Nr.643 “Vandenu taršos pavojingomis medžiagomis mažinimo programų rengimo rekomendacijos” (Žin., 2002, Nr.14-524).
8. LR AM 2004-02-13 įsakymu Nr.D1-71 “Vandenu taršos pavojingomis medžiagomis mažinimo programa” (Žin., 2004, Nr.46-1539).
9. LR AM 2001-09-21 įsakymu Nr.472 “Požeminio vandens apaugos nuo taršos pavojingomis medžiagomis mažinimo taisyklės” (Žin., 2001, Nr.83-2906).
10. Lietuvos geologijos tarnybos prie LR AM direktoriaus 2003-02-03 įsakymu Nr.1-06 “Pavojingų medžiagų išleidimo į požeminį vandenį inventorizavimo ir informacijos rinkimo tvarka” (Žin., 2003, Nr.17-770).
11. LR AM 2004-10-21 įsakymas Nr.D1-553 „Mažų nuotekų kiekių tvarkymo reglamentas” (Žin., 2004, Nr.157-5740).
12. STR 2.02.05:2004 „Nuotekų valyklos. Pagrindinės nuostatos” (Žin., 2004, Nr.116-4346).
13. Higienos normos HN 44:2003 „Vandenviečių sanitarinių apsaugos zonų nustatymas ir priežiūra” (Žin., 2003, Nr.42-1957) 3 priedas.
14. LR AM 2001-10-29 įsakymu Nr. 531 “Paviršinio vandens telkinių, naudojamų geriamojo vandens gavybai, kokybės kontrolės tvarka” (Žin.,2001, Nr.93-3296).
15. LR AM 2004-04-28 įsakymu Nr. D1-211 “Paviršinių vandens telkinių naudojimo geriamajam vandeniui išgauti tvarkos aprašas” (Žin., 2004, Nr. 71-2486).
16. LAND 2-95 „Tvenkinių naudojimo ir priežiūros taisyklės”, (Žin., 2004, Nr.96-3563).
17. LAND 22-97 „Metodiniai nurodymai gamtosauginiam vandens debitui nustatyti”, (Žin., 2000, Nr.79-2395).
18. LR AM 2005-01-12 įsakymu Nr.D1-23 “Vandentvarkos ūkio (vandens tiekimo ir nuotekų šalinimo) plėtros strategija”, (Žin., 2005, Nr.8-245).
19. LR AM 2003-09-15 įsakymu Nr.457 “Vandensaugos tikslų nustatymo tvarka” (Žin., 2003, Nr.92-4179).
20. LR AM 2000-09-20 įsakymu Nr.400 “Nuotekų kaupimo rezervuarų bei septikų įrengimo, eksploatavimo ir kontrolės rekomendacijos” (Žin., 2000,Nr.82-2499).

21. LR AM 2000-06-01 įsakymu Nr.222 “Miestų nekanalizuojamų gyvenamųjų kvartalų nuotekų tvarkymo rekomendacijos” (Informac.pranešimai,2000, Nr.24).
22. LR AM 2001-11-07 įsakymas Nr.540 „Dėl paviršinio vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrančių apsaugos juostų nustatymo taisyklių patvirtinimo” (Žin., 2001, Nr.95-3372; 2002, Nr.105-4732).
23. LAND 4-99 „Gręžinių vandeniui tiekti ir vandens šiluminei energijai naudoti projektavimo, įrengimo, konservavimo bei likvidavimo tvarka” (Žin., 1999, Nr.112-3263).
24. LR AM 2003-12-24 įsakymu Nr.719 „ Požeminio vandens telkinių vertinimo ir jų priskyrimo upių baseinų rajonams metodiniai reikalavimai” (Žin., 2004, Nr.8-193).
25. LR AM 2004-02-18 įsakymas Nr.D1-75 „Leidimų pažeminti vandens lygį tvenkiniuose ir užtvenktuose ežeruose išdavimo tvarka” (Žin., 2004, Nr.34-1118).
26. LRV 2003-10-14 nutarimas Nr.1268 „Dėl valstybinės reikšmės vidaus vandens telkinių sąrašo ir jų plotų patvirtinimo” (Žin., 2003, Nr.98-4394). LRV 2003-10-14 nutarimas Nr.1268 „Dėl valstybinės reikšmės vidaus vandens telkinių sąrašo ir jų plotų patvirtinimo” (Žin., 2003, Nr.98-4394).
27. LR AM 2002-07-10 įsakymas “Dėl vandens telkinių suskirstymo” (Žin., 2002, Nr.81-3509).
28. LR AM 2001-10-25 įsakymu Nr.525 “Paviršinio vandens telkinių klasifikavimo tvarka ir kokybės normos” (Žin., 2001, Nr.93-3295).
29. LR AM 2003-03-21 įsakymu Nr.130 “Lietuvos respublikos ežerų klasifikatorius” (Žin., 2003, Nr.34-1442).
30. LR AM 2001-12-12 įsakymu Nr.594 “Lietuvos respublikos upių ir tvenkinių klasifikatorius” (Žin., 2001, Nr.107-3888).
31. LR Žemės ūkio ministro, LR Aplinkos ministro 2001-12-19 įsakymu Nr.452/607 „Vandenu apsaugos nuo taršos azoto junginiais iš žemės ūkio šaltinių reikalavimai” (Žin., 2002, Nr.1-14).
32. LAND 33-99 „Mėšlo ir nuotekų tvarkymo fermose aplinkos apsaugos reikalavimai” (Žin., 2000, Nr.8-217).
38. LR Žemės ūkio ministerija, LR Aplinkos ministerija „Pažangaus ūkininkavimo taisyklės ir patarimai.” Kėdainiai, Vilainiai, 2000.
39. LAND 20-2001 „Nuotekų dumblo naudojimo trešimui reikalavimai” (Žin., 2001, Nr.61-2196).
40. LR AM 2004-12-14 įsakymas Nr.D1-647 „Dėl ežerų valymo poveikio aplinkai vertinimo rekomendacijų R 44-05 patvirtinimo” (Žin., 2004, Nr.184-6808).
41. LR ŽŪM 1999-01-19 raštas Nr.3202-09-201 Apskričių viršinininkų administracijoms „Dėl užtvankų raudonųjų linijų”.
42. LR AM 2005-04-19 įsakymas Nr.D1-216 „Dėl vandens telkinių pagal žuvininkystės vystymo kryptis sąrašų ir vandens telkinių tvarkymo tipinių planų patvirtinimo” (Žin., 2005, Nr.56-1933).

Oro apsaugą reglamentuojantys teisės aktai

1. LR Aplinkos oro apsaugos įstatymas 1999-11-04 Nr.VIII –1392 (Žin., 1999, Nr.98-2813).
2. LR Energetikos įstatymas 2002-05-16 Nr. IX-884 (Žin., 2002, Nr.56-2224).
3. LR Biokuro įstatymas 2004-07-18 Nr. VIII-1875 (Žin., 2000, Nr.64-1940; 2004, Nr. 28-870)
4. LR Aplinkos monitoringo įstatymas 1997-11-20 Nr. VIII-529 (Žin., Nr. 112-2824).
5. LAND 40-2000 “Oro teršalų valymo įrenginių registravimo ir eksploatavimo taisyklės” (Žin., 2001, Nr. 48-1682).
6. LAND 43-2001 „Išmetamų teršalų iš kurą deginančių įrenginių normos” (Žin., 2001, Nr.88-3100).
7. LR AM 2003-09-28 įsakymas Nr. 486 “Išmetamų teršalų iš didelių kurą deginančių įrenginių normos” (Žin., 2001, Nr.88-3100).
8. LR AM 1997-12-22 įsakymas Nr. 242 “Teršalų emisijos į atmosferą iš garo ir vandens šildymo katilų įvertinimo tvarka”.

9. LR AM 1999-10-26 įsakymas Nr. 341 “Dėl aplinkos apsaugos reikalavimų tabako gaminiams sunaikinti deginant nustatymo” (Žin., 1999, Nr.94-2724).LAND 19-99 “Pagrindiniai atliekų deginimo reikalavimai” (Žin., 1999, Nr.94-2725).
10. LR AM 2002-12-31 įsakymas Nr. 699 “Dėl atliekų deginimo aplinkosauginių reikalavimų patvirtinimo” (Žin., 2003, Nr.31-1290)
11. LR AM 2002-12-05 įsakymas Nr.620 „Lakiųjų organinių junginių, susidarantių naudojant tirpiklius tam tikrų veiklos rūšių įrenginiuose, emisijos ribojimo tvarka” (Žin., 2003, Nr.15-634, 2003, Nr. 64-2913).
12. LR AM 2004-11-11 įsakymas Nr. D1-583 “Dėl ataskaitų apie tarybos direktyvos 1999/13/EB dėl lakiųjų organinių junginių emisijos apribojimo įgyvendinimą teikimo europos komisijai tvarkos aprašo patvirtinimo” (Žin., 2004, Nr. 170-6281).
13. LR AM 2004-04-29 įsakymas Nr. D1-231 “Dėl šiltnamio dujų apyvartinių taršos leidimų išdavimo ir prekybos jais tvarkos aprašo patvirtinimo” (Žin., 2004, Nr. 78-2764).
14. LR AM 2004-12-27 įsakymas Nr. D1-686 “Dėl nacionalinio apyvartinių taršos leidimų paskirstymo 2005-2007 metams plano patvirtinimo” (Žin., 2005, Nr. 6-166).
15. LR Vyriausybės 2004-03-22 nutarimas Nr. 307 “Dėl šilumos ūkio plėtros kryptių patvirtinimo” (Žin., 2004, Nr.44-1446).
16. LR ŪM ir LR AM 2004-01-16 įsakymas Nr.4-13/D1-28 „Dėl šilumos ūkio specialiuju planų rengimo taisyklių patvirtinimo“ (Žin., 2004, Nr.12-360).
17. LR ŪM ir LR AM 2004-06-11 įsakymas Nr. 4-240/D1-330 “Dėl infrastruktūros plėtros (šilumos, elektros ir naftos tiekimo tinklų) specialiuju planų rengimo taisyklių patvirtinimo” (Žin., 2004, Nr. 97-3589).
18. LR AM 2002-06-27 įsakymas Nr. 340 “Dėl aplinkos oro taršos šaltinių ir iš jų išmetamų teršalų inventorizacijos ataskaitos įforminimo tvarkos patvirtinimo” (Žin., 2002, Nr. 81-3500).
19. LR AM 1999-12-20 įsakymas Nr. 408 “Dėl Teršalų išmetimo į aplinką apskaitos tvarkos patvirtinimo” (Žin., 2000, Nr. 8-213).
20. LR AM 2001-09-20 įsakymas Nr. 467 “Dėl Teršalų išmetimo į aplinką apskaitos tvarkos, patvirtintos 1999-12-20 aplinkos ministro įsakymu Nr. 408, pakeitimo” (Žin., 2001, Nr. 83-2903).
21. LR AM 2001-03-15 įsakymas Nr. 150 “Į aplinkos orą išmetamų teršalų pirminės apskaitos formų teikimo tvarka” (Žin., 2001, Nr. 24-801).
22. LR AM 1999-12-13 įsakymas Nr. 395 “Dėl apmokestinamų teršalo kiekio nustatymo metodikų asmenims, kurie netvarko privalomos teršalų išmetimo į aplinką apskaitos” (Žin., 1999, Nr. 108-3159).
23. LR AM 2003-10-23 įsakymas Nr. 517 “Dėl aplinkos oro kokybės vertinimo programos patvirtinimo” (Žin., 2003, Nr. 103-4618).
24. LR AM 2001-12-11 įsakymas Nr.591/640 “Dėl aplinkos oro užterštumo normų nustatymo” (Žin., 2001, Nr. 106-3827).
25. LR AM 2001-01-25 įsakymas Nr. 64 “Dėl vykdomos ūkinės veiklos poveikio aplinkos orui vertinimo ataskaitų rengimo, sudėties nustatymo ir įforminimo nuostatų patvirtinimo” (Žin., 2001, Nr. 19-611).
26. LAND 31-99/M-11 “Lakiųjų organinių junginių, nediferencijuotų pagal sudėtį, kiekio, išmetamo į atmosferą saugant ir paskirstant lengvuosius naftos produktus, apskaičiavimo metodika” (Žin., 1999, Nr.58-1906).
27. LAND 35-2000 “Lakiųjų organinių junginių sklidimo į aplinkos orą ribojimo reikalavimai naujiems benzino laikymo, perpylimo bei transportavimo įrenginiams” (Žin., 2000, Nr. 108-3470).
28. LAND 14-2000 “Automobiliai su Otto varikliais. Anglies monoksidas ir angliavandeniliai išmetamosiose dujose. Normos ir matavimo metodai” (Žin., 2000, Nr. 23-593).
29. LAND 15-2000 “Automobiliai su dyzeliniais varikliais. Išmetamųjų dujų dūmingumas. Normos ir matavimo metodai” (Žin., 2000, Nr. 23-593).

30. LR AM 1998-07-13 įsakymas Nr. 125 „Dėl teršiančių medžiagų, išmetamų į atmosferą iš mašinų su vidaus degimo varikliais, vertinimo metodikos patvirtinimo“ (Žin., 1998, Nr. 66-1926).
31. LAND 18-2003/M-03 „Teršalų, išmetamų į atmosferą iš šilumvežių ir dyzelinių traukinių, vertinimo metodika“ (Žin., 2004, Nr. 37-1211).

Teritorijų planavimas, PAV.

1. LR SAM 2004-08-19 įsakymas Nr.V-586 „Dėl sanitarinių apsaugos zonų ribų nustatymo ir režimo taisyklių patvirtinimo“ (Žin., 2004, Nr.134-4878).
2. LR AM 2002-07-16 įsakymas Nr.367 „Dėl planuojamos ūkinės veiklos galimų avarių rizikos vertinimo rekomendacijų R 41-02 patvirtinimo“ (Informaciniai pranešimai, 2002, Nr.61-297).
3. LR AM 2002-11-23 įsakymas Nr.555 „Dėl planuojamos ūkinės veiklos (sąvartynų) poveikio aplinkai vertinimo rekomendacijų R 42-02 patvirtinimo“ (Informaciniai pranešimai, 2002, Nr.84-423).
4. LR Vyriausybės 2004-07-16 nutarimas Nr.920 „Dėl teritorijų planavimo dokumentų sprendinių poveikio vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Žin., 2004, Nr.113-4228).
5. LR AM 2003-07-31 įsakymas Nr.406 „Dėl planuojamos ūkinės veiklos (vėjo jėgainių įrengimo) poveikio aplinkai vertinimo rekomendacijų R 44-03 patvirtinimo“ (Informaciniai pranešimai, 2003, Nr.60-578).
6. LR AM 2003-07-09 įsakymas Nr.351 „Dėl planuojamos ūkinės veiklos (hidroelektrinių įrengimo) poveikio aplinkai rekomendacijų R 43-03 patvirtinimo“ (Informaciniai pranešimai, 2003, Nr.54-510).
7. LR AM 2004-12-14 įsakymas Nr.D1-647 „Dėl ežerų valymo poveikio aplinkai vertinimo rekomendacijų R 44-05 patvirtinimo“ (Žin., 2004, Nr.184-6808).
8. LR AM 2000-06-30 įsakymas Nr.263 „Dėl planuojamos ūkinės veiklos atrankos metodinių nurodymų patvirtinimo.“ (Žin., 2000, Nr.57-1698).
9. LR AM 2004-05-05 įsakymas Nr.D1-246 „Dėl Aukštybinių pastatų išdėstymo specialiųjų planų rengimo taisyklių ir Kraštovaizdžio tvarkymo specialiųjų planų rengimo taisyklių patvirtinimo“ (Žin., 2004, Nr.79-2811).
10. LR AM 2000-06-30 įsakymas Nr.262 „Dėl poveikio aplinkai vertinimo programos ir ataskaitos rengimo nuostatų patvirtinimo“ (Žin., 2000, Nr.57-1697).
11. LR Vyriausybės 2004-08-18 nutarimas Nr.967 „Dėl planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Žin., 2004, Nr.130-4650).
12. LR AM 2005-03-17 įsakymas Nr.D1-151 „Dėl žemės sklypų pagrindinės tikslinės žemės naudojimo paskirties, būdų ir pobūdžių specifikacijos patvirtinimo“ (Žin., 2005, Nr.41-1317).
13. LR AM 2000-07-10 įsakymas Nr.277 „Dėl visuomenės informavimo ir dalyvavimo planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procese tvarkos patvirtinimo“
14. LRV 2004-12-01 nutarimas Nr.1256 „Dėl Lietuvos Respublikos kraštovaizdžio politikos krypties aprašo patvirtinimo“ (Žin., 2004, Nr.174-6443).
15. LR Vyriausybės 2001-11-07 nutarimas Nr.1314 „Dėl Varnių regioninio parko, jo zonų ir parko apsaugos zonos ribų patvirtinimo“.
16. LR Statybos ir urbanistikos ministerija Komunalinio ūkio ir paslaugų departamentas „Lietuvos Respublikos kapinių projektavimo taisyklės“ RSN 125-91. Vilnius, 1991.
17. LR AM 2004-05-03 įsakymas Nr.D1-239 „Dėl detaliųjų planų rengimo taisyklių patvirtinimo“ (Žin., 2004, Nr.79-2809).

Saugomos teritorijos, NATURA 2000, miškai

1. LR AM 2004-01-20 įsakymas Nr. D1-35 “Dėl rekreacinių teritorijų naudojimo, planavimo ir apsaugos nuostatų patvirtinimo” (Žin., 2004, Nr.18-554).
2. LRV 2004-08-19 nutarimas Nr. 996 “Saugomų teritorijų tipiniai apsaugos reglamentai” (Žin., 2004, Nr. 131-4704).
3. LRV 1997-11-27 nutarimas Nr. 1273 “Dėl Aukštaitijos, Dzūkijos ir Žemaitijos nacionalinių parkų nuostatų patvirtinimo” (Žin., 1997, Nr. 108-2742, 1999, Nr. 27-765, 2004, Nr. 96-3540).
4. LRV 2004-06-09 nutarimas Nr. 709 “Dėl Saugomų teritorijų strateginio planavimo dokumentų rengimo ir tvirtinimo tvarkos aprašo patvirtinimo” (Žin., 2004, Nr. 93-3409).
5. LRV 2004-05-14 nutarimas Nr. 583 “Dėl Ekologinių, archeologinių ir rekreacinių požiūriu ypač vertingų teritorijų, esančių valstybiniuose parkuose ir valstybiniuose draustiniuose, ribų patvirtinimo” (Žin., 2004, Nr. 82-2940).
6. LR AM 2004-01-27 įsakymas Nr. D1-43 “Dėl Valstybinės saugomų teritorijų apsaugos kontrolės nuostatų patvirtinimo” (Žin., 2004, Nr. 21-655, 2005, Nr. 58-2028).
7. LRV 2002-04-10 nutarimas Nr. 503 “Dėl įgaliojimų suteikimo įgyvendinant Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymą” (Žin., 2002, Nr. 40-1484).
8. LR AM 2005-04-19 įsakymas Nr. D1-214 “Dėl gamtos paveldo objektų nuostatų patvirtinimo” (Žin., 2005, Nr. 58-2026).
9. LRV 1997-12-23 nutarimas Nr. 1463 “Dėl Saugomų gamtinių kraštovaizdžio objektų nuostatų patvirtinimo” (Žin., 1997, Nr. 119-3100).
10. LR AM 2000-02-17 įsakymas Nr. 59 “Dėl Bešeimininkių pastatų nugriovimo ir neūkiškai laikomų pastatų sutvarkymo saugomose teritorijose” (Žin., 2000, Nr. 19-469).
11. LR AM 2000-05-03 įsakymas Nr. 195 “Dėl Gamtinių ir kraštovaizdžio draustinių būklės vertinimo tvarkos patvirtinimo”.
12. LRV 1999-04-29 nutarimas Nr. 490 “Dėl Regioninių parkų nuostatų patvirtinimo” (Žin., 1999, Nr. 39-1227).
13. LR AM 2002-12-21 įsakymas Nr. 656 “Dėl Valstybinių parkų, biosferos rezervatų ir draustinių tvarkymo planų rengimo taisyklių patvirtinimo” (Žin., 2003, Nr. 4-150).
14. LR AM 2001-04-20 įsakymas Nr. 546 “Dėl Gamtinių buveinių apsaugai svarbių teritorijų kriterijų patvirtinimo”.
15. LR AM 2001-01-09 įsakymo Nr. 22 “Dėl paukščių apsaugai svarbių teritorijų kriterijų patvirtinimo” (Žin., 2001, Nr. 12-364).
16. LR AM 2002-08-23 įsakymas Nr. 456 “Dėl Gamtinių rezervatų tvarkymo planų rengimo, derinimo ir tvirtinimo taisyklių” (Žin., 2002, Nr. 89-3812).
17. LR AM 2002-05-14 įsakymas Nr. 246 “Dėl Tyrulių valstybinio botaninio – zoologinio draustinio tvarkymo plano patvirtinimo” (Žin., 2002, Nr. 60-2477).
18. LR AM 2002-09-23 įsakymas Nr. 491 “Dėl Augalų genetinių draustinių nuostatų patvirtinimo” (Žin., 2002, Nr. 94-4055).
19. LRV 1997-12-29 nutarimas Nr. 1486 “Dėl Naujų draustinių įsteigimo ir draustinių sąrašų patvirtinimo” (Žin., 1998, Nr. 1-9).
20. LRV 1995-08-28 nutarimas Nr. 1153 “Dėl Gamtinių rezervatų ir valstybinių parkų apsaugos zonų bendrųjų nuostatų patvirtinimo” (Žin., 1995, Nr. 72-1698).
21. LR AM 1996-12-05 įsakymas Nr. 176/240 “Dėl Lankymosi miške taisyklių patvirtinimo” (Žin., 1996, Nr. 120-2833).
22. LR AM 2002-02-27 įsakymas Nr. 78 “Dėl Medžių genėjimo urbanizuotose teritorijose taisyklių patvirtinimo” (Žin., 2002, Nr. 25-911).
23. LRV 2004-04-08 nutarimo Nr. 399 “Dėl Lietuvos respublikos saugomų teritorijų arba jų dalių, kuriuose yra paukščių apsaugai svarbių teritorijų, sąrašo patvirtinimo ir paukščių apsaugai svarbių teritorijų ribų nustatymo”.
24. LR AM 2004-09-15 įsakymas Nr. D1-486 “Dėl Kalvių, Pabradės ir Sulinkių atkuriamųjų sklypų įsteigimo bei jų ribų patvirtinimo” (Žin., 2004, Nr.141-5169).

25. LR AM 2004-05-05 įsakymas Nr.D1-246 „Dėl Aukštybinių pastatų išdėstymo specialiųjų planų rengimo taisyklių ir Kraštovaizdžio tvarkymo specialiųjų planų rengimo taisyklių patvirtinimo” (Žin., 2004, Nr.79-2811).
26. LR AM 2004-05-04 įsakymas Nr.D1-243 „Gamtinių rezervatų tvarkymo planų rengimo taisyklės” (Žin., 2004, Nr.79-2810).
27. LR AM 1996-11-15 įsakymas Nr. 166 „Pažeistų žemių, iškasus naudingąsias iškasenas, rekultivavimo metodika”.
28. AM ir ŽŪM 1999 05 06 įs. Nr. 131/189 „Išnaudotų karjerų, durpynų ir kitaip pažeistos žemės naudojimo programa.”
29. LR AM 2001 05 18 d įsakymas Nr. 274 „Dėl saugotinių želdinių, augančių ne miško žemėje, apsaugos, priežiūros, tvarkymo ir nuostolių juos sunaikinus ar sužalojus atlyginimo tvarkos patvirtinimo” (Žin., 2001, Nr.45-1603, 2004, Nr.10-285, 2004, Nr.127-4577).
30. LR AM 2004-02-04 įsakymas Nr.D1-57 „Dėl Vietovių, atitinkančių gamtinių buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijus, sąrašo, skirto pateikti Europos
31. LR AM 2004-12-10 įsakymas Nr.D1-629 „Dėl Adutiškio – Guntauninkų miškų, Gedžiūnų miško, Padauguvos miško, Plinkšių miško, Rūdinių girios, Šimonių girios, Taujėnų – Užulėnio miškų ir Žaliosios girios biosferos poligonų įsteigimo, jų nuostatų ir ribų patvirtinimo” (Žin., 2004, Nr.181-6713).
32. LR Vyriausybės 2001-11-07 nutarimas Nr.1314 „Dėl Varnių regioninio parko, jo zonų ir parko apsaugos zonos ribų patvirtinimo”.
33. LR AM 2004-12-01 įsakymas Nr.D1-609 „Planų ar programų įgyvendinimo poveikio įsteigtoms ar potencialioms NATURA-2000 teritorijoms reikšmingumo nustatymo tvarkos aprašas” (Žin., 2004, Nr.179-6651).
34. LR AM 2004-02-04 įsakymas Nr.D1-57 „Dėl vietovių, atitinkančių gamtinių buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijus, sąrašo, skirto pateikti Europos komisijai ir jose randamų europinės svarbos natūralių buveinių ir rūšių sąrašo patvirtinimo” (Žin., 2004, Nr.34-1115, Nr.172-6352, Nr.183).
35. LRV 2004-12-01 nutarimas Nr.1256 „Dėl Lietuvos Respublikos kraštovaizdžio politikos krypties aprašo patvirtinimo” (Žin., 2004, Nr.174-6443).
36. LR AM 2002-11-28 įsakymas Nr.614 „Dėl Miško atkūrimo ir įveisimo nuostatų” (Žin., 2000, Nr.103-3266; 2001, Nr.53-1897, 2003, Nr1-8).
37. LR AM 2002-11-29 įsakymas Nr.615 „Dėl želdynų apsaugos, tvarkymo ir atkūrimo strategijos patvirtinimo” (Žin., 2003, Nr.1-9).
38. LR AM ir ŽŪM 2002-12-02 įsakymas Nr.616/471 „Dėl Lietuvos miškingumo didinimo programos patvirtinimo” (Žin., 2003, Nr.1-10).
39. LR Vyriausybės 2002-05-09 nutarimas Nr.641 „Dėl miško žemės pavertimo kitomis naudmenomis tvarkos patvirtinimo” (Žin., 2002, Nr.48-1840).
40. LR AM 2004-06-16 įsakymas Nr.D-316 „Žemės ūkio paskirties žemės apželdinimas mišku” (Žin., 2004, Nr.94-3447).
41. LR ŽŪM ir LR AM 2004-08-26 Nr.3D-495/D1-452 „Dėl miško įveisimo ne miško žemėje” (Žin., 2004, Nr.55-1918, 2004, Nr.142-5215).
42. LR AM 2000-10-25 įsakymas Nr.459 „Dėl miško atkūrimo ir įveisimo nuostatų”, (Žin., 2000, Nr.103-3266).
43. LR AM 2001-07-02 įsakymas Nr.352 „Dėl valstybinės miškų inventorizacijos, valstybinės miškų apskaitos, miškotvarkos projektų rengimo, derinimo ir tvirtinimo, miškotvarkos duomenų centralizuoto kaupimo, tvarkymo ir pateikimo miškų savininkams bei valdytojams tvarkos patvirtinimo” (Žin., 2001, Nr.63-2301).
44. LR ŽŪM ir LR AM 2004-08-11 įsakymas Nr.3D-476/D1-429 „Dėl kaimo plėtros žemėtvarkos projektų rengimo ir įgyvendinimo taisyklių patvirtinimo” (Žin., 2004, Nr.127-4581).
45. LR ŽŪ ir AM 2004-09-15 įsakymas Nr.3D-518/D1-490 „Žemėtvarkos schemų rengimo taisyklės” (Žin., 2004, Nr.140-5148).

46. LR AM 2004-05-07 įsakymas Nr.D1-263 „Dėl apskrities teritorijos bendrojo (generalinio) plano rengimo, savivaldybės teritorijos bendrojo plano rengimo ir miestų ir miestelių bendrųjų planų rengimo taisyklių patvirtinimo” (Žin., 2004, Nr.83-3029).
47. LR AM ir LR ŽŪM 2002-08-01 įsakymas Nr.393/285 „Dėl naudingųjų iškasenų mažųjų karjerų įrengimo, naudojimo ir rekultivavimo tvarkos patvirtinimo” (Žin., 2002, Nr.80-3473).
48. LR AM 2002-08-10 įsakymas Nr.440 „Žemaitijos nacionalinio parko reglamentas” (Žin., 2002, Nr.87-3756).
49. LRV 2004-06-16 nutarimas Nr.760 „Žemaitijos nacionalinio parko nuostatai” Žin., 2004, Nr.96-3540).
50. LRV 1999-11-08 nutarimas Nr.1238 „Dėl Čepkelių, Kamanų, ir Viešvilės valstybinių rezervatų nuostatų patvirtinimo” (Žin., 1999, Nr.96, 2767).
51. LR Vyriausybės 2001-11-07 nutarimas Nr.1314 „Dėl Varnių regioninio parko, jo zonų ir parko apsaugos zonos ribų patvirtinimo”.
52. LR AM 2002-08-10 įsakymas Nr.431 „Tytuvėnų regioninio parko apsaugos reglamentas” (Žin., 2002, Nr.86-3730).
53. LR AM 2002-08-10 įsakymas Nr.418 „Kurtuvėnų regioninio parko apsaugos reglamentas” (Žin., 2002, Nr.86-3717).
54. LR AM 2002-08-10 įsakymas Nr.432 „Varnių regioninio parko apsaugos reglamentas” (Žin., 2002, Nr.86-3731).
55. LR AM 2002-08-10 įsakymas Nr.434 „Ventos regioninio parko apsaugos reglamentas” (Žin., 2002, Nr.86-3717).
56. LR AM 2002-08-10 įsakymas Nr.436 „Žagarės regioninio parko apsaugos reglamentas” (Žin., 2002, Nr.86-3735).
57. LR AM 2002-08-10 įsakymas Nr.436 „Salantų regioninio parko apsaugos reglamentas” (Žin., 2002, Nr.86-3726).

Gyvoji gamta

1. LR Laukinės gyvūnijos įstatymas VIII-498 (Žin. 1997, Nr. 108-2726; 2001, Nr.110-3988).
2. LR AM ir VMVT direktoriaus 2002-10-02 įsakymas Nr.519/449 “Dėl laukinių gyvūnų laikymo nelaisvėje taisyklių patvirtinimo ir LR AM ir VMVT direktoriaus 2002-05-16 įsakymo Nr. 250/224 pakeitimo” (Žin. 2002, Nr. 100-4456).
3. LR AM 2002-06-27 įsakymas Nr. 346 “Dėl laukinių gyvūnų laikymo zoologijos soduose standartizavimo programos patvirtinimo” (Žin. 2002, Nr. 81-3502).
4. LR AM 2002-03-01 įsakymas Nr. 85 “Dėl vynuoginių sraigių išteklių naudojimo tvarkos pakeitimo” (Žin. 2002, Nr. 27-977).
5. LR AM 2002-11-11 įsakymas Nr. 586 “Dėl laukinių gyvūnų naudojimo mokslo, kultūros, auklėjimo ir estetikos tikslams taisyklių patvirtinimo” (Žin., 2002, Nr. 111-4931).
6. LR Saugomų gyvūnų, augalų, grybų rūšių ir bendrųjų įstatymas 2001-12-11 Nr. IX-637.
7. LR AM 2003-10-13 įsakymas Nr. 504 “Dėl į Lietuvos raudonąją knygą įrašytų saugomų gyvūnų rūšių sąrašo patvirtinimo” (Žin., 2003, Nr. 100-4506).
8. LR AM 1995-12-14 įsakymas Nr. 198 “Dėl Nuostolių, padarytų gamtai, sunaikinus arba sužalojus gamtinius kraštovaizdžio kompleksus bei objektus, skaičiavimo metodikos” (Žin., 1996, Nr. 39-973; 1998, Nr. 26-706; 1999, Nr. 95-2756; 2002, Nr. 38-1404; 2003, Nr. 122-5548).
9. LR Augalų apsaugos įstatymas 1995-10-19 Nr. I-1069 (Žin., 1995, Nr. 90-2013).
10. LR AM 2000-04-27 įsakymas Nr. 173 “Dėl Laukinės augalijos įstatymo įgyvendinimo” 2 punkto vykdymo (Žin., 2000, Nr. 37-1046).
11. LR AM 1998-07-03 įsakymas Nr. 113 “Dėl Grybavimo Lietuvos miškuose taisyklių patvirtinimo” (Žin., 1998, Nr. 62-1797).
12. “Nykstančių laukinės faunos ir floros rūšių tarptautinės prekybos konvencija” (Žin., 2001, Nr. 50-1741).

13. LR Gyvūnų globos, laikymo ir naudojimo įstatymas (Žin., 1997, Nr. 108-2728).
14. LR AM 1998-12-23 įsakymas Nr. 279 “Dėl vynuoginių sraigių išteklių naudojimo tvarkos” (Žin., 1999, Nr. 1-34).
15. LR AM 2002-04-08 įsakymas Nr. 159 “Dėl Europos bendrijos svarbos gyvūnų ir augalų rūšių, randamų Lietuvoje, sąrašų patvirtinimo” (Žin., 2002, Nr. 40-1513).
16. LR SAM 2002-12-24 įsakymas Nr.678 „Gyvūninių atliekų tvarkymo taisyklės”
17. (Žin., 2003, Nr.9-309).
18. HN 66:2000 „Medicininis atliekų tvarkymas” (Žin., 2000, Nr.39-1106).
19. LR SAM 2004-08-19 įsakymas Nr.V-586 „Dėl sanitarinių apsaugos zonų ribų nustatymo ir režimo taisyklių patvirtinimo” (Žin., 2004, Nr.134-4878).
20. LR Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2004-01-23 įsakymas Nr.B1-79 „Dėl galvijų, avių ir ožkų nurodytų pavojingų medžiagų tvarkymo įmonėse reikalavimų” (Žin., 2004, Nr.18-576).
21. 158. LR ŽŪM ir AM įsakymas 2004 m. spalio 21 d. Nr. 3D-567/D1-551 „Dėl specialiosios žvejybos ir jos kompensavimo taisyklių, žuvivaisos valstybiniuose žuvininkystės vandens telkiniuose taisyklių bei žuvų ir vėžių įveisimo normų patvirtinimo” (Žin., 2004, Nr.157-5744).

„Šiaulių naujienų” ir „Šiaulių krašto” straipsnių lentelė

El. Nr.	Šaltinis	Autorius	Data	Leidinio Nr.	sritis	Straipsnio pavadinimas	Geografinė padėtis	Tyrimasis požymis
1	„Šiaulių naujienos"	ELTA	2003.01.06	Nr.3(14015)	gyvoji gamta	„Žuvų gyvybėms gresia pavojus"	Lietuvos valstybė	Aplinkosaugininkai pradėjo nerimauti dėl smarkiai užšalusių (seklių) ežerų ir tvenkinių, kuriuose stingant deguonies, gali pradėti dusti žuvis. Sprendžiami žygiai siekian išvengti.
2	„Šiaulių naujienos"	B. Vaičiulevičienė	2003.01.08	Nr.5(14017)	oras	„Prasidėjo oro tarša"	Šiaulių m.	Lauke labai šalta, aukštas slėgis visai nėra vėjo. Pastaroji atmosferos sąlyga, pablogėjusi teršalų sklaida bei intensyviau kūrenamos krosnies limitai, kad šalies miestuose labai padidėjo oro tarša. Leistina oro tarša 63 mikrogramai kubiniame metre, o rasta 9363 mikrogramai kubiniame metre.
3	„Šiaulių naujienos"	P. Balčiūnas	2003.01.10	Nr.7(14019)	atliekos	„Po darbo namuose rūšiuosime šiukšles"	Šiaulių m.	Miesto savivaldybės taryba patvirtino atliekų tvarkymo planą ir atliekų tvarkymo taisykles, kuriuose buvo ilgai ruoštos, padedant samdytiems konsultantams iš Vilniaus. Taisyklės reglamentuoja atliekų tvarkymo organizavimą ir valdymą, nut užduotis atliekų tvarkymo sistemos operatoriui, numato atliekų turėtojo pareigas ir atsakomybę bei daug kitų šios sistemos funkcionavimo aspektų.
4	„Šiaulių naujienos"	„Šiaulių naujienų" informacija	2003.01.13	Nr.9(14021)	vanduo		Šiaulių m.	UAB „Šiaulių vandenys" informuoja: apie geriamo vandens kokybę; apie vanden tiekimo ir nuotekų šalinimo sistemos sutrikimus; apie vykdomus projektus paslaug gerinti; apie įsiskolinimus klientams.
5	„Šiaulių naujienos"	P. Balčiūnas	2003.01.16	Nr.12(14024)	vanduo	„Rožinės Talšos ežero ateities dar teks palūkėti"	Šiaulių m.	Rožinės Talšos ežero ateities dar teks palūkėti (Talšos ežero tvarkymas).
6	„Šiaulių naujienos"	B. Vaičiulevičienė	2003.01.23	Nr.18(14030)	aplinka	„Daugėja aplinkos apsaugos pažeidimų"	Šiaulių regionas	ŠRAAD nustatė 1666 pažeidimus, 141 iš jų padarytas Šiaulių mieste. Departamer duomenimis, visame Šiaulių regione daugiausia aplinkos apsaugos pažeidimų yra padaryta Šiaulių rajone, mažiausia Radviliškio r.
7	„Šiaulių naujienos"	„Šiaulių naujienų" informacija	2003.01.24	Nr.19(14031)	atliekos	„Skelbiamas Šiaulių m. švietimo įstaigų aplinkosaugos švietimo ir ugdymo projektų konkursą"	Šiaulių m.	2003 m. prioritetai bus teikiami projektams, kurie sprestų ir informuotų apie atliek tvarkymo, rūšiavimo, perdirbimo problemas bei švietimo įstaigų jungtiniams projektams, kuriuose dalyvautų daugiau nei viena miesto švietimo įstaiga.
8	„Šiaulių naujienos"	B. Vaičiulevičienė	2003.01.29	Nr.23(14037)	gyvoji gamta	„Brangi egzekucija"	Šiaulių r.	Sugautas brakonierius, nudyres kailį nykstančiam Tarptautinės ir Lietuvos Raudo knygų saugomam gyvūnui - ūdrai. Brakonieriui ūdra kainuos 2000Lt.
9	„Šiaulių naujienos"	Savivaldybės žinios	2003.01.31	Nr.25(14037)	atliekos		Šiaulių m.	Šiaulių m. tarybos 2003 m. sausio 9 sprendimu Nr.582 „Šiaulių miesto atliekų tvarkymo taisyklės".
10	„Šiaulių naujienos"	B. Vaičiulevičienė	2003.02.01	Nr.25(14037)	vanduo	„Geriamas vanduo „paskaninamas" nuodinguoju chloru"	Šiaulių m.	Geriamam vandeniui dezinfekuoti naudojamą pavojingą žmogaus sveikatai chlorą UAB „Šiaulių vandenys" ruošiasi pakeisti natrio hipochloritu. Per metus į vanden supilta 1,5 t chloro.
11	„Šiaulių naujienos"	Savivaldybės žinios	2003.02.07	Nr.31(14043)	atliekos		Šiaulių m.	Šiaulių m. tarybos 2003 m. sausio 9 sprendimu Nr.582 „Šiaulių miesto atliekų tvarkymo taisyklės", tęsinys.
12	„Šiaulių naujienos"	B. Vaičiulevičienė	2003.02.10	N.33(14045)	vanduo	„Prikelti ežerą"	Šiaulių m.	„Talša - tau" taip pavadintą projektą finansuoja sveikatos fondas. Straipsnyje aptariama Talšos ežero situacija, nurodomas projekto tikslas. Projektą vykdo ŠU, ŠRAAD, NVO.
13	„Šiaulių naujienos"	P. Balčiūnas	2003.02.14	Nr.37(14049)	aplinka	„Į gamtos apsaugos fondą tiesiasi daugybė rankų"	Šiaulių m.	Patvirtinta gamtos apsaugos fondo sąmata. Fonde daugiau kaip 813 tūkst. Lt. Šį ft sudaro mokesčiai už oro ir vandens teršimą ir mokesčiai už želdinių suniokojimą.
14	„Šiaulių naujienos"	Savivaldybės žinios	2003.02.14	Nr.37(14049)	atliekos		Šiaulių m.	Šiaulių m. tarybos 2003 m. sausio 9 sprendimu Nr.582 „Šiaulių miesto atliekų tvarkymo taisyklės", tęsinys.

Visuomenės švietimas aplinkosaugos valdymo klausimais Šiaulių regione

15	„Šiaulių naujienos“	B. Vaičiulevičienė	2003.02.17	Nr.39(14051)	vanduo	„Talša - tau“	Šiaulių m.	Planuojama pagerinti Talšos būklę. Darbams planuojami išleisti 120 tūkst. Lt.
16	„Šiaulių naujienos“	Savivaldybės žinios	2003.02.21	Nr.43(14055)	atliekos		Šiaulių m.	Šiaulių m. tarybos 2003 m. sausio 9 sprendimu Nr.582 „Šiaulių miesto atliekų tvarkymo taisyklės“, tęsinys.
17	„Šiaulių naujienos“	„Šiaulių naujienų“ informacija	2003.02.27	Nr.48(14060)	vanduo	„Talša - tau“	Šiaulių m.	Rūpestis dėl Talšos ateities 2003-02-26 sujungė aplinkosaugininkus, mokytojus ir moksleivius.
18	„Šiaulių naujienos“	Savivaldybės žinios	2003.02.28	Nr.49(14061)	atliekos		Šiaulių m.	Šiaulių m. tarybos 2003 m. sausio 9 sprendimu Nr.582 „Šiaulių miesto atliekų tvarkymo taisyklės“, tęsinys.
19	„Šiaulių naujienos“	„Šiaulių naujienų“ informacija	2003.03.01	Nr.50(14062)	aplinka	„Šiuokšlina visi - valo namų bendrijos“	Šiaulių m.	Klausimai dėl kurių grumiamasi: 1. Kas turėtų rūpintis namų bendrijoms priskirtu teritorijomis; 2. Ar privalu bendrijoms paisyti žaliųjų linijų aplink, 3.kodėl Šiaulių daug netvarkomų plotų aplink daugiabučių namus.
20	„Šiaulių naujienos“	P. Balčiūnas	2003.03.06	Nr.54(14066)	augalija	„Savivaldybė kirs mišką“	Šiaulių r.	Apskrities viršininkas A.Sedžius pasirašė įsakymą, kad Šiaulių apskrities sąvartyn Aukštrakiuose įrengti paaimami 20,5 ha bendro ploto miškų ūkio paskirties žemės sklypai, kurie turi savininkus.
21	„Šiaulių naujienos“	Savivaldybės žinios	2003.03.07	Nr.55(14067)	atliekos		Šiaulių m.	Šiaulių m. tarybos 2003 m. sausio 9 sprendimu Nr.582 „Šiaulių miesto atliekų tvarkymo taisyklės“, tęsinys.
22	„Šiaulių naujienos“	N. Žvybienė	2003.03.10	Nr.57(14068)	aplinka	„Bulvarui teks modernėti“	Šiaulių m.	Ekologinė būklė katastrofiška. Šiaulių miestas - ne dviračių miestas. Šiuo klausimu pasisako NVO „Aukuras“ vedėjas D. Ramačionis, ŠU M. Valodka, S. Gliudys ir
23	„Šiaulių naujienos“	A. Lapinskas	2003.03.18	Nr.63(14075)	augalija	„Lietuvos plotas didžiausias, bet miškai skurdžiausi“	Lietuvos valstybė	Pristatoma: geografija ir gyventojai; švietimas ir kultūra; sveikatos ir socialinė apsauga; šeimos ūkių pajamos ir išlaidos; atlyginimai, darbo rinka; nacionalinės sąskaitos; turizmas.
24	„Šiaulių naujienos“	B. Vaičiulevičienė	2003.03.20	Nr.65(14077)	aplinka	„Deginta daugiau ekologiškesnio kuro“	Šiaulių regionas	ŠRAAD dvi dienas svarstytas AA 2002 metų darbo ataskaitos. Iš 9 agentūrų Šiaurės AA vadėjas E. Kvasauskas nustatė daugiausia aplinkos apsaugos pažeidimų. Pateikiami duomenys iš ŠAAAD 2002 m. ataskaitos.
25	„Šiaulių naujienos“	P. Balčiūnas	2003.03.21	Nr.66(14078)	atliekos	„Iš kosmoso į mus žiūri... Žemė“	Šiaulių m.	J.Janonio gimnazijos teatro studijos nariai aikštėje surengė teatralizuotą akciją-žė gali virsti dideliu sąvartynu, nes ją teršiančių zombių netrūksta.
26	„Šiaulių naujienos“	„Šiaulių naujienų“ informacija	2003.03.28	Nr.72(14084)	oras		Šiaulių m.	Miesto aplinkosaugininkai nuolat informuoja gyventojus apie padidėjusią miesto taršą kietosiomis dalelėmis. Apibendrinami oro monitoringo metinius duomenis aplinkosaugininkai daro išvadą, kad oro tarša tik didės, ypač transporto priemonių išmetamųjų medžiagų, nes intensyvėja mašinų eismas.
27	„Šiaulių naujienos“	K. Čepukaitytė	2003.03.31	Nr.74(14086)	augalija	„Miesto sodininkas džiaugiasi palikęs savivaldybę“	Šiaulių m.	Šiaulių m. savivaldybės skelbtą konkursą į miesto sodininko pareigas laimėjo naujas specialistas. Prieš kelerius metus Šiaulių sodais rūpinosi K. Auskelis, dabartinis n savininkų kooperatyvo „Saulės šilas“ direktorius. Jis paliko savivaldybę savo nor pasigedo galimybių kurti diegti naujoves. P. Lukošienė naujoji sodininkė ketina vykdyti jau pradėtus projektus.
28	„Šiaulių naujienos“	P. Balčiūnas	2003.04.01	Nr.75(14087)	atliekos	„Su švaros mėnesiu atsirado ir kitų problemų“	Šiaulių m.	2003 balandžio 2 į talkas išeis ir savivaldybės darbuotojai, kuriems darbo vietas nurodys miesto infrastruktūros skyrius.
29	„Šiaulių naujienos“	B. Vaičiulevičienė	2003.04.03	Nr.77(14089)	aplinka	„Leninė talka parke“	Šiaulių m.	Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymas, balandis paskelbtas švaros mėnesiu.
30	„Šiaulių naujienos“	B. Vaičiulevičienė	2003.04.11	(Nr.14096)	augalija	„Vaikai susirūpino parku“	Šiaulių m.	2003-04-10 V. Kudirkos mokykloje buvo šventė - net 7 mokyklų vaikai dainomis jautriais žodžiais pradėjo savo sukurto ekologinio projekto pirmąjį renginį.
31	„Šiaulių naujienos“	B. Vaičiulevičienė	2003.04.18	Nr.90(14102)	atliekos	„Valdžiai patiko joti ant gyventojų nugarų“	Šiaulių m.	Miestui švarinti valdžia gaili pusantro milijono litų.

Visuomenės švietimas aplinkosaugos valdymo klausimais Šiaulių regione

32	„Šiaulių naujienos“	B. Vaičiulevičienė	2003.05.02	Nr.100(14112)	nuotekos	„Ragainės gatvės žmonės nori civilizuotos buities“	Šiaulių m.	Nerimsta ne tik Medelyno, Pabalių, Kalniuko, bet ir Ragainės bei K. Donelaičio g gyventojai - jie nebenori gerti blogo šulinių vandens, nori naudotis centralizuotais buitinių nuotekų tinklais. Aptakūs savivaldybės atsakymai jų nebetenkina, tačiau miesto pinigų maišas turi dugną, o ES struktūriniai fondai toli ir migloti.
33	„Šiaulių naujienos“	K. Čepukaitytė	2003.05.08	Nr.105(14117)	augalija	„Šiaulių miškininkai sodina Europos parką“	Šiaulių r.	Šiaulių miškų urėdija pradėjo sodinti Europos parką Lieporių miške (Kuzių sen.) talką, kurioje buvo sodinami raudonieji ažuolai, miškų urėdas su pagalbininkais papasakojo apie Šiaulių regiono miškų padėtį ir ateitį.
34	„Šiaulių naujienos“	G. Kudulienė	2003.05.09	Nr.106(14118)	atliekos	„Vaikai pasiryžo atgaivinti parką“	Šiaulių m.	Didžvario parkas sulaukė talkininkų - 5 švietimo įstaigų auklėtiniai ir pedagogai r šiuokšles. Kad parkas jau seniai tapo mažyčių sąvartynu, liudijo per talką vaikų surinktos šiukšlės: buteliai, popiergaliai, seni TV, net galvijų kaulai.
35	„Šiaulių naujienos“	B. Vaičiulevičienė	2003.05.21	Nr.116(14128)	oras	„Jei turi pinigų - aplinką gali nuodyti“	Šiaulių m.	Miesto įmonės į atmosferą išmeta daugiau nei 1000 t visokių teršalų, kietųjų dalelių anglies oksidą, sieros dioksido, azoto oksido ir kt. cheminių medžiagų (per 2002 - 1125t). Nereikia manyti, kad šiemet padėtis pagerės, kad įmonės ant mūsų nebeiššimtų visokių nuodų. Ir kodėl netešus, jeigu leidžiama - tereikia susimokėti už te normatyvų viršijimą ir ...teršti toliau.. Labiausiai teršia „Šiaulių energija“, „Lietuv dujos“, Venta“.
36	„Šiaulių naujienos“	B. Vaičiulevičienė	2003.05.22	Nr.117(14129)	nuotekos	„Dvokiantis „Šiaulių vandenų“ dovanėlė“	Šiaulių m.	Merkinės g. gyventojai pateko į epideminiu požiriu rizikingą situaciją- į gyvent rūsius ir šulinius plūptelėjo fekalinės kanalizacijos vanduo. Kanaluojamam vand ūkis- „Šiaulių vandenys“ rūpestis.
37	„Šiaulių naujienos“	B. Vaičiulevičienė	2003.05.31	Nr.125(14137)	atliekos	„Švedai atvyko plauti šiauliečių smegenų“	Šiaulių r.	Dėl visos šalies pavojingų atliekų deginimo įmonės statybos mūsų miesto pašinėj Šiaulius atvyko projekto vadovai švedai. Aukštrakiai taps teršalų rojumi.
38	„Šiaulių naujienos“	A. Armalis	2003.06.14	Nr.137(14149)	nuotekos	„Šiaulietis miesto prieigas „tręšė“ tupyklu turiniu“	Šiaulių m.	Pensinio amžiaus šiaulietis, prie Trumpiškių g. esančios pievos laistė fekalijas. J teks sumokėti kelių tūkstančių Lt. Baudą.
39	„Šiaulių naujienos“	ELTA	2003.09.19	Nr.141(14153)	augalija	„Raginama nubausti nelegalius miškų kirtimo organizatorius“	Lietuvos valstybė	Apie nelegalių Lietuvos miškų kirtimą prezidentas R. Paksas kalbėjosi su vidaus reikalų ministru V. Bulovu ir AM ministru A. Kundrotu.
40	„Šiaulių naujienos“	B. Vaičiulevičienė	2003.06.23	Nr.144(14156)	aplinka	„Parceliuojami miesto parkai“	Šiaulių m.	Nors mieste ne vienas parkas (Didžvario, Centrinis, Dainų, Talšos, Salduvės ir kt. tačiau oficialiai jų nėra. O nėra dėl to, kad niekas negali pasakyti, kokios yra ofici parkų ribos - iki šiol nepadaryti parkų detalieji ir specialieji planai, parkai neįregistruoti registre. Tik visą tai atlikus parkus būtų galima traktuoti kaip rekreacinės reikšmės teritorijas su aiškiais ribomis ir juostomis.
41	„Šiaulių naujienos“	P. Balčiūnas	2003.07.01	Nr151(14163)	atliekos	„Buvusiame „Nuklone“ - neatpažintos cheminės medžiagos“	Šiaulių m.	Buvusioje gamykloje nežinomi chemikalai. Šiauliuose remontuojamose patalpose rasta kelios dešimtys statinių ir stiklinių butelių su nežinomais chemikalais. Chemikalai laikomi nesaugiai.
42	„Šiaulių naujienos“	„Šiaulių naujienų“ informacija	2003.07.23	Nr.170(14182)	atliekos		Šiaulių m.	Miesto vadovams pristatytas Kairių sąvartyno techninis uždarymo projektas.
43	„Šiaulių naujienos“	A. Armalis	2003.07.26	Nr.173(14185)	oras	„Dvokiantys dūmai gyventojus nuodijo porą valandų“	Šiaulių m.	Dvokiantys dūmai gyventojus nuodijo porą valandų.
44	„Šiaulių naujienos“	V. Jončas	2003.07.31	Nr.177(14189)	augalija	„Pradėtos degti Šiaulių durpynai“	Šiaulių m.	Pradėjo degti netoli Šiaulių m. esantys durpynai.
45	„Šiaulių naujienos“	B. Vaičiulevičienė	2003.08.06	nr.182(14194)	atliekos	„Ruošiamasi branginti vandenį ir atliekas“	Šiaulių m.	Sąvartynas kelia kainas, to pasakoja brangsta ir šiukšlių išvežimas. Taip pat diskutuojama ar bus leista branginti vandenį?

Visuomenės švietimas aplinkosaugos valdymo klausimais Šiaulių regione

46	„Šiaulių naujienos“	„Šiaulių naujienų“ informacija	2003.08.14	Nr.189(14201)	aplinka	„Vyriausybė atšaukė skandalingą sprendimą dėl miškų ir vandens telkinių privatizavimo“	Lietuvos valstybė	Vyriausybė atšaukė skandalingą sprendimą dėl miškų ir vandens telkinių privatizavimo.
47	„Šiaulių naujienos“	L. Ziukienė	2003.08.20	Nr.193(14205)	nuotekos	„Pabalių gyventojus iškankino fekalijų potvyniai“	Šiaulių m.	Dėl neperpumpuotų į miesto kanalizacijos tinklus fekalijų dešimtys šiame r. esančių namų buvo užtvindyti fekalijomis. Siurblinės šeimnininkas „išgaravo“.
48	„Šiaulių naujienos“	P. Balčiūnas	2003.08.28	Nr.200(14212)	vanduo	„Talšos ežero problemos: plaukiojimas teritoriniuose vandenyse“	Šiaulių m.	Talšos ežero ir jo prieigų sutvarkymas, sporto objektų įrengimas.
49	„Šiaulių naujienos“	„Šiaulių naujienų“ informacija	2003.08.30	Nr.202(14214)	atliekos	„Griežtas „ne“ - atliekų deginimo imonei“	Šiaulių m.	Gyventojų pasisakymai dėl Aukštrakiuose rengiamos pavojingų atliekų deginimo imonės.
50	„Šiaulių naujienos“	„Šiaulių naujienų“ informacija	2003.09.01	nr.203(14215)	aplinka	„Ledynmetis, kurio nesulauksime. Kas 1500metų žemę ištinka šalčio šokas“	Lietuvos valstybė	Pasakojama apie mus supantį klimatą, spinduliavimą iš kosmoso ir apie tai, kad vyksta atšilimas.
51	„Šiaulių naujienos“	„Šiaulių naujienų“ informacija	2003.09.02	Nr.2049(14216)	gyvoji gamta	„Nevisi gandrūkai spėjo užaugti“	Šiaulių regionas	AM specialisto teigimu, ši vasara tapo išbandymu daugeliui paukščių. Beveik pusantro mėnesio vėlavo kai kurių ančių dėtys, daug dar tik ūgtelėjusių ančiukų.
52	„Šiaulių naujienos“	K. Čepukaitytė	2003.09.04	Nr.206(14218)	aplinka	„Sode-rudens darbai“	Šiaulių r.	Artėja ruduo, reikia surinkti paskutinį derlių ir ruošti žiemai. Miško, miesto ir so medžių žinovas K. Aukselis patarė kaip reikia genėti medžius, juos aprišti, apsaugoti šaknis nuo šalčių.
53	„Šiaulių naujienos“	K. Čepukaitytė	2003.09.04	Nr.206(14218)	augalija	„Ieškoma lommelės sakuroms“	Šiaulių m.	Gitarių parke rengiamasi rudeniniai medžių sodinimai. Čia augs įprasti medžiai, ne sakuros-jas čia gali pakasti pavasario šalnos.
54	„Šiaulių naujienos“	G. Kudulienė	2003.09.06	Nr.208(14220)	atliekos	„Valdininkai plovė grybą“	Šiaulių m.	Jei ne žiniasklaidos paskleista infor. apie Zoknių oro uosto bazėje saugomus pavojingus raketinio kuro likučius. Tačiau Šiaulių Administracijos direktorius G. Mikšys, aplinkos skyriaus vedėjas R. Šemeta, ŠRAAD direktorius R. Krankalis ir civilinės ir darbo saugos skyriaus vedėjas J. Uliackas nieko nerado (vos sprindis neaiškaus skysčio).
55	„Šiaulių naujienos“	„Šiaulių naujienų“ informacija	2003.09.13	Nr.214(14226)	aplinka	„Šiaulių valdininkams patinka kakų kvapas“	Šiaulių m.	„Tvarkingai“ yra eksploatuojama siurblinė prie Vilniaus ir Žuvintinkų g. Kvapas ir nosį. ŠRAAD Šiaulių m. AAA vedėjas teigia jog kvapas tai ne tarša, už kvapus at visuomenės sveikatos centras, bet ne aplinkosaugininkai.
56	„Šiaulių naujienos“	„Šiaulių naujienų“ informacija	2003.09.17	Nr.217(14229)	oras	„Miestuose raginama mažiau naudotis automobiliais“	Lietuvos valstybė	Lietuvoje, kaip ir daugelyje Europos miestų, skelbiama tarptautinė akcija „juodoji savaitė“. Nustatyta, kad iš pagrindinių atmosferos teršėjų šaltinių -transportas.
57	„Šiaulių naujienos“	„Šiaulių naujienų“ informacija	2003.09.18	Nr.218(14230)	augalija	„Ministras bando lenkti traukinį“	Lietuvos valstybė	AM ministro įsakymu Nr.432 nurodoma panaikinti Valstybinės aplinkos apsaugos inspekcijos miškų kontrolės padalinį. Jų aktus iki 2004 perduoti RAADams.
58	„Šiaulių naujienos“	B. Vaičiulevičienė	2003.09.23	Nr.222(14234)	atliekos	„Sąvartynas vėl gresia ekologine bamba“	Šiaulių r.	Kairių sąvartyne nebevalomas filtratas, jo sukaupta daugiau nei 30 tūkst. Kubinių metrų. Nurodoma pagrindinė to priežastis - nėra pinigų. Jeigu ir toliau filtratas ne valomas, pavasario polaidis gali iškirsti labai nemalonių pokštą, šis nuodingas sky gali vėl išsilieti.
59	„Šiaulių naujienos“	„Šiaulių naujienų“ informacija	2003.09.27	Nr.226(14238)	gyvoji gamta	„Ir priešistoriniais laikais bebrų būta daug“	Šiaulių r.	Bebrų išdaigos.
60	„Šiaulių naujienos“	G. Kudulienė	2003.10.03	Nr.231(14243)	atliekos		Šiaulių m.	2003-10-02 Šiaulių m. savivaldybės Taryba patvirtino atliekų priėmimo ir šalinio Kairių sąvartyne naują kainą. Taigi sąvartynas gelbėjamas didinančiomis kainomis.

Visuomenės švietimas aplinkosaugos valdymo klausimais Šiaulių regione

61	„Šiaulių naujienos“	P. Balčiūnas	2003.10.09	Nr.236(14248)	atliekos	„Sąvartyno uždarymo kaina 6,5 mil. Lt“	Šiaulių r.	Prasideda filtrato valymas Kairių sąvartyne. Šį sąvartyną planuojama uždaryti 20
62	„Šiaulių naujienos“	G. Kudulienė	2003.10.14	Nr.240(14252)	atliekos	„Dėl šiukšlių konteinerių reikės politinio sprendimo“	Šiaulių m.	Patrauktas konteineris arčiau Draugystės prospekto, toliau nuo individualaus namo. Tad dabar aplinkinių namų gyventojai atliekas meta ant žemės.
63	„Šiaulių naujienos“	G. Kudulienė	2003.10.21	Nr.246(14258)	aplinka	„Blogo kvapo paieška“	Šiaulių m.	Apie blogą kvapą, kurį jaučia ne tik daugelis Šimšės gyventojų bet ir važiuodami gatve. Daugeliui atrodo, kad bjaurastis sklinda iš perpumpavimo stoties, esančios Zuvininkų g., priklausančios bendrovei „Šiaulių vandenys“, kiti mano, jog atviri „Elnio“ buvę valymo įrenginiai. Sudaryta komisija, turės išsiaiškinti, kas gi „nuod“ ne tik šiauliečius, bet ir miesto svečius.
64	„Šiaulių naujienos“	„Šiaulių naujienų“ informacija	2003.10.22	Nr.247(14259)	atliekos		Šiaulių r.	Pasisako I. Kavaliauskienė-AM užterštų teritorijų ir atliekų skyriaus vedėja. Analizuojami tokie klausimai kaip: ar Lietuvoje apsimoka statyti spec. Krosnį? K pasirinkta būtent Šiaulių r., ar deginant atliekas suskils visos pavojingos medžiagos kokia avarijų tikimybė, ar pasikeis bendra aplinkos būklė.
65	„Šiaulių naujienos“	P. Balčiūnas	2003.10.24	Nr.249(14261)	atliekos	„Aukštrakių kloakos apiplovimas“	Šiaulių r.	2003-10-23 aktyvesni miestėnai turėjo galimybę labiau įsigilinti į Aukštrakių problemas ir ypač naujausių planų-čia įkurdinti visos Lietuvos pavojingų atliekų sąvartyną ir pastatyti pavojingų medžiagų deginimo įmonę.
66	„Šiaulių naujienos“	J. Markūnienė	2003.10.28	Nr.252(14264)	atliekos	„Suteik popieriui sparnus- ir aplinka bus švaresnė“	Šiaulių m.	Lieporių mokyklos mokytojai surengė akciją „Suteik popieriui sparnus- ir aplinka švaresnė“. Kalbama apie popieriaus perdirbimą.
67	„Šiaulių naujienos“	V. Jončas	2003.11.03	Nr.256(14268)	vanduo	„Šulinys buvo užterštas skalbimo milteliais“	Šiaulių r.	Kurtuvėnuose, šalia P. Višinskio ir Pavasario g. sankryžos, esančio šulinio vanduo buvo užterštas skalbiamaisiais milteliais.
68	„Šiaulių naujienos“	P. Balčiūnas	2003.11.06	Nr.259(14271)	atliekos	„Europos pareigūnai skeptiškai vertina „Aukštrakių projektą“	Šiaulių r.	„Toksikos“ teritorijoje, kur yra padangų sąvartynas, numatoma pastatyti daug diskusijų keliančią pavojingų atliekų deginimo krosnį.
69	„Šiaulių naujienos“	K. Čepukaitytė	2003.01.07	Nr.260(14272)	vanduo	„Du broliukai per kalnelį nesueina. Kodėl ginkūniškiai nesulaukia geresnio vandens“	Šiaulių r.	Ginkūniškiai nesulaukia geresnio vandens. Juokaujama, jog nėra pinigėlių nėr ir vandenėlio.
70	„Šiaulių naujienos“	„Šiaulių naujienų“ informacija	2003.11.08	Nr.261(14273)	nuotekos	„Lietaus vandenų valymas atidėtas nežinomam terminui“	Šiaulių m.	ŠRAAD direktoriaus pavaduotojo teigimu, lietaus kanalizacijos vanduo teršia gatvę. Ištatymai neįpareigoja aplinkosaugininkų tai kontroliuoti. Straipsnyje pateikiama visa informacija apie paviršines nuotekas.
71	„Šiaulių naujienos“	G. Kudulienė	2003.11.10	nr.262(14274)	atliekos	„Neturi šiukšlių konteinerio - nusikalta. Šiauliečiai verčiami pasirašyti sutartis su atliekas tvarkančiomis bendrovėmis“	Šiaulių m.	Šiauliečiai verčiami pasirašyti sutartis su atliekas tvarkančiomis bendrovėmis. Je sanitarijos tarnybos darbuotojai namo kieme nerai prie gatvės nesuras konteinerį jie išsiaiškina, kad nė su vienu atliekų tvarkytojais nėra sudaryta sutartis, tuomet gyventojai gresia nuobauda 2000Lt.
72	„Šiaulių naujienos“	P. Balčiūnas	2003.11.12	Nr.264(14276)	atliekos	„Kaip kaką paversti į vašką“	Šiaulių m.	Šiauliečiams siūlomas dar vienas atliekų utilizavimo projektas iš piromanijos ir šitiek fantastikos srities. Atliekų kompostavimas ir perdirbimo įmonė užima apie 5
73	„Šiaulių naujienos“	P. Balčiūnas	2003.11.17	nr.268(14280)	aplinka	„Šiaulių regionas - Lietuvos ausaideris“	Šiaulių regionas	Šiauliuose surengta konferencija, kurioje buvo nagrinėjamas regiono plėtros perspektyvos ir dabartinės problemos.
74	„Šiaulių naujienos“	„Šiaulių naujienų“ informacija	2003.11.18	Nr.269(14281)	vanduo	„Talšos ežeras - žmogui ir paukščiui“	Šiaulių m.	Talšos ežero ir jo prieigų sutvarkymas, sporto objektų įrengimas.
75	„Šiaulių naujienos“	„Šiaulių naujienų“ informacija	2003.11.24	Nr.274(14286)	aplinka		Šiaulių m.	„Šiaulių vandenų“ informacija, jog „Vandens ir nuotekų paslaugų rytdiena prikla nuo sprendimų priėmimo (2003-11-24 pasitarimas). Pasitarimo metu bus kalbama investicijų šaltinius ir sąlygas, kokia kaina turi būti už vandenį, kaip tai įtakos mūsų supančią aplinką ir t.t.

Visuomenės švietimas aplinkosaugos valdymo klausimais Šiaulių regione

76	„Šiaulių naujienos“	G. Kudulienė	2003.11.27	Nr.277(14289)	vanduo	„Ginkūnams gresia tapti Venecija“,	Šiaulių r.	Švedės tvenkinio vanduo vieną dieną gali plūptelėti iš savo krantų. Jei taip atsitikt katastrofa būtų didžiulė. Tai ne Kairių sąvartynas...gal net baisiau.
77	„Šiaulių naujienos“	P. Balčiūnas	2003.12.06	Nr.285(14297)	vanduo	„Anos valdžios palikimas dabartinei nerūpi“	Šiaulių m.	Už kelių žingsnių nuo centrinės Vilniaus g. galima pamatyti tokių vaizdų, kurie n kuo skiriasi nuo Aukštųjų kloakos. Niekam neįdomu, kodėl šis Vijolės upelio ru pavertas kanalizacijos grioviu, o jos krantai ir sankasos sąvartynu.
78	„Šiaulių naujienos“	„Šiaulių naujienų“ informacija	2004.01.02	Nr.14318	aplinka	„Šiemet gyvensime bendrais Europos gamtosauginiais rūpesčiais“	Lietuvos valstybė	Šiais metais gamtosaugininkai pradės naują etapą, teks gyventi bendrais su visa Europa rūpesčiais, naudotis jos pasiekimais. Labai svarbu, kad būtume tam pasirė sakė AM ministras A. Kundrotas.
79	„Šiaulių naujienos“	G. Kudulienė	2004.04.16	Nr.12(14328)	atliekos	„Kairių sąvartynas žmonėms yra tarsi monstras“	Šiaulių r.	Šiaulių visuomenės sveikatos centro darbuotojai kartu su ŠU Soc. tyrimų mokslin centro direktoriumi J.Ruškumi atliko apklausą apie Kairių sąvartyno aplinkinį užterštumą ir gyventojų sveikatą. 91% teigia, kad sąvartynas teršia aplinką, 80%, jis kelia labai rimtą problemą ir 77% teigė, kad jį reikia uždaryti.
80	„Šiaulių naujienos“	B. Vaičiulevičienė	2004.01.31	25(14341)	atliekos	„Aplinkos ministro pokalbio „kampe“ nebuvo pavojingų atliekų“	Lietuvos valstybė	Pavojingų atliekų deginimo projektas pristatytas Briuseliui. Dar reikalinga atlikti teritorijos kompleksinio įvertinimo papildomus tyrimus, reikia numatyti žalos kompensavimo gyventojams mechanizmus.
81	„Šiaulių naujienos“	K. Čepukaitytė	2004.02.03	27(14343)	nuotekos	„Švedai neskuba tobulinti nuotekų valymo“	Šiaulių r.	Aukštųjų k. pastatyti naujieji nuotekų valymo įrenginiai pradėjo veikti pernai (2003m.) nepaisant to, jog ten rasta gana nemažai technologinių trūkumų. Švedijai bendrovė rastus trūkumus šalina nepakankamai sparčiai, paskutinius darbus pažac baigti 2004 m. kovo mėn. Nepaisant nemažai technologinių defektų Aukštųjų visos miesto nuotekos jau bus valomos tik naujais valymo įrengimais.
82	„Šiaulių naujienos“	G. Kudulienė	2004.02.03	Nr.27(14343)	vanduo	„Rėkyvos ežerą grasina praryti durpynas“	Šiaulių m.	Rėkyvos ežeras virš Baltijos jūros iškilęs daugiau nei 130 m, durpynas 126m abu skiriantį juosta yra vos 400 m ir ji nuolat mažėja, be to, savo juodą darbą daro nuolatiniai gaisrai.
83	„Šiaulių naujienos“	B. Vaičiulevičienė	2004.02.04	Nr.28(14344)	oras	„Valdininkams smogas - tai įspūdingas rūkas“	Šiaulių m.	Medelyno, Birutės gatvėse beveik dvi paras tyvyrojo smogas. Atitinkamos miesto tarnybos šią situaciją pavadino ekstremalia vasario 3d. Civilinės ir darbo saugos sk.susikvietęs medikus, visuomenės sveikatos centro, priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos, aplinkosaugos ir kt. specialistus nagrinėjo, ką reikia daryti, kad gyventoto būtų laiku informuoti apie nepalankias jų sveikatai oro sąlygas, kad pagerėtų oro kokybė.
84	„Šiaulių naujienos“	K. Čepukaitytė	2004.02.11	Nr.34(14350)	atliekos	„Vėluoja pinigai Kairių sąvartynui „lopyti““	Šiaulių r.	Vokietijos profesoriaus B. Mertnerio vizija-uždarius senąjį Kairių sąvartyną jį bū galima ne laikyti be naudos, bet išnaudoti energijos gavybai, o aplink sąvartyną es filtratas metams bėgant gali būti išvalytas taip, jog jame galėtų būt įrengtas tvenkin žmonėms maudytis ir plaukioti. Nors kalno uždarymas prognozuojamas 2005m., jau dabar vėluoja pinigai iš Vyriausybės net rytinei papėdei įrengti, taigi gali vėlt pinigai naujam sąvartynui įrengti.
85	„Šiaulių naujienos“	R. Katkienė	2004.02.17	Nr.38(14354)	vanduo	„Nerimsta aistros dėl naujų vandenviečių teritorijų“	Šiaulių m.	Į Šiaulių m. vandenviečių sanitarinių zonų nustatymo specialiojo plano viešą svarstymą susirinkę gyventojai piktingai be paliovos apkarpomomis apsaugos zot (I-griežto režimo; II-mikrobinės;III-cheminės taršos).
86	„Šiaulių naujienos“	G. Kudulienė	2004.02.23	Nr.43(14359)	vanduo	„Ar Rėkyvos ežeras pavirs į balą?“	Šiaulių m.	Į savivaldybės posėdžių salę susirinkę šiauliečiai net iš kelių pranešėjų išgirdo, jo grėsmė Rėkyvos ežerui nėra iš piršto laužta. Buvo iškeltas klausimas- gal uždaryt durpyną eksploatuojančią įmonę?“
87	„Šiaulių naujienos“	M. Deikus	2004.03.01	Nr.49(14365)	vanduo	„Danų prašoma atverti piniginę“	Šiaulių m.	Miesto tarybos nariai nusprendė iš danų prašyti pinigų Rėkyvos ežero pakrantei tvarkyti. Mat kyla grėsmė, jog ežeras gali nusekti.
88	„Šiaulių naujienos“	„Šiaulių naujienų“ informacija	2004.03.02	Nr.50(14366)	atliekos	„Švarinta mulkina žmones“	Šiaulių m.	Išskiriamos tokios straipsnio dalys: nori pinigų ir už nesuteigtą paslaugą; sutartis pjaunasi su „Švarintos“ vadovo teiginiais; aplinko skyrius panagrins „Švarintos“ sutartis.
89	„Šiaulių naujienos“	B. Vaičiulevičienė	2004.03.10	Nr.57(14373)	vanduo	„Skuba didinti vandens ir nuotekų kainą“	Šiaulių m.	Skuba didinti vandens ir nuotekų kainą, vietoje dabartinės 4,78 pasišauta imti 6,0 už kubą.

Visuomenės švietimas aplinkosaugos valdymo klausimais Šiaulių regione

90	„Šiaulių naujienos“	G. Kudulienė	2004.03.16	Nr.61(14377)	atliekos	„Vietoje švaro mėnesio-švaros dešimtadienis“	Šiaulių m.	Šiaulių m. savivaldybės iš anksto pradėjo ruošti švaros dekadai. ŠRAAD Šiaulių AAA primena, kad mieste, Rėkyvos ir Gubernijos sodų bendrąsias kategoriskai draudžiama kurti laužus ir juose deginti šiukšles bei kitas atliekas.
91	„Šiaulių naujienos“	M. Deikus	2004.03.17	Nr.62(14378)	nuotekos	„Iš valymo įrenginių kyla nekoks kvapeli“	Šiaulių r.	Apžiūrėti vienų iš moderniausių ir brangiausių šalyje vandens valymo įrenginių į Aukšttrakius buvo atvykęs ir kadenciją baigęs prezidentas V. Adamkus. Valdinink pasididžiavimu pristatinėjo įrenginius, kurie gerokai paplonins miestiečių kišenes Štraipsnio dalys:vandens brangimo priežastis.; daug trūkumų ir gandų; patalpos mažesnės; neištaisyti trūkumai ir sutapimai.
92	„Šiaulių naujienos“	G. Kudulienė	2004.03.22	Nr.66(14382)	atliekos	„Per daug šiukšlių-kaltink save“	Šiaulių m.	Zoknių mikrorajono gyventojai pasipiktinę, kad Radviliškio gatvėje stovintis šiuk konteineris yra nuolat pilnas, kad žmonės nori nenori privalo krauti šiukšles į perkrautą konteinerį ar šalia, į kurį įsisukęs pavasarinis vėjas popierėlius išnešioja kiemus. Žmonės teigia, jog rūšiuotų atliekas, bet nėra tam galimybės. Spec.transp direktorius teigia, jog žmonės nerūšiuoja atliekų.
93	„Šiaulių naujienos“	B. Vaičiulevičienė	2004.04.05	Nr.78(14394)	atliekos	„Prie Šiaulių tiks dumblo bomba“	Šiaulių r.	Prie Šiaulių Aukšttrakuose, tiks ekologinė bomba - tyvuliuojantys nuotekų ežera dumbblas išsiveržtų per pylimus, turėtume ne mažesnę ekologinę katastrofą nei išsiliejus Kairių sąvartyno filtratui. Dumblo problemų neturi tie miestai, kurie nesprenžia nuotekų valymo problemų.
94	„Šiaulių naujienos“	B. Vaičiulevičienė	2004.04.23	Nr.93(14409)	atliekos	„Miesto švarintojai užveisė „gyvatyną““	Šiaulių m.	Neturėdami leidimo „Svarintos“ vadai prie Vaidoto gatvės užveisė „gyvatyną“ t.y nepagal reikalavimus sandėliuojamos atliekos.
95	„Šiaulių naujienos“	B. Vaičiulevičienė	2004.04.24	Nr.94(14410)	atliekos	„Šiauliečiai remia pečius prieš Aukšttrakių kloaką“	Šiaulių r.	Suburta Šiaulių mokslininkų, gydytojų, visuomenės veikėjų iniciatyvinė grupė, ku sako „Ne“, kad Aukšttrakuose būtų statoma nacionalinio lygmens pavojingų atliekų deginimo įmonė ir rengiamas visos šalies pavojingų atliekų sąvartynas.
96	„Šiaulių naujienos“	B. Vaičiulevičienė	2004.05.05	Nr.102(14418)	augalija	„Virta medžiai, buvo dalijamos baudos“	Šiaulių m.	Šiauliuose 2004 m. pavasarį buvo nupjauta beveik 400 medžių. 2002 m. vasarį Al pasirašė Miesto želdinių genėjimo taisykles.
97	„Šiaulių naujienos“	„Šiaulių naujienų“ informacija	2004.05.06	Nr.103(14419)	atliekos	„Senos mašinos surinks ir apdoros specialios įmonės“	Lietuvos valstybė	Pagal valstybinį strateginio atliekų tvarkymo planą Lietuvoje netinkamų naudoti automobilių priemonių surinkimu ir apdorojimu rūpinis specialios įmonės.
98	„Šiaulių naujienos“	B. Vaičiulevičienė	2004.05.08	Nr.105(14421)	atliekos	„Aukšttrakių kloakai - ne!“	Šiaulių r.	Šiaulių mokslininkų grupė, išnagrinęjusi Poveikio aplinkai vertinimo studiją argumentavo, kodėl reikia stengtis, kad prie pat Šiaulių nebūtų pastatyta tokia pavojingų atliekų deginimo įmonė.
99	„Šiaulių naujienos“	B. Vaičiulevičienė	2004.05.12	Nr.108(14424)	augalija	„Civilizacijos“ aukos prie rekonstruojamo kelio džiūsta medžiai“	Šiaulių r.	Prie rekonstruojamo kelio Ryga-Kalinigradas masiškai džiūsta medžiai. Pasak P. Lukošienės (Šiaulių m. sav.) medžius gali veikti neigiamų faktorių visuma: mašin išmetamosios dujos, druska aukštinant kelio lygį buvo užpilti ir medžių šaknų kakleliai.
100	„Šiaulių naujienos“	G. Kudulienė	2004.05.13	Nr.109(14425)	atliekos	„Šiukšles kaupsime kaip užsieniečiai“	Šiaulių m.	Kristansto ir Fredericijos delegacija Šiauliuose dalijosi savo asmenine patirtimi kaip namuose rūšiuoti atliekas, kad vaikai ir vaikaičiai gyventų švarioje aplinkoje (Rėkyvos laukia švaruoliška ateitis; į virtuvę po 9nis kibirėlius)
101	„Šiaulių naujienos“	M. Deikus	2004.05.20	Nr.115(14431)	atliekos	„Tūkstančiai šiauliečių protestuoja prieš atliekų deginimo gamyklą“	Šiaulių r.	Prieš atliekų deginimo gamyklos Aukšttrakuose statybą jau pasisakė per 600tūkst šiauliečių. Tiek parašų per dvi savaites surinko iniciatyvinė grupė Aukšttrakių komplekso statybos nutraukimo akcijoms organizuoti ir rinkti.
102	„Šiaulių naujienos“	V. Adomaitis	2004.05.26	Nr.120(14436)	atliekos	„Ugnegesiai „gesino“ chemikalų sandėlį“	Šiaulių m.	Pratybos gesinant chemikalų sandėlį, kuriame buvo laikomi pesticidai. Pratybose dalyvavo ne tik ugnegesiai, bet ir Šiaulių r. Ekstremalių situacijų valdymo centras susidedantis iš policininkų, aplinkosaugininkų, visuomenės sveikatos centro bei savivaldybės darbuotojų.
103	„Šiaulių naujienos“	M. Deikus	2004.05.29	Nr.123(14439)	aplinka		Šiaulių m.	Nuo naujo prekybos centro statybų „Elnio“ valymo įrenginių pašonėje sklinda ne kvapas. Dar stipresnis kvapas padvelkė iš savivaldybės kabinetų, kuriuose buvo palaimintos šios statybos. Prekybos centras pažeidžia SAZ.

Visuomenės švietimas aplinkosaugos valdymo klausimais Šiaulių regione

104	„Šiaulių naujienos“	M. Deikus	2004.06.01	nr.125(14441)	vanduo	„Danų biznis prieš miesto turtą“	Šiaulių m.	Dešimtas pagal dydį Lietuvos ežeras gali virsti raistu. Lietuvos Rėkyvos ežerui pa kelia danų valdomos bendrovės „Rėkyva“ planai kasti durpes. Grėsmės zona- pie ežero pakrantė, kur vykdoma durpyno eksploatacija. Rėkyvos ežerą nuo durpyno teskiria pustrėčio šimto metrų pločio žemės juosta.
105	„Šiaulių naujienos“	„Šiaulių naujienų“ informacija	2004.06.01	nr.125(14441)	vanduo	„Amžinų vandens grėžinių nebūna“	Šiaulių m.	Vanduo kasdieniniam vartojimui gali būti išgaunami iš šachtinio šulinio arba van grėžinio.
106	„Šiaulių naujienos“	M. Deikus	2004.06.04	Nr.128(14444)	aplinka	„Valdžia Šimšę pasmerkė smarvei“	Šiaulių m.	Dalis Šimšės r. ir toliau skendi „Elnio“ valymo įrenginių skleidžiamoje smarveje. Miesto valdžia gyventojus nuo nemalonaus kvapo gina prevencijos planais.
107	„Šiaulių naujienos“	Z. Katkienė	2004.06.11	Nr.134(14450)	vanduo		Šiaulių r.	Visuomenės sveikatos specialistai ištyrė populiariausių Šiaulių vandens telkinių paplūdimių vandenį. Prūdelio, Rėkyvos, Talšos, Elvos ežerų bei Bubių tvenkinio vanduo tinka maudymuisi.
108	„Šiaulių naujienos“	G. Kudulienė	2004.06.16	nr.138(14454)	vanduo	„Būti ar nebūti Rėkyvos ežerui?“	Šiaulių m.	„Šiaulių naujienos“ miestiečių klausia: „reikia gimti vieną iš didžiausių ir originaliausių ežerų Lietuvoje ar ne?“ Dauguma pasisakė prieš durpyno eksploataciją.
109	„Šiaulių naujienos“	G. Kudulienė	2004.06.17	nr.139(14455)	atliekos	„Sąvartynai bus naikinami mokesčiais“	Šiaulių m.	Šiaulių m. valdžia niekai nepavyksta išnaikinti nelegalių sąvartynų. Dabar tokių šiukšlynų kalnų apie 20. Tam tvarkyti planuojama įvesti rinkliavos mokesť.
110	„Šiaulių naujienos“	K. Čepukaitytė	2004.06.23	Nr.144(14460)	vanduo	„Rėkyvos „auksas“ kasamas be logikos“	Šiaulių m.	Mokslininkai nusprendė, jog ežeras senka dėl gamtos įtakos (lietus, ledas) ir žmogaus veiklos. Rėkyvos durpės pradėtos kasti, nuodugnai neištyrus pakrančių. 1885 m. giliausia vieta -10,7 m, o šiandienos vos 4,8 m.
111	„Šiaulių naujienos“	B. Vaičiulevičienė	2004.06.29	Nr.148(14464)	vanduo	„Prūdelio avantiūra“	Šiaulių m.	Higienos požiūriu iš vandens telkinių pradėti kuopti dvokiantį dumblą nėra saugu gali padidėti vandens mikrobiologinė tarša. Tačiau 2004-06-28 pradėtas valyti vai pamėgtas Prūdelis. Apie tai net nebuvo informuotas Šiaulių visuomenės sveikatos centras nei aplinkosaugininkai.
112	„Šiaulių naujienos“	G. Kudulienė	2004.07.03	Nr.152(14468)	atliekos	„Šiukšlėms skelbiamas „vaterlo“ mūšis“	Šiaulių m.	Akcija - Šventės švėskime švariai.
113	„Šiaulių naujienos“	M. Deikus	2004.07.13	Nr.159(14475)	aplinka	„Kauno ir Šiaulių architektai susikibo dėl Dainų ir parko ateities ir sklypo strateginėje vietoje“	Šiaulių m.	Kauno ir Šiaulių architektai susikibo dėl Dainų parko ateities ir sklypo strateginėje vietoje. Parke planuojami stadionai ir daugiabučiai.
114	„Šiaulių naujienos“	A. Armalis	2004.07.14	Nr.160(14476)	aplinka	„Lieporiuose aptiktas naftos produktų „ežerėlis““	Šiaulių m.	Lieporių pievoje telkšojo naftos produktų pelkės. Aptikti išsiliejusius degalus pad įvykęs gaisras. Kaltininkų ieško policija. Gamtai padarytą žalą bus galima įvertinti ištyrus, kiek giliai tepalai įsigėrė į gruntą.
115	„Šiaulių naujienos“	B. Vaičiulevičienė	2004.07.17	nr.163(14479)	atliekos	„Šiukšlina nekaltybė“	Šiaulių m.	Autotransporto teritorijos (beveik trečdalis) yra paversta neoficialiu miesto šiukšlės „švarinta“ Vaidoto g. Neteisėtai pradėjo verstis dar ir statybos atliekų malimo vei Malimo metu kyla dideli dulkių debesys. Leidimas išduotas -rasta daug pažeidimų neįvykdytų sąlygų.
116	„Šiaulių naujienos“	B. Vaičiulevičienė	2004.07.21	Nr.166(14482)	atliekos	„Kam tarnauja aplinkosaugos vadai?“	Šiaulių m.	Būna vis daugiau verslininkų, barbariškai besielgiančių su miesto želdiniais, šalia augusiais dešimtmečius. Šiuo metu net keliuose vietose saulėje džiūva po pusę nukapotų beržų, liepų, klevų šaknų.
117	„Šiaulių naujienos“	B. Vaičiulevičienė	2004.07.22	Nr.167(14483)	augalija	„Barbarų nemažėja“	Šiaulių m.	Būna vis daugiau verslininkų, barbariškai besielgiančių su miesto želdiniais, šalia augusiais dešimtmečius. Šiuo metu net keliuose vietose saulėje džiūva po pusę nukapotų beržų, liepų, klevų šaknų.
118	„Šiaulių naujienos“	B. Vaičiulevičienė	2004.07.30	Nr.174(14490)	augalija	„Šiauliai kurs lietuviškojo sodo etaloną“	Šiaulių m.	Temos: Per daug nutolome nuo tradicijų; Lietuviškąjį sodą garsins pasaulyje; sods kuriamas iš nieko.
119	„Šiaulių naujienos“	M. Deikus	2004.08.07	Nr.181(14497)	vanduo		Šiaulių m.	Po to, kai Prūdelyje buvo nuleistas vanduo suvešėjo žolės, telkšo žali maurai. Mu spiečiai Kairių tvenkinyje.
120	„Šiaulių naujienos“	G. Kudulienė	2004.08.10	Nr.183(14499)	atliekos	„Daugiau mokėsi-mažiau šiukšlinsi“	Šiaulių m.	Šiauliečiai nelinkę rūšiuoti atliekas
121	„Šiaulių naujienos“	M. Deikus	2004.08.14	Nr187(14503)	vanduo	„Laukinis kapitalizmas prie ežerų“	Šiaulių r.	Prie ežerų lieka vis mažiau nemokamo poilsio. Pailsėti miške ar prie ežero išsirengusius žmones Kurtuvėnų regioniniame parke pasitinka užtvaros. Klesti nelegalus verslas, skundžiamasi, jog poilsiautojai valstybė nesirūpina.

Visuomenės švietimas aplinkosaugos valdymo klausimais Šiaulių regione

122	„Šiaulių naujienos“	G. Kudulienė	2004.08.16	Nr.188(14504)	aplinka	„Vakarais geriau nekvėpuoti“	Šiaulių m.	Vimdančią smarvę užuodžia tik paprasti žmonės. Spindulio, Dvaro, Tilžės gatvių gyventojai, miesto centre gyvenantys šiauriečiai privalo kvėpuoti smarvę, sklinda nuo „Šiaulių stumbro“ pusės.
123	„Šiaulių naujienos“	V. Jončas	2004.08.23	Nr.194(14510)	atliekos	„Cheminė avarija“	Šiaulių m.	Pakruojo g. Įsikūrusioje bendrovės „Telalita“ prekiaujančios cheminėmis medžiagomis sandeliuose įvyko cheminė avarija (oranžinių dūmų kamuoliai).
124	„Šiaulių naujienos“	G. Kudulienė	2004.09.08	Nr.208(14524)	augalija	„Sužaloti medžiai baisūs tik mirusiųjų artimiesiems“	Šiaulių m.	Donelaičio kapinėse sužalotos liepos („liepoms ir kt. medžiams pjūklų apipjauti kamienai)
125	„Šiaulių naujienos“	V. Adomaitis	2004.09.18	Nr.217(14533)	atliekos	„„Specializuotas transportas“ šiukšlių konteineriais „puošia“ gatves“	Šiaulių m.	Šiauliečius jau kelias savaites piktna prie Aido g 12-ojo namo atsiradę konteineriai kurie pastatyti pėstiesiems skirtoje zonoje.
126	„Šiaulių naujienos“	G. Kudulienė	2004.10.22	nr.229(14545)	atliekos	„Moksleiviai ragino rūšiuoti šiukšles“	Šiaulių m.	Lietuvoje pirmą kartą rengiama „perdirbimo savaitė“, kurios metu bus aiškinama panaudotų pakuočių rūšiavimo teikiama nauda bei perdirbimo svarba. Šiaulių moksleiviai ne tik žodžiais ragino gyventojus rūšiuoti atliekas, bet ir demonstravę pasiūtus drabužius.
127	„Šiaulių naujienos“	Z. Katkienė	2004.10.08	Nr.238(14550)	augalija	„Buvusios medelyno medžiai-peraugę ir ligoti“	Šiaulių m.	Pramonės ir Serbentų gatvių sankryžoje dešimtajame kampe kylo naujas privačių namų kvartalas. Šiame Pabalių r. turėtų išaugti 40 individualių namų. Anksčiau ši vietoje buvo medelynas, kuriame buvo auginami sodinukai skirti miestui apželdinti Individualių namų savininkai, ruošdami sklypą namui statyti, iškerta beveik visus medelius, nesvarbu, ar tai būtų beržai, šermukšniai ar ažuolai. Kuršėnų miškų urė atstovai su savivaldybių spec. įvertino buvusio medelyno medelių kokybę ir nusta jį šie medeliai, kaip sodinamoji medžiaga, netinkama.
128	„Šiaulių naujienos“	A. Armalis	2004.10.13	nr.238(14554)	atliekos	„Du „įstatymai“ ir didesnis mokestis“	Šiaulių m.	J. Basanavičiaus g. Gyventojai prieš keletą mėnesių iš bendrovės „ūkvedys“ gavę sąskaitas nustebė. Visą laiką už kiemo valymą mokėję truputį daugiau kaip po tris jai pusmetį moka gerokai daugiau.
129	„Šiaulių naujienos“	G. Kudulienė	2004.10.27	Nr.250(14566)	vanduo	„Žurnalistai „kalti“ dėl prasidėjusio tvankinio remonto“	Šiaulių r.	2003 m visa žiniasklaida netilo, rašė, rodė apie grėšiančią ekologinę katastrofą ša Ginkūnų. Apie paplautus švedės tvenkinio pylimo betonines plokštes. 2004-10-20 pylimą pradėjo tvarkyti VĮ „Šiaulių regiono keliai“
130	„Šiaulių naujienos“	A. Armalis	2004.10.28	nr.251(14567)	atliekos	„Valdininkai lankstosi užsieniečiams“	Šiaulių m.	Šiukšles nešime už kilometrų, o už jas mokėsime brangiau. Švedams ir danams vė Rekyvoje pademonstruota, kaip bendrovė „Spec. Transportas“ surinkinėja pavojū atliekas. Apie modernias aikšteles svajojantys valdininkai, kol kas tegali pasigirti tuščiomis kartoninėmis dėžėmis, į kurias gyventojai turėtų mesti senas lempas, gyvsidabrio termometrus bei kitas pavojingas atliekas.
131	„Šiaulių naujienos“	A. Armalis	2004.11.03	Nr.255(14571)	vanduo	„Prūdelio teršalų „kolekcijoje“-ir tepalai“	Šiaulių m.	Prūdelis buvo užterštas senais tepalais, jų buvo padengtas 7 ha ploto paviršius. Aplinkosaugininkai įtaria, jog tepalai į Prūdelį supilti 2-juose vietose. Išpilta 100 tepalų. Aplinkosaugininkai patikino, jog teršalai neturės didelės įtakos vandeniui.
132	„Šiaulių naujienos“	M. Deikus	2004.11.04	Nr.256(14572)	atliekos	„Puse milijono - už žaidimą su mirtimi“	Šiaulių r.	„Tauro“ vaikų poilsio stovykloje buvo kūrenamas nuodingas kuras.
133	„Šiaulių naujienos“	G. Kareiva	2004.11.10	Nr.261(14577)	oras	„I miesto centrą - be mašinos“	Šiaulių m.	Didėjant oro užterštumui Šiaulių m. gali būti pradėtas riboti mašinų eismas. Automobilių transportas-didžiausias teršėjas. Pramoniniuose rajonuose oro tarša nežymi.
134	„Šiaulių naujienos“	B. Vaičiulevičienė	2004.11.17	Nr.267(14583)	atliekos	Ar pasižiukšlins miesto valdžia?“	Šiaulių r.	Brandinami planai vėl pabranginti šiukšlių išvežimą. ŠRATC bando eiti lengviau: keliu - kadangi švedai jiems neįveikiami. Kairių sąvartyno filtratui valyti trūksta 1 kubui išvalyti reikia apie 4,5Lt.
135	„Šiaulių naujienos“	M. Deikus	2004.11.16	Nr.266(14582)	nuotekos	„Mokestis už lietu“	Šiaulių m.	Šiauliečiai moka už paslaugą, kurios negauna. Naujas mokestis-paviršinės nuotekos ŠRAT centro direktorius kai kuriuos miesto politikus bandė įtikinti, kad nuo 2005 01 būtina padidinti komunalinių atliekų tarifą.
136	„Šiaulių naujienos“	G. Kudulienė	2004.11.16	Nr.266(14582)	atliekos	„Vėl planuojama branginti šiukšles“	Šiaulių r.	Šiauliečiai verčiami mokėti už visos apskrities gyventojus. Greta Kairių sąvartyno ketinama statyti atliekų kompostavimo aikštelę (ISPA lėšomis). Aukštrakių sąvar
137	„Šiaulių naujienos“	M. Deikus	2004.11.25	Nr.274(14590)	atliekos	„Avantiūra drasko miestiečių kišenes“	Šiaulių r.	Šiauliečiai verčiami mokėti už visos apskrities gyventojus. Greta Kairių sąvartyno ketinama statyti atliekų kompostavimo aikštelę (ISPA lėšomis). Aukštrakių sąvar

Visuomenės švietimas aplinkosaugos valdymo klausimais Šiaulių regione

								statyba kainuos 7 mil. Lt.
138	„Šiaulių naujienos“	„Šiaulių naujienų“ informacija	2004.11.23	Nr.272(14588)	gyvoji gamta	„Aplinkosaugininkai brakonieriams smarkiai kerta per kišenę“	Lietuvos valstybė	Šalies aplinkosaugininkai per pusantrą mėnesio vykstančią akciją „Lašiša“ 2004 i surengė 350 reidų verslinės žvejybos įmonėse, prekyvietėse, tikrino pavienius žūklautojus.
139	„Šiaulių naujienos“	B. Vaičiulevičienė	2004.11.29	Nr.277(14593)	atliekos	„Šiukšlių mokesčio nebranginimo receptas“	Šiaulių m.	Tarybai bus pateiktas projektas didinti sąvartyno mokesį. Planuojama pabrangint Lt. Aplinkosaugininkai sutiktų 20 ct. pabranginimu. R. Šeimos teigimu šalyje nėra idealaus varianto, kuriuo būtų galima pasinaudoti.
140	„Šiaulių naujienos“	B. Vaičiulevičienė	2004.11.30	Nr.278(14594)	atliekos	„Šiaulių nuodijimui tartas dar vienas - „ne““	Šiaulių r.	2004 m. pavasarį buvo įkurta iniciatyvinė grupė Aukštrakių komplekso statybos nutraukimo akcijoms organizuoti ir remti. Jog ši nebūtų statoma buvo pateikti argumentai:PAV ataskaita, parengta AM Aplinkos apsaugos centro, atlikta paviršutiniškai, trūko duomenų, kaip ši įmonė galėtų kenkti žmonių sveikatai ir Š krašto ekosistemai per ilgą laiką. Įsteigtas Gubernijos miško biosferos poligon: tokias teritorijas pagal Europos tinklą „Natura2000“ yra saugomos ir šis pavojing objektas atsiduria centre. Tad iniciatyvinė grupė kreipėsi dar kartą raštu į šalies v: bei tarptautines organizacijas „Bird life international“ir „Planet life international“
141	„Šiaulių naujienos“	„Šiaulių naujienų“ informacija	2004.12.06	Nr.283(14599)	vanduo	„Tašos ežerui- pusė milijonų Lt Europos sąjungos injekcijų“	Šiaulių m.	Šiaulių, Kupiškio, Marijampolės bei Alytaus savivaldybės gaus ES paramos užterštomis teritorijoms nustatyti bei išvalyti. Planuojama Talšos ežero pietinės da valymas.
142	„Šiaulių naujienos“	K. Čepukaitytė	2004.12.21	Nr.296(14612)	atliekos	„Dubijos gatvėje gyvena piktybiškų šiukšlintojų“	Šiaulių m.	Šiaulių geležinkelinkai prarado viltį-jų tvarkingus geležinkelio plotus šnerkščia vietiniai gyventojai.
143	„Šiaulių naujienos“	S. Gliudys (gamtininkas)	2004.12.07	Nr.284(14600)	gyvoji gamta	„Aukštrakiai. Drugiai ir paukščiai“	Šiaulių r.	Pavojingų atliekų įmonei vieta parinkta sovietinių laikų principu“
144	„Šiaulių naujienos“	G. Kudulienė	2004.12.13	Nr. 289(14605)	atliekos	„Mokestis už šiukšles - šiukšlinas reikalas“	Šiaulių m.	Aplinkosaugininkai miesto politikus mokė, kaip gyventojus pratinti prie augančio mokesčio už šiukšles.
145	„Šiaulių naujienos“	G. Kudulienė	2004.12.15	Nr.291(14607)	atliekos	„Virš valdininko galvos - nepasitikėjimo giljotina“	Šiaulių r.	Viešai prabilta apie ŠRATC vadovo netinkamumą dirbti
146	„Šiaulių naujienos“	G. Kudulienė	2004.12.16	Nr.292(14608)	atliekos	„Kalėdų senelis dovanas trauks iš šiukšlių konteinerio“	Šiaulių m.	Šiukšlių konteineriai - geras daiktas, tačiau kiekvienam daiktui reikia parinkti tinkamiausią vietą. Ar ta vieta - prie pagrindinės šventinės miesto eglės?
147	„Šiaulių naujienos“	M. Deikus	2005.02.09	Nr..31(1456)	atliekos	„Kaip erelis apmovė ministrą“Aplinkos ministerijos klerkai vėl nusišnekėjo	Šiaulių r.	„Šiaulių naujienos“ jau skelbė, kad Ūkio ministerija šiauliečiams bruka stambią pavojingų atliekų deginimo įmonę, į kurią atliekos būtų vežamos iš visos Lietuvos ne bet kur, o Aukštrakuose - draustinėje, kuris priklauso „Natura 2000“. Vyrauja vėjai dūms su nuodingais junginiais neš tiesiai į Šiaulius...
148	„Šiaulių naujienos“	B. Vaičiulevičienė	2005.03.01	Nr.49(14669)	atliekos	„Pas premjerą - „gyva mėsa““	Šiaulių r.	Iniciatyvinę grupę Aukštrakių komplekso statybos nutraukimo akcijoms organizu remti itin palaiko miesto Tarybos ir sveikatos ir socialinių reikalų komitetas. Kad Šiaulių pašonėje nebūtų rengiama visos šalies pavojingų atliekų deginimo įmonė tokių pat atliekų sąvartynas, savo parašais prieštaravimą išreiškė beveik 7 tūkst. n bei rajono gyventojų.
149	„Šiaulių naujienos“	B. Vaičiulevičienė	2005.03.02	Nr.50(14670)	atliekos	„Dėl Aukštrakių pavojingų atliekų deginimo įmonės šiauliečiai dar nesudėjo ginklų“	Šiaulių r.	Po 2005-03-01 jungtinio miesto ir rajonų tarybų narių posėdžio dėl Aukštrakių problemos kilo reali viltis, jog sostinės valdininkų vis dėl to bus pareikalauta nepažeidinėti įstatymų, gerbti gyventojų teises ir nuomonę.
150	„Šiaulių naujienos“	„Šiaulių naujienų“ informacija	2005.04.05	Nr.79(14699)	gyvoji gamta	„Teismas energetikams nurodė gandrallidžius perkelti į saugias vietas“	Kelmės r.	Lietuvoje apie trečdalis gandrallidžių - maždaug 5 tūkst., Lietuvos ornitologų draugijos duomenimis, yra sukrauti ant elektros perdavimo linijų atramų. Kadangi gali kilti elektros tiekimo sutrikimų, energetikai kartais gandrallidžį paprasčiaus nuverčia. Toks pažeidimas kovo mėn. buvo nustatytas Minupių k., Kelmės r.
151	„Šiaulių naujienos“	„Šiaulių naujienų“ informacija	2005.04.06	Nr.80(14700)	augalija	„Pernykštės žolės deginimas mokesčių mokėtojams kainuoja tūkstančius litų“	Lietuvos valstybė	Už žolės deginimą piliečiai gali būti nubausti nuo 100 iki 500 litų, o pareigūnai n 200 iki 600. Beto kaltininkams gali tekti atlyginti ir gamtai padarytą žalą.

Visuomenės švietimas aplinkosaugos valdymo klausimais Šiaulių regione

152	„Šiaulių naujienos“	R. Baliutavičius	2005.04.11	Nr.84(14704)	augalija	„Nugenėti“ uosiai kalens šakomis“	Šiaulių m.	Plečiantis miestui ir didėjant autotransporto srautams vis didesnę svarbą įgauna žaliųjų plotai. Redakcija gavo skundą iš gyventojų, kuris buvo pasipiktinęs dėl Vilniaus gatvės kieme nugenėtų medžių, iš kurių palikę tik kelmai. Kaltininkai išaiškinti ŠRAAD Šiaulių m. inspektorius dėka. Dėl minėto fakto pradėta administracinė byla.
153	„Šiaulių naujienos“	R. Baliutavičius	2005.04.11	Nr.84(14704)	aplinka	„Pilka žalią sezono kasdienybė“	Šiaulių m.	Nupjauta grėsmingai pasvirusi liepa. Vytauto g. 80 namo gyventojai piktnusina, ka nupjauta liepa, o vietoje jos ruošiamas automobilių stovėjimo aikštelė. Ar kils epidemija M. Valančiaus gatvėje? problema - šiukšlių išvežimo sutartys sudarytos su daugiabučių namų gyventojais, tuo tarpu privačių valdų savininkai nesutarė, o šiukšles neša ir pilka į bendrovės konteinerius, kurie perpildyti dvokia.
154	„Šiaulių naujienos“	B. Vaičiulevičienė	2005.04.15	Nr.88(14708)	atliekos	„Votis“	Šiaulių r.	Pavojingų atliekų deginimo įrenginio Aukšttrakuose dokumentų apžvalga
155	„Šiaulių naujienos“	G. Kareiva	2005.04.26	Nr.97(14716)	augalija	„Deganti žolė kelia grėsmę žmonių gyvybėms“	Šiaulių r.	Atšilus orams vis daugiau atsiranda žmonių, kurie padega saulės išdžiovinatą ir vėjų nugairintą perykščių žolę. Tačiau ugnis neretai apima didesnius plotus, persimet krūmokšnius, medžius, taip padarydama didžiulę žalą gamtai. Už žolės deginimą žmonės gali būti nubausti nuo 100 iki 500 Lt, o atsakingi pareigūnai nuo 200 iki 600Lt.
156	„Šiaulių naujienos“	A. Domaševičius - geologijos mokslų daktaras, hidrogeologas ir G. Juozapavičius - geologijos mokslų daktaras, geologas	2005.04.27	Nr.98(14717)	vanduo	„Ar tikrai durpių karjeras kelia pavojų Rėkyvos ežerui?“	Šiaulių m.	Kilęs ažiotažas dėl galimo esamo durpių karjero eksploatacijos poveikio Rėkyvos ežero likimui, verčia pateikti Šiaulių visuomenei specialistų požiūrį į šią problemą
157	„Šiaulių naujienos“	M. Deikus	2005.05.03	Nr.101(14721)	augalija	„Regioninis parkas virsta Anykščių šileliu“	Šiaulių r.	Trečias pagal miškingumą Lietuvoje Kurtuvėnų regioninis parkas virsta didžiule kirtaviete. Rietuvės rąstų, plynai iškirsti miško plotai, šabakštynai, dygstantys duobės bei užtvirti paskutiniai priėjimai prie ežerų - vaizdas, kurį išvysta šiauliečiai bei užsieniečiai, sumanę pailsėti Kurtuvėnų regioniniame parke. Dėl didėjančių kirtinų bei nykstančių miškų ima nerimauti ir Kurtuvėnų regioninio parko direkcija.
158	„Šiaulių naujienos“	„Šiaulių naujienų“ informacija	2005.05.03	Nr.101(14721)	atliekos	„Miestas tarsi sąvartynas“	Šiaulių m.	Gauta skundu ir daugybe klausimų kas atsakingas už šiukšlių tvarkymą mieste, ka pvz., Salduvės parke. Teikta informacija, kad Sanitarijos skyrius kontroliuoja tik privačias valdas, o nustačius pažeidėjus įpareigoja juos sutvarkyti priterštą aplinką viešąja tvarka rūpinasi Infrastruktūros skyrius.
159	„Šiaulių naujienos“	R. Janulytė	2005.05.04	Nr.102(14722)	atliekos	„Atliekas bendrovė išveža pagal savo grafiką“	Šiaulių r.	Sodų bendrijos „Užuovėja“ nariai buvo įpratę, kad šiukšles UAB „Švarinta“ išveža kiekvieną penktadienį. Tokio grafiko buvo laikomasi ne vienerius metus.2005 g. 4 konteineriai su atliekomis bus išvežami du kartus per mėnesį. Sodinininkai piktnusina dabartine tvarka, nes ilgiau laikomos atliekos smirdi.
160	„Šiaulių naujienos“	R. Baliutavičius	2005.05.10	Nr.107(14727)	atliekos	„Talšos ežeras virsta sąvartynu“	Šiaulių m.	Paežerė, pasak vietos gyventojų, virtusi šiukšlynu, ir niekam galvos neskauda. Pri vandens girtuokliaujama, šiukšlinama. Šiukšlės čia neša ir tam skirtų konteinerių neturintys gyventojai, ir garažų bendrija. Miesto savivaldybės sanitarijos skyriui situacija žinoma, tačiau veiksmų nesiima, pasak Vyresn. inspektorės, nebespėja.
161	„Šiaulių naujienos“	„Šiaulių naujienų“ informacija	2005.07.09	Nr.157(14777)	atliekos	„Aukšttrakuose bus aujas regioninis sąvartynas“	Šiaulių r.	Aplinkos projektų valdymo agentūra 2005-07-08 pasirašė Šiaulių naujojo regioninio sąvartyno ir atliekų surinkimo aikštelių statybos darbų sutartį. Tai pirmasis regioninis sąvartynas Lietuvoje, pasirašęs tokių darbų pradžios sutartis.

Visuomenės švietimas aplinkosaugos valdymo klausimais Šiaulių regione

162	„Šiaulių naujienos“	B. Vaičiulevičienė	2005.07.08	Nr.156(14776)	vanduo	„Rėkyvos dedektyvas“	Šiaulių m.	Rėkyvos žvejai pastebėjo aukštyn pilvais plaukiojančių ešeriukų. Kokia priežastis gaišta žuvis, tai gal nebegalima maudytis ežere? Atlikti tyrimai parodė jog vanduo geras ir maudytis galima. Cheminė tarša taip pat atkrito, deguonies stygius vandenį taip pat nepasitvirtino. Aplinkosaugininkų nuomone tai galėjo būti brakonierių da jei žuvį naikino elektra ar sprogdino. Tačiau manoma jog realiausia priežastis-žuv galėjo užmušti vandens motociklai. Ypač jei jais pradeda siausti arti kranto, ku žuvis plaukioja paviršiuje.
163	„Šiaulių naujienos“	M. Deikus	2005.07.22	Nr.168(14788)	aplinka	„Aplinkosaugininkų veto - statyboms parke“	Šiaulių m.	Miesto parke norima statyti prekybos centrą. Planams senąjį miesto parką paverst statybų aikštele koją pakišo ŠRAAD specialistai. Aplinkosaugininkai pastebėjo, t nutylėti mėgino miesto turtą į kairę ir į dešinę dalijantys miesto valdininkai ir poli Paaiškėjo,jog pagal iki šiol galiojantį miesto generalinį planą senajame miesto pa įrengtas stadionas ir jo prieigos - rekreacijos zona. Juoba, kad parke ketinama stat ne tik kotedžus, bet gali „išdygti“ ir prekybos centras.
164	„Šiaulių naujienos“	B. Vaičiulevičienė	2005.07.23	Nr.169(14789)	Nuotekos	„Netikėtumas“	Šiaulių m.	Pagal Ventos -Lielupės baseino investicinės programos projektą Šiauliuose, Medelyno ir Kalniuko rajonuose, bus įrengti vandentiekio ir kanalizacijos tinklai, pastatytos keturios naujos ir renovuotos trys nuotekų perpumpavimo stotys.
165	„Šiaulių naujienos“	B. Vaičiulevičienė	2005.07.26	Nr.171(14791)	Nuotekos	„Pažanga pakvipo gyventojų reketu“	Šiaulių m.	Ventos -Lielupės baseino investicinės programos paraiška-projektas bei jos vykdy dokumentų vilkinimas daromas tikslingai. Paaiškėjo, jog dėl to,kad iš ES sanglau fondų gaunami pinigai šiam projektui įgyvendinti, gyventojams gresia nuolatinis nuotekų ir vandens tarifo didinimas - kasmet po 10 procentų.
166	„Šiaulių naujienos“	R. Baliutavičius	2005.07.28	Nr.173(14793)	Nuotekos	„Reikalingas vieningas Šiaulių vandens ūkio sutvarkymo projektas“	Šiaulių m.	Reikalingas vieningas Šiaulių vandens ūkio sutvarkymo projektas, siekiant atgaiv Talšos ir Rūdės, Prūdelio, Švedės Vijolės ir Kulpės vandenį.
167	„Šiaulių naujienos“	M. Deikus	2005.07.28	Nr.173(14793)	Nuotekos	„„Dešimt procentų“ arba Mulkintojai su valdiškais mundurais“	Šiaulių m.	Šiaulių miesto tarybos nariai savo balsais palaimino dokumentą, kurio akse nėra ir kuris tuo metu nė nebuvo parengtas. Maža to - taryba įgaliojo miesto merą pasi neegzistuojantį dokumentą. Taip paaiškėjo, jog kaip griautinis iš giedro dangaus miestiečius išgašdinusi valdininkų pakeista informacija apie vandens kainų didėjį gali būti tik „Šiaulių vandenų“ problema.
168	„Šiaulių naujienos“	I. Gališanskytė	2005.08.01	Nr.176(14796)	aplinka	„Sėklų sandėlyje - cheminė avarija“	Šiaulių m.	2005-07-29 apie 19 h V. Bielskio g. Esančiame sėklų rūšiavimo sandėlyje užsiliepsnojus žmogaus sveikatai pavojingoms cheminėms medžiagoms ant kojų sukilo visos miesto gelbėjimo tarybos.
169	„Šiaulių naujienos“	„Šiaulių naujienų“ informacija	2005.08.02	Nr.177(14797)	augalija	„Gyventojai sausuose miškuose turi elgtis labai atsargiai“	Šiaulių regionas	Generalinė miškų urėdija įspėja, kad ilgą laiką tvyrant karštiesiems orams, dažniau k gaisrų pavojus miškuose. Didžiausias miško gaisras užfiksuotas Kuršėnų miškų urėdijos Pavenčių girininkijoje, kurio metu išdegė 1,8ha privataus miško.
170	„Šiaulių naujienos“	„Šiaulių naujienų“ informacija	2005.08.02	Nr.177(14797)	gyvoji gamta	„Aplink Šiaulius - daug vilkų“	Šiaulių r.	Nuo 08-01 prasidėjo vilkų medžioklės sezonas kuris tęsis iki balandžio 1d. Šieme Šiaulių, Kelmės rajonuose pilkieji plėšrūnai pridarė daug žalos - ganyklose užpuo sudraskė nemažai avių, veršelių kitų gyvulių.Jungtinės NVO vilkų apsaugos taryt pirmininko teigimu, už papjautos gyvulius žmonėms turėtų kompensuoti medžiot Situacija pasikeistų jei vilkus įrašytų į Raudonąją knygą. Tuomet kompensuotų valstybė ir būtų atliekami griežtesni tyrimai nustatant užpuoliko tapatybę.
171	„Šiaulių naujienos“	P. Balčiūnas	2005.08.02	Nr.177(14797)	atliekos	„Valdininkų pagyros skęsta šiukšlėse“	Šiaulių m.	Gyventojams paliekant statybinį ir kitokį nebereikalingą laužą, o „Švarintai“ neve to, kas nepriklauso išvežti, prie Gytarių g. 31-ojo namo stovinių konteinerių aug naujas sąvartynas.
172	„Šiaulių naujienos“	„Šiaulių naujienų“ informacija	2005.08.04	Nr.179(1498)	vanduo	„Jei norite įsirengti vandens gręžinį“	Šiaulių m.	Norint įsirengti gręžinį pirmiausia būtina iš savivaldybės institucijos gauti gręžim projektavimo sąlygas. Paruošti techninį projektą ir jį suderinti su aplinkos apsaug visuomenės sveikatos priežiūros ir savivaldybės institucijomis. Suderintas projekti kartu yra ir leidimas pavieniams įsirengti. Teritorijoje, kur yra galimyl prisijungti prie centralizuoto vandentiekio, savivaldybės institucijos dažniausiai neleidžia įsirengti individualių vandenviečių.

Visuomenės švietimas aplinkosaugos valdymo klausimais Šiaulių regione

173	„Šiaulių naujienos“	Z. Katkienė	2005.08.07	Nr.181(14800)	atliekos	„Pradėta naujo atliekų tvarkymo įrenginio statyba“	Šiaulių r.	2005.08.06 Šiaulių apskrities rajonų merai, svečiai iš Aplinkos ministerijos bei ki garbūs ir atsakingi pareigūnai, vadovaujami apskrities viršininko A. Šedžiaus bei Šiaulių regiono atliekų centro direktoriaus R.Vėgelės, surengė naujo ir pirmojo Lietuvoje modernaus atliekų tvarkymo įrenginio statybos atidarymą.
174	„Šiaulių naujienos“	B. Vaičiulevičienė	2005.08.19	Nr.192(14811)	atliekos	„Dvarelis“	Šiaulių r.	Kainų už atliekas svyravimai Kairių sąvartyne.
175	„Šiaulių naujienos“	J. Aukščionytė	2005.09.22	Nr.194(14813)	oras	„Šiandien vairuotojai nebaudžiami terš miestą“	Šiaulių regionas	Kiekvienas automobilis mažiau ar daugiau teršia aplinką. Ne kiekvienas vairuotojas dėmesingas aplinkai, kad rūpintųsi automobilio technine būkle. ŠRAAD pritardamas „Europos judrioji savaitė“ bei „Diena be automobilio“ tikslams, ragių visuomenę atkreipti dėmesį į neigiamą transporto įtaką aplinkai, žmonių sveikatai eismo saugumui. Užmiesčio g. 2 nemokamai tikrinamos transporto priemonės, siekiant nustatyti išmetamųjų teršalų atitikimo normatyvus
176	„Šiaulių naujienos“	M. Deikus	2005.10.11	Nr.236(14856)	aplinka	„Skandalas dėl dokumentų klastojimo“	Šiaulių m.	Statybos senjojo parko prieigos virto skandalu. Aplinkosaugininkams pasipriešinę šimtu milijonų litų vertinamam gyvenamųjų namų kvartalo statybos projektui pamėginta suklastoti dokumentus - kažkas sukeitė oficialią išvadą. Suklastotų dokumentų pėdsakai veda į savivaldybės Architektūros ir urbanistikos skyrių, kur neseniai paskubomis paliko valdininkai, ant kurių mundurų įtarimų dėmė.
177	„Šiaulių naujienos“	L. Jurevičiūtė	2005.10.12	Nr.237(14857)	aplinka	„Aplinkosaugininkams nauji automobiliai“	Šiaulių m.	2005.10.11ŠRAAD darbuotojai pristatė pesticidų išvežimo iš Šiaulių regiono eig pateiktė informacijos apie hidrotechnikos statinių kontrolę bei pristatė tris naujus papildinto pravažumo automobilius „Mitsubishi L200“.
178	„Šiaulių naujienos“	Z. Katkienė	2005.10.17	Nr.241(14861)	oras	„Automobiliai dūmija miestą“	Šiaulių m.	Dūmijantis automobilis - dažnas mūsų gatvių eismo dalyvis, kurio savininkas, nei nepažeidžiamas Kelių eismo taisyklių gali būti nubaustas 50 ar net 100 Lt bauda. Žalias mikroautobusiukas, kuriuo važinėja ŠRAAD Valstybinės analitinės kontro skyriaus specialistai, matuojantys automobilių dūmingumą, reidus vykdo visuose apskrities rajonuose. Didžiausi dūmingumai užfiksuoti Šiaulių mieste.
179	„Šiaulių naujienos“	L. Jurevičiūtė	2005.10.18	Nr.242(14862)	Nuotekos	„„Kvapnūsiai“ bendrabutis“	Šiaulių m.	Jau 12 metų Ežero g 8-uoju numeriu pažymėjo bendrabučio pirmajame aukšte įsikūrusi įmonė kovoja su antrojo aukšto gyventojais ir UAB „Bendrabutis“ direktoriaumi dėl nuolatinės kanalizacijos „gedimų“, dėl kurių visas kanalizacijos turinys patenka į įmonės patalpas.
180	„Šiaulių naujienos“	M. Deikus	2005.10.19	Nr.243(14863)	Nuotekos	„Odininkai nuojia vandenį“	Šiaulių m.	Kaip ir prieš penkiolika metų, Kulpės upelis yra lėtai ir sistemingai nuodijimas. O perdirbėjai chemikalais užterštą vandenį pila tiesiai į miesto kanalizaciją, o savivaldybės įmonė „Šiaulių vandenys“ pelnosi už tai imdama mokesčių. Nors galimybių išvalyti sunkiųjų metalų neturi. Netrukus miestiečiai gali paragauti ir daržovių, patręštų sunkiaisiais metalais užterštomis trąšomis.
181	„Šiaulių naujienos“	M. Deikus	2005.10.21	Nr.245(14865)	aplinka	„Kauno „kioskininkams“ - per kepurę“	Šiaulių m.	Kauno investuotojams, senjojo miesto parko prieigose ketinantiems statyti daugiaaukščių namų bei komercinės paskirties pastatų kvartalą, per kepurę užvož Vyrriausybės atstovas Šiaulių apskrityje V. Volkovas. Tai jau antroji valstybinė institucija, miesto Tarybos bei Kauno investuotojų, kuriuos jau spėja praminti „kioskininkais“, planuose išvelgusi įstatymų pažeidimų.
182	„Šiaulių naujienos“	Z. Katkienė	2005.10.27	Nr.250(14870)	gyvoji gamta	„Turguose - nei paukščių, nei paukštyčių“	Šiaulių r.	Tirti dėl paukščių gripo jau išvežta gulbė, o žmonės baugina kiekvienas kritęs balandis. Veterinarijos specialistai atsiliepia į kiekvieną pagalbos šauksmą. Bet ka pastebi, kad paukštis kraujuoja, jo netiria dėl paukščio gripo. Iki 2005 m. spalio n Nacionalinės veterinarinės laboratorijos specialistai -vieninteliai tiriantys Lietuvoj paukščius dėl paukščio gripo, ištyrė 400 paukščių, gripo atvejų nenustatyta. ŠRA. direktorius surengė pasitarimą su Šiaulių apskrities maisto ir veterinarinės tarnybos specialistais dėl prekybos laukiniais ir naminiais gyvūnais, nes dirbant daugiau bu galima lengviau valdyti situaciją paukščių gripo protrūkio atveju.

Visuomenės švietimas aplinkosaugos valdymo klausimais Šiaulių regione

183	„Šiaulių naujienos“	L. Jurevičiūtė	2005.10.31	Nr.253(14873)	aplinka	„Kas smardina miestą“	Šiaulių m.	Maža to, kad Šimšės rajono gyventojai priversti kvėpuoti UAB „Šiaulių vandenys“ priklausančios perpumpavimo stoties skleidžiamais kvapais, paaiškėjo, kad ir buv „Elnio“ gamyklos valymo įrenginių pastatus įsigijusi UAB „TDL oda“ jau daugia kaip porą metų „vėdina“ „išlygintojo“ rezervuaru vadinamą patalpą.
184	„Šiaulių naujienos“	„Šiaulių naujienų“ informacija	2005.11.02	Nr.254(14874)	gyvoji gamta	„Sustiprinta lašišų neršto apsauga sustabdė brakonierius“	Švenčionių r.	Švenčionių r. Žeimenos upės pakrantėse surengto bendro aplinkosaugininkų bei policijos pareigūnų reido metu šiuurkščių žvejybos pažeidimų nenustatyta. Nuo sp pradžios vykstančioje akcijoje „Lašiša-2005“ siekiama apsaugoti traukiančias ner lašišas bei šlakius ir jų nerštavietes. Ji tęsis iki lapkričio pabaigos. Akcijos metu sulaukta 14 žūklės taisyklių pažeidėjų.
185	„Šiaulių naujienos“	B. Vaičiulevičienė	2005.11.03	Nr.255(14875)	aplinka	„Savivaldybė kuopia, ką prisidirbusi“	Šiaulių m.	Kaip žinia Gilo pastatus ir „Statybininko“ stadioną Centriniam parke yra nusipir kauniečių firma „Baltic reality adviser“ ir čia užima 3,9 ha plotą. Nors pagal mies bendrąjį planą tai yra rekreacinė zona, kauniečiai labai drąsiai prabilo apie daugiaaukščių namų kvartalą. Šiaulių miesto Taryba patvirtino ypatingą sprendin projektą ir net ignoravo ŠRAAD PAAVN skyriaus draudimus rekreacinėje zonoje Štai dėl to savivaldybė pradėjo taisyti savo klaidas. Kaltu laiko iš darbo pasitrauk buvusį Architektūros ir urbanistikos skyriaus vedėją A. Jelinską. Ar šis konfliktas nebus sprendžiamas teisme, dar neaišku, tačiau precedentas tam yra sudarytas
186	„Šiaulių naujienos“	B. Vaičiulevičienė	2005.11.04	Nr.256(14876)	gyvoji gamta	„Žaidimai paukščių gripu“	Šiaulių m.	Spalio 3d Šiaulių apskrities civilinės saugos ekstremalių situacijų valdymo centra surengė grandiozinį posėdį. Išklusius diskusiją tapo akivaizdu kaip visuomet trūl lėšų, apsaugos priemonių. Aptikus negyvą paukštį reikia skambinti telefonais (8-686)91437, (8-687)31617
187	„Šiaulių naujienos“	B. Vaičiulevičienė	2005.11.05	Nr.257(14877)	aplinka	„Kauno verslininkų išpuolis“	Šiaulių m.	Lapkričio 4d Šiauliuose miestiečiai audringai diskutavo dėl visuomenei pateikto svarstyti kauniečių projekto - daugiaaukščių namų kvartalo miesto centriniam p Dauguma gyventojų pasisakė prieš tokias statybas
188	„Šiaulių naujienos“	B. Vaičiulevičienė	2005.11.08	Nr.259(14879)	aplinka	„Miesto pulsas“	Šiaulių m.	„Bus drąsiau“ Mieste toliau bus rengiami dviračių takai. Pagal projektą dviračių t bus pažymėti Architektų (tarp Gardino ir J. Jablonskio) bei Žemės (tarp Dubijo Jablonskio) gatvėse. „Nėra to blogo.“ Šiaulių miesto savivaldybei įsivėlus į ginčus kauniečiais „Baltic realty adviser“ imtasis taisyti situaciją rengiant Centrinio parl detalųjį planą
189	„Šiaulių naujienos“	B. Vaičiulevičienė	2005.11.08	Nr.259(14879)	vanduo	„Šiauliuose dvi savivaldybės“	Šiaulių m.	Viceministro K. Šavinio iniciatyva ir rūpesčių dėl Rėkyvos ežero likimo ir visai p priartėjusių eksploatuojamų durpynų galimų pasekmių Žemės ūkio universitetas : tyrimą. Daroma išvada, jog kasti durpes arčiau nei 600 m iki ežero - nesaugu. Tač danai, nusipirkę AB „Rėkyva“, nori durpes kasti kaip kasę - 205 m atstumu.
90	„Šiaulių naujienos“	R. Baliutavičius	2005.11.16	Nr.266(14886)	aplinka	„Savavališkų statybų Šiaulių apskrityje nemažėja“	Šiaulių regionas	Per 2005 9 mėnesius apskrityje išduoti 369 leidimai naujoms statyboms, iš jų 253 leidimai statyti gyvenamuosius pastatus ir 113 leidimų - kitokios paskirties pastat Labiausiai Šiaulių apskrityje paplitę nedideli statybų reglamento pažeidimai. Per minėtą laikotarpį atskleisti 37 savavališkų statybų atvejai.
191	„Šiaulių naujienos“	L. Jurevičiūtė	2005.11.21	Nr.270(14880)	atliekos	„Premjeras bruka sąvartyną“	Šiaulių m.	Lietuvoje planuojama įrengti 11 sąvartynų, Šiaulių apskrityje jų yra 134, todėl jų reikia sutvarkyti ir padaryti vieną, teigė A. Brazauskas. Tačiau premjeras taip ir nepaaiškino, kodėl pavojingų atliekų sąvartynas turėtų būti greta Šiaulių , o ne, pv Vilniaus.
192	„Šiaulių naujienos“	L. Jurevičiūtė	2005.11.23	Nr.272(14892)	aplinka	„Miesto pulsas“	Šiaulių m.	„Kauniečių grasinimai“: Kauniečių įmonė, dėl nepritarimo jų planuojamiems nan Centriniam parke, pagrasino 7 mil. Lt. Ieškiniu miesto savivaldybei. Miesto savivaldybė jau surinko 150 parašų apie nepritarimą statyboms.
193	„Šiaulių naujienos“	M. Deikus	2005.11.24	Nr.273(14893)	aplinka	„Ar politikams nesuvirpės kinkos“	Šiaulių m.	Valdininkų pasisakymai dėl Kauniečių grasinimų, uždraudus statyti gyvenamuos namus centriniam parke.
194	„Šiaulių naujienos“	R. Baliutavičius	2005.11.28	Nr.275(14895)	aplinka	„...Mirtini“ miesto kvapai“	Šiaulių m.	Tyrimai rodo, kad milijonai žmonių kasmet miršta nuo užteršto oro, sukeliančio vėžinius susirgimus, širdies ir kraujagyslių sistemos sutrikimus. Šiauliuose yra du didesni taršos kvapai šaltiniai: tai buvusios „Elnio“ gamyklos valymo įrenginiai,

Visuomenės švietimas aplinkosaugos valdymo klausimais Šiaulių regione

								Zokniuose esanti odų gamykla.
195	„Šiaulių naujienos“	B. Vaičiulevičienė	2005.12.01	Nr.278(14898)	gyvoji gamta	„Miesto pulsas“	Lietuvos valstybė	Įsigaliojo Administracinės teisės pažeidimų kodekso 85 straipsnio pakeitimai, kuomet kaip reikiant sugriežtintos nuobaudos medžiotojams ir brakonieriams.
196	„Šiaulių naujienos“	B. Vaičiulevičienė	2005.12.06	Nr.282(14902)	aplinka	„Smirdinti įmonė gali būti iškelta“	Šiaulių m.	Po keliolikos metų gyventojų skundų, daugybės publikacijų spaudoje fekalijų smelkiantys tyrantai aplink buvusį „Elnių“ miesto savivaldybė gruodžio 5d susikvietė tos smelkiantis kaltininkus. Pagrindiniai kaltininkai UAB „TDL Oda“. Iškelta mintis - „TDL Oda“ iškeldinti iš šios teritorijos, pasak aplinkosaugininkų, šioje teritorijoje bus formuojama rekreacinė zona.
197	„Šiaulių naujienos“	B. Vaičiulevičienė	2005.12.12	Nr.288(14908)	atliekos	„Miesto pulsas“	Šiaulių m.	„Perspėjimas“ Aukštųjų odų pramonės atliekų sąvartynas turi būti uždarytas iki 2009 m. Todėl odų pramonės įmonės jau dabar turėtų ieškoti minimų atliekų technologinių sprendimų.
198	„Šiaulių naujienos“	M. Deikus	2005.12.15	Nr.291(14911)	atliekos	„Miesto valdžia didina infliaciją“	Šiaulių m.	Šiauliai gali tapti pirmuoju apskritys ir vienu iš nedaugelio šalyje miestų, įsivedu nepasiteisinusią rinkliavą už atliekų tvarkymą.
199	„Šiaulių kraštas“	L. Klicner	2003.01.08	Nr.8 (3370)	oras	„Ore padaugėjo teršalų“	Šiaulių m.	Oro užterštumas kietosiomis dalelėmis viršija 1,5 karto leistiną normą
200	„Šiaulių kraštas“	Šiaulių krašto informacija	2003.01.09	Nr. 6 (3371)	vanduo	„Dar kartą apie ne malonumus dėl bebrų“	Šiaulių r.	Už bebrų šaudymą nubausti brakonieriai
201	„Šiaulių kraštas“	G. Dunauskienė	2003.01.14	Nr. 10 (3375)	vanduo	„Ežeras nebeatiduoda ilūžusio traktoriaus“	Radviliškio r.	Pasak ŠRAAD Radviliškio agentūros vedėjo P. Kuraičio, renginys vykęs ant ežero buvo nederintas su aplinkosaugininkais ir šis įvykis (į vandenį išsiliejęs dalis benzino) traktuojamas kaip nusikaltimas
202	„Šiaulių kraštas“	D. Karpavičienė	2003.01.14	Nr. 10 (3375)	vanduo	„Vandens telkiniuose pradeda dūsti žuvis“	Šiaulių regionas	Nuo didelio šalčio užšalusiuose vandens telkiniuose trūksta deguonies ir ima dūsti žuvis. Pateikiama patarimų kaip tai sumažinti.
203	„Šiaulių kraštas“	L. Klicner	2003.01.20	Nr. 15 (3380)	atliekos	„Naujam sąvartynui nauja įmonė - Šiaulių regiono atliekų tvarkymo centras“	Šiaulių r.	ŠRATC vadovas V. Vegelė informavo, jog siekiama iki 2009 m. pagal ES direktyvą panaikinti nelegalius sąvartynus.
204	„Šiaulių kraštas“	Šiaulių krašto informacija	2003.01.22	Nr. 17 (3382)	atliekos	„Civilizacijos šiukšlynai“	Šiaulių m.	Civilizacijos šiukšlynai
205	„Šiaulių kraštas“	G. Dunauskienė	2003.01.22	Nr. 17 (3382)	gyvoji gamta	„Miškų gyventojams nuvežta pašarų“	Šiaulių r.	Medžiotojų ir žvejų draugijos r. skyriaus pirmininkas A. Česas lydimas jaunujų bičiulių apėjo žvėrių šėryklas ir papildė jas atvežtais pašarais.
206	„Šiaulių kraštas“	J. Šaparnienė	2003.01.23	Nr.18 (3383)	aplinka	„Nutirpus sniegui problemos dėl taršos“	Pakruojo r.	Nutirpus sniegui „išlenda“ šiukšlės
207	„Šiaulių kraštas“	Savivaldybės žinios	2003.01.31	Nr. 3	atliekos	„Šiaulių m atliekų tvarkymo taisyklės“	Šiaulių m.	Patvirtintos m. savivaldybės tarybos 2003-01-09 sprendimu Nr. 582 /2003-01-31 Nr.25
208	„Šiaulių kraštas“	L. Klicner	2003.02.05	Nr. 29 (3394)	atliekos	„Šiauliams gresia atliekų komutatoriaus“	Šiaulių r.	Aukštųjų atliekų deginimo įmonė.
209	„Šiaulių kraštas“	Savivaldybės žinios	2003.02.07	Nr.4	atliekos	„Šiaulių m atliekų tvarkymo taisyklės“	Šiaulių m.	tesinys
210	„Šiaulių kraštas“	R. Jankuvienė	2003.02.12	Nr. 35 (3400)	atliekos	„Kairių sąvartynui reikia milijono“	Šiaulių r.	Sąvartyno sutvarkymui. Kairių sąvartynui sutvarkyti trūksta lėšų.
211	„Šiaulių kraštas“	A. Staponkus	2003.02.14	Nr. 37 (3402)	miškai	„Už savivaliavimą miškuose teismai ir baudos“	Šiaulių r.	Savavališki miškų kirtimai, už kuriuos taikomos griežtos baudos, tačiau ne visada sekasi sulaukyti pažeidėjų.
212	„Šiaulių kraštas“	Savivaldybės žinios	2003.02.14	Nr. 5	atliekos	„Šiaulių m atliekų tvarkymo taisyklės“	Šiaulių m.	tesinys
213	„Šiaulių kraštas“	Savivaldybės žinios	2003.02.19	Nr.6	atliekos	„Šiaulių m atliekų tvarkymo taisyklės“	Šiaulių m.	tesinys
214	„Šiaulių kraštas“	Šiaulių krašto informacija	2003.02.23	Nr. 46 (3411)	oras	„Šiauliuose vėl užterštas oras“	Šiaulių m.	ŠRAAD informacija: dėl nepalankių oro sąlygų 4 kartais kietosios dalelės viršija leistiną normą

Visuomenės švietimas aplinkosaugos valdymo klausimais Šiaulių regione

215	„Šiaulių kraštas“	Savivaldybės žinios	2003.03.07	Nr. 8	atliekos	„Šiaulių m atliekų tvarkymo taisyklės“	Šiaulių m.	tešiny
216	„Šiaulių kraštas“	Savivaldybės žinios	2003.03.14	Nr. 9	atliekos	„Šiaulių m atliekų tvarkymo taisyklės“	Šiaulių m.	Tešiny
217	„Šiaulių kraštas“	Šiaulių krašto informacija	2003.03.01	Nr.50 (3415)	atliekos	„Sprendimai dėl Gamtos apsaugos fondo“	Šiaulių m.	2002 m. gamtos apsaugos fondo ataskaitas pateikė ekologė T. Plutkienė. Fonde b 171763 Lt. Pinigai buvo skirti konteinerių pastatymui, valymo įrenginių remontu sąvartynų tvarkymui bei vykdyti kitus gamtos apsaugos projektus
218	„Šiaulių kraštas“	L. Kliener	2003.03.05	Nr. 53(3418)	oras	„Smogas Šiauliuose“	Šiaulių m.	ŠRAAD informavo, Šiaulių m. merą V. Volkovą, apie padidėjusią taršą, nes savivaldybė pirmiausia turi rūpintis, kad teršalų sumažėtų. Viena iš smogo prieža „žaliųjų bangų“ nebuvimas. Planuojama iki 2007 m. pakeisti visus šviesoforus m 30 sankryžų.
219	„Šiaulių kraštas“	J. Vansaskienė	2003.03.06	Nr. 54(3419)	aplinka	„Atmosferos teršėjų mažėja, bet problemų apstu“	Pakruojo r.	Pakruojyje atmosferos tarša mažėja. Tokią išvadą darantis ŠRAAD AAA vedėjas Gūra teigia, kad neatidėliotinai spręstinų problemų ekologijos srityje - apstu. Į orą išmetama šimtai teršalų;kur dėti nuotekų dumblių; savavališki šiukšlynai plečiasi. Džiugu, jog daug nuveikta tvarkant pesticidų atliekas.
220	„Šiaulių kraštas“	E. Kovaitė	2003.03.13	Nr.59(3224)	vanduo	„Ant ežero rizikuojantys vairuotojai“	Radviliškio r.	ŠRAAD AAA vedėjas P. Kuraitis dėl įlūžusių vairuotojų kaltina savivaldybę. Po tokiais megejiškos žvejybos ir žuvų apsaugos taisyklių pažeidėjais susidomėjo ir Medžiotojų ir žvejų draugijos r. skyrius.
221	„Šiaulių kraštas“	L. Kliener	2003.03.14	Nr.60(3425)	aplinka	„Aplinkosaugininkai skaičiavo teršalų tonas“	Šiaulių regionas	ŠRAAD ataskaita. ŠRAAD Šiaulių m.agentūros vedėjas A. Kairys teigė, kad Šia m. mažėja teršalų. Didžiausios teršėjos-katilinės. Jo teigimu Šiaulių r. aplinkos b geresnė.
222	„Šiaulių kraštas“	R. Jankuvienė	2003.03.20	Nr.65(3430)	augalija	„Prie Dramos teatro kirtimai“	Šiaulių m.	Šiaulių sav. Aplinkos skyriaus vedėjo pavaduotojas A. Rutkauskas informavo, ka kirtimu pradėdamas įgyvendinti želdinių rekonstrukcijos Dramos teatro prieigose projektas. Savivaldybė 2003 m. numatė iš esmės sutvarkyti ne tik prie dramos tea esančius želdinius, bet ir stoties ir P. Višinskio gatvių želdinius. O 2004 m. skver Ch. Frenkelio rūmų.
223	„Šiaulių kraštas“	Šiaulių krašto informacija	2003.03.21	Nr. 66(3431)	vanduo	„Raginama kirsti eketes“	Šiaulių r.	Medžiotojų ir žvejų draugijos r. skyrius patikrino O2 kiekį 36-iouse rajono vande telkiniuose. Ištyrus paaiškėjo, kad O2 Kiekiai gerokai mažesni negu reikalaujama raginami žvejų būreliai ir toliau kirsti eketes (60cm) ir pasirūpinti, kad žuvis nepradėtų dusti.
224	„Šiaulių kraštas“	Šiaulių krašto informacija	2003.03.21	Nr.66(3431)	aplinka	„Žemės dienos renginių mėnuo“	Šiaulių regionas	Žemės dienos renginių mėnuo
225	„Šiaulių kraštas“	Šiaulių krašto informacija	2003.03.28	Nr.72(3437)	vanduo	„Į Mūšą plūdo srutos“	Pakruojo r.	ŠRAAD Pakruojo r. AAA vedėjo E. Gūros teigimu manoma, kad į Mūšos upę pa 40 000 kubinių metrų srutų, beveik šešetą metų laikytų „Mūšos“ kaulių komplek rezervuaruose.
226	„Šiaulių kraštas“	Šiaulių krašto informacija	2003.03.29	Nr.79(3438)	augalija	„Neskaudinkime gamtos ir savęs“	Šiaulių regionas	Prašoma nedeginti sausos žolės ir kt. augalinės kilmės atliekų, nušienauti ir sutva bendro naudojimo teritorijas Skelbiamas kvietimas, siekiant visus aktyviai dalyva organizuojamose akcijose. Kvietimą pasirašė ŠPGT viršininkas I.Misiūnas, ŠA civilinės saugos departamento direktorius - V. Astrauskas, ŠRAAD direktorius - J Krankalis ir Š r. urėdas S. Pakštis
227	„Šiaulių kraštas“	L. Kliener	2003.04.02	Nr.(3441)	vanduo	„Prie Talšos ežero pilis ir vandens parkas“	Šiaulių m.	Gvildenamos tokios temos: patogus ežeras, bet užterštas; ežerą kuops, bet neišval atsirastų vietos verslui
228	„Šiaulių kraštas“	Ž. Kavaliauskaitė	2003.04.04	Nr.78(3443)	augalija	„Baudžiami žolės degintojai“	Šiaulių r.	ŠRAAD Šiaulių r. agentūros vedėjas E. Kvasauskas, teigia , jog reidai tęsis tol, k bus palankūs orai žolei deginti.
229	„Šiaulių kraštas“	T. Beržinskas	2003.04.04	Nr.78(3443)	atliekos	„Šiaulių pakraštyje- ekologinė bomba“	Šiaulių r.	Bačiuonuose, šalia kartodromo trasos padangomis užpildytas maždaug pusantr š metų ilgio griovyvis. Aplinkui sausa pernykštė žolė.
230	„Šiaulių kraštas“	L. Kliener	2003.04.10	Nr.83(3448)	atliekos	„Atliekų kumatoriumas- prie Šiaulių“	Šiaulių r.	Į-imą kartą viešai pasakyta, jog prie Šiaulių ketinama statyti pavojingų atliekų deginimo įmonė. Joje degtų atliekos iš visos Lietuvos. Tai patvirtinta AM ministr

Visuomenės švietimas aplinkosaugos valdymo klausimais Šiaulių regione

								Kundroto.
231	„Šiaulių kraštas“	R. Zadeikytė	2003.03.08	Nr.84(3549)	nuotekos	„Nuodai sau ir kaimynui“	Šiaulių r.	Aukštelkė skęsta išmatose ir smarvėje. Kanalizacija - nelegaliai po žemėmis nutie vamdžiai į melioracijos griovius. Geriamo vandens šuliniai dvokia.
232	„Šiaulių kraštas“	L. Klicner	2003.04.16	Nr.88(3453)	atliekos	„Atliekų krematoriumas prie Šiaulių: klausimų vis daugėja“	Šiaulių r.	Nežiūrint į blogesnius pavyzdžius ŠRAAD direktorius teigimu žadama rengti susitikimus su gyventojais ir aiškinti, kas bus statoma Aukštrakių k.
233	„Šiaulių kraštas“	Šiaulių krašto informacija	2003.04.22	Nr.92(3457)	atliekos	„Krematoriumo paslaptis kelia piliečių baimę“	Šiaulių r.	Gyventojų pasisakymai dėl Aukštrakiuose planuojamo pavojingų atliekų deginimo įrenginio statybos
234	„Šiaulių kraštas“	L. Klicner	2003.05.05	Nr.102(3467)	atliekos	„Rūšiuokime pavojingas atliekas“	Šiaulių m.	Šiauliuose pradėta ekologinė akcija, kuria norima paskatinti miestiečius rūšiuoti pavojingas buitines atliekas. Gyventojai galės nemokamai atsikratyti senų padang sudaužytų termometrų. Akciją vykdo NVO „Aukuras“, UAB „Spec. Transportas, UAB, švarinta“
235	„Šiaulių kraštas“	L. Klicner	2003.05.06	Nr.103(3468)	atliekos	„Žala dėl avarijos 50tūkst.“	Šiaulių r.	Aplinkosaugininkai pagaliau suskaičiavo, kokią žalą aplinkai padarė prieš metus įvykusi avarija Kairių sąvartyne (pylimą pralaužęs filtratas užliejo ir privačias žemės plotus). Aplinkosaugininkų teigimu šiuo metu sąvartynas neteršia daugiau negu reikia.
236	„Šiaulių kraštas“	O. Laurutytė	2003.05.12	Nr. 108(3473)	aplinka	„Muitinės teritorijoje išsiliejo fosforo rūgštis“	Šiaulių m.	Šeštadienį Šiaulių teritorijos muitinėje, esančioje Metalistų g. 2 ant asfalto išsiliej fosforo rūgštis
237	„Šiaulių kraštas“	M. Deikus	2003.05.13	Nr.109(3474)	atliekos	„Padangų sąvartynas vis dar kelia pavojų“	Šiaulių r.	Padangų sąvartynas vis dar kelia pavojų
238	„Šiaulių kraštas“	E. Karklelienė	2003.05.14	Nr.110(3475)	gyvoji gamta	„Žmonės pralaimi bebrams“	Šiaulių regionas	Bebrai pridarė daug žalos. Užtvankas teko ardyti. Užtvankoms bebrai panaudojo sveikiausius medžius. Užtvankoms ardyti pagalbos kol kas nesulaukta. Padėti gal maldotojai.
239	„Šiaulių kraštas“	A. Motuzevičius	2003.05.23	Nr.118(3483)	augalija	„Sugriežtinta augalų apsauga“	Šiaulių regionas	Joniškio r. valst. Inspektorius teigimu, už augalų apsaugos priemonių saugojimo pervežimo, naudojimo ir nukenksminimo taisyklių pažeidimus taikomos baudos.
240	„Šiaulių kraštas“	M. Deikus	2003.05.27	Nr.124(3486)	augalija	„Pakilimo taikai Kurtuvėnų parke“	Šiaulių r.	Straipsnyje minima kirtaviečių nuostatos, samprotavimai apie įstatymų keitimą bei apie nevaldomus kirtimus privačiuose miškuose. Kurtuvėnų regioninio parko plotas 12,3 tūkst. ha, 2003 m. planuojama iškirsti 32 ha. 2001- iškirsta 40ha, 2002 - 80ha
241	„Šiaulių kraštas“	A. Januševičius	2003.06.05	Nr.129(3494)	gamtos paveldas	„Juodlės gamtos lopšys“	Šiaulių r.	Informacinė kelionė pagal Juodlės krantus. Gidas Kurtuvėnų parko darbuotojas V. Lopeta. Informacinė kelionė: gamtos paminklai, augalai.
242	„Šiaulių kraštas“	L. Klicner	2003.06.07	Nr.131(3496)	atliekos	„Atliekų krematoriumas nesulaukė visuomenės dėmesio“	Šiaulių r.	Iki 2008 m. prie Šiaulių turėtų išdygti pavojingų atliekų deginimo įmonė. Kaip ta įmonė paveiks aplinką. Ketvirtadienio vakarą galėjo sužinoti visi, kuriems rūpi šis projektas. Susitikimą su ekspertais atėjo 3 susidomėję žmonės. Temos gvildinamos straipsnyje. Žaliųjų santūrumas bei baimė dėl sveikatos.
243	„Šiaulių kraštas“	Šiaulių krašto informacija	2003.06.13	Nr.136(3501)	atliekos	„Valomas užterštas dumblas“	Šiaulių r.	Aukštrakiuose, pradėtas valyti odų pramonės atliekų sąvartynas. Viso yra 12 rezervuarų, kuriuose sukaupta 14000 kubinių metrų dumblo.
244	„Šiaulių kraštas“	Šiaulių krašto informacija	2003.06.18	Nr.141(3506)	augalija	„Policija ir urėdai kovos prieš nelegalius miškų kirtimus“	Lietuvos valstybė	Statistika per kelius metus šalyje nelegaliai iškirsta 46tūkst. ha miško, iš jų 40tūkst. ha - iš privatiems asmenims priklausančių miškų.
245	„Šiaulių kraštas“	Šiaulių krašto informacija	2003.07.01	Nr.151(3516)	aplinka	„Buvusioje gamykloje nežinomi chemikalai“	Šiaulių m.	Buvusioje gamykloje nežinomi chemikalai. Šiauliuose remontuojamos patalpos rasta kelios dešimtys statinių ir stiklinių butelių su nežinomais chemikalais. Chemikalai laikomi nesaugiai.
246	„Šiaulių kraštas“	R. Musneckienė	2003.07.03	Nr.153(3518)	vanduo	„Tvenkinyje žuvis mušamos elektra“	Kelmės r.	Žvejai mėgėjai susirūpinę, kad su Kražių tvenkinių neatsitiktų kaip su Žiaurės ežeriu. Ten siautėjo niekieno netrukdomi brakonieriai, dabar neliko ne tik žuvies, bet ir j kitos vandens gyvūnijos.

Visuomenės švietimas aplinkosaugos valdymo klausimais Šiaulių regione

247	„Šiaulių kraštas“	E. Karklelienė	2003.07.04	Nr.154(1519)	augalija	„Vagių jaukas miškai“	Lietuvos valstybė	Iškirte naudingiausias medžius vagys miškuose palieka brūzgynus, aukštai nupjau medžių kelmus ir krūvas šakų. 2003 kovo mėn. Iškirsti didžiausi plotai Žadžiūnų kadastrinės vietovės, Ilgosios Lovos miškuose.
248	„Šiaulių kraštas“	Šiaulių krašto informacija	2003.07.15	Nr.163(3528)	augalija	„Miškai kenčia nuo šiukšlintojų“	Šiaulių r.	Sąvartynai prie pušies genetinio draustinio drasko akis ne tik miškininkams, bet i draustinį užsukusiems lankytojams. Kuršėnų miškų urėdo pavaduotojas S.Skipari teigė, kad labiausiai nuo šiukšlių kenčia netoli miesto esantys miškai
249	„Šiaulių kraštas“	R. Jankuvienė	2003.07.16	Nr.164(3529)	atliekos	„Sąvartynų projektuotojai paskelbti švedai“	Šiaulių r.	Švedų kompanija WSP laimėjo tarptautinį konkursą Šiaulių apsk. Atliekų sistema kurti.
250	„Šiaulių kraštas“	Šiaulių krašto informacija	2003.07.17	Nr.165(3530)	vanduo	„Poilsevietėje vanduo švarus“	Radviliškio r.	Sveikatos centro I. Macijauskienė pranešė, kad Arimaicių ežero, Eibartiškių bei Kutiškių tvenkinių vanduo atliktų tyrimų išvados parodė, jog kokybė atitinka nor Maudytis galima Šušvės, Vaitiekūnų, Aukštelkių tvenkinys, Gametos ežere.
251	„Šiaulių kraštas“	M. Deikus	2003.07.18	Nr.166(3531)	oras	„Mirtį sėjo nuodai“	Šiaulių r.	Šiaulių r. „Tauro“ vaikų poilsio stovykloje buvo deginami chloro junginiai. Neda trūko, kad nuodingi dūmai būtų apsklidę virš Šiaulių.
252	„Šiaulių kraštas“	M. Deikus	2003.07.22	Nr.169(3534)	atliekos	„Nuodams naikinti savivaldybė paklos 100 čius Lt.“	Šiaulių m.	ŠU mokslo ir technologijų parko patalpose rasta chemikalų.
253	„Šiaulių kraštas“	E. Karklelienė	2003.07.24	Nr.171(3536)	vanduo	„Mazutas tekėjo į ežerą“	Šiaulių r.	2003-07-22 prie Paežerių dvaro esantį ežerą išsiliejo mazutas. Straipsnyje analizuojama avarijų likvidacija, skaičiuojama žala gamtai, atliekamas tyrimas.
254	„Šiaulių kraštas“	R. Žadeikytė	2003.07.25	Nr.172(3537)	augalija	„Šlamant tūkstančiams - virsta miškas“	Šiaulių r.	Lietuvos įstatymai nedraudžia plynplauke paversti gražiausių miškų. Kurtuvėnų regioninis parkas 2003-07-23 iškirstas švariai- nė medelio, tik kelmai.
255	„Šiaulių kraštas“	D. Karpavičienė	2003.07.26	Nr.173(3538)	vanduo	„Išleistas tvenkinio vanduo“		Pluččių k. gyventojai pastebėjo, kad smarkiai nusekęs tvenkinys. Vandens lygis tvenkinyje 90 cm, trečdalis ploto vien dumblas. Žala gamtai skaičiuojama, pažeid ieškomi.
256	„Šiaulių kraštas“	M. Deikus	2003.08.08	Nr.184(3549)	oras	„Akmenės cementas atsisako deginti nuodingą kurą“	Akmenės r.	Akmenės cementas atsisako deginti nuodingą kurą
257	„Šiaulių kraštas“	V. Kirmienė	2003.08.09	Nr.185(3550)	augalija	„Miškininkai sunerimę dėl didėjančių gaisrų grėsmės“	Šiaulių m.	Miškininkai sunerimę dėl didėjančių gaisrų grėsmės
258	„Šiaulių kraštas“	N. Kaskienė	2003.08.12	Nr.187(3552)	vanduo	„Pavojus dėl Rėkyvos ežero“	Šiaulių m.	Tvarkomos Rėkyvos, Prūdelio- Talšos-Ginkūnų ežero masyvas. Nagrinėjama ten kaip Rėkyvos gyventojai stebi nykstantį ežerą, jog senka ne tik Rėkyvos ežeras b apie tai, jog problemos šalinamos
259	„Šiaulių kraštas“	R. Musneckienė	2003.09.11	Nr.212(3577)	vanduo	„I Kražantę išsiliejo krosnių kuro“	Kelmės r.	2003-09-10 Kelmėje ties tiltu netoli stadiono į Kražantės upę išsiliejo naftos prod Gvildenama straipsnyje apie sklidusius nemalonus kvapus, teršalų plitimui užtve kelius ir apie ieškomą taršos šaltinį. Įvykį tyrė ŠRAAD AAA ir vietos savivaldyb UAB „Ūrus“ ir Ko. Nustatyta, kad teršalai pateko iš lietaus nuotekos tinklų
260	„Šiaulių kraštas“	R. Jankuvienė	2003.09.11	Nr.212(3577)	atliekos	„Pavojingų atliekų deginimo projektas-jau Briuselyje“	Šiaulių r.	Prie Šiaulių rengiamasi statyti pavojingų atliekų deginimo įmonę ir sąvartyną. Da tik nuo Briuselio priklauso, ar Šiauliai taps pavojingų atliekų surinkimo ir deginir centru (šiuo metu yra nuotekų valymo įrenginiai ir nuotekų dumblo sąvartynas, žadama dar įsteigti buitinių atliekų aikštelę).Europos komisijos pareigūnai poveik aplinkai nemato. Tačiau R. Lenkaičio teigimu, vienas iš svarbiausių problemų - Aukštrakių miškai- dviejų retų paukščių - erelio vapsvaėdžio - buveinė.
261	„Šiaulių kraštas“	Šiaulių krašto informacija	2003.09.16	Nr.216(3581)	vanduo	„Aplinkosauga -žmogui ir gamtai“	Šiaulių m.	UAB „Šiaulių vandenys“ baigia įgyvendinti projektą, kurio pirmieji darbai pradėti 1997 m. Projektas svarbus projektiniui, reikšmingas Respublikai, miestui ir gyventojam.1994 m. Šiauliai pripažino vienu iš didžiausių Lietuvos baseino, Ryg įlankos ir Baltijos jūros teršėjų. HELCOM rekomendacija taršai mažinti-vandenti ir kanalizacijos tinklų modernizavimas.

Visuomenės švietimas aplinkosaugos valdymo klausimais Šiaulių regione

262	„Šiaulių kraštas“	R. Jankuvienė	2003.09.20	Nr.220(3585)	atliekos	„Pavojingam objektui niekas nesipriešino“	Šiaulių r.	Pavojingas atliekas deginti ir pavojingų atliekų sąvartynui įkurti parinkta UAB „Toksika“. Sąvartyną įrengus jo plotai išsiplės iki 19ha. Aptariamos temos apie atliekų deginimą ir jų saugojimą. „Šiaulių kraštas“ derintojų ir užsakovų (UAB „Toksika“ direktorius, Šiaulių r. meras, Šiaulių visuomenės sveikatos centro atstovai) klausė; - kokie argumentai lėmė tokį sprendimą, kokios planuojamos veiklos pavojus žmonių sveikatai, aplinkai, jie išvelgia.
263	„Šiaulių kraštas“	A. Januševičius	2003.09.23	Nr.222(3587)	oras	„Mažiau mašinų-grynesnis oras“	Šiaulių m.	Akcija „Mieste be savo automobilio“ Akcijos tikslas atkreipti dėmesį į neigiamą automobilių įtaką aplinkai, žmonių sveikatai
264	„Šiaulių kraštas“	L. Aganauskienė	2003.09.23	Nr. 222(3587)	vanduo	„Gyventojų šuliniuose - nitratai ir nafta“	Radviliškio r.	Per 50 Radviliškyje, susivienijimo mikrorajono individualiuose namuose gyvena šeimų priverstos geriamąjį vandenį pirkti arba vežtis iš kaimynų. Rajono aplinkosaugininkai bei higienistai gyventojų įtarimų (kad teršia kaimynystėje esančią šulį) nepatvirtina, tačiau ir priešasčių nenurodo. Problemos sprendimo būdas - vandentiekis ir kanalizacija.
265	„Šiaulių kraštas“	Šiaulių krašto informacija	2003.09.24	Nr.223(3588)	atliekos		Šiaulių r.	Aprašoma, jog savivaldybių vadovai tęsia susitikimų tradicijas, savivaldybės atstovai išvykos, o Kairių sąvartynas vėl kelia nerimą (Kairių sąvartynas nuo birželio nebevalomas ir nebepumpuojamas sąvartyno filtras į miesto nuotekų valymo įrenginius sąvartyno filtratas. ŠRAAF direktorius grasina baudomis sąvartyno tvarkytojus.
266	„Šiaulių kraštas“	N. Kaskienė	2003.09.26	Nr.2235(3590)	augalija	„Per banko jubiliejų priminta skola miestui“	Šiaulių m.	Už prestižinę vietą Bankas buvo pažadėjęs finansuoti Gitarių parko sutvarkymą, tačiau šio pažado taip ir netiesėjo. Šiaulių savivaldybė oficialiai neįteisino Gitarių parko finansavimo projekto
267	„Šiaulių kraštas“	V. Kirnienė	2003.10.01	Nr.229(3594)	vanduo	„Bubiškiai nepatenkinti geriamuoju vandeniu“	Šiaulių r.	Į redakciją kreipėsi N. ir A. Kazlauskai su įrodymais, vandens mėginiai pateikti tyrimams
268	„Šiaulių kraštas“	R. Jankuvienė	2003.10.02	Nr.230(3595)	atliekos	„Kairių sąvartynas vėl kelia grėsmę“	Šiaulių r.	Kairių sąvartynė vėl kaupiamas filtratas. Lėšų pristigęs sąvartyno tvarkytojas-ŠR. filtro nebevalo ir nebepumpuoja į miesto nuotekų valymo įrenginius. ŠRAAD pagrįsino R. Vėgelę bauda. Minima sąvartyno padėtis, jog filtratas kaupiamas melioracijos griovyje, jo šlaitai keliantys pavojų. Neapsisprendžiama kiek brangi atliekų priėmimą į sąvartyną.
269	„Šiaulių kraštas“	Šiaulių krašto informacija	2003.10.14	Nr.240(3605)	atliekos	„Ligoninėje draudžiama deginti medicinos atliekas“	Šiaulių m.	ŠRAAD tik iki metų pabaigos leido deginti medicines atliekas ligoninės krematoriumuose dėl kylančio pavojaus miesto gyventojams ir aplinkai
270	„Šiaulių kraštas“	J. Vansaskienė	2003.10.17	Nr.243(3608)	oras	„Pakruojo katilinėje uždraustas deginti kuras“	Pakruojo r.	„Pakruojo šiluma“ katilinėje, esančių neaiškios kilmės kurą uždrausta deginti. Kokius kuras ir ar jis pavojingas žmonių sveikatai, nepavyko nustatyti.
271	„Šiaulių kraštas“	R. Jankuvienė	2003.10.24	Nr.249(3614)	atliekos	„Valdas Adamkus pavojaus neišvelgia“	Šiaulių r.	Surengta prezidentui ir dideliame būriui Šiauliečių ekskursija į Aukšttrakius. Čia ketinama deginti pavojingas atliekas ir įrengti pavojingų atliekų sąvartyną. AD kelia laiko AM nuomonę, jog šiauliečių nebūtina buvo informuoti apie projektą. B. Skarbalis (UAB „TOKSIKA“) teigė, kad pavojingų atliekų aikštelė saugoma patikimai. Deginti atliekas įmonė pradėtų po 5 metų. Sandėlyje planuojama laikyti 80tpavojingų atliekų, kurias būtų galima deginti. Taigi vietoje miškelio atsirastų pavojingų atliekų sąvartynas, apsaugotas specialiu pamatu iš apačios ir uždengta lietaus.
272	„Šiaulių kraštas“	DR. E.V. Navys (VU ir ŠU docentas)	2003.10.31	Nr.255(3620)	augalija	„Talšos parkas - fizinės ir dvasinės atgaivos oazė“	Šiaulių m.	Analizuojama Talšos ežero kilmė, ežero estetiškumo kūrimas. Prašoma miestiečių nuomonės apie Talšos ežero įrengimų būtų pageidaujama.
273	„Šiaulių kraštas“	M. Ostapenko	2003.10.31	Nr.255(3620)	augalija	„Šiauliai turės ekologinį taką“	Šiaulių m.	Talšos ekologiniu pažintiniu taku greitai galės keliauti ne tik studentai ir moksleiviai, bet ir visi neabejingi gamtos grožiui
274	„Šiaulių kraštas“	A. Januševičius	2003.10.31	nr.255(3620)	aplinka	„Atominių giganto dienos suskaičiuotos“	Ignalina	Ekskursija po Ignalinos atominę elektrinę.

Visuomenės švietimas aplinkosaugos valdymo klausimais Šiaulių regione

275	„Šiaulių kraštas“	R. Jankuvienė	2003.11.03	Nr.256(3621)	vanduo	„Šiaulių nuotekas valo nauji įrenginiai“	Šiaulių r.	Šiaulių vandenų bendrovė Aukštrakuose pastatytuose įrenginiuose pradėjo nuotekų valymo įrenginių bandymus
276	„Šiaulių kraštas“	G. Dunauskienė	2003.11.06	Nr.259(3624)	augalija	„genėtojui liepos uždirbo tūkstančius“	Radviliškio r.	Radviliškis Stadiono g. gyventojai pasipiktinę kaip jų gatvėje buvo pasielgta su liepomis. ŠRAAD AAA ištyrė savivaldybės atvejį.
277	„Šiaulių kraštas“	R. Jankuvienė	2003.11.19	Nr.270(3635)	atliekos	„Briuselis palaimino atliekų projektą“	Šiaulių r.	ES ir ISPA valdymo komitetas pritarė Lietuvos pavojingų atliekų tvarkymo projektui ir nusprendė jį finansuoti.
278	„Šiaulių kraštas“	L. Aganauskienė	2003.11.20	Nr.271(3636)	atliekos	„Už šiukšles mokės kiekvienas gyventojas“	Šiaulių regionas	Gvildenamos temos kaip bus suteikiama lengvata Soc. remtiniams mokant už atliekų tvarkymą, nes mokesčių mokės visi. Rajone nerimsta aistros dėl atsiskaitymo su šiukšlių surinkėjais. Atliekos turi būti rūšiuojamos ir perdirbamos.
279	„Šiaulių kraštas“	M. Deikus	2003.11.29	Nr.279(3644)	vanduo	„Dešimtys netvarkingų užtvankų“	Šiaulių r.	Švedės tvenkinio papėdėje, apleistos ir apgriuvusioje vandens pumpavimo stotyje netvarkingo vamzdžio veržiasi vanduo. Potencialiai pavojingų tvenkinių yra Šiaurinėje ir Kelmės r.
280	„Šiaulių kraštas“	L. Aganauskienė	2003.12.09	Nr.287(3652)	augalija	„Miškų niokojimo metas“	Radviliškio r.	Vagys ir kiti pažeidėjai įžūleja. Žinodami įstatymų spragas, jie įsigudrina draustir paversti plynais kirtimais. Tokių kirtimų daugėja Šaukoto, Šiaulėnų draustiniuose
281	„Šiaulių kraštas“	L. Aganauskienė	2003.12.10	Nr.288(3653)	augalija	„Miškų niokojimo metas“	Radviliškio r.	Draustiniuose vandalai
282	„Šiaulių kraštas“	Šiaulių m. savivaldybės Aplinkos skyrius	2003.12.19	Nr.296(3661)	aplinka	„Aplinkosauga Šiauliuose 2003 metais“	Šiaulių m.	Pateikiama ataskaita apie nuveiktus darbus (tyrimus) ir turimus rezultatus įvairios aplinkosaugos srityse, kaip pvz., atliekų tvarkymas, oro tarša, Paviršinio vandens apsauga, požeminio vandens apsauga ir t.t.
283	„Šiaulių kraštas“	L. Kliener	2003.12.19	Nr. 296(3661)	atliekos	„Dėl prastos sveikatos kaltina sąvartyną“	Šiaulių r.	Ketvirtadienį Šiaulių r. savivaldybei pristatytas nuomonių tyrimas apie Kairių sąvartyno įtaką žmonių sveikatai. Dauguma gyventojų skundžiasi sveikata, kuri jų nuomone prastėja dėl sąvartyno įtakos (užterštas vanduo).
284	„Šiaulių kraštas“	G. Dunauskienė	2004.01.07	Nr.4 (3673)	aplinka	„Galėtume gyventi sveikesnėje aplinkoje“	Šiaulių m.	Kad galėtume gyventi sveikesnėje aplinkoje, teigia savivaldybės vyr. ekologas A. Česas. Pateikiami jo siūlymai: ES fondų lėšų panaudojimas, vietinės rinkliavos už atliekų tvarkymą, energetiniai išteklių ir kt. galimybes, esantys po ranka, artimiausiu metu galėtų suteikti naudos aplinkai, žmogui ir regionui. Didžiausia problema ku nuotekų ir vandentiekio tinklų (Radviliškis, Šeduvos...)
285	„Šiaulių kraštas“	R. Jankuvienė	2004.01.12	Nr.8(3677)	nuotekos	„Švedai vargsta prie Šiaulių“	Šiaulių r.	2003-11-31 Aukštrakuose buvo bandoma valyti visas Šiaulių nuotekas - apie 20 kubinių metrų per parą. Įrenginių pirminis derinimas, kurį ketina atlikti per dvi savaites tęsiasi. Nuotekų valymo įrenginių, pastatytų Aukštrakuose, priėmimo akto dar nepasirašytas. Priėmimo komisija rado aibę defektų, kurių šalinimo darbai tęsiasi jau ne vieną savaitę.
286	„Šiaulių kraštas“	S. Stonkienė	2004.01.21	Nr.16(3685)	atliekos	„Už nerūšiuotas atliekas - kainų šoko terapija“	Šiaulių m.	Šiaulių m. S.Neries g. 16 namo gyventojas atneštas raštas „Spec. transporto“, kuri bendrovės nuostata visus namo gyventojus nubausti už tai, kad į buitinių atliekų konteinerį kažkas prikrovė statybos-griovimo atliekų. Tai gi gvildenamos šios ter. Taikoma kolektyvinė atsakomybė; kaina žadina sąmoningumą. Taip pat nurodoma kur vežti statybines medžiagas- Pramonės r. esanti atliekų aikštelė.
287	„Šiaulių kraštas“	V. Kirmienė	2004.01.23	Nr.18(3687)	atliekos	„Pesticidai keliauja iš Lietuvos“	Šiaulių r.	Gruzdžių komunalinio ūkio direktorius A. Petryla sakė, kad iki sausio 30d į Vokietiją kartu su kt. rajonų sukauptais pesticidais turėtų būti išvežta iki 700 t kenksmingų atliekų. Viso rajone sukaupta 50t pesticidų. Lietuva neturi spec. įrangos sūriams pesticidams nukenkinti, tad vežama į konkursą laimėjusia Vokietijos įmone A'.
288	„Šiaulių kraštas“	G. Kareiva	2004.01.27	Nr. 21(3690)	oras	„Oro tarša padidėja žiemą“	Šiaulių m.	Šiauliuose 2 kartus viršyta kietųjų dalelių (dulkių, suodžių) konc. Artimiausiu metu oro užterštumas gali dar didėti. Aplinkosaugininkai teigia: daugiausia teršalų į aplinką išmetama žiemą. Straipsnyje aptariama kurioje Šiaulių vietoje ta tarša didžiausia ir kaip ją sukelia. Aplinkosaugininkai apgailestauja, jog matavimo stočių labai mažai, taigi gautų duomenų nepakanka tiksliai oro taršai nustatyti.

Visuomenės švietimas aplinkosaugos valdymo klausimais Šiaulių regione

289	„Šiaulių kraštas“	J. Šaparnienė	2004.01.30	Nr.24(3693)	gyvoji gamta	„Gamtosaugos taisyklės dažniausiai pažeidė žvejai“	Pakruojo r.	Pernai Pakruojo AAA pareigūnai nubaudė 178 pažeidėjus. Daugumą sudarė žvej mėgėjai bei automobilių vairuotojai, važinėję atmosferą teršiančiu transportu. Apgailestaujama, jog dar nevisi pažeidimai įrodyti.
290	„Šiaulių kraštas“	Šiaulių krašto informacija	2004.01.31	Nr.25(3694)	atliekos	„Tausokime miško rūbą žalia“	Šiaulių m.	Tai aplinkosauginio švietimo ir ugdymo projektas „Sveikas vaikas gražioje aplink. Užduotis buvo ne tik susirinkti kuo daugiau makulatūros, bet ir papasakoti vaikai (darželis „Klevelis“), kur yra dedamos antrinės žaliavos.
291	„Šiaulių kraštas“	Šiaulių krašto informacija	2004.02.03	Nr.27(3696)	vanduo	„Rėkyvos ežero pavojai“	Šiaulių m.	Rėkyvos ežerui prognozuojamos blogiausios likimas, ežeras gali išnykti, jeigu di durpių gamyba. Į durpynus plūstelėjęs vanduo ežerą paverstų pelkynu, nusektų de trys Šiaulių ežerai. Geologai ir ŠRAAD teigia, kad durpynas šiuo metu pavojaus nekelia, bet pripažįsta, jog jį gali iškilti.
292	„Šiaulių kraštas“	M. Deikus	2004.02.05	Nr. 29(3698)	aplinka	„Sustabdytas žemės gražinimas Salduvėje“	Šiaulių m.	Straipsnyje aptariama kaip planuojama rengti naujas Salduvės parko detalusis pla Salduvės parkas turėtų išlikti rekreacine teritorija (G. Oliškevičius-Jaunųjų gamti direktorius)
293	„Šiaulių kraštas“	R. Jankuvienė	2004.02.11	Nr.34(3703)	atliekos	„Spaudžia branginti atliekų tvarkymas“	Šiaulių m.	Spec. Transportas norėtų branginti savo paslaugas, tačiau tam reikia miesto taryb pritarimo.
294	„Šiaulių kraštas“	R. Jankuvienė	2004.02.21	Nr.42(3711)	vanduo	„Rėkyvos žmonės prašo gelbėti“	Šiaulių m.	Aplinkosaugininkų surengtoje konferencijoje diskusijos vyko dėl Rėkyvos ežero išsaugojimo. Buvo aptarti grėsmės požymiai, Rėkyvos sekimo priežastys. Nustat jog labiausiai ežerui kenkia rytinėje pakrantėje iškastas kanalas, kuriuo vanduo iš kt. Šiaulių ežerų.
295	„Šiaulių kraštas“	D. Adomaitis	2004.03.12	Nr.58(3727)	aplinka	„Centras sukūrė gamtos ir grožio mylėtojus“	Joniškio r.	Joniškio ekologinio švietimo centras vienija apie du šimtus narių. Tai ne vartotoji požiūrį į gamtą turintys moksleiviai, mokytojai, kt. įvairių profesijų bei specialyb žmonės. Veikla- rengiami aplinkosauginiai projektai.
296	„Šiaulių kraštas“	N. Kaskienė	2004.03.15	Nr.60(37290)	vanduo	„Ar galime gerti vandenį iš čiaupo“	Šiaulių m.	Aptariama geriamojo vandens problema. Po atliktų eksperimentų nustatyta, kad n geriamas vanduo neatitinka ES standartų.Didžiausias pavojus - nitritai
297	„Šiaulių kraštas“	R. Jankuvienė	2004.03.17	Nr.62(3731)	atliekos	„Sąvartyną pasiekė eksmero suderėtas traktorius“	Šiaulių r.	Kairių sąvartyną atliekos pradėtos stumdyti ir spusti iš Vokietijos pargabentu traktoriaumi, kuris atliekų tūrį sumažina daugiau nei du kartus.
298	„Šiaulių kraštas“	Šiaulių krašto informacija	2004.03.26	Nr.70(3739)	atliekos	„Pasenę pesticidai į Vokietiją“	Kelmės r.	Iš Pašiausės sandėlio išvežta apie 9t pesticidų atliekų į AVG kompaniją Vokietijo (Hamburge). Kelmės r. AAA vedėja I. Sirusienė teigė, kad gyventojai, kurie turi likusių pasenusių pesticidų, jų išvežimu turi pasirūpinti patys.
299	„Šiaulių kraštas“	V. Kirnienė	2004.04.09	Nr.82(3751)	vanduo	„Švedės tvenkinys laukia valdžios sprendimo“	Šiaulių r.	Po kelių „Šiaulių krašto“ publikacijų apie irstantį Švedės tvenkinio pylimą, rajone meras dar prieš pusantro mėnesio kreipėsi į šalies premjerą ir aplinkos ministrą, t iš jų dar negavo atsakymo, ar bus skirta lėšų pylimui taisyti.
300	„Šiaulių kraštas“	R. Žadeikytė	2004.04.06	Nr.82(3751)	atliekos	„Švaros dekada“	Šiaulių m.	Balandžio 1-10d Šiaulių sav. Paskelbė švaros dekadą. Šiauliečiai skatinami švarin šiukšles nemokamai išveža į sąvartynus - tereikia pranešti AB „Spec. transportui“ darbininkams. Tačiau: kieme - gėlės, už tvoros šiukšlės; bendrijos tvarkosi geriau šiukšlėdežę nepataikoma; prie garažų velnias koją nusilaužtų.
301	„Šiaulių kraštas“	A. Januševičius	2004.04.14	Nr.85(3754)	atliekos	„Šiukšlės - ne į konteinerį, bet už tvoros“	Šiaulių m.	K. Kalinausko g. Esančiu šiukšlynu skundžiasi šiaulietė. Dalis gatvės gyventojų nesudarė sutarčių su šiukšlių išvežėjais. Šiukšlės pilamos apleistuose, niekam nepriklausančiuose teritorijose.
302	„Šiaulių kraštas“	N. Kaskienė	2004.04.16	Nr.87(3756)	vanduo	„Eksperimentas; nitratų sumažėjo penkis kart“	Šiaulių m.	Filtruotame vandenyje iš krano nitratų sumažėja penkis kart.
303	„Šiaulių kraštas“	R. Janulytė	2004.04.19	Nr.89(3558)	aplinka	„Dideli darbai prasideda nuo juodųjų“	Šiaulių m.	Pirmieji tvarkyti aplinką sukruoto geležinkelininkai.
304	„Šiaulių kraštas“	R. Žadeikytė	2004.04.28	Nr.97(3766)	vanduo	„Ginkūnai gers Šiaulių vandenį“	Šiaulių r.	Svarstomas Ginkūnų gyvenvietės prijungimas prie miesto vandentiekio ir nuoteki tinklų. Ginkūnus po kelerius metus trukusių derybų ir nesutarimų parems UAB „Šiaulių vandenys“

Visuomenės švietimas aplinkosaugos valdymo klausimais Šiaulių regione

305	„Šiaulių kraštas“	„Centas prie cento“	2004.05.05	Nr.102(3771)	vanduo	„Jubiliejinių metų darbai ir pasiekimai“	Šiaulių m.	3 metų UAB „Šiaulių vandenys“ ataskaita. Nurodoma kokie pokyčiai įvyko per 2 vandens kokybę, kuri viena iš svarbiausių aspektų vartotojui ir tiekėjui, vandens tinklai ir įrenginiai, nuotekų tinklų įrenginiai, lietaus nuotekų tvarkymas, pasiekir sutartys.
306	„Šiaulių kraštas“	R. Žadeikytė	2004.05.06	Nr.103(3772)	vanduo	„Drumstas vanduo tarp rajono valdžios ir „Šiaulių vandenų““	Šiaulių r.	Praėjusią savaitę Šiaulių m. taryba priėmė sprendimą prijungti Ginkūnų gyvenvie prie Šiaulių vandentiekio tinklų. Kelerius metus Šiaulių r. savivaldybė ir "Šiaulių vandenys" santykius ir dėl vandens aiškino teismuose (imonei nenaudinga prisij Ginkūnų gyv., nes daug kainuos renovuoti pasenusius tinklus. Taip pat keliamas klausiamas „Ką Šiaulių r. savivaldybė mano apie kt. gyvenviečių prijungimą prie Šiaulių m. tinklų?).
307	„Šiaulių kraštas“	R. Jankuvienė	2004.05.13	Nr.109(3778)	atliekos	„Pavojingas atliekas skandinavai degina saugiai“	Šiaulių m.	2004-05-12 Šiaulių savivaldybėje svečiai iš Danijos tvirtino - pavojingų atliekų deginimas nėra pavojingas, jeigu atliekos deginamos saugiai. Svečiai supranta m baimę - naujovės visada baugina. Danijoje atliekos skirstomos į devynias rūšis.
308	„Šiaulių kraštas“	R. Jankuvienė	2004.05.15	Nr.111(3780)	atliekos	„Paskelbtas pavojingų atliekų projekto rengėjo konkursas“	Šiaulių r.	Projektas- prie Šiaulių deginti pavojingas atliekas. Paskelbtas konkursas pavojing atliekų deginimo techniniam projektui rengti.
309	„Šiaulių kraštas“	R. Jankuvienė	2004.05.20	nr.115(3784)	atliekos	„Tūkstančiai žmonių-prieš pavojingų atliekų deginimą“	Šiaulių r.	Šiaulių iniciatyvinė grupė surinko apie 6000 gyventojų parašų prieš planus statyti Aukštrakiuose, - už 7 km nuo Šiaulių-pavojingų atliekų deginimo įmonę ir įrengti pavojingų atliekų sąvartyną.
310	„Šiaulių kraštas“	A. Januševičius	2004.05.28	Nr.122(3791)	aplinka	„Kelionė Talšos taku“	Šiaulių m.	2004-05-27 Šiaulių m. sav. Aplinkos skyrius miesto politikams ir biologijos mokytojams surengė kelionę Talšos pažintiniu taku. Ekskursijos vadovas - Z.Gudžinskas(Botanikos instituto darbuotojas, ŠU dėstytojas)
311	„Šiaulių kraštas“	J. Šaparnienė	2004.05.31	nr.124(3793)	vanduo	„Pakruojo valdininkai ir aplinkosaugininkai kapituluoja prieš teršalų vamzdį“	Pakruojo r.	D. ir M. Alobavičiai 3 metai kaip prašo Pakruojo valdžios ir aplinkosaugininkų sustabdyti Kruojos tvenkinio teršimą. Į tai institucijos atsako: "lietaus kanalizacij teršimo nenustatyta"
312	„Šiaulių kraštas“	R. Jankuvienė	2004.05.31	Nr.124(3793)	augalija	„dainų parkas tarnašs komercijai ar rekreacijai?“	Šiaulių m.	Šiaulių miesto savivaldybėje įvyko Dainų parko teritorijos detaliojo plano raidos programos viešas svarstymas. Tačiau ir po svarstymų liko neaišku, kam planuoja teritorija rekreaciniai paskirčiai ar komercijai ir gyvenamosioms valdoms.
313	„Šiaulių kraštas“	R. Jankuvienė	2004.06.05	Nr.129(3798)	atliekos	„Švedai neskuba projektuoti naujo sąvartyno“	Šiaulių r.	Švedų kompanija WSP 4 mėnesiai kaip vėluoja teikti Šiaulių r. savivaldybei buitii atliekų tvarkymo projektą. Taigi straipsnyje plačiau aprašoma: neturėjo komando konkursą laimėjo; ketinama bausti; Kairių sąvartyne atliekos nebetelpa..
314	„Šiaulių kraštas“	N. Kaskienė	2004.06.10	Nr.133(3802)	atliekos	„Pirmieji Baltijos šalyse perdirbs padangas“	Šiaulių m.	Bendrovė UAB „Metaloidas“ pasirašo sutartį su AM dėl padangų susirinkimo ir perdirbimo ir šios veiklos finansavimo. Planuojama padangas sutrinti iki miltų. Ju teigimu aplinkos neterš.
315	„Šiaulių kraštas“	R. Jankuvienė	2004.06.15	nr.137(3806)	vanduo	„Nerimas dėl Rėkyvos ežero neišsisklaido“	Šiaulių m.	Šiaulių m. savivaldybė neketina taikytis su aplinkosaugininkų ir durpininkų ramy keldama Rėkyvos ežero problemą. Mokslininkai patvirtino įtarimus: grėsmė ežerui išsilieti į šalis eksploatuojamą durpyną yra didelė.
316	„Šiaulių kraštas“	N. Kaskienė	2004.06.16	nr.138(3807)	augalija	„Vietoje laukų-miškai“	Šiaulių m.	Kada verta už ES pinigų žemę apsodinti mišku.
317	„Šiaulių kraštas“	J. Šaparnienė	2004.06.21	Nr.142(3811)	vanduo	„Tyrimai patvirtino, kad tvenkinys teršiamas“	Pakruojo r.	D. ir M. Alobavičiai skudo tyrimas įrodė, jog vis dėl to buvo teršiama.
318	„Šiaulių kraštas“	R. Jankuvienė	2004.06.23	Nr.144(3813)	vanduo	„Rėkyvos ežero problemos durpininkų nesudomino“	Šiaulių m.	2004-06-22 Šiaulių miesto savivaldybės visuomenė supažindinta su,Lietuvos žė ūkio universiteto mokslininkų vertinusių eksploatuojamo durpyno įtaką Rėkyvos ežerui, išvadamis. Išvados nepalankios durpininkams. Durpininkai ir aplinkosaugininkai tyli.
319	„Šiaulių kraštas“	J. Šaparnienė	2004.06.25	Nr.145(3814)	vanduo	„Teršėjų neieško nei savivaldybė nei aplinkosaugininkai“	Pakruojo r.	D. ir M. Alobavičiai skudo tyrimo tęsinys.

Visuomenės švietimas aplinkosaugos valdymo klausimais Šiaulių regione

320	„Šiaulių kraštas“	A. Januševičius	2004.07.02	Nr.151(3820)	vanduo	„Rėkyvos ežerą globos jaunimas“	Šiaulių m.	Šiaulių bendruomenė pristatė projektą tvarkyti Rėkyvos ežero pakrantes ir saugot nuo gaisrų.
321	„Šiaulių kraštas“	T. Beržinskas	2004.07.14	Nr.160(3829)	nuotekos	„Šiaulių pakraštyje-nuodingi teršalai“	Šiaulių r.	2004.07.13 Spec. tarnyba siurbė miesto pakraštyje išlietus neišskios kilmės nafto produktus. Išsiliejo 4t teršalų, kaltininkų ieško policija, bus valomas dirvožemis.
322	„Šiaulių kraštas“	R. Jankuvienė	2004.08.02	Nr.176(3845)	vanduo	„Atgyja ginčų dėl vandenviečių apsaugos zonų“	Šiaulių m.	Vandenviečių apsaugos zonų nustatymo specialiojo plano svarstymo metu buvo kalbama apie kelia į teismus, jog jie gal kuom padėtų; remtis mokslininkų išvada Didžiausia problema-apsaugos zonoje yra sąvartynas.
323	„Šiaulių kraštas“	J. Šapamienė	2004.08.05	Nr.179(3848)	vanduo	„Kruojos tarša susidomėjo AM pareigūnai“	Pakruojo r.	AM VAAI kontrolės organizavimo skyrius tyrė Jovarų k. Alabavičių skundą dėl nuotekomis teršiamo Kruojos tvenkinio.Taigi valdininkus išjudino „Šiaulių krašt aplinkosaugininkai užuot ieškoję teršėjų atsiprašinėjo.
324	„Šiaulių kraštas“	N. Kondrotienė	2004.08.09	Nr.182(3851)	atliekos	„Kam rūpi draustinio šiukšlės?“	Šiaulių r.	Širvės ežero šiukšlynas.
325	„Šiaulių kraštas“	R. Janulytė	2004.08.12	Nr.185(3854)	atliekos	„Atliekų išvežimas-sodininkų rūpestis“	Šiaulių r.	Pasisako sanitarijos skyriaus vedėja V. Pelenienė, Kairių sąvartyno meistras S. Ja Spec, transporto direktoriaus pavaduotojas A. Adomaitis, „Švarinta“ direktoriaus pavaduotojas. Tema- kaip ir kur reikia vežti susidariusias atliekas.
326	„Šiaulių kraštas“	D. Varapickaitė	2004.08.18	Nr.190(3859)	augalija	„Botanikos sode-žolynų rojus“	Šiaulių m.	Supažindinama šiauliečius su ŠU botanikos sodu. Pasakojama apie atrasta žolynų tradicijas. Sodas atviras visiems.
327	„Šiaulių kraštas“	D. Karpavičienė	2004.08.23	Nr.194(3863)	augalija	„Gyventojai gaili kertamo miško“	Šiaulių r.	Kertamas miškas, to priežastis - medžius užpuolė žieviagraužiai. Gyventojai nepatenkinti netvarka.
328	„Šiaulių kraštas“	S. Šimkutė	2004.08.24	Nr.195(3864)	atliekos	„Prie pašto dėžučių-šiukšlynai“	Šiaulių m.	Informuojama, jog pamačius šiukšlynus skambinti : Šiaulių apskrities centrinio p viršininkui R. Mockui ir Sanitarijos skyriaus vedėjai V. Pelenienei.
329	„Šiaulių kraštas“	N. Kaskienė	2004.08.27	Nr.198(3867)	atliekos	„Vakar Šiauliuose paleistas unikalus padangų malūnas“	Šiaulių m.	Bendrovė UAB „Metaloidas“ surinka panaudotas padangas ir jas pradėjo perdirbti padangų telieka miltai. Per metus planuojama perdirbti 7000 padangų.
330	„Šiaulių kraštas“	R. Jankuvienė	2004.08.28	nr.199(3868)	vanduo	„Po avarijos katastrofiškai išaugo Kulpės tarša“	Šiaulių m.	Šiauliuose nepavyksta sustabdyti po cheminės avarijos UAB „Telalita“ teršalų tekėjimo į Kulpės upę. Kulpė ties Šiaulių riba užkratų kiekis leistinas norma virši kartus.
331	„Šiaulių kraštas“	V. Ruškys	2004.08.31	Nr.201(3870)	vanduo	„Atidaryta ekologiška šiluminė jėgainė“	Akmenės r.	Atidaryta ekologiška šiluminė jėgainė
332	„Šiaulių kraštas“	Šiaulių krašto informacija	2004.08.31	Nr.201(3870)	vanduo	„Rėkyvos ežeras seklėja“	Šiaulių m.	Geologai nustatė, kad ežeras seklėja. Šiuo klausimu pasisako Šiaulių miesto savivaldybės aplinkos skyriaus vedėjo pavaduotojas A. Rutkauskas>
333	„Šiaulių kraštas“	Šiaulių krašto informacija	2004.08.31	Nr.201(3870)	vanduo	„Kulpė dar teršiama“	Pakruojo r.	ŠRAAD laboratorijos duomenimis nitratų kiekis lietaus nuotekose iš lietaus koleli prieš patenkant į Kulpę 13 kartų didesnė negu leistina norma. 100m aukščiau kolektorius-taršos neužfiksuota.
334	„Šiaulių kraštas“	R. Janulytė	2004.09.02	Nr.203(3872)	oras	„Pakalnės skendi dūmuose“	Šiaulių regionas	Interviu telefonu su ŠRAAD direktoriumi R. Krankaliu dėl šiaudų deginimo: šiau nebekraunami į stirtas, o sugrėbti deginami. Daroma žala gamtai, teršiamas oras. Krankalis teigė, kad kol kas masinio ražienų deginimo neužfiksuota. Informavo a tai kaip galima būtų tai atlikti, laikantis apribojimų.
335	„Šiaulių kraštas“	R. Musneckienė	2004.09.04	Nr.205(3874)	vanduo	„Iš upelio iškuoptos galvijų žarnos ir kaulai“	Kelmės r.	Valokiukų k. Pamiškėje tekančiame upelyje suverstos net keturios krūvos galvijų kaulų, žarnų ir skrandžių su visu turiniu. ŠRAAD Akmenės AAA vedėja I. Sirusi teigimu tai buvo atsikratyta pavojingų atliekų, specialistai randa įtarimų. Prisipaž „Malavena“, direktorius gailisi.
336	„Šiaulių kraštas“	L. Ripskytė	2004.09.04	Nr.205(3874)	vanduo	„Gyventojams įgriso dumblo smarvė“	Joniškio r.	Į redakciją kreipėsi Joniškio m., Ruzėnos g. Kvartalo gyventojai, pasipiktinę, kad niekur neišvežamos ir tiesiai po langais pilamos valomo Prudencijos upelio dumbt Dvokas riečia nosį. ŠRAAD Joniškio r. AAA vedėjo R. Baltramaičio teigimu, tai žmonių sveikatai negresia, o dumbblas tikrai bus išvežtas ir sutvarkytas.

Visuomenės švietimas aplinkosaugos valdymo klausimais Šiaulių regione

337	„Šiaulių kraštas“	R. Jankuvienė	2004.09.11	Nr.211(3880)	vanduo	„Šiauliai išbraukti iš Baltijos jūros juodojo žemėlapis“	Šiaulių m.	UAB „Šiaulių vandenys“ Aukšttrakuose oficialiai atidarė kone šimtmečio statyba virtusių nuotekų plovyklą. Baltijos jūra prarado vieną juodą teršėją-nuotekos pasišvalytos. Ir tai šiauliečiai mokės: vandens kubinis metras gali pabrangti iki 6 Lt.
338	„Šiaulių kraštas“	J. Šaparnienė	2004.09.13	Nr. 212(3881)	vanduo	„Kruoja teršiama o pažeidėjų nerandama“	Pakruojo r.	Pradėtas kasinėti lietaus drenažo trasos siekiant išsiaiškinti, kas nelegaliai prisijungia prie lietaus kanalizacijos ir nuotekomis teršia Kruoją. Lietaus kanalizacijoje rasti kamščiai. Istorija grįžo į pradžią.
339	„Šiaulių kraštas“	Šiaulių krašto informacija	2004.09.29	Nr.226(3895)	atliekos	„Atliekų tvarkymo akcija“	Šiaulių m.	Aplinkosaugininkai kviečia į ekologinę atliekų tvarkymo akciją. Teigiama, jog Lietuva turi atsisakyti panaudotų pakuočių-su tokiu devizu prasidėjo bendrovės „Žalasis taškas“ rengiama savaitinė ekologinė akcija „Perdirbimo savaitė“
340	„Šiaulių kraštas“	M. Jankutė	2004.10.06	Nr.232(3901)	atliekos	„Putokšnis“ už Lietuvą be šiukšlių“	Šiaulių m.	Moksleiviams akcijos metu buvo aiškinama, kodėl reikia rinkti ir rūšiuoti šiukšles kvietė pasirašyti po šių „Rūšiuoju ir žinau - kodėl“. Šiaulių m. ir kt. didžiausių ša miestų mokiniai taip įsijungė į akciją ir aktyviausias akcijos dalyvis UAB „Putokšnis“(pet buteliukai).
341	„Šiaulių kraštas“	R. Janulytė	2004.10.09	Nr.335(3904)	atliekos	„Už atliekų vertimą į gatvę - didelės baudos“	Šiaulių m.	Už atliekų vertimą į gatvę - didelės baudos, šiuo klausimu pasisakė Šiaulių m. sanitarijos tarybos inspektorius A. Motūra.
342	„Šiaulių kraštas“	S. Stonkienė	2004.10.18	Nr.242(3911)	oras	„Iš rūkstančių kaminų - pavojus sveikatai“	Šiaulių r.	Prasidėjus kūrenimo sezonui, privačių namų kvartaluose ir gyvenvietėse neretai tirišti dūmai ir neiškios kilmės smarvė. Higienistai įspėja, kad kūrenamos atlieka būti nuodingos.
343	„Šiaulių kraštas“	V. Ruškys	2004.10.23	Nr.247(3916)	atliekos	„Miesto šiukšlynai vedžioja valdininkus už nosies“	Akmenės r.	UAB „Restalba“ įsigijo šiukšlintojų vardą, kelerius metus delsdama nugriauti Žalgirio gatvę. Įsigytus keturaukščius namus, kurie miesto nepuošia.
344	„Šiaulių kraštas“	Šiaulių krašto informacija	2004.10.29	Nr.252(3921)	atliekos		Akmenės r.	AB „Akmenės cementas“ laimėjo šalyje skelbtą konkursą surinkti ir perdirbti netinkamas naudoti padangas. Planuojama sudeginti apie 7000-8000 padangų.
345	„Šiaulių kraštas“	Šiaulių m. savivaldybės Aplinkos skyrius	2004.10.29	Nr.252(3921)	atliekos	„Popierius praeityje ir dabartinyje vertybė, žaliava ar atlieka?“	Šiaulių m.	Trijų mokyklų („Salduvės“, J. Janonio gimnazijos ir Šalkauskio) mokiniai sprendžia klausimą.
346	„Šiaulių kraštas“	J. Buivydienė	2004.11.10	Nr.262(3931)	atliekos	„Cheminė bomba gali turėti finansinį užtaisą.“	Radviliškio r.	Prie Šeduvos miestelio geležinkelio, maždaug už 100 metrų nuo gyvenamųjų namų prieš pusmetį palaidota pesticidų. Laidojant chemikalus, užpiltas ne visas rezervuaras. Neuzpiltose dalyje dabar kaupiasi vanduo, o iš jo paviršių kyla maišai bei statinės : pavojingomis cheminėmis medžiagomis.
347	„Šiaulių kraštas“	R. Žadeikytė	2004.11.16	Nr.266(3935)	atliekos	„Šiauliečiams gali brangti ir šiukšlės“	Šiaulių r.	Šiauliečių regiono atliekų tvarkymo centras eksploatuojantis Kairių sąvartyną nuo 2003 metų pradžios, Šiaulių politikus bando įtikinti, kad būtina didinti šiukšlių išvežimo iš gyventojų tarifą net 60%
348	„Šiaulių kraštas“	R. Žadeikytė	2004.11.18	Nr.268(3937)	atliekos	„Šiukšlių tvarkytojai lenda į gyventojų kišenę“	Šiaulių r.	ŠRATC prašo padidinti kainas
349	„Šiaulių kraštas“	R. Žadeikytė	2004.12.15	Nr.291(3660)	atliekos	„Pasišiuokšlino šiukšlių centro vadovas“	Šiaulių r.	Suabejota ŠRATC direktoriaus darbu
350	„Šiaulių kraštas“	v. Ruškys	2004.12.12	Nr. 296(3661)	gyvoji gamta	„Nušautos elnės šešėlyje ryškėja pareigūnų pėdsakai“	Akmenės r.	2004 gruodžio 10 Akmenės rajono aplinkosaugininkams buvo pranešta, jog į R. Stankaus namus Akmenėje brakonieriai atvežė grobį. Po valandos aplinkosaugininkai ten rado elnę. Atliekant tyrimą išaiškėjo, kad tarp brakonierių tą naktį galėjo būti aplinkosaugos bei policijos pareigūnų.
351	„Šiaulių kraštas“	Šiaulių krašto informacija	2004.12.23	Nr.298(298)	atliekos	„Ar pritariame didesniai mokesčiui už šiukšles“	Šiaulių m.	Diskusija- ar pritariame didesniai mokesčiui už šiukšles

Visuomenės švietimas aplinkosaugos valdymo klausimais Šiaulių regione

352	„Šiaulių kraštas“	R. Žadeikytė	2005.02.04	Nr. 29(4002)	aplinka	„Apskritį norima paversti didžiuole kauliude“	Pakruojo r.	Danų kapitalo bendrovė „Searimner“ Pakruojo rajone ketina statyti iš pradžių tris vėliau - vienuolika kaulių kompleksų. savo verslą užsieniečiai įsuko: kelios kauli Lietuvoje jau veikia Pasvalio, Ignalinos rajonuose. 30 tūkst. kaulių kompleksą ketinama įrengti Kelmės rajone, Pagryžuvio kaime. Verslininkai kartu su Pakruojo rajono valdžia gyventojams žadėjo rožinius akinius: sako bus lagūnos, kurios žmonėms asocijuojasi su smėliu ir jūra, nors iš tiesų gyventojų laukia sručių rezervuarai, tarša ir smarvė.
353	„Šiaulių kraštas“	V. Kirmienė	2005.02.08	Nr.32(4005)	atliekos	„Gyventojai sunerimę dėl deginamųjų padangų“	Šiaulių r.	[redakcija kreipėsi Amalių k. gyventojai. Žmonės sunerimę, nes greta jų esančioj UAB „Talša“ lėptjūvėje, jau kuris laikas rūgsta juodi dūmai. deginamųjų padangų smarvė ir ant jų namų krentantys suodžiai verčia žmones baimintis, ar neįsikurs š. jų kokia padangas utilizuojanti įmonė. ŠRAAD Šiaulių r. agentūros vedėjas, gyventojus patikino, kad tikslo baimintis nėra. Pažeidėjas UAB „Metaloidas“, ku nuomoja teritorija iš UAB „Talša“, nubaustas administracine bauda. Šioje teritor UAB „Metaloidas“ numachiui įrengti padangų sandėliavimo aikštelę.
354	„Šiaulių kraštas“	R. Žadeikytė	2005.02.10	Nr.34(4007)	aplinka	„Danai į Lietuvą atėjo pasiimti Europos sąjungos milijonų“	Pakruojo r.	Kiaulių augintojai iš Danijos, užsimoję Pakruojo r. pastatyti net vienuolika kaulių pagal prisipažino: jiems reikia ES milijonų, kurie bus skirti Lietuvai. Bendrovė „Searimner“ užsuko verslą, kuriam niekas netrukdo: nei vietos valdžia, nei Visuomenės sveikatos centras, kuris aplink kauliudes sumažino sanitarinę apsaugą zoną.
355	„Šiaulių kraštas“	J. Buivydienė	2005.02.21	Nr.42(4015)	atliekos	„Užsilaikę chemikalai tebeteršia rajoną“	Radviliškio r.	Statinyje tarp Sidabravo - Birželių kelių aptikta maišų su neaiškiais cheminėmis medžiagomis. Sandėlyje taip pat stovi metalinės statinės su cheminėmis medžiagomis kurias baigia suėsti rūdys-metalas plyšta it popierius. Netoli sandėlio stovi šuliny: kuriuo žmonės tebesinaudoja. Ne daugiau kaip 100 m nuo sandėlio teka Kiršino upelis.
356	„Šiaulių kraštas“	J. Šaparnienė	2005.02.21	Nr.42(4015)	aplinka	„Searimner“ darbuotojai grynė darbdavius.	Pakruojo r.	„Searimner“ darbuotojai grynė darbdavius, įrodinėdami, kad kauliudžių priešininkai ūkininkai ir gyvulius laikantys gyventojai - patys teršia gamtą sruutomis.
357	„Šiaulių kraštas“	J. Šaparnienė	2005.02.26	Nr.47(4020)	aplinka	„Pakruojo taryba trečiadienį persikels į „Searimner“ kauliudes“	Pakruojo r.	Administracijos direktorius Tarybą informavo, jog dėl kauliudžių detaliųjų planų į 11 pastabų. Daugiausia dėl to, kad aplink kompleksus sanitarinė zona buvo suma: 1-1.5 km iki 700m. Didžiąją pastabų dalį pateikė Lietuvos žaliųjų judėjimo atstov
358	„Šiaulių kraštas“	R. Jankuvienė	2005.03.02	Nr.50(4023)	atliekos	„Pavojingo projekto vykdytojai politikus ramina pažadais“	Šiaulių r.	2005.02.01 Šiaulių m. ir rajono tarybų sveikatos ir socialinių reikalų komitetai bendrame posėdyje svarstė Aukštrakių, tapsiančių šalies pavojingų atliekų kaupir deginimo centru, problema.
359	„Šiaulių kraštas“	R. Jankuvienė	2005.03.02	Nr.52(4025)	atliekos	„Odų sąvartynas atiteks „Toksikai“	Šiaulių r.	Šiaulių apskrities viršininko administracija UAB „Toksika“ rengiasi perduoti Aukštrakiuose veikiančių odų pramonės atliekų sąvartyną, kad jį būtų galima sutvark už ES lėšas.
360	„Šiaulių kraštas“	R. Jankuvienė	2005.03.04	Nr.52(4025)	atliekos	„Apskrities atliekų tvarkymo projektas gali įstrigti pusiauakelėje“	Šiaulių r.	ES remiamo Šiaulių apskrities atliekų tvarkymo projekto pinigų nebeužtenka nei Kaišių sąvartynui uždaryti, nei iki galo įrengti naują regioninį Aukštrakių sąvartyn
361	„Šiaulių kraštas“	R. Žadeikytė	2005.03.04	Nr.52(4025)	aplinka	„Už barščių bliūdą išrinktieji pamina Lietuvos interesus“	Pakruojo r.	Danų bendrovei dėl ketinamų Pakruojo r. statyti 11 kaulių kompleksų ir pasiimti Lietuvos ūkininkams priklausantią ES paramą nepavyko įtikinti gyventojų.
362	„Šiaulių kraštas“	J. Šaparnienė	2005.03.14	Nr.60(4033)	aplinka	„Rozalimiečiai veikė kauliudžių statytojus“	Pakruojo r.	Susivieniję Pakruojo r. Rozalimo miestelio gyventojai išardė „Searimner“ ir Pakr valdžios planus kauliudę įkurdinti šalia vienintelio rajone pušyno, turinčio į statusą.
363	„Šiaulių kraštas“	S. Stonkienė	2005.03.19	Nr.65(4038)	gyvoji gamta	„Nubaustas žvejys kaltina aplinkosaugininkus“	Radviliškio r.	Arimaičio ežero lede išgręžtos eketės, pro kurias į užšalusį telkinį patenka oro, neatleidžia žvejų nuo atsakomybės už žūklę be žvejo bilieto.

Visuomenės švietimas aplinkosaugos valdymo klausimais Šiaulių regione

364	„Šiaulių kraštas“	J. Šapamienė	2005.03.25	Nr.70 (4043)	aplinka	„Danų kiaulėms vartai jau atkelti“	Pakruojo r.	2005-03-24 Pakruojo rajono taryba dauguma balsų pritarė, kad rajone būtų staton danų bendrovės „Saerimner“ kaiulių kompleksai“. Pakruojo rajone danai galės st 11 kiaulių kompleksų „Saerimner“ kiaules auginti ruošiasi ir Kelmės r., Dubysos slėnyje.
365	„Šiaulių kraštas“	A. Januševičius	2005.03.30	Nr.74(4047)	augalija	„Baudos - už neteisėtai iškirštą mišką“	Šiaulių regionas	Šalyje baigiama suskaičiuoti, kiek miško iškiršta neteisėtai. ŠRAAD miškų skyria vedėja informavo, jog administracinėmis baudomis nubausti 24 miško vežėjai. U; medienos transportavimo pažeidimus bendrai skirta baudų už 3015 litų. Regijone patikrinta 483 privačios miško valdos. nustatyti ir išaiškinti 5 neteisėti miško kirti atvejai, už kuriuos bendrai skirta 2950 litų baudų. Iškiršta 121,2 kubinio metro m
366	„Šiaulių kraštas“	A. Brikas	2005.03.30	Nr.74(4047)	aplinka	„Gyventojai telkiasi prieš verslininką ir jo audines“	Šiaulių r.	Licaičių gyventojai telkiasi protestuodami prieš sumanytą šalia gyvenvietės įkurti audinių fermą. Jie sunerimą, kad iš jos į gyvenvietę sklis dvokas.
367	„Šiaulių kraštas“	J. Šapamienė	2005.04.01	Nr.76(4049)	aplinka	„Už palankumą pakruojo savivaldybei danai žada šimtus tūkstančių“	Pakruojo r.	„Saerimner“ generalinis direktorius, svarstant galimą kiaulidžių poveikį gamtai, v žmonėms vardiyo jų žadamą naudą ir užsiminė apie Pakruojo r. savivaldybei teiki paramą.
368	„Šiaulių kraštas“	A. Svirskis - profesorius, habilituotas daktaras, ekologinės žemdirbystės asociacijos „Gja“ tarybos narys“	2005.04.12	Nr.85(4058)	aplinka	„Alternatyva kompleksams - ekologinė gyvulininkystė“	Šiaulių regionas	Šiaulių apskrityje Danijos įmonės ketina statyti stambius kiauliniokystės komple o susikaupusias srutas išlaistyti į dirvą. Kyla grėsmė, kad dėl to bus užteršti grunt vandenys, kiaulidžių apylinkėse negalės kurtis ekologiniai ūkiai. Alternatyva dideliems kompleksams - būtent ekologiniai gyvulininkystės ūkiai, vis labiau populiarėjantys Europoje.
369	„Šiaulių kraštas“	Šiaulių krašto informacija	2005.04.12	Nr.85(4058)	atliekos	„Ministerijos pažadas dėl pavojingų atliekų“	Šiaulių r.	2005-04-11 Šiaulių m. vicemeras K. Šavinis informavo apie Aplinkos ministerijo pažadą įvertinti bendrą Aukšttrakiuose esančių ir būsimų pavojingų atliekų tvarky objektų poveikį aplinkai ir žmonių sveikatai.
370	„Šiaulių kraštas“	D. Karpavičienė	2005.04.14	Nr.87(4060)	aplinka	„Slaptu balsavimu Kelmės politikai pasirinko „Kiaulizmą““	Kelmės r.	Skubos tvarka sušauktame Kelmės r. tarybos posėdyje jos nariai po daugybės aštu klausimų UAB „Saerimner“ savininkams ir vadovams, vis dėl to leido plėsti Pagryžuvio kiaulių penėjimo kompleksą. Slaptu balsavimu už tokį sprendimą bal dauguma Tarybos narių, taip ignoruodami audringą visuomenės reakciją ir atmes beveik du tūkstančius protestuojančių žmonių parašų
371	„Šiaulių kraštas“	A. Brikas	2005.04.15	Nr.88(4061)	aplinka	„Gamtosaugininkams neaišku, ar mėslo kalnai prie Dubysos kenkia gamtai“	Šiaulių r.	Bazilionų žemės ūkio bendrovė mėšlą sukrovė šalia pušyno, netoli vandens telkir
372	„Šiaulių kraštas“	Ž. Kavaliauskaitė	2005.04.18	Nr.90(4063)	aplinka	„Olandų nustebino slaptas balsavimas dėl kiaulių“	Šiaulių r.	Olandas Jan-Hendrik Visser, karjerą pasiekęs tarptautinėse karinėse struktūrose, viešėdamas Tytuvienuose, susidomėjęs seka kilusias aistras dėl Pagryžuvio kiauli penėjimo komplekso, kuriame savo veiklą plėtos kompanija iš Danijos. „Šiaulių kraštui“ olandas išsakė savo nuomonę ir pasidalijo Olandijos patirtimi.
373	„Šiaulių kraštas“	A. Adomaitis	2005.04.19	Nr.91(4064)	atliekos	„Nuodų sandėlis Bandoriuose išštėjęs“	Joniškio r.	Bandorių kaimo sandėlyje jau nebėra pagrindinio nenaudojamų ir neatpažintų pesticidų kiekio. 2005-04-15 trys galingi vilkikai į Klaipėdą išvežė paskutines to specialią tarą supakuotų žmogui ir aplinkai pavojingų nuodų. Iš Klaipėdos jie keli iškeliaus į Hamburgą (Vokietiją) ten bus sunaikinti.
374	„Šiaulių kraštas“	R. Jankuvienė	2005.04.20	Nr.92(4065)	atliekos	„Merams ir apskričiai - Aplinkos ministerijos akibrokštas“	Šiaulių r.	Aplinkos ministerija į apskrities merų kreipimąsi ieškoti lėšų, kad Šiaulių regionc atliekų tvarkymo sistema būtų sukurta iki galo, atsakė savotiškai - numatykite lėš patys. Kaiurių sąvartyno uždarymas-vienas svarbiausių regiono atliekų tvarkymo projekt objektų, bet ir jam iki galo sutvarkyti pinigų nebepakanka.

Visuomenės švietimas aplinkosaugos valdymo klausimais Šiaulių regione

375	„Šiaulių kraštas“	R. Janulytė	2005.04.22	Nr.94(4065)	augalija	„Už nupjautą eglės viršūnę - išpėjimas“	Šiaulių r.	Bertužių kaime eglė vėjai išjudino iš šaknų, bet viršūnės negalima buvo nupjauti specialiųjų tarnybų leidimo. Pirmiausia medžio genėtojas turėjo kreiptis į seniūniją, rajono savivaldybės Architektūros ir urbanistikos skyrių, aplinkosaugininkus. Me viršūnės pjauti specialistai išduoda leidimus tik įvertinę esamą situaciją ir būtinyt
376	„Šiaulių kraštas“	Parengta pagal ŠRAAD informaciją	2005.04.22	Nr.94(4065)	augalija	„Kad pavasaris neskendėtų dūmuose“	Šiaulių regionas	ŠRAAD informuoja apie Aplinkos apsaugos reikalavimus, deginant sausą žolę, nendres, šiaudus bei laukininkystės ir daržininkystės atliekas, bei kontroliuoja, ka šių reikalavimų laikomasi.
377	„Šiaulių kraštas“	J. Šapamienė	2005.04.28	Nr.99(4072)	aplinka	„Klovainiuose užvirė aistros dėl teršiamos aplinkos“	Pakruojo r.	2005-04-26 Pakruojo aplinkos apsaugos agentūros pareigūnai už gamtos teršimą nubaudė septynis Klovainių gyventojų šeimas, besinaudojusius kolūkių laikais įrengta nuotekų sistema, kuri neatitinka šiuolaikinių gamtos apsaugos reikalavimų. Nuotekos iš trasos liejasi į aplinką Daugyvenės pakrantėje, vos už kelių kilometrų nuo vandens.
378	„Šiaulių kraštas“	J. Šapamienė	2005.04.12	Nr.85(4085)	augalija	„Miškininkas nukirto šimtametį ažuolą dėl beržų“	Pakruojo r.	Miškininkas nukirto šimtametį ažuolą, mat jis trukdęs prie pat kelmo augantiems trims jauniems beržams. Kaip miško savininkui įstatymai nedraudė nukirsti ažuol Tačiau moralės požiūriu miškininkas neturėjo kelti rankos prieš tokį medį.
379	„Šiaulių kraštas“	Šiaulių krašto informacija	2005.05.05	Nr.99(4076)	atliekos	„Sąvartyną statyti pretenduoja Šiaulių bendrovės“	Šiaulių r.	2005.05.03 atplėšti vokai su - pasiūlymais Šiaulių apskrities regioninio buitinių at sąvartyno statybos konkurse. Aukštrakiuose naujas sąvartynas užims 22,4 ha plot sąvartyno kaupas - 11,5 ha plotą. Per metus būtų išvežama 100 tūkst. Atliekų. Aukštrakiuose pradėjus veikti bus uždarytas Kairių sąvartynas. Pagal ES ir Lietuv pasirašytą finansinį memorandumą naujo sąvartyno statybai buvo numatyta per 2 milijonus eurų. Švedų kompanija jį suprojektavo du kartus brangesnį.
380	„Šiaulių kraštas“	R. Jankuvienė	2005.05.06	Nr.100(4077)	atliekos	„Valdžia grasina „pagalvės“ mokesčiu“	Šiaulių regionas	Šiaulių valdžia pirmoji apskrityje, rengia dovanėlę gyventojams - rinkliavą „nuo galvos“ už atliekų tvarkymą, o atliekų tvarkytojui - monopolines aukso kasyklas. Šiauliečiai dabar patys renkasi vieną iš dviejų konkuruojančių atliekų vežėjų. Įve rinkliavą, atliekų vežėją paskirs savivaldybė.
381	„Šiaulių kraštas“	R. Musneckienė	2005.05.11	Nr.104(4081)	gyvoji gamta	„Sužeista šernė paskendo Kražantėje“	Kelmės r.	Brakonierių pašauta šernė. Pasak RAAD Kelmės r. aplinkos apsaugos inspektoria Pašauti žvėrys paprastai eina į upę plautis žaizdų. Matyt ir ši sužeista šernė darė t patį, tačiau pritrūko jėgų ir nuskendo. Yrantys žvėries palaikai upėje kelė grėsmę visuomenės sveikatai, tad buvo suskubta žvėrį ištraukti ir užkasti.
382	„Šiaulių kraštas“	D. Karpavičienė	2005.05.11	Nr.104(4081)	atliekos	„Neįprastas radinys pakelmės miškelyje“	Kelmės r.	Kelmėje, šalia Remontininkų g. Esančiame miškelyje, šiukšles rinkę moksleiviai atrado tris duobes, pilnas įvairios bjaurasties: šiukšlių, buitinių atliekų, fekalijų, plastmasinių butelių, duženų. ŠRAAD Kelmės r. aplinkos apsaugos agentūros ve teigė, kad tokio radinio dar nėra buvę.
383	„Šiaulių kraštas“	A. Sabaliauskas	2005.05.11	Nr.104(4081)	atliekos	„Laikas pasakyti sudie pavojingoms atliekoms ir dvokiančiam sąvartynui“	Šiaulių r.	Aukštrakių pavojingų atliekų sąvartynas: Kodėl pasirinkti Šiauliai; Kaip neutraliz ekologinę bombą; Ar vakariečiai abejingi; Koks poveikis žmogui; Ar nukentės ga Ar pavyks pasinaudoti ES parama
384	„Šiaulių kraštas“	R. Musneckienė	2005.05.17	Nr.109(4086)	gyvoji gamta	„Kražantėje rasti dar devyni negyvi šernai“	Kelmės r.	Gegužės 11-ąją „Šiaulių krašte“ rašyta, jog Prušinskių kaime, rasta negyva šernė. Gegužės 14 vietas gyventojai, vaikščiodami Kražantės pakrantėmis, upėje pamatė penkis, o medžiotojai gegužės 16 rado dar keturis negyvus šernus. Paimti mėginiai kuriuos ištyrus paaiškės kodėl padvėję žvėrys. Manoma, kad medžioklės platuose būti papilta stiprių chemikalų, neatmetama, kad žvėrys palaižė ant laukų išbertos šalietros arba užėdė beicuotų grūdų.

Visuomenės švietimas aplinkosaugos valdymo klausimais Šiaulių regione

385	„Šiaulių kraštas“	R. Jankuvienė	2005.05.19	Nr.115(4088)	aplinka	„Danų kiaulidės pagerins lietuvių sveikatą“	Pakruojo r.	Danai, ketinantys statyti vienuolika kiaulių kompleksų Pakruojo r., peržengia padarumo ribas. Iš jų užsakytų atskaitų susidaro išpūdis, jog lietuviai - kone aborigenai, kurių sveikatai kiaulidės turės teigiamą poveikį, o srutomis laistomi laišgelbės vargšus ūkininkus, negalinčius įpirkti brangesnių trąšų. Visuomenės svei besirūpinantis centras laimina pirmųjų dviejų kompleksų statybas Siečių ir Palašr kaimuose.ŠRAAD du kartus atmetė danų atstovų pateiktas poveikio aplinkai vertinimo ataskaitas.
386	„Šiaulių kraštas“	R. Jankuvienė	2005.05.21	Nr.117(4090)	aplinka	„Seimo kontrolieriui kelia įtarimą sveikatos sergėtojų veiksmai“	Pakruojo r.	„Šiaulių kraštui“ paviešinus, jog Šiaulių visuomenės sveikatos centras pritaria da kiaulidžių statybai Pakruojo r., nes esą kiaulių kompleksai darys teigiamą poveikį žmonių sveikatai, sureagavo seimo kontrolierius.
387	„Šiaulių kraštas“	R. Jankuvienė	2005.05.25	Nr.120(4093)	aplinka	„Srutos terš aplinką, o kaltė kris ir ant ūkininkų“	Pakruojo r.	Danų kiaulių kompleksų statyba Pakruojo r. kol kas stringa dėl aplinkosauginink reikalavimų. Srutos pagrindinė problema.
388	„Šiaulių kraštas“	J. Buivydienė	2005.05.27	Nr.122(4095)	nuotekos	„Nuodus siurbė į upelį“	Radviliškio r.	Užfiksuota kaip „nukenksminama“ vadinamoji Šeduvos ekologinė bomba - iš chemikalų sandėlio rezervuaro teršalai paprasčiausiai leidžiami į grūntą bei Daugyvenės upelį, kuris įteka į Mūšą. Teršalai Mūšos upe per Lielupę patenka į Baltijos jūrą. Prieš pusę metų „Šiaulių kraštui“ paskelbus apie sandėlyje šalia Šed miesto palaidotus pesticidus ir jų keliamą grėsmę aplinkai ir gyventojų sveikatai, pradėtas iki teisminis tyrimas.
389	„Šiaulių kraštas“	A. Mockutė	2005.06.07	Nr.130(4103)	gyvoji gamta	„Švedės tvankinį palieka žuvis“	Šiaulių r.	Pradėjus remontuoti Švedės tvenkinio irstantį pylimą vanduo iš tvenkinio nuleidžiamas į šalia esantį griovį. Kliokiantis vanduo išsineša žuvis ir mailių.Šiau miesto ir rajono medžiotojų ir žvejų draugijos pirmininko: žuvis niekur neišplauk Mailiaus nuostolis aiškus. Kadangi vandens nuleidimas daromas birželį, o šiaip leidžiama nuo liepos 1 d. Reikėjo kažką aukoti, nes jei pylimas būtų nuslinkęs, iš tvenkinio „viskas būtų iki lašo išplaukę“.
390	„Šiaulių kraštas“	J. Buivydienė	2005.06.07	Nr.131(4104)	atliekos	„Nuodais užterštos medžiagos gali būti parduotos“	Radviliškio r.	Griaunamas, Šeduvoje stovintis Savivaldybei priklausantis, buvęs pesticidų sandė o nuodų prisigėrusios statybinės medžiagos parceliuojamos. Griovimo darbus atliekanti įmonė, nei bendrovės darbų vadovas bei rajono meras negalėjo pasakyt bus utilizuojamos susidariusios atliekos. ŠRAAD direktoriaus teigimu tokias atlie reikia išvežti iš šalies kaip išvežami pesticidai.
391	„Šiaulių kraštas“	R. Jankuvienė	2005.06.07	Nr.131(4104)	vanduo	„Rėkyva vėl turi tiltą į ežerą“	Šiaulių m.	2005-06-06 Šiauliuose atidarytas Rėkyvos tiltas. Į Ežerą statybininkai nutiesė 110 ilgio 2 m ir 25 cm pločio medinį tiltą.
392	„Šiaulių kraštas“	Šiaulių krašto informacija	2005.06.08	Nr.132(4105)	nuotekos	„Po rašinio „Šiaulių krašte“ iš darbo atleistas Šeduvos agrocentro direktorius“	Radviliškio r.	Po to , kai „Šiaulių krašte“ buvo išspausdinta J. Buivydienės korespondencija „Nuodus siurbė į upelį“, iš darbo atleistas UAB „Agrochema“ Šeduvos agrocentr direktorius. Direktorius atleistas už tai, kad aplaidžiai vykdė pareigas, neužtikrinc Šeduvos agrocentro chemikalų sandėlio ir teritorijos apsaugos.
393	„Šiaulių kraštas“	S. Sabaliauskas	2005.06.13	Nr.136(4109)	augalija	„Prekiauti pakalnutėmis draudžiama“	Šiaulių m.	Pakalnutėčių skinti ir pardavinėti nevalia,nes tai nykstantys augalai. Prekeivius už tokius nusizengimus galima nubauti bauda nuo 25 iki 100 Lt, o jei gėles parduoc pareigūnas, tai bauda - nuo 250 iki 500 Lt.
394	„Šiaulių kraštas“	N. Kondrotienė	2005.06.20	Nr.142(4115)	vanduo	„Šiauliai tebėra Baltijos jūros teršėjai“	Šiaulių m.	2005 m. birželį Helsinkyje Baltijos jūros aplinkos apsaugos komisija iš Baltijos jū teršėjų išbraukė pirmuosius Lietuvos miestus - Alytų, Vilnių. Šiaulių tarp jų nėra. Tačiau iš 87 „karštųjų taškų“ (į šį sąrašą patenka per 10 Lietuvos objektų) Šiaulia pirmieji iš kitų likusiųjų, nes jau daugiau nei metus Šiauliuose veikia moderniaus nuotekų valymo įrenginiai ir nuotekos valomos pagal visus standartus, iš jų šalina azotas ir fosforas.
395	„Šiaulių kraštas“	A. Adomaitis	2005.06.18	141(4114)	gyvoji gamta	„Brakonierius puolė į kontrataką“	Joniškio r.	Joniškiečiui už mėgėjiškos žūklės ir žuvų apsaugos taisyklių pažeidimus surašyt administracinės teisės pažeidimo protokolą. Aplinkosaugininkai paskyrė 700 Lt baudą ir 31 Lt gyvūnijai padarytai žalai atlyginti. Kitą dieną brakonierius kreipėsi policiją dėl neva sulaikymo metu iš jo kuprinės dingusių pinigų, auksinio vestuvi

Visuomenės švietimas aplinkosaugos valdymo klausimais Šiaulių regione

								žiedo ir telefono.
396	„Šiaulių kraštas“	J. Buivydienė	2005.07.02	Nr.151(4124)	atliekos	„Pesticidais užterštai žemei - „kapavietė“ su paslapties šydu“	Radviliškio r.	Radviliškio r., UAB „Agrochema“ sandėlyj, rengiamasi palaidoti keliolika tonų pesticidais užterštos žemės. Tam pritarė Aplinkos ministerija. „Agrochema grupė atstovai teigia, kad rezervuaras, į kurį rengiamasi laidoti pesticidais užterštą žemę įrengtas visiškai sandariai, todėl pesticidų liekanos niekada neprasiskverbšiančios aplinką.
397	„Šiaulių kraštas“	J. Šaparnienė	2005.07.12	Nr.159(4132)	aplinka	„Per karščius žmonės teisėtai smardinami daniškėmis srotomis“	Pakruojo r.	Petrašiūnų kaimo gyventojai skundėsi smarve, kuri sklido nuo UAB „Saerimmer“ laukuose laistomų sručių.Pasak aplinkosaugininkų srotos laistomos nepažeidžiant reikalavimų. Laistyti srotas leidžiama nuo balandžio 1 iki spalio 1 d. „Searimmer“ atstovai pažadėjo ŽŪB Kalpokų pievose nebelaistyti, kol oras neatvės.
398	„Šiaulių kraštas“	A. Adomaitis	2005.07.19	nr.165(4138)	augalija	„kai miškų sumažėjo, ir savininkų požiūris į juos ima keistis“	Joniškio r.	Joniškio aplinkos apsaugos agentūros Vyresn. Valst. Inspektorius miško priežiūrų sako, kad keičiasi savininkų požiūris į mišką. Tai lemia ir jau iškirsti plotai, ir augančios medienos kainos.
399	„Šiaulių kraštas“	E. Petrauskaitė	2005.07.21	Nr. 167(4140)	vanduo	„Prižiūrėtojų neturintis tvenkinys paliktas likimo valiai“	Radviliškio r.	Aukštelkų kaimo tvenkinyje šeimininkauja ne tik vietiniai gyventojai. Nuolatinio saugotojo neturintis vandens telkinys kenčia nuo savavaliaujančių žvejų.
400	„Šiaulių kraštas“	A. Brikas	2005.07.21	Nr. 167(4140)	atliekos	„Gamtosaugininkai neišsiaiškina, kas sodyboje išvertė šimus senų padangų“	Šiaulių r.	Apleistoje Paringuvio kaimo sodyboje nežinia iš kur atsirado didelė krūva senų padangų. Dar vienas sunkvežimis jų išversta netoli Kuršėnų. Gamtosaugininkai neišsiaiškina, kas padangas čia atgabeno, todėl savivaldybei gali nemažai kainuoti išvežti.
401	„Šiaulių kraštas“	A. Brikas	2005.07.21	Nr. 167(4140)	vanduo	„Rengiamasi remontuoti Gudelių užtvanką“	Šiaulių r.	Rengiamasi išleisti dalį Gudelių tvenkinio (Kairių sen.) vandens. Hidrotechnikos specialistų teigimu, tai būtina, nes kitaip nesuremontuosi vandens apardytos užtvankos. Šiems darbams atlikti laimėta ES investicinių fondų lėšų.
402	„Šiaulių kraštas“	R. Jankuvienė	2005.07.23	Nr. 169(4142)	atliekos	„Oduų pramonė gali likti be sąvartyno“	Šiaulių m.	Šiaulių odininkai neturi atsakymo, kur dėti atliekas, uždarius odų pramonės sąvar Aukštrakuose nors problemai išspręsti yra likę vos dveji metai. Odininkai tvirtina: problema aktuali ne tik kelioms nedidelėms įmonėms.Į ekologine bomba laikomc sąvartyno baseinus per dvidešimt metų supilta apie 100 tūkst. kubinių metrų atliekų organinių medžiagų, teršalų su sunkiaisiais metalais ir net nenustatytų medžiagų, teks dėti odos pramonės atliekas po sąvartyno uždarymo, nežino nei gamintojai, r valdžia.
403	„Šiaulių kraštas“	A. Adomaitis	2005.07.23	Nr. 169(4142)	gyvoji gamta	„Neteisėta žvejyba baigėsi baudomis“	Joniškio r.	Reidą prieš brakonierius surengė Joniškio r. aplinkos apsaugos agentūros inspekt Kelionės maršrutas suko pro Vilkiaušio tvankinį. Brakonieriai sulaikyti, už neteisę žvejybą neleistiniais įrankiais brakonieriai nubausti pinigine bauda. Pateiktas civil ieškinys gamtai padarytai žalai atlyginti.
404	„Šiaulių kraštas“	J. Šaparnienė	2005.07.25	Nr.170(4143)	aplinka	„Žmonės gelbėjasi nuo danų dvokiančių investicijų“	Pakruojo r.	Kiaulių kompleksai sužlugdys vietos verslininkus ir ūkininkus. Gyventojai nenor teisėtai smardinami, jie netiki daniškų kiaulių augintojais ir dauguma balsuoja pri kompleksų statybas.
405	„Šiaulių kraštas“	J. Šaparnienė	2005.07.26	Nr.171(4144)	aplinka	„Danų kiaulės ir vietos valdžia sužlugdys bitininkus“	Pakruojo r.	Bičių medus bus suneštas iš srotomis užterštų laukų. Taip spėjama ištyrus Danijos bičių medų, kuris labiausiai iš visų kt. valstybių užterštas bakterijomis. Spėjama užterštumo priežastis - didžiulė kiaulidžių koncentracija Danijoje.
406	„Šiaulių kraštas“	Šiaulių krašto informacija	2005.07.26	Nr.171(4144)	aplinka	„Smarvės neužuodžia tik seniūnė“	Pakruojo r.	„Šiaulių kraštas“ klausė Linkuvos miestelio gyventojų, ar jų nesamdina netoliese išsikūrus danų įmonei „Saerimmer“ priklausantis kompleksas „Mūša“. Ar dvokas į miestelį neatsklis iš kitos pusės, kurioje planuojama statyti dar du kompleksus?
407	„Šiaulių kraštas“	G. Kareiva	2005.08.01	Nr.176(4149)	aplinka	„Sėklų sandėlyje degė pavojingi chemikalai“	Šiaulių m.	2005-07-29 apie 19 h V. Bielskio g. Ešančiame sėklų rūšiavimo sandėlyje užsiliepsnojus žmogaus sveikatai pavojingoms cheminėms medžiagoms ant kojų sukilo visos miesto gelbėjimo tarnybos.

Visuomenės švietimas aplinkosaugos valdymo klausimais Šiaulių regione

408	„Šiaulių kraštas“	A. Adomaitis	2005.08.02	Nr.177(4150)	atliekos	„Laikas bėga, o dabar juda lėtai“	Joniškio r.	ŠRAAD Joniškio r. AAA į akis pirmiausia krinta specialus standas. Jame pateikiama informacija apie atliekų tvarkymą rajone šiandien ir artimiausios ateities perspektyvą. Atliekų tvarkymui, pasiruošimui būsimoms permainoms šiemet aplinkosaugininkai skiria pagrindinį dėmesį. Joniškio r. 21 sąvartynas ir nė vienas jų neatitinka šiandien reikalavimų. Visos viltys dedamos į steigiamą regioninį atliekų tvarkymo centrą Aukštakiuose.
409	„Šiaulių kraštas“	S. Sabaliauskas	2005.08.02	Nr.177(4150)	gyvoji gamta	„Vilkai - tarp taikinio ir Raudonosios knygos“	Lietuvos valstybė	Nuo 08-01 prasidėjo vilkų medžioklės sezonas kuris tęsis iki balandžio 1d. Kiek Lietuvoje laksto šių sanitarų - nežinia, nes nėra tikslų duomenų. Jungtinės NVO apsaugos tarybos pirmininko teigimu, vilkų žudynes reikia uždrausti ir juos įrašyti Raudonąją knygą.
410	„Šiaulių kraštas“	J. Šaparnienė	2005.08.04	Nr.179(4152)	aplinka	„Žalieji ir ūkininkai protestuoja prieš daniškas kiaulides“	Pakruojo r.	Pakruojo žmonės bei juos remiantys žalieji 2005-08-03 Vilniuje prieš Danų steigiamus kiaulių kompleksus.
411	„Šiaulių kraštas“	Šiaulių krašto informacija	2005.08.04	Nr.179(4152)	gyvoji gamta	„Mėgėjiškos žūklės taisyklės“	Lietuvos valstybė	Mėgėjiškos žūklės taisyklės
412	„Šiaulių kraštas“	J. Šaparnienė	2005.08.05	Nr.180(4153)	aplinka	„Vilniaus valdininkams kiaulės nesmirda“	Pakruojo r.	Pakruojo žmonės bei juos remiantys žalieji 2005-08-03 Vilniuje piketais stengėsi atkreipti sveikatos apsaugos ministerijos bei Vyriausybės dėmesį į grėsmę, kurią gyventojams ir aplinkai kelia Danijos verslininkų planai statyti didžiulius kiaulių kompleksus. Žmonės iš valdininkų sulaukė abstrakčių pažadų ir pašaipų.
413	„Šiaulių kraštas“	A. Adomaitis	2005.08.05	Nr.180(4153)	vanduo	„Nuskendusio traktoriaus savininkas nubaustas už aplinkos taršą“	Joniškio r.	Nubaustas Žvalgaičių kaimo gyventojas, kuris atvažiavęs vandens gyvuliams girt paskandino savo traktorių. Traktoriaus variklis vandenį užteršė naftos produktais.
414	„Šiaulių kraštas“	J. Šaparnienė	2005.08.09	Nr.183(4156)	augalija	„Privatų mišką valdininkai leido kirsti be savininko žinios“	Pakruojo r.	Kalpokitietis rado iškirstą hektarą nuosavo miško - ažuolų, pušų, beržų ir kt. vertin medžių. Kadangi savininkas neketino kirsti ir parduoti medienos, kreipėsi į policiją Paeiškių, kad kirtimus be šeimininko žymios pažymėjo Pakruojo urėdijos meistras Tarybos narys, o leidimą kirsti išdavė Aplinkos apsaugos agentūros inspektorius.
415	„Šiaulių kraštas“	R. Musneckienė	2005.08.09	Nr.183(4156)	gyvoji gamta	„Briedžio šuolis galėjo baigtis tragedija“	Klaipėda	Nuo viaduko ant Kleimiškio automobilio užšoko briedis.
416	„Šiaulių kraštas“		2005.08.09	Nr.183(4156)	vanduo	„Daunoravos tvenkiniai bus išvalyti“	Joniškio r.	Daunoravos tvenkiniai bus išvalyti, tai bus pirmieji rajono tvenkiniai, kuriuos ren metu ketinama išvalyti Tarybai radus lėšų.
417	„Šiaulių kraštas“	R. Žadeikytė	2005.08.12	Nr.186(4159)	vanduo	„Ežeras paverstas bala“	Šiaulių m.	Šiaulių miesto viduryje tyvuliuojantis Talšos ežeras - neįkainojamas miesto turto. Iki šiol šiauliečiams tarnauja tik kaip nuotekų surinkimo bala. Planuojama užterštą ežerą pradėti valyti.
418	„Šiaulių kraštas“	ELTA	2005.08.16	Nr.189(4162)	gyvoji gamta	„Siūloma griežtinti atsakomybę už Medžioklės taisyklių pažeidimus“	Lietuvos valstybė	AM ragina užtikrinti, kad kiekvienu atveju, kai Medžioklės taisyklių pažeidimas susijęs su saunamojo ginklo panaudojimu, apie tai būtų informuota policija.
419	„Šiaulių kraštas“	A. Adomaitis	2005.08.20	Nr.193(4166)	gyvoji gamta	„Sidabroje krenta žuvis“	Joniškio r.	Sidabros upelyje vis aptinkama kritusių žuvų. Neabejojama, kad į upelį pilama te tik kas tai daro nustatyti nepavyksta. Aplinkosaugininkai prašo gyventojų pagalbos.
420	„Šiaulių kraštas“	S. Sabaliauskas	2005.08.22	Nr.194(4167)	gyvoji gamta	„Japonai prašo vilkų, kurių nebeturime“	Lietuvos valstybė	Tuo metu, kai Lietuvoje svarstoma, ar uždrausti vilkų medžioklę ir juos įrašyti į Raudonąją knygą, Japonijos ministras pirmininkas pageidauja Lietuvos vilkų savijalpe.
421	„Šiaulių kraštas“	J. Šaparnienė	2005.08.23	Nr.195(4168)	aplinka	„Kompleksų priešininkų vėl padaugėjo“	Pakruojo r.	Šiaulių apskrities viršininko pavaduotojas ir ŠRAAD direktoriaus pavaduotojas apžiūrėjo būsimų įmonės „Saerimmer“ kiaulių kompleksų vietą, lankėsi jau veikiančiuose „Mūšos“ kompleksuose. Aplinkosaugininkai jau antrą kartą vertins taisyklą poveikio aplinkai tyrimo ataskaitą. O prieš kiaulinių kompleksų koncentravimą pasisakė Lietuvos bitininkų sąjunga, į kiaulidžių oponentų būrį įsijungė dviejų kaimų gyventojai.

Visuomenės švietimas aplinkosaugos valdymo klausimais Šiaulių regione

422	„Šiaulių kraštas“	L. Aganauskienė	2005.08.24	Nr.196(4169)	atliekos	„Atliekas leista kaupti prie Baisogalos dvaro“	Radviliškio r.	Baisogalos miesto bendruomenė sukilo prieš vietos valdžios užmačius prie pat Baisogalos dvaro bei baisogališkių pamėgto tvenkinio rengti atliekų kaupimo aikštę. Sprendimas buvo priimtas be bendruomenės sutikimo. Nei aplinkosaugininkai, nei kultūros vertybių saugotojai aikštei nesipriešino.
423	„Šiaulių kraštas“	J. Šaparnienė	2005.08.26	Nr.198(4170)	aplinka	„Klovainiečiai vėl balsavo prieš kiaules“	Pakruojo r.	Klovainių miestelio bendruomenė neeiliniame susirinkime beveik vienbalsiai balsavo prieš būsimas danų kiaulides Siečiuose ir Palašmenėje. Tokių požiūrį žmonės išreiškė jau trečią kartą.
424	„Šiaulių kraštas“	Šiaulių krašto informacija	2005.09.06	Nr.	nuotekos	„Pakėvyje pasitinka kanalizacijos kvapai“	Kelmės r.	Pakėvyje, šalia parduotuvės, kanalizacijos šulinėlis iš tolo dvokia. Smarvė niekan Pakėvyje nepatinka, tačiau niekas nežino, kas turėtų kanalizaciją tvarkyti. Aplinkosaugininkai pažadėjo pažūrėti ar neteršiamą plinką ir gamta.
425	„Šiaulių kraštas“	T. Beržinskas ir L. Aganauskienė	2005.09.07	Nr.207(4180)	atliekos	„Valdžios vyrai leido balandžius, o mokiniai protestavo“	Šiaulių r.	Baltus statybininkų šalmus užsimovę valdininkai sviedė aukštyn baltus balandžius. Taip simboliškai pradėta Šiaulių apskrities buitinių atliekų švartyno Aukštrakių statyba. Tuo metu kitoje vietoje - Radviliškio r. Baisogaloje, mokiniai su plakatais protestavo prieš atliekų surinkimo aikštę.
426	„Šiaulių kraštas“	J. Daunys (VĮ Šiaulių miško apsaugos inžinierius)	2005.09.07	Nr.207(4180)	augalija	„Privačių miškų savininkų rūpesčiai“	Šiaulių regionas	ŠRAAD Miškų kontrolės skyriaus duomenimis, šių metų žiemą praūžęs uraganas ERVINAS Akmenės, Kelmės, Joniškio, Telšių, Mažeikių, Plungės ir Radviliškio rajonų privačiuose miškuose išvertė ir išlaužė per 150 tūkst. Kubinių metrų medieną. Vien plynaisiais sanitariniais kirtimais privačių miškų savininkams šiame regione leista iškirsti per 350 ha uragano suniokotų miškų.
427	„Šiaulių kraštas“	Šiaulių krašto informacija	2005.09.16	Nr.213(4188)	aplinka	„Rugsėjo 16-22 d. Europos judroji savaitė“	Šiaulių m.	Šiauliuose Europos judroji savaitė, kurios metu šiauliečiai, kaip tikri europiečiai darba, parduotuvę, mokymosi įmonės įstaigas ir atgal kviečiami ir skatinami keliauti po palankesniu aplinkosaugai būdu - viešuoju transportu, dviračiais arba eiti pėsčiomis.
428	„Šiaulių kraštas“	R. Jankuvienė	2005.09.20	Nr.217(4192)	vanduo	„Talšos ežeras pradėtas kuopti“	Šiaulių m.	Savivaldybės projektą pradėjo įgyvendinti konkursą laimėjusi AB „Šiaulių melioracija“. Ežero valymas prasidėjo nuo pietinės ežero pusės.
429	„Šiaulių kraštas“	Šiaulių krašto informacija	2005.10.04	Nr.230(4203)	aplinka	„Danų kiaulidžių invazija palaiminta“	Pakruojo r.	2005-10-03 aplinkosaugininkai palaimino dviejų pirmųjų Pakruojo rajone danų kiaulių kompleksų statybą - Siečių ir Palašmenės kaimuose. ŠRAAD patvirtino 4 kartus taisytą kiaulių kompleksų poveikio aplinkai atskaitą ir kliūčių neliko.
430	„Šiaulių kraštas“	N. Koskienė	2005.10.05	Nr.231(4204)	aplinka	„Kiaulės nusines pirmąsias aukas“	Pakruojo r.	2005-10-03 aplinkosaugininkai palaimino dviejų pirmųjų Pakruojo rajone danų kiaulių kompleksų statybą, kepyklos savininkas P. Girinskis prisipažino: „Netikėjau, kad kepykla gali sužlugti. Beveik penki tūkst. Pakruojiečių parašais patvirtino protestuojantys prieš Danijos kiaulių invaziją į šį kraštą. Mokslininkai atvirai pareiškė, kad kiaulidės Lietuvos žmonėms pagreitins mirtį. Aplinkos ministras, nesikiša į savivaldos reikalus, nes „ferma - ne atominė elektrinė“
431	„Šiaulių kraštas“	E. Vertelytė	2005.10.06	Nr.232(4205)	aplinka	„Danų politikė perspėja: Lietuva gali virsti Europos ferma“	Pakruojo r.	Europarlamentarė M. Auken tikina, kad Lietuva iš danų kiaulių fermų patirs daug praradimų nei naudos, nes visas pelnas iškeliaus į užsienį, bus padaryta didžiulė žalinga, o darbų vietų suskurta minimaliai.
432	„Šiaulių kraštas“	R. Jankuvienė	2005.10.07	Nr.233(4206)	aplinka	„Danų kiaulėms ministerija žada apribojimus“	Šiaulių m.	2005.10.06 į Šiaulius dėl atliekų tvarkymo atvažiavo AM sekretorius A. Spruogis susitiko su savivaldybės vadovais, atliekų tvarkytojų įmonių atstovais. „Šiaulių kraštas“ teiravosi sekretoriaus apie kiaulidžių statybas, atliekų aikštę prie Baisogalos dvaro ir kaip ministerija rūpinasi aplinkos saugumu. A. Spruogis teigė, jog už atliekų tvarkymą yra atsakingos savivaldybės, o aplinkosaugininkai rūpinasi, kad atliekų būtų rūšiuojamos ir kad ši galimybė būtų suteikta gyventojams. O kalbant dėl kiaulidžių, jei ūkinė veikla atitinka visus teisės aktuose nurodytus veiksmus dėl aplinkosauginių reikalavimų, tai nėra pagrindinis veiklų drausti.
433	„Šiaulių kraštas“	Šiaulių krašto informacija	2005.10.12	Nr.237(4210)	aplinka	„Džipai - brakonieriams gaudyti“	Šiaulių m.	ŠRAAD praturtėjo trimis naujutėliaisiais džipais su specialia įranga. Aplinkosaugininkai džiaugiasi gavę ir naktinio matymo prietaisus - brakonierius žiūrėti bus lengviau. ŠRAAD Gyvosios gamtos skyriaus inspektoriams pavyko

Visuomenės švietimas aplinkosaugos valdymo klausimais Šiaulių regione

								išsiaiškinti du brakonieravimo atvejus.
434	„Šiaulių kraštas“	Šiaulių krašto informacija	2005.10.12	Nr.237(4210)	vanduo	„Nerimaujama dėl Bubių užtvankos“	Šiaulių r.	ŠRAAD ragina tvarkyti ir prižiūrėti hidrotechninius statinius, kurie laikomi potencialiai pavojingais objektais. Šiaulių apskrityje jų 86. Šiaulių regione grėsmingiausia laikyta Švedės tvenkinio užtvanka. Ši problema jau išspręsta, tačiau dabar nerimą kelia Gudelių tvenkinio užtvanka ir Bubių tvenkinio užtvankos žemė dalis ties Dubysa.
435	„Šiaulių kraštas“	A. Adomaitis	2005.10.13	Nr.238(4211)	atliekos	„Nubaustas savininkas padangų kalno nesunaikino“	Joniškio r.	Kriukų sen. Tubinų kaimo sąvartyne stūkso senų padangų krūva, kuri iškilo rugės pabaigoje. Padangas vežti į sąvartynus draudžiama, jos turi būti utilizuojamos leidimais tokiai veikai turinčiose įmonėse. Aplinkosaugininkai pažeidėję nustatė ir nubaudė pinigine bauda. Pažeidėjas pažadėjo padangas išvežti, tačiau to nepadarė.
436	„Šiaulių kraštas“	E. Kovaitė	2005.10.13	Nr.238(4211)	augalija	„Su pjūklų - prieš dekoratyvines pušes“	Radviliškio r.	ŠRAAD Radviliškio r. a.a. tarnybos atstovai nubaudė radviliškių užtikrą su pjūklų besidarbuojančių dekoratyvinių pušelių klomboje. Aplinkosaugininkai tyrė šį atvejį patvirtino, jog radviliškietis neturėjo leidimo genėti ar kirsti tų medelių.
437	„Šiaulių kraštas“	A. Brikas	2005.10.13	Nr.238(4211)	gyvoji gamta	„Šernas krito tarp dviejų ažuolų“	Akmenės r.	Akmenės rajono skyriaus vadovas nubaustas už brakonieriaimą Kamanų valstybės rezervato teritorijoje. Brakonieriaus mašinoje gulėjo nušautas didžiulis šernas. Nustatytas, kad Akmenės skyriaus vadovas šurkščiai pažeidė medžioklės taisyklą jam paskirtas pinigine bauda, bei taip pat atlyginti už gamtai padarytą žalą.
438	„Šiaulių kraštas“	R. Jankuvienė	2005.10.15	Nr.240(4213)	aplinka	„Į aplinkosaugininkų draudimą Savivaldybė nusišpiovė“	Šiaulių m.	ŠRAAD birželį atsisakė išduoti gyvenamojo kvartalo teritorijos planavimo sąlygą Kvartalą parke ir jo prieigose - regbio ir vadinamųjų Gilio griuvėsių vietoje - statyti Kauno UAB „Baltic realty adviser“. Aplinkosaugininkai reikalauja planavimo procedūrą nutraukti. Aplinkosaugininkų draudimas savivaldybės buvo ignoruotas pridengtas kitam objektui išduotu leidimu. Miesto Taryba, laiminusi statybų planavimą, taip pat nesivadovavo teisės aktais. Greičiausia aplinkosaugininkų reikalavimai bus įvykdyti.
439	„Šiaulių kraštas“	J. Šaparnienė	2005.10.17	Nr.241(4214)	aplinka	„Mero šokis aplink danų kiaulides“	Pakruojo r.	„Šiaulių krašto“ redakcija gavo kopiją dokumento, liudijančio, kaip Pakruojo savivaldybės aukščiausi asmenys kaunasi už danų kapitalo bendrovės „Saerimner“ jos antrinių firmų reikalus ir ieško būdų nušalinti oponentus.
440	„Šiaulių kraštas“	Šiaulių krašto informacija	2005.10.17	Nr.241(4214)	atliekos	„Apskritis baigia atsikratyti pesticidų“	Šiaulių regionas	Iš Šiaulių apskrities išvežamos paskutinės tonos senų pesticidų. ŠRAAD informuoja, jog liko tik 8 t senų pesticidų Akmenės r. Pesticidai iš Lietuvos vežami į Vokietiją Hamburgą. Vienos t sunaikinimas kainuoja 6600 Lt. Pesticidams utilizuoti Lietuva gauna ES finansinę paramą.
441	„Šiaulių kraštas“	V. Ruškys	2005.10.18	Nr.242(4215)	atliekos	„Paskutiniai pesticidai palieka Šiaulių apskritį“	Akmenės r.	Beveik 40 t pasenusių pesticidų iš Pašakarniu sąvartyne esančio sandėlio baigiam supakuoti ir išsiųsti į Vokietiją sunaikinimui. Tai paskutiniai pesticidai Šiaulių apskrityje. Pesticidų kvapais persisunkęs sandėlis nebus griauamas. Ant pripildytoms išvežimui naujų statinių užklijuotos etiketės „Nuodai“.
442	„Šiaulių kraštas“	R. Jankuvienė	2005.10.21	Nr.245(4218)	aplinka	„Stabdo daugiaaukščių statybos parke planus“	Šiaulių m.	Vyriausybės atstovas Šiaulių apskrityje V. Volkovas stabdo Šiaulių miesto valdžią Kauno verslininkų užmojus užstatyti miesto parke esantį regbio stadioną. Spalio 7 V. Volkovas informavo parašęs teikimą Šiaulių miesto savivaldybės tarybai naiki savo sprendimą, kuriuo ji laimino gyvenamojo kvartalo parke planavimą.
443	„Šiaulių kraštas“	L. Mustafinaitė	2005.10.26	Nr.249(4222)	aplinka	„Biokuro degalinėse nėra“	Šiaulių m.	Pagal ES direktyvas šiemet ne mažiau kaip 2 procentus visų sunaudojimų degalų būti pakeista biokuru. Tačiau Šiauliuose vairuotojai biodegalų nerastų nė vienoje degalinėje.
444	„Šiaulių kraštas“	R. Jankuvienė	2005.10.26	Nr.249(4222)	aplinka	„Prokurorai susidomėjo valdininkų palaimuota statyba“	Šiaulių m.	Šiaulių savivaldybėje skandalingai stumiamą daugiaaukščio gyvenamojo kvartalo miesto parke statybą prokurorai ėmė ginti viešąjį interesą. Gresia ikiteisminis tyris
445	„Šiaulių kraštas“	Šiaulių krašto informacija	2005.10.27	Nr.250(4223)	vanduo	„Remontuojama Kruojos užtvanka“	Pakruojo r.	Pradėta Pakruojuje remontuoti Kruojos tvenkinio užtvanka, pro kurią prasigriauž

Visuomenės švietimas aplinkosaugos valdymo klausimais Šiaulių regione

		informacija						vanduo. Betonas bus pakeistas šiuolaikiškais drėgmę izoliuojančiomis medžiag
446	„Šiaulių kraštas“	S. Stonkienė	2005.10.27	Nr.250(4223)	gyvoji gamta	„Ribojama prekyba laukiniais ir naminiais paukščiais“	Šiaulių m.	RAAD direktorius surengė pasitarimą su Šiaulių apskrities maisto ir veterinarijos tarnybos specialistais dėl prekybos laukiniais ir naminiais gyvūnais. Aptartos profilaktinės - prevencinės priemonės prieš paukščių gripą. Dėl paukščių gripo epidemijos grėsmės laikinai nebus išduodami leidimai prekybai gyvais laukiniais egzotiniais ir naminiais paukščiais turgavietėje, mugėse ar kitose nespecializuoto vietose.
447	„Šiaulių kraštas“	N. Koskienė	2005.10.28	Nr.251(4224)	aplinka	„Europos sąjunga pakišo kiaules“	Pakruojo r.	Stipri kiaulių invazija į Lietuvą vyksta, tačiau jokių juridinių galimybių riboti kiaul skaičių Lietuvoje nėra ir būti negali. Iš dalis prie tokių išvadų priėjo speciali darb grupė, sudaryta premjero Algirdo Brazausko potvarkiu problemoms, susijusioms kiaulių kompleksų statyba ir plėtra, spręsti. Vienintelis saugiklis, galintis bent kie bent iš dalies riboti Lietuvos kiaulinizaciją - gamtosauginiai reikalavimai, kuriuos Lietuva galės sugriežtinti. problema gal būtų galima išspręsti jei būtų reglamentu kvapų koncentracija.
448	„Šiaulių kraštas“	S. Sabaliauskas	2005.10.28	Nr.251(4224)	augalija	„Neteisėtų miško kirtimų - mažiau“	Šiaulių regionas	Šiaulių apskrityje nustatyti 38 neteisėti kirtimai. Valstybiniuose miškuose šiais m neteisėtai iškirta 657 kietmetriai medienos. Daugiausia kirtimų įvykdyta privačiu miškuose. ŠRAAD miškų skyriaus vedėjo teigimu, išsiaiškina 80 procentų, mi vagysčių.
449	„Šiaulių kraštas“	Šiaulių krašto informacija	2005.10.31	Nr.253(4226)	gyvoji gamta	„Energetikai gelbės gandrus“	Lietuvos valstybė	UAB VST pradeda gandrų išsaugojimo akciją, kurios metu virš elektros laidų bus iškelti metaliniai stovai ir ant stovų saugiai perkelti gandrų lizdai. Taip elgiamasi siekiant išsaugoti gandrų pamėgtas perėjimo vietas ir užkirsti kelią nelaimėms.
450	„Šiaulių kraštas“	J. Šapamienė	2005.11.02	Nr.254(4227)	aplinka	„Pakruojui siūloma srutų perdirbimo fabrikėlis“	Pakruojo r.	Pakruojo meras ir Savivaldybės skyriaus specialistas susitiko su atstovais firmų, išvalančių ir perdirbančių užterštus vandenius. Firmoms buvo pasiūlyta imtis kiaul kompleksuose susikaupusių srutų perdirbimo. Verslininkai teigė, jog iš šiuolaikin technologijomis apdorotų srutų galima gaminti ekologiškas trąšas, o išvalytą vand išleisti į aplinką. Pripažinta, jog srutas kol kas mėgina valyti tik laboratorijose. Žal judėjimo lyderis paneigė esant tokiai technikai, kuri išvalytu srutas, jei tokia būtų tokia jau turėtų patys danai.
451	„Šiaulių kraštas“	Šiaulių krašto informacija	2005.11.02	Nr.254(4227)	gyvoji gamta	„Pakruojo rajone paukščių gripo neaptikta“	Pakruojo r.	Padubysio kaime rasta negyva gulbė, paukščių gripu nesirgo. Buvo nustatyta, kad gulbės jauniklis krito nuo žarnų uždegimo bei erozijos liaukiniame skrandyje. Patariama gyventojams, radusiems nugaišusius, pirmiausia kreiptis į apylinkės veterinarijos specialistą. Šis nutars ar būtina paukštį vežti iširti dėl paukščių grip
452	„Šiaulių kraštas“	R. Jankuvienė	2005.11.03	Nr.255(4228)	aplinka	„Politikai kaltę prikabino buvusiam valdininkui“	Šiaulių m.	Šiaulių miesto tarybai teks naikinti savo sprendimą dėl gyvenamojo kvartalo planavimo miesto parke. Politikai savo kaltės neįžvelgia. Kaltu laiko iš darbo pasitraukusį buvusį Architektūros ir urbanistikos skyriaus vedėją A. Jelinską.
453	„Šiaulių kraštas“	R. Žadeikytė	2005.11.03	Nr.255(4228)	atliekos	„Sandėlyje chemikalų nerasta“	Šiaulių r.	Į redakcija kreipėsi Sutkūnų k. Gyventojas, įtardama, kad gyvenvietėje esančiame sandėlyje dar nuo tarybinių laikų yra išlikę pesticidų. Sandėlis yra šalia vandentie žmonės sunerimę dėl geriamojo vandens užterštumo. ŠRAAD Šiaulių r. aaa inspektorius nei pesticidų ar kitų pavojingų medžiagų, kenkiančių žmonių sveikat gamtai, neaptiko.

Visuomenės švietimas aplinkosaugos valdymo klausimais Šiaulių regione

454	„Šiaulių kraštas“	P. Balčiūnas	2005.11.04	Nr.257(4230)	gyvoji gamta	„Specialiųjų tarybas gali įveikti gripo pandemija“	Šiaulių m.	Lapkričio 3d Šiaulių apskrities civilinės saugos ekstremalių situacijų valdymo cei surengė grandiozinį posėdį. Išklauius diskusiją tapo akivaizdu kaip visuomet trūl lėšų, apsaugos priemonių. Didelei gripo pandemijai įveikti ligoninė pasirengusi minimaliai - skyriuose būtų galima gydyti tik 30-50 komplikuota gripo forma susirgusių žmonių.
455	„Šiaulių kraštas“	J. Šaparnienė	2005.11.04	Nr.257(4230)	aplinka	„„Saerimner“ nurodyta įteisinti nelegalias statybas“	Pakruojo r.	Danų kapitalo UAB „Saerimner“ generaliniam direktoriui Pakruojo aplinkosaugininkai skyrė pusantro tūkst. Lt. Baudą už nelegalias statybas (be leid pastatyti buitinių nuotekų valymo įrenginiai, nepripažinti tinkamai naudoti; dvie tvartų rekonstrukcija be leidimo) bei kitus pažeidimus „Mūšos“ komplekse.
456	„Šiaulių kraštas“	R. Jankuvienė	2005.11.05	Nr.258(4231)	aplinka	„Miestiečiai išpurtė daugiabučių statytojus“	Šiaulių m.	Lapkričio 4d Šiauliuose miestiečiai audringai diskutavo dėl visuomenei pateikto svarstyti kauniečių projekto - daugiaaukščių namų kvartalo miesto centriname pa Dauguma gyventojų pasisakė prieš tokias statybas
457	„Šiaulių kraštas“	J. Šaparnienė	2005.11.08	Nr.260(4233)	nuotekos	Mokyklose - neveikiantys valymo įrenginiai“	Pakruojo r.	Neseniai pastatyti Pašvitinio ir Pamūšio mokyklų valymo įrenginiai savo paskirtii neatliko nuo pat įrengimo.Pašvitinio mokyklos direktorių aplinkosaugininkai už teršimą grasina bauda, Pamūšyje šie įrengimai apskritai sustabdyti.
458	„Šiaulių kraštas“	Šiaulių krašto informacija	2005.11.10	Nr.262(4235)	aplinka	„Teismui skundžiasi danų kiaulidžių statytojai“	Pakruojo r.	Lapkričio 9 d grupė Palašmenio gyventojų ir kaime veikiančios kepyklos savinini Šiaulių apygardos administraciniam teismui apskundė danų kapitalo bendrovės „Saerimner“ ketinimus statyti kiaulių kompleksus. Tai jau trečias rajono gyventoj kreipimasis į teismą dėl kiaulidžių.
459	„Šiaulių kraštas“	Šiaulių krašto informacija	2005.11.14	Nr.265(4238)	atliekos	„Šiaulių apskrityje prasidėjo rūšiuotų stalių punktų statybos“	Šiaulių regionas	Kužiuose pradėta statyti pirmoji atliekų punkto aikštelė, į kurią Kužių seniūnijos gyventojai galės vežti rūšiuotas atliekas. Iki 2006 metų pradžios, Šiaulių apskrityje bus pastatyta 16. Per kelerius metus apskrityje bus 28 atliekų surinkimo punktai
460	„Šiaulių kraštas“	R. Musneckienė	2005.11.15	Nr.266(4239)	augalija	„Bauda už malkas iš savo miško“	Kelmės r.	Užvenčio seniūnijos kaimo gyventojas nukentėjo nuo medienos vagių, kurie iš jo miško pavogė dalį malkų. Neaišku ar vagys bus sugauti, bet nuo vagių nukentėjęs šeimininkas nukentėjo dar kartą: bevežant likusias malkas, traktorių sustabdė Aplinkosaugos agentūros darbuotojai, kovojantys su medienos vagimis. Kadangi traktorininkas neturėjo medienos vežimo dokumento, užventiškis turės dar sumok baudą.
461	„Šiaulių kraštas“	Šiaulių krašto informacija	2005.11.15	Nr.266(4239)	atliekos	„Aplinkosaugininkai įspėja tvarkyti mėšlą ir atliekas“	Joniškio r.	ŠRAAD Joniškio r. AAA vedėjas žemdirbius perspėja, kad pasikeitė mėšlo tvark taisyklės.Nuo 2008 -ų uždaromi rajone veikiantys sąvartynai ir atliekos kelias į Šiaulius. Visiems rekomenduojama sudaryti sutartis su šiukšlių vežėjais: „Švarinti Joniškio komunaliniu ūkiu ar kt.
462	„Šiaulių kraštas“	R. Jankuvienė	2005.11.16	Nr.267(4240)	aplinka	„Nelegalių statybų tempai nemažėja“	Šiaulių regionas	Šiaulių apskrityje 2005 m užfiksuota 37 savavališkos statybos, iš jų 13 - Šiauliuos: Premjero potvarkiu sudaryta specialioji grupė priėjo išvadą, kad netikslinga koncentruoti didelį skaičių kompleksų viename ar dviejuose rajonuose. Darbo gru siūlo dabartines sanitarinių zonų nustatymo taisykles paskelbti netekusias galios, naujas sugriežtinti, laikantis principų: kuo didesnis objektas tuo didesnė sanitarini zona. Taip pat rekomenduojama rengti ir taikyti kvapų skaičiavimo metodiką. Danij verslininkas viešai pareiškė apie planus perkelti savo verslą ir būsimas investicija Rusiją.
463	„Šiaulių kraštas“	J. Šaparnienė	2005.11.16	Nr.267(4240)	aplinka	„Kiaulių augintojai prabilo apie Rusiją, bet Pakruojo nepalieka“	Pakruojo r.	Praėjusiais metais AB Vakarų skirstomieji tinklai Šiaulių regione išskėlė 50 gandraizdžių, iki 2005 metų pabaigos planuojama išskelti apie 200 lizdų. Iš viso Šiaulių m. yra 10 gandraizdžių, o apskrityje - apie 400.
464	„Šiaulių kraštas“	L. Mustafinaitė	2005.11.19	Nr.268(4241)	gyvoji gamta	„Gandrai kraustomi į naujus butus“	Šiaulių r.	Praėjusiais metais AB Vakarų skirstomieji tinklai Šiaulių regione išskėlė 50 gandraizdžių, iki 2005 metų pabaigos planuojama išskelti apie 200 lizdų. Iš viso Šiaulių m. yra 10 gandraizdžių, o apskrityje - apie 400.

Visuomenės švietimas aplinkosaugos valdymo klausimais Šiaulių regione

465	„Šiaulių kraštas“	N. Koskienė	2005.11.22	Nr.271(4244)	augalija	„Žalieji praranda spalvą“	Šiaulių r.	Tuo metu, kai Šiauliuose į parkus braunasi gyvenamieji namai, prie miesto ketina deginti pavojingas atliekas, o kaiminiuose rajonuose ruošiasi statyti milžiniškus kiaulių kompleksus. Šiaulių žalieji šoka ir dainuoja. Plynai kertami Kurtuvėnų regioninio parko miškai - Šiaulių žaliųjų vado DF. Ramančionio pašonėje.
466	„Šiaulių kraštas“	N. Bytautaitė	2005.11.23	Nr.272(4245)	aplinka	Projektas „Aplinkosauginė televizija internete“	Šiaulių m.	VšĮ Šiaulių regiono plėtros agentūra organizavo seminarą, kurio metu pristatė vykdomą projektą „Aplinkosauginė televizija internete“. Pagrindinis tikslas - sukurti aplinkosauginį interneto tinklalapį, kuriame bus patalpinta informacija apie aplinkosauginius įvykius Šiaulių mieste bei rajone, pateikta ekomiesto modelis, aplinkosauginiai testai žinioms patikrinti ir t.t.
467	„Šiaulių kraštas“	S. Stonkienė	2005.11.23	Nr.272(4245)	aplinka	„Astma serganti moteris prašo sustabdyti kiaulidžių statybas“	Pakruojo r.	V. Liškovska iš Petrašiūnų atviru laišku kreipėsi į Ministrą pirmininką A. Brazauską prašydama sustabdyti kiaulidžių statybas
468	„Šiaulių kraštas“	V. Kirmienė	2005.11.24	Nr.273(4246)	augalija	„Už hektarą neatkurto miško - 500 litų bauda“	Šiaulių regionas	Šiaulių apskrities miškuose beveik dešimtadalis iškirsto miško yra neatkuriamas. Pagal šalies Miškų įstatymą plynai iškirstas miškas privalo būti atkurtas per trejus metus. Miškų atkūrimo, priežiūros klausimais privačių miškų savininkus nuolat konsultuoja ŠRAAD miškų kontrolės skyriaus, rajonų agentūrų valstybiniai inspektoriai.
469	„Šiaulių kraštas“	E. Karklelienė	2005.11.24	Nr.273(4246)	aplinka	„Kiaulių kompleksų likimą lems teismas“	Pakruojo r.	Lapkričio 23d Šiaulių apygardos administraciniame teisme nepradėtas nagrinėti Rozalimo miestelio bendruomenės tarybos narės G. Valčiukienės pareiškimas dėl Pakruojo r. savivaldybės sprendimo, kuriuo kiaulių kompleksų ir jiems priklausantinių. Bylos nagrinėjimą teismas atidėjo, pačios ieškovės prašymu, neatvykus antrajam jos advokatui bei 5 liudytojams.
470	„Šiaulių kraštas“	A. Brikas	2005.11.25	Nr.274(4247)	nuotekos	„Valymo įrenginių baseinai žada nelaimę“	Šiaulių r.	Kuršėnuose Stoties g. Esantys cukraus fabriko valymo įrenginių neuždengti baseinai Kuršėnų fabriko direktorius teigė nurodysiąs statybines atliekas, gruntą iš tvarkomos teritorijos pirmiausia vežti ir versti į valymo įrenginių baseinus. Jie bus už
471	„Šiaulių kraštas“	G. Dunauskienė	2005.11.29	Nr.277(4250)	aplinka	„Radviliškio aplinkosauginių vadovui - neujį nemalonumai“	Radviliškio r.	Tokio tipo draustiniuose kaip Daugyvenės kraštovaizdžio draustinis, draudžiama naikinti ir žaloti reljefo formas, rengti naujus naudingų iškasenų karjerus ir vykdyti veiklą, kuri gali pakenkti saugomiems kompleksams ar objektams. Tačiau Daugyvenės kraštovaizdžio draustinio dalis dabar labiau panaši į žvyro karjerą nei saugomą paveldo objektą. Sudaryta komisija, kuri įvertins ar ŠRAAD Radviliškio AAA vykdė šio objekto kontrolę, nes pirminis išspūdis, jog čia kasinėjama jau ne vienerius metus.
472	„Šiaulių kraštas“	V. Ruškys	2005.11.29	Nr.277(4250)	augalija	„Miestui tinkantis medis nepatiko dviem kaimynams“	Akmenės r.	Puošniausių N. Akmenės kaimo Respublikos r., komunalininkai nupjovė klečią. Tai sukėlė kai kurių gyventojų nepasitenkinimą. RŠAAD N. Akmenės r. AAA inspektoriaus tai buvo padaryta dėl 20 namo gatvės gyventojų, jie miesto seniūnui pateiktame prašyme nurodė, jog du už kelių metrų nuo namų augantys klečiai užstoja saulę, todėl butuose drėgna ir tamsu. Želdinių tvarkymo komisija prieš mėnesį apžiūrėjo medžius ir leido nupjauti tik vieną medį.
473	„Šiaulių kraštas“	V. Kirmienė	2005.12.01	Nr.279(4252)	vanduo	„Švedės tvenkinio pylimas grėsmės nebekels“	Šiaulių r.	Suremontuotą Švedės tvenkinio pylimą eksploatacijai atidavė AB „Šiaulių plentas“ kelininkai. Jų teigimu, kapitališkai suremontuotas pylimas bent 30-40 metų rūpes kelti neturėtų.
474	„Šiaulių kraštas“	Šiaulių krašto informacija	2005.12.05	Nr.282(4255)	augalija	„Už neteisėtai nukirstą eglutę - bauda“	Lietuvos valstybė	Šalies miškininkai ir privačių miškų savininkai ketina pateikti apie 110 tūkst. Eglutės už neteisėtai nukirstą eglutę gresia bauda nuo 50 iki 100 Lt, pareigūnams nuo 100 iki 300 Lt.
475	„Šiaulių kraštas“	R. Jankuvienė	2005.12.06	Nr.283(4256)	aplinka	„Miestą smardinantis verslas verčiamas tvarkytis“	Šiaulių m.	Šiauliuose ties buvusio „Elnio“ fabriku, beveik miesto centre, nuolat tvyro smarvės kaltininkas UAB „TDL Oda“. Gruodžio 5 d. Savivaldybės liepta „susitvarkyti“. Tačiau užspaus baudomis. Bet aplinkosaugininkai pripažino: bausti už kvapus negali, nėra nustatyta jokių normų“

Visuomenės švietimas aplinkosaugos valdymo klausimais Šiaulių regione

476	„Šiaulių kraštas“	V. Ruškys	2005.12.06	Nr.283(4256)	atliekos	„Aplinkosaugininkai baiminasi, kad gali padaugėti šiukšlynų“	Akmenės r.	Akmenės rajono savivaldybės Taryba priėmė sprendimą nuo 2006m. sausio 1d uždaryti visus Savivaldybės seniūnijų šešis šiukšlynus ir sąvartynus.
477	„Šiaulių kraštas“	R. Musneckienė	2005.12.06	Nr.283(4256)	vanduo	„Juodlės ežeras virsta pelke“	Kelmės r.	Juodlės ežeras pelkėja, jo plotas per pastaruosius 30 metų sumažėjo apie 13 ha. E valyti neleidžia Kurtuvėnų regioninio parko darbuotojai. Mat ežere ir paežerėse a daug Lietuvoje ir Europoje retų augalų. Nendrėse suka lizdus ir peri labai reti paukščiai - didieji baulbiai, kurie įrašyti į Lietuvos Raudonąją knygą ir ES Paukščių direktyvos saugomų paukščių sąrašus.
478	„Šiaulių kraštas“	Šiaulių krašto informacija	2005.12.08	Nr.285(4258)	augalija	„Lietuvos urėdijos šiemet gavo 279 milijonus litų pajamų“	Lietuvos valstybė	Lietuvos urėdijos šiemet gavo 279 milijonus litų pajamų. 87.7 procentai pajamų g už parduotąją apvaliąją medieną. Šiemet miškų atkūrimo, įveisimo bei tvarkos darbams urėdijos išleido apie 100 mln. litų. Šių metų pradžioje praūžęs uraganas Ervinas miškuose išvertė 606 tūkst. kubinių metrų medienos. Labiausiai nuo stipr vėjo nukentėjo Mažeikių, Joniškio ir Telšių urėdijų miškai.
479	„Šiaulių kraštas“	L. Mustafinaitė	2005.12.08	Nr.285(4258)	nuotekos	„Klaipėdos ekologinė nelaimė nugąsdino Šiaulius“	Šiaulių r.	Gruodžio 6d Klaipėdoje įvyko ekologinė avarija, trūko pagrindinė uostamiesčio nuotekų linija, didelis kiekis teršalų pateko į Smiltinės upę, o iš jos ir į Kuršių ma Šiauliečiai sunerimo dėl Aukštakiuose nuotekų sistemos. UAB „Šiaulių vandeny direktorius J. Matkevičius užgarrantavo, kad taip atsitikti negali. Tai ketaus vamz linijos, kurios pagamintos Prancūzijoje ir atitinka pasaulinius standartus. Aplinkosaugininkų teigimu, avarijai įvykus, jos pasekmės priklausytų nuo to, kur vietoje tai įvyktų.
480	„Šiaulių kraštas“	J. Šaparnienė	2005.12.12	Nr.288(4261)	aplinka	„Žlugdomas verslininkas tikisi Prezidento dėmesio“	Pakruojo r.	Palašmenėje veikiančios individualios kepyklos „Apvija“ savininkas tikisi, kad būsimų kiaulių kompleksų keliamą pavojų pavyks išsakyti Prezidentui V. Adamk kurio gruodžio 13d laukiama Pakruojo r. Pavasarį valstybės vadovui išsiųstas laiš iš Prezidentūros buvo atiduotas instancijoms, jau anksčiau parodžiusioms verslini duris.
481	„Šiaulių kraštas“	V. Ruškys	2005.12.13	Nr.289(4262)	atliekos	„Akmeniškiai atliekas rūšiuoja suvargėlių rankomis“	Akmenės r.	Po Pašakarnių sąvartyną besikapstantys ir butelius išrenkantys žmonės padeda raj savivaldybei įvykdyti šių metų atliekų tvarkymo valstybinio plano uždutius. Tikin kad suvargėliai iš atliekų išrinks privalomus 4 procentus popieriaus, 2 procentus stiklo, 1 procentą plastiko. Kitamet rajono gyventojams bus siūloma patiems rūši atliekas.
482	„Šiaulių kraštas“	V. Ruškys	2005.12.14	Nr.290(4263)	atliekos	„Akmenės cementas“ pavasarį degins padangas“	Akmenės r.	AB „Akmenės cementas“ sustabdyta sukamoji krosnis ir pertvarkoma taip, kad ti senų padangų deginimui. Krosnis vėl turėtų pradėti sukintis 2006 m. balandžio prac - joje jau bus deginamos ir senos padangos.
483	„Šiaulių kraštas“	J. Šaparnienė	2005.12.14	Nr.290(4263)	aplinka	„Prezidentą pasitiko piketuotojai“	Pakruojo r.	Gruodžio 13 d. Pakruojo r. viešėjusiam ir moksleivių bei jaunimo kūno kultūros reikalais besidomėjusiam Prezidentui V. Adamkui vizito darbotvarkę teko neplan papildyti. Pakruojuje valstybės vadovo laikė kiaulidžių priešininkų piketas.
484	„Šiaulių kraštas“	Šiaulių krašto informacija	2005.12.14	Nr.290(4263)	augalija	„Masiškai džiūsta ažuolai“	Lietuvos valstybė	Masiškai džiūsta ažuolai. Ažuolams pakenkė 2002 m sausra, ažuolinio lapsukio pažeidimai bei miltligė 2003 ir 2004 metais., ankstyvos šalnos 2003-ųjų rudenį ir vėlyva šalna 2004 -ųjų pavasarį.
485	„Šiaulių kraštas“	P. Balčiūnas	2005.12.14	Nr.290(4263)	atliekos	„Rinkliava už atliekas mokės kiekvienas gyventojas“	Šiaulių m.	Šiaulių miesto Tarybos Finansų ir ekonomikos komitetas pritarė darbo grupės parengtam sprendimo projektui - nuo 2007 metų sausio įvesti vietinę rinkliavą už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą. Kiekvienas daugiabučio ir individual valdos gyventojas per metus turės sumokėti 40 Lt. dydžio mokesčių (3.34 lito per mėnesį).
486	„Šiaulių kraštas“	E. Karklelienė	2005.12.16	Nr.292(4265)	augalija	„Šventės - su vogta žaliaskare“	Šiaulių m.	Miškas labiausiai kenčia prieš didžiąsias šventes - gruodį, kai žaibiškai didėja kalėdinių eglučių paklausa. Miško sergėtojų nebestebina nei prekeiviai, turguose pardavinėjantys vogtas eglutes, nei akį draskantys savavališki miško kirtimai.

Visuomenės švietimas aplinkosaugos valdymo klausimais Šiaulių regione

487	„Šiaulių kraštas“	J. Šaparnienė	2005.12.17	Nr.293(4266)	aplinka	„Prezidento kritika kiaulidžių statytojų nesuglumino“	Pakruojo r.	Gruodžio 16 d UAB „Sofitas“ atstovai bei juos palaikantys Pakruojo r. savivaldybės valdininkai nerado su oponentais bendros kalbos dėl Palašmenės kiaulių komplekso detaliojo plano. Danu kapitalo bendrovė „Saerimner“ pasiryžusio Palašmenės kaimo pastatyti du kiaulių kompleksus, nors tokiai jų koncentracijai nepitaria vietos gyventojai ir šalies Prezidentas V. Adamkus
488	„Šiaulių kraštas“	R. Musneckienė	2005.12.28	Nr.302(4275)	gyvoji gamta	„Sodyboje kabėjo pusiau nuluptas briedis“	Kelmės r.	Pirmadienį ŠRAAD Gyvosios gamtos skyriaus vedėjas Kelmės r. Kukečių seniūnijoje Jadvygos kaime esančioje „Gitanos“ sodyboje aptiko pusiau nuluptą briedį. Briedis 2005 m. medžioti draudžiama. Pažeidėjas išaiškintas jam gresia administracinė bauda. Taip pat penkeriems metams atimta teisė medžioti. Be to konfiskuojamas ginklas.

Dienraščiuose „Šiaulių naujienos“ ir „Šiaulių kraštas“ aplinkosaugine tematika rašantys žurnalistai

		Straipsnio autorius		
		ELTA	B. Vaičiulevicienė	P. Balčiūnas
Šiaulių regiono dienraštis	Šiaulių naujienos	2	49	14
	Šiaulių kraštas	1		2
Iš viso		3	49	16

		Straipsnio autorius		
		"Šiaulių naujienų" informacija	savivaldybės žinios	N. Žvybienė
Šiaulių regiono dienraštis	Šiaulių naujienos	32	6	1
	Šiaulių kraštas		8	
Iš viso		32	14	1

		Straipsnio autorius		
		A. Lapinskas	K. Čepukaitytė	G. Kudulienė
Šiaulių regiono dienraštis	Šiaulių naujienos	1	9	25
	Šiaulių kraštas			
Iš viso		1	9	25

		Straipsnio autorius		
		A. Armalis	V. Jončas	L. Žiukienė
Šiaulių regiono dienraštis	Šiaulių naujienos	6	3	1
	Šiaulių kraštas			
Iš viso		6	3	1

Visuomenės švietimas aplinkosaugos valdymo klausimais Šiaulių regione

		Straipsnio autorius		
		J. Markūnienė	R. Katkienė	M. Deikus
Šiaulių regiono dienraštis	Šiaulių naujienos	1	6	21
	Šiaulių kraštas			7
Iš viso		1	6	28

		Straipsnio autorius		
		V. Adomaitis	G. Kareiva	S. Gliudys
Šiaulių regiono dienraštis	Šiaulių naujienos	2	2	1
	Šiaulių kraštas			
Iš viso		2	2	1

		Straipsnio autorius		
		R. Baliutavičius	A. Domaševičius	R. Janulytė
Šiaulių regiono dienraštis	Šiaulių naujienos	7	1	1
	Šiaulių kraštas			
Iš viso		7	1	1

		Straipsnio autorius		
		I. Gališauskytė	J. Auksčionytė	L. Jurevičiūtė
Šiaulių regiono dienraštis	Šiaulių naujienos	1	1	5
	Šiaulių kraštas			
Iš viso		1	1	5

		Straipsnio autorius		
		"Šiaulių krašto" informacija	G. Dunauskienė	D. Karpavičienė
Šiaulių regiono dienraštis	Šiaulių naujienos			
	Šiaulių kraštas	48	5	1
Iš viso		48	5	1

Visuomenės švietimas aplinkosaugos valdymo klausimais Šiaulių regione

		Straipsnio autorius		
		V. Kirnienė	N. Kaskienė	L. Aganauskienė
Šiaulių regiono dienraštis	Šiaulių naujienos			
	Šiaulių kraštas	7	10	5
Iš viso		7	10	5

		Straipsnio autorius		
		V. Navys	M. Ostapenko	G. Kareiva
Šiaulių regiono dienraštis	Šiaulių naujienos			
	Šiaulių kraštas	1	1	2
Iš viso		1	1	2

		Straipsnio autorius		
		D. Adomaitis	R. Janulytė	J. Danys
Šiaulių regiono dienraštis	Šiaulių naujienos			
	Šiaulių kraštas	9	5	1
Iš viso		9	5	1

		Straipsnio autorius		
		N. Kondrotienė	D. Varapinckaitė	S. Šimkutė
Šiaulių regiono dienraštis	Šiaulių naujienos			
	Šiaulių kraštas	2	1	1
Iš viso		2	1	1

		Straipsnio autorius		
		V. Ruškys	L. Ripskytė	J. Buivydienė
Šiaulių regiono dienraštis	Šiaulių naujienos			
	Šiaulių kraštas	8	1	5
Iš viso		8	1	5

Visuomenės švietimas aplinkosaugos valdymo klausimais Šiaulių regione

		Straipsnio autorius		
		A. Brikas	A. Svirskis	A. Sabaliauskas
Šiaulių regiono dienraštis	Šiaulių naujienos			
	Šiaulių kraštas	6	1	5
Iš viso		6	1	5

		Straipsnio autorius		
		A. Mockutė	E. Petrauskaitė	L. Klicner
Šiaulių regiono dienraštis	Šiaulių naujienos			
	Šiaulių kraštas	1	1	12
Iš viso		1	1	12

		Straipsnio autorius		
Šiaulių regiono dienraštis	Šiaulių naujienos	S. Stonkienė	E. Vertelytė	E. Kovaitė
	Šiaulių kraštas			
Iš viso		5	1	1
		5	1	1

		Straipsnio autorius		
		E. Vertelytė	E. Kovaitė	N. Bytautaitė
Šiaulių regiono dienraštis	Šiaulių naujienos			
	Šiaulių kraštas	1	1	1
Iš viso		1	1	1

		Straipsnio autorius		Iš viso
		L. Mustafinaitė	M. Jankutė	
Šiaulių regiono dienraštis	Šiaulių naujienos			198
	Šiaulių kraštas	3	1	290
Iš viso		3	1	488

Šiaulių regiono dienraščiuose aplinkosaugine tematika rašantys žurnalistai

Straipsnio autorius	Straipsnių sk	Straipsnių sk. %	Straipsnių sk. % nuo kintamojo reikšmių sk.	Sukaupti procentai
1	2	3	4	5
ELTA	3	,6	,6	,6
B. Vaičiulevičienė	49	10,0	10,0	10,7
P. Balčiūnas	16	3,3	3,3	13,9
"Šiaulių naujienų" informacija	32	6,6	6,6	20,5
savivaldybes žinios	14	2,9	2,9	23,4
N. Žvybienė	1	,2	,2	23,6
A. Lapinskas	1	,2	,2	23,8
K. Čepukaitytė	9	1,8	1,8	25,6
G. Kudulienė	25	5,1	5,1	30,7
A. Armalis	6	1,2	1,2	32,0
V. Jončas	3	,6	,6	32,6
L. Žiukienė	1	,2	,2	32,8
J. Markūnienė	1	,2	,2	33,0
R. Katkienė	6	1,2	1,2	34,2
M. Deikus	28	5,7	5,7	40,0
V. Adomaitis	2	,4	,4	40,4
G. Kareiva	2	,4	,4	40,8
S. Gliaudys	1	,2	,2	41,0
R. Baliutavičius	7	1,4	1,4	42,4
A. Domasevičius	1	,2	,2	42,6
R. Janulytė	1	,2	,2	42,8
I. Galisauškytė	1	,2	,2	43,0
J. Auksčionytė	1	,2	,2	43,2
L. Jurevičiūtė	5	1,0	1,0	44,3

Visuomenės švietimas aplinkosaugos valdymo klausimais Šiaulių regione

1	2	3	4	5
"Šiaulių krašto" informacija	48	9,8	9,8	54,1
G. Dunauskienė	5	1,0	1,0	55,1
D. Karpavičienė	1	,2	,2	55,3
J. Saparnienė	30	6,1	6,1	61,5
R. Jankuvienė	42	8,6	8,6	70,1
A. Staponkus	1	,2	,2	70,3
J. Vansaskiene	2	,4	,4	70,7
E. Kovaitė	1	,2	,2	70,9
Z. Kavaliauskaitė	2	,4	,4	71,3
T. Beržinskas	3	,6	,6	71,9
R. Žadeikytė	13	2,7	2,7	74,6
O. Laurutytė	1	,2	,2	74,8
E. Karlelienė	5	1,0	1,0	75,8
A. Motuzevičius	1	,2	,2	76,0
A. Januševičius	7	1,4	1,4	77,5
R. Musneckinė	9	1,8	1,8	79,3
D. Karpavičienė	4	,8	,8	80,1
V. Kirnienė	7	1,4	1,4	81,6
N. Kaskienė	10	2,0	2,0	83,6
L. Aganauskienė	5	1,0	1,0	84,6
V. Navys	1	,2	,2	84,8
M. Ostapenko	1	,2	,2	85,0
G. Kareiva	2	,4	,4	85,5
D. Adomaitis	9	1,8	1,8	87,3
R. Janulytė	5	1,0	1,0	88,3
J. Danys	1	,2	,2	88,5
N. Kondrotienė	2	,4	,4	88,9
D. Varapinckaitė	1	,2	,2	89,1
S. Šimkutė	1	,2	,2	89,3
V. Ruškys	8	1,6	1,6	91,0

Visuomenės švietimas aplinkosaugos valdymo klausimais Šiaulių regione

1	2	3	4	5
L. Ripskytė	1	,2	,2	91,2
J. Buivydienė	5	1,0	1,0	92,2
A. Brikas	6	1,2	1,2	93,4
A. Svirskis	1	,2	,2	93,6
A. Sabaliauskas	5	1,0	1,0	94,7
A. Mockutė	1	,2	,2	94,9
E. Petrauskaitė	1	,2	,2	95,1
L. Klicner	12	2,5	2,5	97,5
S. Stonkienė	5	1,0	1,0	98,6
E. Vertelytė	1	,2	,2	98,8
E. Kovaitė	1	,2	,2	99,0
N. Bytautaitė	1	,2	,2	99,2
L. Mustafinaitė	3	,6	,6	99,8
M. Jankuė	1	,2	,2	100,0
Iš viso	488	100,0	100,0	

Straipsnių sklaida laike pagal aplinkosauginę sritį

1	2	Laikraščio data	
		3	4
		2003-01-01 iki 2003-03-31	2003-04-01 iki 2003-06-30
Aplinkosauginė sritis	oras	5	1
	vanduo	12	2
	atliekos	19	13
	nuotekos		4
	gyvoji gamta	3	1
	aplinka	9	4
	augalija	6	7
Iš viso		54	32

		Laikraščio data	
		3	4
		2003-07-01 iki 2003-09-31	2003-10-01 iki 2003-13-31
Aplinkosauginė sritis	oras	5	1
	vanduo	8	8
	atliekos	12	15
	nuotekos	1	1
	gyvoji gamta	2	
	aplinka	5	5
	augalija	8	5
Iš viso		41	35

Visuomenės švietimas aplinkosaugos valdymo klausimais Šiaulių regione

		Laikraščio data	
		2004-01-01 iki 2004-03-31	2004-04-01 iki 2004-06-30
Aplinkosauginė sritis	oras	2	
	vanduo	8	16
	atliekos	12	16
	nuotekos	3	
	gyvoji gamta	1	
	aplinka	4	4
	augalija		4
Iš viso		30	40

		Laikraščio data	
		2004-07-01 iki 2004-09-31	2004-10-01 iki 2004-12-31
Aplinkosauginė sritis	oras	1	2
	vanduo	13	3
	atliekos	11	23
	nuotekos	1	1
	gyvoji gamta		3
	aplinka	3	
	augalija	5	1
Iš viso		34	33

		Laikraščio data	
		2005-01-01 iki 2005-03-31	2005-04-01 iki 2005-06-30
Aplinkosauginė sritis	oras		
	vanduo		3
	atliekos	9	12
	nuotekos		2
	gyvoji gamta	1	5
	aplinka	7	11

Visuomenės švietimas aplinkosaugos valdymo klausimais Šiaulių regione

	augalija	1	7
Iš viso		18	40

		Laikraščio data	
		2005-07-01 iki 2005-09-31	2005-10-01 iki 2005-12-31
Aplinkosauginė sritis	oras	1	1
	vanduo	8	5
	atliekos	10	13
	nuotekos	5	5
	gyvoji gamta	8	10
	aplinka	12	38
	augalija	4	11
Iš viso		48	83

		Laikraščio data	Iš viso
Aplinkosauginė sritis	oras		19
	vanduo		86
	atliekos		165
	nuotekos		23
	gyvoji gamta		34
	aplinka		102
	augalija		59
Iš viso			488

Straipsnių autorių pasiskirstymas pagal publikuojamas aplinkosaugines sritis

		Aplinkosaugine sritis							Iš visol
		oras	vanduo	atliekos	nuotekos	gyvoji gamta	aplinka	augalija	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Straipsnio autorius	ELTA					2		1	3
	B. Vaičiulevičiene	3	7	19	4	3	8	5	49
	P. Balčiūnas		3	9		1	2	1	16
	"Šiaulių naujienų" informacija	2	6	8	1	6	6	3	32
	savivaldybės žinios			13			1		14
	N. Žvybiene						1		1
	A. Lapinskas							1	1
	K. Čepukaitytė		2	2	1		1	3	9
	G. Kudulienė		5	17			2	1	25
	A. Armalis	1	1	2	1		1		6
	V. Jončas		1	1				1	3
	L. Žiukienė				1				1
	J. Markūnienė			1					1
	R. Katkienė	1	2	1		1		1	6
	M. Deikus	2	5	7	4		8	2	28
	V. Adomaitis			2					2
	G. Kareiva	1					1		2
	S. Gliaudys					1			1
	R. Baliutavičius			2	1		3	1	7
	A. Domaševičius		1						1
	R. Janulytė			1					1
	I. Galisauskyė						1		1
	J. Aukščionytė	1							1
	L. Jurevičiūtė			1	1		3		5
	"Šiaulių krašto" informacija	1	12	16	2	2	7	8	48
	G. Dunauskienė		1			1	2	1	5

Visuomenės švietimas aplinkosaugos valdymo klausimais Šiaulių regione

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	D. Karpavičienė		1						1
	J. Šaparnienė		5		1	1	21	2	30
	R. Jankuvienė		9	19	1		11	2	42
	A. Staponkus							1	1
	J. Vansaskienė	1					1		2
	E. Kovaitė		1						1
	Z. Kavaliauskaitė						1	1	2
	T. Beržinskas			2	1				3
	R. Žadeikytė		3	6	1		2	1	13
	O. Laurutyė						1		1
	E. Karlelienė		1			1	1	2	5
	A. Motuzevičius							1	1
	A. Januševičius	1	1	1			3	1	7
	R. Musneckinė		4			4		1	9
	D. Karpavičienė		1	1			1	1	4
	V. Kirnienė		3	2				2	7
	N. Kaskienė		3	2			2	3	10
	L. Aganauskienė		1	2				2	5
	V. Navys							1	1
	M. Ostapenko							1	1
	G. Kareiva	1					1		2
	D. Adomaitis		1	3		3	1	1	9
	R. Janulytė	1		2			1	1	5
	J. Danys							1	1
	N. Kondrotienė		1	1					2
	D. Varapinckaitė							1	1
	S. Šimkutė			1					1
	V. Ruškys		1	5		1		1	8
	L. Ripškytė		1						1
	J. Buivydienė			4	1				5
	A. Brikas		1	1	1	1	2		6
	A. Svirskis						1		1
	A. Sabaliauskas			1		2		2	5
	A. Mockutė					1			1
	E. Petrauskaitė		1						1
	L. Klicner	2	1	8			1		12
	S. Stonkienė	1		1		2	1		5

Visuomenės švietimas aplinkosaugos valdymo klausimais Šiaulių regione

	E. Vertelytė						1		1
	E. Kovaitė							1	1
	N. Bytautaitė						1		1
	L. Mustafinaičė			1	1	1	1		3
	M. Jankutė			1					1
Iš viso		19	86	165	23	34	102	59	488

ŠRAAD specialistų ekspertinis vertinimas

Straipsnio Nr. pagal 2 priedą	1 specialisto įvertinimas	2 specialisto įvertinimas	3 specialisto įvertinimas	4 specialisto įvertinimas	5 specialisto įvertinimas	6 specialisto įvertinimas	7 specialisto įvertinimas
1	2	3	4	5	6	7	8
1	9	7	8	9	8	7	6
2	9	9	7	9	9	6	7
3	9	8	8	10	9	7	7
4	9	8	7	3	2	7	7
5	7	7	8	5	4	5	5
6	7	7	9	5	5	5	4
7	7	7	6	3	4	7	6
8	7	10	8	6	5	4	4
9	8	8	8	9	8	8	8
10	8	8	9	1	2	7	7
11	8	7	8	9	8	8	8
12	7	7	6	4	6	7	5
13	6	7	8	6	5	6	4
14	8	7	8	9	8	8	8
15	6	7	8	6	5	5	5
16	8	7	8	9	8	8	8
17	6	7	8	6	5	5	5
18	8	7	8	9	8	8	8
19	8	7	8	8	7	7	7
20	7	6	8	9	7	6	6
21	8	7	8	9	8	8	8
22	5	5	4	8	6	9	8
23	5	5	5	1	3	4	4
24	9	7	9	2	5	4	4
25	4	5	4	3	4	5	4

Visuomenės švietimas aplinkosaugos valdymo klausimais Šiaulių regione

1	2	3	4	5	6	7	8
26	8	7	8	9	9	6	8
27	5	5	6	2	1	2	2
28	6	3	6	3	1	4	4
29	8	10	7	6	6	6	5
30	5	6	7	3	3	5	5
31	6	8	8	4	3	5	5
32	8	7	8	7	5	6	7
33	7	7	8	6	5	7	6
34	6	6	6	4	5	4	5
35	9	9	10	4	6	8	9
36	9	9	9	6	6	7	8
37	8	7	6	7	7	8	9
38	8	8	8	8	7	6	6
39	7	6	10	8	8	5	4
40	7	7	10	7	7	5	6
41	8	9	9	8	7	4	5
42	9	7	9	6	6	7	7
43	7	7	7	4	7	6	6
44	8	10	10	9	8	6	6
45	8	7	8	1	3	7	6
46	8	7	8	2	3	4	4
47	9	8	9	6	3	7	7
48	8	7	9	5	4	6	5
49	8	7	9	8	6	6	9
50	6	7	6	6	4	4	4
51	7	7	8	7	5	6	5
52	7	6	6	3	3	3	4
53	7	6	7	4	3	4	4
54	7	6	7	5	4	6	5
55	8	7	6	4	4	5	6
56	8	7	8	8	8	4	7

Visuomenės švietimas aplinkosaugos valdymo klausimais Šiaulių regione

1	2	3	4	5	6	7	8
57	6	7	8	1	1	4	4
58	7	8	7	10	10	9	9
59	5	5	5	2	2	5	4
60	8	8	7	3	4	7	7
61	8	7	8	9	10	10	9
62	8	7	7	5	3	7	7
63	8	7	7	5	6	6	6
64	8	7	7	8	9	7	9
65	8	7	7	5	4	8	9
66	5	6	5	3	2	6	7
67	7	6	6	4	3	6	6
68	8	8	8	10	10	7	9
69	8	6	7	2	3	6	6
70	9	7	7	9	7	7	9
71	8	7	8	6	6	7	7
72	7	6	7	8	5	7	7
73	8	7	5	7	6	6	6
74	7	7	7	5	6	6	5
75	8	7	6	6	5	6	5
76	8	7	9	9	7	8	8
77	9	8	9	8	7	9	9
78	6	6	8	9	8	7	8
79	9	8	9	6	7	9	9
80	9	7	7	8	7	8	9
81	9	7	7	8	7	8	8
82	7	6	8	7	6	7	8
83	9	9	9	7	7	6	7
84	8	7	9	8	6	9	9
85	8	8	7	7	7	6	8
86	7	7	8	7	6	6	8
87	8	7	6	7	6	6	8

Visuomenės švietimas aplinkosaugos valdymo klausimais Šiaulių regione

1	2	3	4	5	6	7	8
88	7	6	6	2	1	4	4
89	8	6	7	1	1	4	4
90	5	9	9	5	6	7	7
91	8	7	8	2	4	5	6
92	8	7	8	6	5	7	7
93	8	7	8	8	9	9	9
94	6	7	9	8	6	7	7
95	8	7	8	7	8	6	8
96	9	8	8	8	6	5	5
97	8	7	8	8	8	6	8
98	8	7	8	7	7	6	8
99	8	7	8	7	6	6	6
100	7	7	8	6	6	7	7
101	7	7	8	7	6	7	8
102	9	8	8	6	5	10	7
103	9	8	8	6	5	6	9
104	8	7	8	8	6	7	9
105	9	7	8	1	3	4	5
106	6	6	8	6	5	6	6
107	9	8	8	3	4	6	7
108	8	7	8	5	6	7	7
109	5	7	8	7	7	8	7
110	8	7	8	7	6	7	9
111	8	7	8	8	8	6	7
112	6	7	8	7	6	6	6
113	7	6	8	8	7	5	5
114	7	9	8	9	8	8	8
115	7	7	8	8	8	6	7
116	8	8	8	8	8	7	7
117	8	7	8	7	8	5	5
118	7	6	7	1	2	4	3

Visuomenės švietimas aplinkosaugos valdymo klausimais Šiaulių regione

1	2	3	4	5	6	7	8
119	8	7	7	3	2	4	4
120	9	9	9	8	6	6	6
121	6	6	6	3	2	3	5
122	8	7	7	5	5	7	7
123	9	10	9	8	8	10	10
124	6	6	6	7	6	6	5
125	5	5	8	5	3	6	5
126	8	7	6	6	5	6	6
127	8	7	8	2	1	4	4
128	3	4	3	1	1	3	2
129	8	7	8	5	4	8	8
130	9	8	8	7	8	5	7
131	8	10	8	6	5	7	7
132	7	8	9	5	6	8	8
133	9	8	9	8	7	5	8
135	8	7	8	4	3	7	7
136	8	7	8	1	2	5	6
137	8	7	8	1	2	5	5
138	7	6	7	8	6	7	7
139	8	8	8	6	7	5	5
140	7	7	8	2	3	5	5
141	9	8	8	6	8	7	9
142	7	7	8	7	8	8	7
143	6	6	7	6	6	6	5
144	6	5	7	7	6	8	9
145	6	5	7	2	3	5	5
146	6	5	7	1	2	4	3
147	8	5	7	3	2	7	5
148	8	7	8	7	9	9	9
149	9	7	8	7	9	5	7
150	8	7	8	7	9	6	7

Visuomenės švietimas aplinkosaugos valdymo klausimais Šiaulių regione

1	2	3	4	5	6	7	8
151	8	6	7	8	7	7	7
152	9	10	8	9	7	6	6
153	8	7	8	7	6	4	5
154	8	7	8	7	7	4	4
155	9	7	9	8	9	5	9
156	9	10	10	8	9	5	6
157	8	7	8	7	6	5	7
158	8	8	8	8	7	7	8
159	8	7	8	7	7	7	7
160	8	6	8	6	6	7	6
161	7	6	8	7	6	6	6
162	8	6	8	8	10	8	8
163	7	7	8	5	6	8	7
164	8	8	8	8	9	8	8
165	9	8	8	7	8	7	8
166	9	8	8	6	7	4	5
167	8	8	8	7	8	6	7
168	8	7	8	1	3	4	4
169	7	9	8	8	7	9	10
170	9	10	10	8	7	6	7
171	8	8	9	7	7	5	6
172	7	7	8	8	6	6	7
173	9	8	8	5	7	5	6
174	9	7	9	8	10	8	8
175	7	7	7	2	3	5	5
176	9	9	9	7	7	7	7
177	8	8	9	2	4	5	7
178	7	8	9	7	7	3	7
179	9	8	9	8	7	6	7
180	9	7	9	3	2	6	5
181	9	7	9	8	9	8	8

Visuomenės švietimas aplinkosaugos valdymo klausimais Šiaulių regione

1	2	3	4	5	6	7	8
182	7	6	6	3	5	5	7
183	10	9	10	4	3	6	6
184	9	8	8	5	6	6	6
185	8	8	10	7	8	7	6
186	9	8	8	6	6	7	7
187	10	8	8	3	3	6	7
188	9	8	8	6	6	6	7
189	8	8	7	5	5	5	4
90	7	7	6	7	5	6	8
191	8	8	8	3	5	7	7
192	8	8	8	6	7	7	8
193	8	7	8	2	4	6	6
194	8	7	8	2	4	6	6
195	9	7	8	5	5	8	8
196	9	8	7	8	7	5	7
197	9	8	7	7	8	6	7
198	8	7	7	8	9	7	7
199	7	7	7	2	3	6	6
200	10	8	9	9	10	5	7
201	9	9	10	8	7	6	5
202	9	9	10	8	7	8	5
203	10	10	10	9	7	7	7
204	10	9	10	8	7	6	8
205	8	7	8	2	2	6	5
206	9	7	9	4	5	5	5
207	8	9	9	6	5	6	5
208	9	9	8	9	9	6	8
209	8	10	10	8	9	7	9
210	9	10	8	9	9	6	8
211	6	8	7	7	6	7	7
212	9	8	10	8	8	7	7

Visuomenės švietimas aplinkosaugos valdymo klausimais Šiaulių regione

1	2	3	4	5	6	7	8
213	9	10	8	9	9	6	8
214	9	10	8	9	9	6	8
215	10	8	8	9	9	7	7
216	9	10	8	9	9	6	8
217	9	10	8	9	9	6	8
218	9	8	7	8	8	6	6
219	5	7	7	9	7	6	7
220	8	8	7	6	7	6	7
221	6	8	7	7	7	6	4
222	8	8	8	8	7	6	5
223	7	6	8	6	6	5	5
224	9	10	9	9	8	5	6
225	4	6	5	1	7	5	5
226	8	10	9	10	10	8	8
227	10	10	10	8	9	6	6
228	6	8	7	7	8	7	7
229	9	10	10	8	8	6	7
230	7	9	7	7	7	6	7
231	10	10	10	8	10	7	9
232	8	8	8	7	8	9	7
233	8	8	8	8	8	6	7
234	8	8	8	8	8	6	7
235	9	9	8	7	8	7	7
236	8	10	10	9	8	8	8
237	7	10	10	6	5	9	9
238	6	6	7	6	6	6	7
239	5	5	6	5	6	6	7
240	9	9	8	2	6	6	6
241	8	8	9	8	7	6	7
242	9	7	7	6	6	8	6
243	7	8	8	8	9	7	8

Visuomenės švietimas aplinkosaugos valdymo klausimais Šiaulių regione

1	2	3	4	5	6	7	8
244	8	9	8	7	9	8	9
245	7	8	7	8	7	6	6
246	8	10	9	8	8	7	7
247	8	9	8	9	7	7	7
248	8	9	9	8	7	6	6
249	8	8	8	8	9	7	7
250	9	6	8	8	7	5	5
251	9	6	7	2	3	5	5
252	9	10	9	5	6	6	7
253	8	10	9	3	4	6	5
254	8	10	9	9	8	8	7
255	7	8	9	8	9	6	6
256	8	8	9	9	8	7	7
257	10	10	10	8	8	7	7
258	9	10	10	8	8	7	6
259	7	8	9	7	8	6	6
260	8	10	10	9	9	8	8
261	9	9	10	8	9	8	8
262	9	9	8	7	9	6	6
263	9	9	8	8	9	7	8
264	7	8	9	8	8	6	6
265	9	7	8	5	6	7	7
266	7	7	8	9	7	7	8
267	6	5	6	6	7	5	6
268	8	6	7	5	4	5	4
269	9	9	8	9	9	7	8
270	9	8	8	8	7	8	9
271	8	8	8	9	8	7	8
272	10	9	9	9	9	6	6
273	8	7	8	7	7	4	4
274	9	7	8	6	7	5	5

Visuomenės švietimas aplinkosaugos valdymo klausimais Šiaulių regione

1	2	3	4	5	6	7	8
275	5	6	5	1	3	6	3
276	9	8	7	8	7	7	7
277	8	7	7	6	5	5	4
278	9	7	7	9	9	7	8
279	10	7	8	8	7	6	6
280	6	8	7	8	7	6	6
281	8	7	7	8	7	6	7
282	8	7	7	8	7	6	6
283	9	9	8	7	9	7	7
284	7	6	7	6	7	9	9
285	9	6	7	6	6	7	7
286	9	8	7	8	7	6	7
287	10	8	8	6	6	7	7
288	9	10	9	8	8	8	8
289	10	8	9	9	8	6	8
290	9	8	9	7	7	6	6
291	8	7	8	5	5	6	6
292	7	8	8	7	6	7	8
293	9	7	8	8	8	6	7
294	8	8	7	2	3	6	5
295	7	7	8	7	6	7	8
296	8	7	6	3	2	6	5
297	9	8	7	3	5	7	7
298	8	7	8	4	5	6	6
299	9	10	9	5	6	7	7
300	7	8	9	6	6	8	7
301	9	8	9	7	8	6	6
302	9	8	8	7	7	7	7
303	10	7	8	2	6	5	4
304	10	7	8	5	6	6	5
305	10	8	9	7	6	6	6

Visuomenės švietimas aplinkosaugos valdymo klausimais Šiaulių regione

1	2	3	4	5	6	7	8
306	10	8	8	4	6	5	4
307	10	8	9	7	6	6	6
308	9	9	8	6	8	7	7
309	9	9	8	8	8	6	7
310	7	8	8	8	6	7	7
311	5	6	6	6	6	6	5
312	8	8	8	3	4	6	6
313	7	7	8	6	7	6	5
314	9	8	8	7	8	6	6
315	9	7	8	9	8	7	8
316	6	8	7	7	7	6	8
317	10	8	9	6	5	6	4
318	7	8	8	5	5	7	6
319	7	8	8	8	7	6	8
320	7	8	7	5	5	5	6
321	8	8	7	7	7	5	5
322	8	10	9	9	8	9	9
323	9	7	8	7	7	5	6
324	8	8	8	6	5	5	6
325	8	7	8	7	7	6	5
326	10	7	8	8	8	6	7
327	8	7	8	2	4	5	4
328	8	7	8	7	8	6	6
329	10	7	8	5	5	7	6
330	8	8	8	9	7	8	8
331	9	10	9	9	10	10	10
332	7	8	8	7	7	5	4
333	8	7	8	6	7	7	8
334	9	9	8	9	8	8	8
335	9	9	9	7	8	6	6
336	8	8	8	9	8	7	6

Visuomenės švietimas aplinkosaugos valdymo klausimais Šiaulių regione

1	2	3	4	5	6	7	8
337	8	8	9	7	7	7	6
338	9	10	9	9	8	8	8
339	9	9	9	6	5	7	6
340	8	8	9	6	7	7	6
341	9	9	9	7	5	7	6
342	8	8	8	8	8	6	7
343	8	8	8	8	9	6	6
344	8	8	8	3	4	8	3
345	9	10	9	9	8	7	8
346	7	8	8	4	4	5	5
347	8	8	8	10	10	8	9
348	8	8	8	1	3	4	4
349	8	7	7	1	2	4	3
350	7	7	8	1	3	2	3
351	7	9	8	8	7	5	4
352	7	7	5	1	2	5	3
353	9	8	8	9	10	8	8
354	9	8	8	8	8	7	7
355	9	8	8	8	9	8	8
356	8	10	9	9	9	8	8
357	9	8	8	8	7	7	8
358	9	8	9	8	8	6	8
359	7	7	8	8	9	6	9
360	8	8	7	8	8	5	6
361	7	7	8	8	8	6	7
362	9	8	8	8	8	7	8
363	9	8	7	9	8	6	8
364	7	7	7	6	7	4	3
365	9	9	8	9	8	7	8
366	8	8	8	8	7	6	6
367	9	8	8	7	7	5	6

Visuomenės švietimas aplinkosaugos valdymo klausimais Šiaulių regione

1	2	3	4	5	6	7	8
368	9	8	8	9	8	5	8
369	9	8	8	9	9	6	8
370	8	8	8	8	9	8	8
371	9	8	8	8	9	8	8
372	8	8	8	8	8	7	7
373	9	8	8	6	7	6	6
374	8	10	9	7	7	7	7
375	8	7	8	8	7	8	8
376	9	7	8	3	5	5	4
377	9	10	9	8	8	6	7
378	9	9	9	8	7	6	8
379	7	6	8	4	5	6	5
380	7	6	8	6	9	7	7
381	6	5	6	6	7	5	5
382	6	7	6	8	8	5	5
383	7	7	7	8	6	8	4
384	7	8	7	8	9	8	9
385	7	8	8	9	8	6	6
386	9	8	9	9	9	7	8
387	9	8	8	8	9	6	7
388	9	8	8	9	9	7	8
389	9	8	8	9	9	9	9
390	8	8	8	8	8	7	7
391	8	7	8	8	9	6	7
392	6	7	6	3	4	5	4
393	5	10	8	2	4	4	4
394	8	10	8	8	8	4	5
395	8	10	9	9	8	6	5
396	8	8	8	8	7	5	5
397	8	8	9	9	8	7	7
398	9	9	8	8	8	7	7

Visuomenės švietimas aplinkosaugos valdymo klausimais Šiaulių regione

1	2	3	4	5	6	7	8
399	7	8	7	5	6	6	5
400	7	7	7	6	6	5	5
401	7	7	7	6	5	7	7
402	7	7	7	8	6	5	5
403	8	7	7	8	9	8	8
404	7	7	7	8	7	5	5
405	9	8	7	6	7	6	5
406	9	8	7	6	7	6	6
407	9	8	7	5	6	6	6
408	7	10	8	9	9	9	10
409	8	8	6	8	8	8	8
410	7	7	8	8	8	4	6
411	9	7	8	5	6	5	4
412	8	7	8	9	8	5	8
413	9	8	8	5	6	6	6
414	10	10	8	9	7	5	7
415	7	8	7	8	7	5	6
416	7	7	7	3	2	5	4
417	8	7	7	8	7	5	7
418	8	7	7	8	8	7	7
419	8	8	7	7	7	6	5
420	9	10	9	9	9	7	8
421	8	7	8	5	5	5	6
422	9	9	8	9	8	5	8
423	8	7	8	6	7	7	8
424	9	8	8	8	7	6	6
425	8	8	7	4	6	6	7
426	7	7	8	6	7	5	7
427	8	7	8	9	9	4	7
428	6	7	8	8	9	5	7
429	7	8	8	8	9	6	8

Visuomenės švietimas aplinkosaugos valdymo klausimais Šiaulių regione

1	2	3	4	5	6	7	8
430	10	10	10	9	10	6	8
431	9	8	8	9	10	5	8
432	9	9	8	7	8	7	6
433	10	7	8	7	7	6	7
434	8	7	8	5	6	5	7
435	8	8	7	8	8	5	7
436	7	8	7	8	7	6	7
437	7	8	8	5	7	5	4
438	7	8	7	7	8	5	6
439	8	10	9	9	8	7	7
440	8	7	8	6	5	6	6
441	8	10	9	8	8	6	7
442	8	10	9	8	8	7	7
443	7	6	6	8	7	5	7
444	8	7	7	6	8	6	7
445	8	7	8	5	6	5	6
446	8	7	8	8	7	5	7
447	9	10	9	6	6	5	6
448	10	10	10	8	8	7	8
449	8	8	9	8	8	6	6
450	8	7	8	9	8	6	6
451	8	8	7	8	8	7	8
452	8	8	7	3	6	7	7
453	8	8	7	5	6	6	7
454	7	7	7	6	7	5	6
455	6	7	7	1	5	2	7
456	9	9	8	9	9	6	7
457	8	7	7	7	7	6	7
458	8	7	7	8	7	6	6
459	9	8	7	8	7	6	6
460	8	8	8	8	7	7	8

Visuomenės švietimas aplinkosaugos valdymo klausimais Šiaulių regione

1	2	3	4	5	6	7	8
461	7	8	8	5	6	5	4
462	9	8	8	8	8	7	7
463	7	7	7	8	8	7	7
464	9	9	8	7	9	6	8
465	7	7	8	8	8	5	6
466	7	7	7	5	5	6	7
467	9	9	8	8	7	5	6
468	7	6	7	7	6	6	5
469	8	8	7	8	8	5	7
470	9	8	8	6	6	6	6
471	7	7	7	8	7	6	5
472	8	7	8	8	8	6	7
473	8	7	8	6	6	4	4
474	8	8	7	6	6	7	7
475	9	9	10	7	8	4	6
476	9	9	9	8	8	9	8
477	8	8	8	9	9	9	9
478	8	8	8	8	8	7	8
479	7	7	7	6	7	6	7
480	8	10	9	9	9	7	7
481	8	7	7	5	6	6	6
482	8	7	8	8	7	7	7
483	8	7	7	9	9	8	8
484	8	7	8	5	7	6	6
485	7	6	7	8	8	8	6
486	8	7	8	2	5	7	7
487	6	7	6	8	8	6	7
488	8	7	8	5	7	6	7

